

ŁÓDŹ | 2021

RAPORT O STANIE MIASTA

SPIS TREŚCI

REALIZACJA WIZJI MIASTA	3
FILAR: GOSPODARKA I INFRASTRUKTURA	11
1. NOWE CENTRUM ŁODZI	11
2. FUNKCJONALNA METROPOLIA ŁÓDZKA W PEŁNI WYKORZYSTUJĄCA POŁOŻENIE W CENTRUM EUROPY I KRAJU	16
3. ŁÓDŹ PRZEDSIĘBIORCZA, KREATYWNA I INNOWACYJNA	18
FILAR: SPOŁECZEŃSTWO I KULTURA	27
1. MIASTO – DOBRO WSPÓLNE	27
INFORMACJA DOTYCZĄCA REALIZACJI ZADAŃ Z BUDŻETU OBYWATELSKIEGO	27
2. KULTURA U PODSTAW	50
3. ŁÓDŹ UCZĄCA SIĘ	63
FILAR: PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO	75
1. REWITALIZACJA ŚRÓDMIEŚCIA	75
2. ZIELONA, UPORZĄDKOWANA ŁÓDŹ	82
3. MIASTO ZRÓWNOWAŻONEJ KOMUNIKACJI	95
4. MIASTO BEZPIECZNE	101
FUNDAMENT	104
INFORMACJA NA TEMAT REALIZACJI UCHWAŁ RADY MIEJSKIEJ W ŁODZI	109
SPIS TABEL	111
SPIS RYSUNKÓW	111

REALIZACJA WIZJI MIASTA

Przyjazne, twórcze i dynamiczne miasto zrównoważonego rozwoju o konkurencyjnych warunkach życia, pracy i inwestowania, wykorzystujące historyczny, infrastrukturalny i kreatywny potencjał.

Rok 2021 był drugim rokiem pandemii covid-19, która nadal wpływała na sytuację Łodzi, jej mieszkańców i działające na jej terenie firmy. Łódź, jako jedna z pierwszych aglomeracji w kraju, zaczęła wspierać zarówno mieszkańców, jak i lokalnych przedsiębiorców borykających się ze skutkami epidemii, a zwłaszcza z niekorzystnymi rezultatami związanymi z nią obostrzeń. W 2021 r. na przeciwdziałanie skutkom covid-19 Miasto wydało łącznie, z funduszy zewnętrznych i środków własnych ok. 70 mln zł. Poza wieloma dotychczasowymi formami pomocy, w konsultacji z firmami, została opracowana nowa siatka połączeń komunikacji miejskiej - przy zachowaniu restrykcji i wymogów sanitarnych covid-19. Miasto Łódź, prowadząc szeroką akcję informacyjną, skierowaną do swoich przedsiębiorców, chciało jak najlepiej poznać ich bieżące potrzeby i szukać optymalnych rozwiązań wsparcia, dlatego m.in. przeprowadziło ankietę na temat wpływu koronawirusa na biznes oraz oczekiwanych przez przedsiębiorców form pomocy. Pozwoliło to przygotować efektywne formy pomocy miejskiej. Duży nacisk położono na rozszerzenie katalogu usług elektronicznych.

Uwzględniając wszystkie działania związane z aktualizacją usług elektronicznych i udostępnianiem nowych usług on-line, Urząd Miasta Łodzi na koniec 2021 r. udostępnił łącznie 116 formularzy elektronicznych w ramach 95 usług na platformie ePUAP oraz 41 usług na platformie biznes.gov.pl. W ubiegłym roku do Urzędu wpłynęło 154 617 dokumentów elektronicznych przez elektroniczną skrzynkę podawczą na platformie ePUAP, co stanowiło wzrost o 13% w porównaniu z 2020 r., zaś wysłano 151 635 dokumentów elektronicznych, co stanowiło 5% przyrost w porównaniu z rokiem poprzednim.

W ramach partnerstwa prywatno-publicznego w 2021 r. został wdrożony projekt pn. Karta Łodzianina. To system lojalnościowy dla Łodzian w zakresie promocji i zniżek do

teatrów, kin, muzeów, restauracji, ośrodków sportowych, szkół językowych itp. na terenie miasta Łodzi. Karta Łodzianina daje możliwość uzyskania rabatów na różne usługi w mieście (m.in. miejskie lodowiska, baseny, Aquapark Fala, EC1, ZOO), zakupu tańszej migawki na lokalny transport zbiorowy i kolej w aglomeracji lub biletów FlixBusa. Kartę mogą otrzymać wszyscy, którzy rozliczają PIT w Łodzi (także emeryci i renciści), studenci łódzkich uczelni, osoby zarejestrowane jako bezrobotne w Powiatowym Urzędzie Pracy w Łodzi, pełnoletni uczniowie szkół średnich oraz opiekunowie osób z niepełnosprawnościami. Z Karty Łodzianina mogą korzystać również dzieci, a za ich rejestrację są odpowiedzialni rodzice lub prawni opiekunowie. Operatorem Karty Łodzianina jest łódzka Organizacja Turystyczna. W projekcie uczestniczy już ponad 240 firm i instytucji i ich grono stale się powiększa. Użytkownikami karty jest już prawie 200 tys. Łodzian. Można ją wyrobić zarówno online, jak i w jednym z 22 punktów obsługi klienta. Oferta dla mieszkańców została przygotowana tak, aby każdy mógł znaleźć coś interesującego dla siebie. Partnerami Karty Łodzianina są zarówno instytucje miejskie, jak i podmioty prywatne, a ich liczba wciąż jest rozwijana.

W 2021 roku odbyła się druga edycja Loterii Podatkowej Miasta Łodzi, w której udział mogli wziąć wszyscy, którzy rozliczyli swoje podatki za rok 2020 w Łodzi i wypełnili formularz zgłoszeniowy. W losowaniu nagrody głównej znalazło się 23 793 kuponów, z czego 2 169 należało do nowych podatników w mieście. Pula nagród w loterii wyniosła łącznie aż 160 tys. złotych, a losowania odbywały się co tydzień (jedna nagroda po 1 000 zł) oraz co miesiąc (jedna nagroda 10 000 zł). Udział w nich nie wykluczał dalszej zabawy i uczestnictwa w wielkim finale, w którym wylosowano nagrodę główną – 100 000 złotych oraz nagrodę specjalną dla nowych podatników wysokości 20 000 złotych.

17 listopada 2021 r. Rada Miejska w Łodzi podjęła Uchwałę nr L/1535/21 w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwoju Miasta Łodzi 2030+”. Nowy dokument przygotowany został w modelu partycypacyjno – eksperckim, a proces jego opracowania, wraz z etapami wstępnymi, trwał ok. 3 lat.

Nowa strategia powstała w oparciu o ustawę z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, ustawę z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, która w znowelizowanej formie weszła w życie 15 listopada 2020 oraz ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska

oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Jednym z pierwszych opracowanych dokumentów były założenia i idea rozwojowa dla miasta przygotowane przez zespół pod przewodnictwem prof. R. Kozielskiego. Założenia te zostały przedstawione opinii publicznej w ramach kilkudziesięciu spotkań otwartych i branżowych w III i IV kwartale 2020 roku.

Na podstawie wstępnie skonsultowanego materiału, przygotowany został właściwy dokument strategii zawierający także najważniejsze wnioski płynące ze sporządzonej diagnozy. 2 grudnia 2020 r. Rada Miejska w Łodzi przyjęła uchwałę określającą tryb i harmonogram przygotowania strategii. Pierwszy projekt dokumentu został zaprezentowany 21 grudnia 2020 r., a od 28 grudnia do końca stycznia 2021 r. trwał I etap konsultacji społecznych dokumentu. Wzięło w nim udział 1 166 osób, które złożyły 1 455 uwag.

Dokument zmieniony zgodnie z wnioskami z konsultacji społecznych zgłoszonymi w I etapie został następnie poddany dalszym konsultacjom. Zgodnie z wymogami ustawowymi dokument przedstawiono do opinii gmin ościennych, zarządu województwa, regionalnych zarządów gospodarki wodnej oraz partnerów społecznych i gospodarczych. Równolegle podmiot zewnętrzny sporządził na zlecenie urzędu ewaluację ex-ante dokumentu. Uzgodniono także z właściwymi organami zakres i stopień szczegółowości oceny oddziaływania na środowisko.

Po dokonaniu korekt wynikających z wniosków z II etapu konsultacji, które odbyły się na przełomie II i III kwartału 2021 r., podmiot zewnętrzny przygotował prognozę oddziaływania na środowisko dla dokumentu, która następnie została poddana (wymaganym prawem) konsultacjom i uzgodnieniom.

Ideą rozwojową miasta przyjętą w strategii jest „miasto tworzone wspólnie” – w którym nie jest marnowany potencjał mieszkańek i mieszkańców, angażujące wszystkich na rzecz wspólnego kreowania rozwoju miasta. Strategia zakłada 4 cele strategiczne:

I - Łódź silna i odporna,

II - Łódź ekonomicznego i społecznego rozwoju,

III - Łódź odpowiadająca na oczekiwania interesariuszy,

IV - Łódź zachwycająca.

Cele te są podzielone na poszczególne obszary tematyczne i cele operacyjne. Strategia określa także oczekiwane rezultaty o charakterze opisowym oraz kilkadziesiąt wskaźników trendu, a w części przypadków również oczekiwane wartości liczbowe wybranych wskaźników.

Strategia zawiera model struktury funkcjonalno-przestrzennej zgodny ze Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego. Kolejnym elementem są ramy finansowe Strategii określające 12 przedsięwzięć strategicznych zgodnych z wnioskami składanymi do Regionalnego Programu Operacyjnego, opiewających na łączną wartość 8,3 mld zł.

Zapisany w dokumencie model realizacji Strategii zakłada jej wdrażanie poprzez dokumenty wykonawcze w oparciu o cele strategiczne. Monitoring wdrażania ma mieć charakter cykliczny, a działania realizowane mają być w oparciu o narzędzia finansowe i przestrzenne przy uwzględnieniu szerokiego grona interesariuszy.

Oczekiwane rezultaty, jakie powinny być osiągnięte dzięki realizacji Strategii to m.in. wykreowanie Łodzi jako miejsca atrakcyjnego do mieszkania, budowa miasta otwartego i współpracującego, współtworzonego przez mieszkanki i mieszkańców, a w wymiarze przestrzennym rewitalizacja przestrzeni miejskiej, poprawa jakości życia, a także wzmocnienie odporności Łodzi i jej silny ekonomiczny i społeczny rozwój. Osiągnięcie efektu, jakim jest odzyskanie świetności Łodzi jest nierozzerwalnie związane z realizacją polityki przestrzennej zapisanej w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego. Realizacja tego zadania wymaga działania w różnych skalach w tym w oparciu o ustalenia zawarte w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, stanowiących akty prawa lokalnego dające wytyczne do działań operacyjnych m.in. w procesie rewitalizacji. Miasto powinno skupić się także na adekwatnej reakcji wobec negatywnych zjawisk demograficznych, mając na uwadze ograniczoną przewidywalność procesów rozwojowych. Decydującą rolę w osłabieniu depopulacji może odegrać aktywizacja gospodarcza, wzmocnienie Łodzi akademickiej i kulturalnej, przeprowadzenie procesu rewitalizacji oraz podnoszenie jakości życia i zamieszkania.

Jednym z najważniejszych uwarunkowań rozwoju Łodzi jest jej demografia. Trendy demograficzne mają charakter długofalowy i w znacznym stopniu zależne są od zdarzeń z przeszłości. W efekcie w Łodzi w dalszym ciągu liczba ludności stopniowo spada – przeciętnie średnio o 0,7-0,8% rocznie. Pod koniec grudnia 2021 wynosiła 664 071 osoby. Główną przyczyną jest od lat ubytek naturalny (przewaga zgonów nad narodzinami – odpowiada on za 80% ujemnego salda demograficznego miasta). Jednak dane Głównego Urzędu Statystycznego nie odzwierciedlają w pełni zjawisk demograficznych

w mieście. Nie uwzględniają m.in. rosnącej migracji, przede wszystkim z Ukrainy. Według różnych analiz związanych np. z telekomunikacją, w Łodzi mieszka i pracuje już co najmniej kilkadziesiąt tysięcy osób więcej niż wynikałoby to ze statystyk GUS. Nadal systematycznie rośnie też liczba dzieci imigrantów (większość z nich pochodzi z rodzin ukraińskich) w łódzkich szkołach i przedszkolach. UMŁ nadal ułatwiał im integrację w tym zakresie.

Według stanu na dzień 31.12.2021 r. Łódź liczyła 664,07 tys. mieszkańców, co stanowiło 27,5% populacji województwa łódzkiego. W ciągu roku liczba mieszkańców miasta spadła o 8,1 tys. osób. Łódź jest trzecim, po Warszawie i Krakowie, miastem w Polsce pod względem liczby mieszkańców.

Ekonomiczne skutki epidemii w roku 2021 nadal nas dotykały, jednak już na przełomie grudnia 2021 i stycznia 2022 r., bezrobocie w Łodzi wynosiło 5,8% (spadek około 0,1 punktu procentowego).

Liczba pracujących w sektorze łódzkich przedsiębiorstw w końcu grudnia 2021 r. wyniosła wg GUS 135,6 tys. osób i była wyższa niż w roku 2020 (134,7 tys. osób) o ok. 0,7 proc. (wobec spadku w roku 2020 w porównaniu z rokiem 2019 o ok. 2,6 proc.). Wynika z tego, że Łódź w roku 2021 zaczęła gospodarczo wychodzić z kryzysu pandemicznego.

Pracujący w przetwórstwie przemysłowym oraz w handlu; naprawie pojazdów samochodowych stanowili łącznie 58,4% pracujących w Łodzi. W porównaniu z grudniem 2020 r. udział w tych sekcjach zmniejszył się o 0,7 p. proc.

Największy wzrost liczby zatrudnionych zanotowano w budownictwie (o 13,7%), działalności profesjonalnej naukowej i technicznej (o 8,8%), administrowaniu i działalności wspierającej (o 8,2%) oraz transporcie

i gospodarce magazynowej (o 0,5%). Spadek odnotowano min. w sekcjach obsługa nieruchomości (o 13,3%), zakwaterowanie i gastronomia (o 3,5%), przemysł (o 2,0%).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze łódzkich przedsiębiorstw (z wypłatami z zysku) w grudniu 2021 r. wyniosło w Łodzi 6 458,59 zł i tym samym wzrosło w porównaniu z rokiem poprzednim o ok. 11,4%.

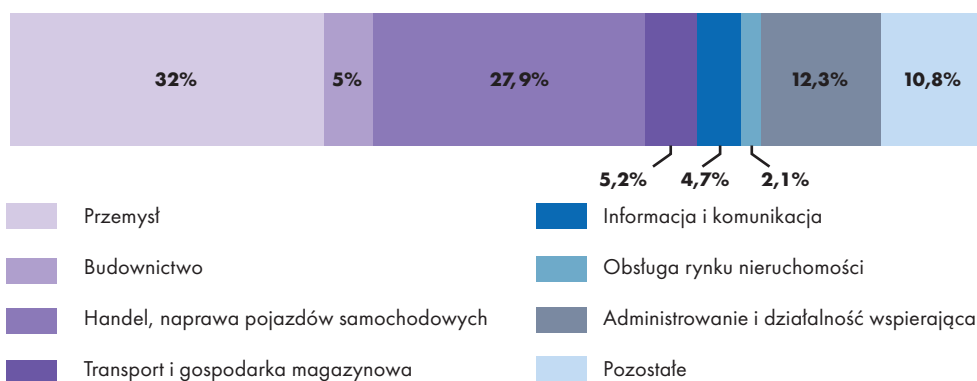
Zgodnie z REGON, w końcu 2021 r. w Łodzi działało 99,24 tys. podmiotów gospodarki narodowej, z czego w sektorze prywatnym 96,27 tys. W tym działalność gospodarczą prowadziło 68,5 tys. osób fizycznych i 14,3 tys. spółek handlowych, ponadto 1,6 tys. spółek z udziałem kapitału zagranicznego. Oznacza to wzrost w porównaniu z rokiem 2020.

Produkcja sprzedana przemysłu w Łodzi w 2021 r. wyniosła 23 043,2 tys. zł (w bieżących cenach bazowych) i była wyższa w skali roku o 9,6%. W 2021 r. oddano do użytkowania 4,9 tys. mieszkań.

Łódź jest jednym z najlepiej skomunikowanych miast Polski. Decyduje o tym zarówno dostępność do sieci dróg kołowych oraz poprawiający się dostęp do systemu kolejowego, a także możliwość wykorzystywania komunikacji lotniczej. Położenie Łodzi w centrum Polski oraz jej obecność w Transeuropejskiej Sieci Transportowej, łączącej państwa członkowskie Unii Europejskiej, jest olbrzymim atutem rozwojowym. Spośród dziesięciu głównych korytarzy sieci TEN-T (Trans-European Network - Transport) przez Polskę przebiegają 2 krzyżujące się w pobliżu Łodzi korytarze, należące do priorytetowej sieci bazowej:

Korytarz Bałtyk-Adriatyk prowadzący z polskich portów Gdańsk i Gdynia oraz ze Szczecina i Świnoujścia

RYS. 1 | PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W SEKTORZE PRZEDSIĘBIORSTW

Źródło: Sytuacja społeczno-gospodarcza Łodzi I-IV kw. 2021 r., Urząd Statystyczny w Łodzi.

dalej przez Czechy lub Słowację i przez wschodnią Austrię do słoweńskiego portu Koper oraz do włoskich portów w Trieście, Wenecji i Rawennie. Obejmuje on trasy kolejowe, drogowe, porty lotnicze oraz terminale kolejowo-drogowe.

Korytarz Morze Północne-Bałtyk rozciągający się od portów Morza Północnego - w Antwerpii, Rotterdamie, Amsterdamie, Bremie i Hamburgu - przez Polskę (Poznań, Łódź, Warszawa) do granicy białoruskiej i do portów państw bałtyckich w Kłajpedzie, Windawie, Rydze i Tallinnie, jak również do Helsinek. Obejmuje on trasy kolejowe, drogowe, porty lotnicze, terminale kolejowo-drogowe, śródlądową drogę wodną „MittellandKanal” oraz połączenia „autostrady morskiej” do Finlandii. Kluczowym projektem jest w tym kontekście „RailBaltic(a)”, prowadząca do Kowna, Rygi i Tallinna oraz Kolej Dużych Prędkości na odcinku Poznań – Łódź - Warszawa.

Dzięki dogodnemu położeniu w krajowej sieci dróg kołowych (bliskość skrzyżowania autostrad A1 i A2, drogi ekspresowej S8 oraz realizowanej S14), jednemu z największych w Polsce kolejowych terminali przeładunkowych (Łódź Olechów) oraz lokalizacji Międzynarodowego Portu Lotniczego im. Władysława Reymonta, Łódź i tereny z nią funkcjonalnie powiązane są szczególnie predysponowane do rozwoju funkcji transportowo – logistycznej i przemysłowej.

W mieście trwa realizacja wieloetapowego projektu modernizacji łódzkiego węzła kolejowego, który

ma dostosować infrastrukturę do potrzeb efektywnej obsługi Łodzi przez pasażerski transport kolejowy. Po wybudowaniu nowego dworca Łódź Fabryczna wraz z węzłem multimodalnym oraz pierwszego etapu tunelu średnicowego, postępowały prace przy drążeniu kolejowego tunelu pod Łodzią - czyli budowa podziemnego odcinka pomiędzy dworcami Łódź Fabryczna, Łódź Kaliska i Łódź Żabieniec, prowadzonego m. in. pod historycznym centrum miasta. Dzięki budowie tej linii Łódź Fabryczna stanie się dworcem przelotowym, co umożliwi bezpośredni dojazd do centrum Łodzi pociągami z wszystkich kierunków. W ramach inwestycji budowane będą także dwie dodatkowe stacje podziemne: Łódź Śródmieście i Łódź Polesie wraz z węzłami przesiadkowymi. Wraz z linią w tunelu umożliwią one stworzenie wydajnego systemu kolei aglomeracyjnej, możliwej do wykorzystania w codziennych dojazdach do centrum, co zdecydowanie zwiększy jego dostępność i będzie dodatkowym bodźcem w procesie rewitalizacji i rozwoju miasta. Niestety, maszyny drążące posuwały się w roku 2021 wolniej niż zaplanowano, z powodu bardzo niekorzystnych warunków geologicznych (głazy, ostry żwir polodowcowy). Nadal budowane były stacje na trasie tuneli.

Łódź to miasto akademickie, w którym mieszczą się siedziby 19 uczelni wyższych publicznych i prywatnych. W mieście działa 6 wyższych uczelni publicznych –

Budynek Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego

Uniwersytet Łódzki, Uniwersytet Medyczny, Politechnika Łódzka, Akademia Muzyczna im. G. i K. Bacewiczów, Akademia Sztuk Pięknych im. W. Strzemińskiego (z jedyłą w kraju Katedrą Ubioru), Państwowa Wyższa Szkoła Filmowa, Telewizyjna i Teatralna im. Leona Schillera oraz Wyższe Seminarium Duchowne w Łodzi. Łódzka Szkoła Filmowa jest wymieniana w rankingach „The Hollywood Reporter – The Top 15 International Film School”. W roku akademickim 2020/2021 (w 2020 r. GUS zmienił metodologię pomiarów) kształciło się tu ponad 65,3 tys. studentów, a dyplom uzyskało ponad 14,1 tys. absolwentów. Dziesiątą część studentów łódzkich uczelni stanowili goście zagraniczni z prawie 100 różnych krajów, m.in. Ukrainy i Białorusi, a także Chin, Indii, Kirgistanu czy Malezji.

Łódź akademicka nadal charakteryzuje się dużą koncentracją szkół o profilu artystycznym oraz kierunków kształcenia związanych ze specjalizacjami: ekonomia, rachunkowość i finanse, logistyka, architektura, budownictwo, informatyka, włókiennictwo, przemysł odzieżowy. Uniwersytet Medyczny w Łodzi posiada jedyny w Polsce kierunek kształcący oficerów lekarzy dla wojskowej służby zdrowia. Politechnika Łódzka posiada unikatowe Włókiennictwo połączone z przemysłem mody, a Uniwersytet Łódzki prowadzi utworzony przy współpracy z firmami (w odpowiedzi na nowe potrzeby inwestorów) – kierunek Robotic Process Automation. Łódzkie uczelnie to także znaczący inwestorzy i pracodawcy na łódzkim rynku pracy, a studenci przybywający do miasta na okres studiów to społeczność wzmocniająca lokalny popyt na rynku dóbr i usług konsumpcyjnych oraz kapitał rozwojowy dla miasta. W Łodzi działa także ok. 30 instytucji badawczych.

W roku akademickim 2020/2021 w sumie z Łodzi zgłoszono 195 nowych patentów, z czego 47 zgłosiły same podmioty gospodarcze. Urząd Patentowy RP udzielił w tym okresie 134 patentów wnioskodawcom z Łodzi.

Według Rankingu Uczelni Akademickich fundacji „Perspektywy” w 2021 r. Politechnika Łódzka uplasowała się na 5. miejscu wśród uczelni technicznych, Uniwersytet Medyczny w Łodzi na 3. miejscu wśród uczelni medycznych, a Uniwersytet Łódzki na 6. miejscu – wśród uniwersytetów w Polsce. Ranking powstał na podstawie danych z rekrutacji na studia na rok akademicki 2021/2022.

Dzięki centralnemu położeniu, konkurencyjnym kosztom prowadzenia działalności, dobrze wykształconej kadrze, zapleczu akademickiemu oraz dobremu klimatowi

gospodarczemu Łódź stała się jednym z największych centrów biznesowych w Polsce. Dynamicznie rozwijają się priorytetowe dla Miasta branże – centra usług biznesowych (BPO, IT oraz R&D), logistyka, produkcja AGD, przemysł elektroniczny, a także biotechnologia, produkcja gier komputerowych oraz nowoczesne włókiennictwo. Miasto systematycznie doskonali ofertę inwestycyjną i stosuje system zachęt do inwestowania, w tym m.in. zwolnienia od podatku od nieruchomości czy działania promujące markę firmy wśród potencjalnych pracowników m.in. w ramach programu „Młodzi w Łodzi”. Od kilku lat najdynamiczniej rozwija się w Łodzi sektor nowoczesnych usług dla biznesu, zatrudniający już (koniec 2021 r.) ponad 31,1 tys. osób. W roku 2021 inwestorzy zapowiedzieli w sumie utworzenie w Łodzi 5300 nowych miejsc pracy, z czego ok. 2600 w roku 2022 oraz wejście do Łodzi 12 nowych firm. W 2021 roku wejście do Łodzi zapowiedzieli (kolejność alfabetyczna) następujący operatorzy prowadzący centra usług biznesowych: GlobalLogic, Godel Technologies, HaeN Company, iTechArt, Holo, Marel, Rascal Fondu, Printful, Scanreco, SoftServe, Wella Company, XSYS. Utworzenie znaczącej liczby (powyżej 100) nowych miejsc pracy zaplanowały m.in. Commerzbank, Miele, DHL, Sii, Amazon, TME, Unifiedd, Ericson, Hitachi ABB itd. Na terenie Łodzi działa już 99 centrów nowoczesnych usług biznesowych.

Całkowity przyrost powierzchni biurowych, magazynowych i produkcyjnych w Łodzi w 2021 r. wyniósł 113 tys. m². W trakcie realizacji jest obecnie ok. 150 tys. m². Atrakcyjność Łodzi zwiększają realizowane inwestycje infrastrukturalne, w tym unikatowy na skalę europejską program - budowa Nowego Centrum Łodzi (NCL) - łączący w sobie funkcje biznesowe, kulturalne, handlowe i transportowe. Dzięki trwającym pracom 100 hektarów terenu w śródmieściu Łodzi jest przedmiotem szeroko zakrojonych działań rewitalizacyjnych i prorozwojowych. Na obszarze NCL znajdują się m.in.: budynek EC1, nowy podziemny dworzec Łódź Fabryczna oraz nowoczesne biurowce i inwestycje mieszkaniowe. Wyjątkowy charakter miejsca nawiązuje do przemysłowej przeszłości miasta.

EC1 pełni funkcje kulturalno-artystyczne oraz edukacyjne. Wewnątrz mieści się m.in. największe w Polsce Centrum Nauki i Techniki oraz najnowocześniejsze planetarium. Kompleks EC1 to także siedziba instytucji zrzeszających artystów i filmowców – Narodowego Centrum Kultury Filmowej, Łódź Film Commission oraz Centrum Komiksu i Narracji Interaktywnej.

Obszar Nowego Centrum Łodzi w roku 2021 pozostawał terenem intensywnego rozwoju, w tym również w sektorze inwestycji prywatnych. W 2021 roku realizowano na nim m.in. następujące projekty: Vantage – ul. Tuwima 64, inwestycja mieszkaniowo – usługowa (255 mieszkań na wynajem); Revisit Home, ul. Tuwima 48, inwestycja mieszkaniowa w segmencie premium (41 mieszkań). Na rozpoczęcie oczekiwały: Nowe Soho – jedna z kluczowych inwestycji w NCŁ. Na terenie ok. 2 hektarów pomiędzy Dworcem Łódź Fabryczna i EC1 powstanie wielofunkcyjny kompleks dewelopera Ghelamco, (w sumie ok. 100 tys. m² powierzchni użytkowej); obiekt biurowy firmy HB Reavis (ok. 38 tys. m²) przy ul. Targowej 2; Centrum Biurowe Fabryczna, ul. Kilińskiego 59/63, którego inwestorem jest lokalna firma JJ Invest; Inwestycja mieszkaniowa (mieszkania na wynajem – 609 lokali) wraz z przestrzenią usługową w parterze, realizowana przez firmę Cavatina przy ul. Tuwima 88/90; Fabryka Przedsiębiorczości, ul. Wierzbowa 44, nowoczesny budynek biurowy (ok. 2 800 m²) który powstanie w zrewitalizowanym budynku dawnej Przędzalni Szewiotu i Fabryki Towarów Trykotowych „Stephan i Werner”; Hocan Estate – ul. POW 42, inwestycja zlokalizowana w bezpośrednim sąsiedztwie Dworca Fabrycznego. Docelowo budynek ma pełnić funkcje komercyjną dostosowaną do potrzeb Śródmieścia, przy zachowaniu historycznego wyglądu elewacji; Profbud – ul. Tramwajowa 7/9, kolejny etap inwestycji mieszkaniowej Osiedle Primo.

W bezpośrednim sąsiedztwie Nowego Centrum Łodzi powstała również kolejna inwestycja mieszkaniowa Neopolis przy ulicy Kopcińskiego 13/19 zrealizowana przez Real Development. Z kolei w trakcie realizacji jest inwestycja Polonia Residence, przy ul. Narutowicza 38, w której powstanie 70 apartamentów oraz lokale usługowe w parterze budynku. W planach jest również nowa inwestycja Boho którą developer Echo Investment planuje zrealizować przy ulicy Wodnej 17 (ok. 200 mieszkań). Ponadto na terenie NCŁ finalizowano m.in. budowę drogi podziemnej.

W 2021 roku rozstrzygnięty został konkurs architektoniczny na projekt nowego ratusza, który ma zostać zlokalizowany na nieruchomości pomiędzy EC-1, a Dworcem Łódź Fabryczna, przy planowanym Rynku Kobro. Magistrat rozpoczął poszukiwanie biznesowego partnera, który zrealizuje tę inwestycję w formule partnerstwa publiczno-prywatnego.

Trwająca pandemia oraz związana z nią trudna sytuacja epidemiologiczna wymusiła dyskusję na temat

EC1 Łódź

weryfikacji przeznaczenia funkcjonalnego terenów na obszarze objętym Programem NCŁ. Procedowane są zmiany w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

W Centrum Nauki i Techniki w 2021 r. uruchomiono nową część ekspozycji – Ulicę Żywiotów. To ponad 2 tysiące metrów kwadratowych przestrzeni zaaranżowanej i zorganizowanej tak, aby zapewnić możliwość zabawy w ruchu dla dzieci w wieku od 3 do 10 lat. W przestrzeniach EC1 Wschód kończyły się prace niezbędne do uruchomienia największej w Polsce ekspozycji stałej poświęconej historii kina na ziemiach polskich o nazwie „Kino Polonia”. Ponadto trwały: Rewitalizacja Obszarowa Centrum Łodzi, rewitalizacja Księżego Młyna oraz dalsze prace infrastrukturalne w i wokół NCŁ.

W 2021 r. w dalszym ciągu prowadzono w Łodzi szerokie działania rewitalizacyjne, w tym w ramach rewitalizacji

obszarowej centrum Łodzi kompleksowo wyremontowano 18 kamienic i rozpoczęto rewitalizację dalszych 24, a dodatkowo w fazie projektu jest 6 kolejnych inwestycji. W ramach rewitalizacji obszarowej rozwijano działalność Gospodarzy i Latarników Społecznych.

Przeprowadzono kolejną edycję cyklicznych badań jakości życia w Łodzi, z których wynika, że mieszkańcy wciąż oceniają ją bardzo wysoko. W 2021 r. kontynuowany był w Łodzi „Plan dla osiedli”, w ramach którego prowadzono inwestycje na osiedlach, zwłaszcza w obszarach takich jak infrastruktura drogowa i komunikacyjna, sport i rekreacja, tereny zielone, zdrowie, edukacja itp. „Plan dla Osiedli” na 2021 rok obejmował 95 inwestycji o łącznej wartości ok. 118 mln zł. Większość z tych inwestycji została zrealizowana w 2021 roku, część będzie kontynuowana w kolejnym roku. Realizowano także projekty Budżetu Obywatelskiego.

Miasto kontynuowało przeznaczoną dla Łodzian inicjatywę, jaką od 2019 r. stał się „Ekopakt dla Łodzi”, czyli nowa polityka ekologiczna miasta realizowana w formule partycypacyjnej. Ekopakt obejmuje 5 głównych obszarów działania w sferze ochrony środowiska: dbałość o zieleni i maksymalne poszerzenie terenów zielonych w mieście, walkę o czyste powietrze poprzez termomodernizację oraz kompleksowy program wymiany źródeł ciepła na ekologiczne, gospodarkę odpadami nie tylko poprzez selekcję i ich zagospodarowanie, ale również ograniczenie ilości produkowanych śmieci, konieczną ochronę jakości wody i budowę zbiorników retencyjnych, a przede wszystkim edukację proekologiczną we wszystkich grupach społecznych od dzieci po seniorów.

W roku 2021 działalność rozwijał miejski Ekoportal, czyli strona internetowa poświęcona szeroko pojętej ochronie środowiska. Prowadzony jest również profil facebook „Zielona Łódź”, w którym są rozpowszechniane działania Miasta w obszarze ekologii i zieleni oraz materiały edukacyjne i ciekawostki z zakresu szeroko pojętej ochrony środowiska.

Niezwykle istotne są także programy dotacyjne, uruchamiane dla mieszkańców w celu intensyfikacji działań prośrodowiskowych:

dotacja do działań NGOs w zakresie ekologicznego transportu i innych prośrodowiskowych (np. #Towarower) m.in. w ramach konkursu zorganizowanego we współpracy z biznesem przekazano trzy rowery cargo elektryczne do dyspozycji przedsiębiorców łódzkich;

„Ogrody społeczne/warzywne” - program dedykowany mieszkańcom, którzy zainteresowani są wspólnym

prowadzeniem ogrodów, (Program wsparcia finansowego we współpracy z Zespołem Szkół Rzemiosła) w 2021 roku powstało 15 ogrodów społecznych o łącznej wartości 30 tys. zł; sąsiedzkie inicjatywy dotyczące warsztatów ekologicznych, pikników sąsiedzkich (w formie dotacji lub realizacji wniosków z inicjatyw lokalnych) w 2021 wsparcie otrzymało kilka inicjatyw sąsiedzkich o łącznej wartości 30 tys. zł.

We współpracy z miejskimi instytucjami kultury, bibliotekami, placówkami oświatowymi i organizacjami pozarządowymi w 2021 r. zrealizowano cykl 30 warsztatów poświęconych ekologii. W omawianym roku prowadzono również kampanię społeczną „ŁÓDŹ oddychaMY”, której celem jest zwiększenie wiedzy Łodzian na temat problemu smogu oraz zmiana postrzegania, myślenia i postawy wobec tego zagadnienia.

Prowadzone są prace zmierzające do utworzenia mapy – „Zieleń na terenie Łodzi”. W 2021 r. trwały też prace nad utworzeniem bazy informacji przestrzennej (za pomocą oprogramowania GIS) zawierającej lokalizacje i podstawowe informacje na temat zinwentaryzowanych drzew. Celem przedmiotowych prac jest wprowadzenie dodatkowego elementu w istniejącym miejskim systemie informacji przestrzennej (INTERSIT), który pozwoli uzyskać mieszkańcom podstawową wiedzę na temat drzew na terenie Miasta. Na dzień dzisiejszy został zakończony pierwszy etap prac w zakresie zieleni wysokiej znajdującej się w granicach administracyjnych Łodzi pod postacią mapy. Informacje zgromadzone na mapie dotyczą ilości i rodzaju drzew oraz krzewów i zostały naniesione w formie punktów odpowiadających pojedynczym drzewom lub skupinom krzewów. Link do mapy: <https://uml.lodz.pl/ekoportal/klimat/zielen/>

Ze względu na przesunięcie terminów wystaw światowych EXPO w Dubaju i Dosze, sytuację ekonomiczną oraz brak ostatecznej decyzji władz centralnych o poparciu planowanej łódzkiej wystawy, w 2020 r. podjęto decyzję o przesunięciu EXPO Horticultural w Łodzi z 2024 na 2029 rok. Decyzja ta pozwoliła w 2021 r. na rozpoczęcie przygotowań do szerokich konsultacji z mieszkańcami i środowiskami eksperckimi studium wykonalności wystawy.

W 2021 roku opracowano „Standardy kształtowania zieleni w Łodzi”, które zostały przyjęte zarządzeniem Nr 8378/VIII/21 Prezydenta Miasta Łodzi z dnia 24 września 2021 roku. Dokument zawiera wymagania i zalecenia m.in. w kwestii ochrony zieleni w trakcie procesów inwestycyjnych prowadzonych w Mieście, projektowania i zakładania zieleni, określenia wymagań

w zakresie prac prowadzonych przez wydziały i jednostki UMŁ, ale także wykonawców realizujących inwestycje, w których występuje zieleni.

W Łodzi działa 20 muzeów, w tym unikalne na skalę Europy Centralne Muzeum Włókiennictwa, jedyne w Polsce Muzeum Kinematografii oraz Muzeum Sztuki. Planetarium EC1 otwarte w 2016 r. jest najnowocześniejszym w Polsce i jednym z najnowocześniejszych obiektów edukacyjnych w Europie. Muzeum Sztuki w Łodzi posiada najstarsze oraz jedno z najważniejszych zbiorów sztuki nowoczesnej i współczesnej w naszej części Europy dzieła, m.in. Pabla Picassa, Maxa Ernsta, Władysława Strzemińskiego, Katarzyny Kobro. Widzów w Łodzi zaprasza blisko 35 scen teatralnych, m.in. Teatr Muzyczny, teatry dramatyczne, teatry dla dzieci i filharmonia, a także łódzki Teatr Wielki, będący drugim pod względem wielkości gmachem operowym w Polsce i jednym z największych w Europie, ma ponad 1300 miejsc na widowni.

Miasto Łódź od 2014 roku efektywnie współpracuje z gminami z otaczających powiatów, tworząc wspólnie Metropolię działającą w oparciu na jednostkach samorządu terytorialnego (jst) zrzeszone w Stowarzyszeniu Łódzki Obszar Metropolitalny (SŁOM). Głównymi celami SŁOM są rozwój współpracy i integracja jednostek samorządu terytorialnego ŁOM oraz wspieranie jego rozwoju społeczno-gospodarczego, realizowane przez podejmowanie wielu wspólnych inicjatyw. W ramach Stowarzyszenia prowadzona jest stała współpraca ze wszystkimi podmiotami w zakresie rozwoju metropolitalnego gmin z obszaru ŁOM. W skład Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego (ŁOM) wchodzi 26 gmin z 5 powiatów: powiatu grodzkiego Łodzi oraz 4 powiatów ziemskich: brzezińskiego, łódzkiego wschodniego, pabianickiego i zgierskiego. Są to Aleksandrów Łódzki, Andrespol, Brójce, Dłutów, Dmosin, Dobroń, miasto Brzeziny, gmina Brzeziny, gmina miasta Głowno, Koluszki, Konstantynów Łódzki, Ksawerów, miasto i gmina Lutomiersk, Łódź, Nowosolna, miasto Ozorków, gmina Ozorków, miasto Pabianice, gmina Pabianice, Parzęczew, Rogów, Rzgów, Stryków, Tuszyń, miasto Zgierz oraz gmina Zgierz. Obszar ten zajmuje teren położony w centralnej części województwa łódzkiego o powierzchni 2,5 tys. km². Stowarzyszenie pełni również funkcję Związku Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT), a w ramach systemu zarządzania funduszami unijnymi ma status Instytucji Pośredniczącej.

Według stanu na 31 grudnia 2021 r. w ramach mechanizmu ZIT podpisanych było 208 umów o dofinansowanie, które wynikają ze Strategii Rozwoju Łódzkiego Obszaru

Metropolitalnego. Całkowita wartość ww. projektów wyniosła ponad 1,67 mld zł, natomiast łączna wartość dofinansowania ze środków UE dla tych projektów wyniosła ponad 977 mln zł.

W ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko są realizowane projekty z zakresu sieci ciepłowniczych oraz transportu metropolitalnego, komplementarne w stosunku do projektów ZIT, ich całkowita wartość wynosi 968 mln zł, w tym wartość dofinansowania UE 548 mln zł. Oznacza to, że dzięki wdrażaniu mechanizmu ZIT na terenie ŁOM realizowane są projekty oddziałujące metropolitalnie o całkowitej wartości ponad 2,6 mld zł.

Miasto jak co roku zdobywało liczne nagrody i wyróżnienia oraz jest wysoko pozycjonowane w różnych rankingach. W rankingu Gazety Prawnej „Perły Samorządu 2022” (dane za rok 2021) nagradzano gminy wyróżniające się jakością zarządzania i jakością życia mieszkańców, które nie tylko bardzo dobrze realizują powierzone prawem zadania, ale które realizują dodatkowe cele. W kategorii „Najlepszy władca miasta” tego rankingu prezydent Łodzi Hanna Zdanowska zajęła trzecie miejsce, tuż za prezydentami Poznania i Gdyni.

Łódź w 2021 r. również była wyróżniana za współpracę z inwestorami. W rankingu Emerging Europe Business-Friendly Cities Perception 2021 zajęła pierwsze miejsce w klasyfikacji ogólnej – CEE’s Most Business-Friendly City; ponadto także pierwsze miejsce – za klimat biznesowy, pierwsze miejsce – wsparcie lokalnego samorządu, trzecie miejsce – w kategorii infrastruktura i skomunikowanie. Natomiast w rankingu ośrodków dla biznesu opublikowanym w raporcie ABSL Łódź zdobyła pierwsze miejsce – w kategorii współpracy z lokalnymi uniwersytetami, także pierwsze miejsce – jeśli chodzi o kategorię poziom płac, pierwsze miejsce – koszt wynajęcia powierzchni biurowej, drugie – współpraca z lokalną jednostką obsługi inwestora i trzecie – w kategorii – jakość lokalnych uniwersytetów.

Bardzo wysokie drugie miejsce zajęła Łódź w rankingu miesięcznika Forbes „Miasta Przyjazne Ludziom 2021” (pozyskiwano do niego dane za 2020 r.). Łódź wyprzedziły w nim tylko Katowice, a za Łodzią znalazły się kolejno: Lublin, Gdynia i Poznań. Dla przypomnienia – rok wcześniej w tym rankingu zdobyliśmy miejsce piąte.

FILAR: GOSPODARKA I INFRASTRUKTURA

Łódź otwarta na świat - wzrost poziomu życia mieszkańców Łodzi dzięki pełnemu gospodarczemu wykorzystaniu potencjału infrastrukturalnego związanego z centralnym położeniem na mapie regionu, Polski i Europy, a także z jej wiodącą rolą w aglomeracji łódzkiej.

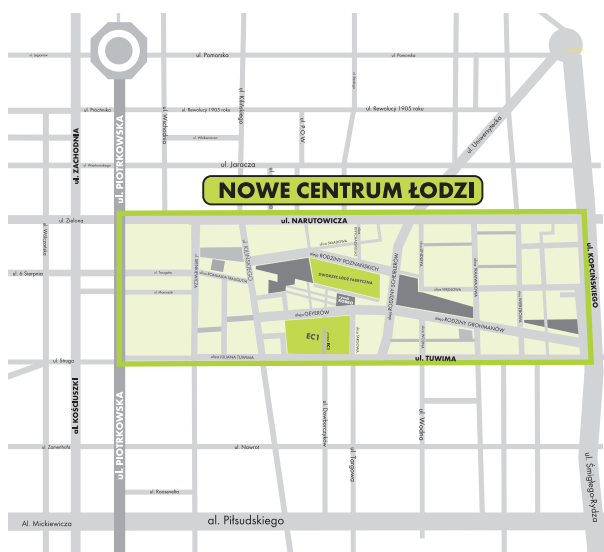
1. NOWE CENTRUM ŁODZI

Stworzenie służącego realizacji wizji nowoczesnego obszaru aktywności społecznej i gospodarczej o bardzo dobrej dostępności komunikacyjnej.

Nowe Centrum Łodzi to obszar śródmieścia obejmujący 100 hektarów w sercu miasta, ograniczony ulicami Narutowicza, Kopcińskiego, Tuwima i Piotrkowską, podzielony na 3 strefy:

Strefa I (ok. 40 ha) to teren, na którym ma toczyć się całodobowe życie dzięki zrównoważeniu funkcji kulturalnych, komercyjnych i mieszkaniowych (obszar priorytetowy w ramach obecnie wdrażanego Programu NCŁ).

RYS. 2 | NOWE CENTRUM ŁODZI

Źródło: Zarząd Nowego Centrum Łodzi.

Strefa II (ok. 30 ha) to obszar, na którym powinny być

realizowane przedsięwzięcia komercyjne z uwzględnieniem programów rewitalizacyjnych, mających na celu zachowanie historycznej tkanki miejskiej, a także stworzenie struktury urbanistycznej powiązanej z sąsiednim obszarem.

Strefa III (ok. 30 ha) to obszar historycznej zabudowy wielkomiejskiej z przełomu XIX i XX wieku, w postaci kwartałów wymagających intensywnej rewitalizacji i uzupełnień, a jednocześnie priorytetowych dla Programu Rewitalizacji Łodzi 2026+.

Realizacja Programu Nowego Centrum Łodzi przebiega w oparciu o wytyczne wynikające z Master Planu:

Wizja NCŁ - Nowe Centrum Łodzi to symbol miasta budzącego się do życia. Silne centrum, czerpiące najlepsze wzorce z bogatej historii i emanujące nowoczesnością. Dostępna, bezpieczna i atrakcyjna przestrzeń do prowadzenia biznesu, pracy, życia oraz spędzania wolnego czasu. Miejsce inspirujące do nowych pomysłów i pobudzające do działania. Otwarte na ludzi, przyjazne dla każdego.

Cele strategiczne Programu NCŁ:

Jakość życia - Wzrost zaufania mieszkańców, turystów i środowiska biznesu do centrum miasta oraz stworzenie atrakcyjnego miejsca do życia i spotkań poprzez działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa oraz rozwój oferty komercyjnej, kulturalnej i rekreacyjnej.

Rewitalizacja - Rewitalizacja Nowego Centrum Łodzi jako impuls do przyspieszenia procesu odnowy Strefy Wielkomiejskiej oraz rozwoju miasta do wewnątrz.

Transport - Wdrożenie usprawnień infrastruktury komunikacyjnej oraz rozwiązań organizacji transportu zbiorowego i indywidualnego zwiększających dostępność śródmieścia oraz miasta w skali lokalnej, regionalnej, krajowej i międzynarodowej.

Innowacje - Wykorzystanie innowacyjnych rozwiązań wprowadzanych na obszarze Nowego Centrum Łodzi, stanowiącego inkubator dla nowych pomysłów i technologii, jako bodźca do rozwoju całej Łodzi.

W zakres Programu NCŁ wchodzi 36 projektów o łącznej wartości 2,84 mld zł. Do końca 2021 r. zostało zrealizowanych 26 projektów, które w znaczącym stopniu wpływają na rozwój tego obszaru i Miasta.

Informacje na temat wybranych projektów w Nowym Centrum Łodzi:

TUNEL ŚREDNICOWY

Tunel średnicowy to kontynuacja budowy dworca Łódź Fabryczna, który z dworca końcowego stanie się przelotowym. Przez ścisłe centrum Łodzi będą mogły

Budowa tunelu średnicowego

jechać pociągi regionalne i dalekobieżne – na osi wschód – zachód (przez stacje Łódź Widzew, Fabryczna i Kaliska) i na osi północ – południe (przez stacje Łódź Widzew, Fabryczna, Żabieniec). W ramach projektu powstaną nowe przystanki m.in. Łódź Polesie i Łódź Śródmieście, które będą zintegrowane z komunikacją miejską i ułatwią mieszkańcom codzienne podróże. W grudniu 2019 r. rozpoczęto budowę komór startowych dla tarcz wiertniczych, które dotarły do Łodzi w II kw. 2020 r. W 2021 r. rozpoczęło się drążenie tunelu dwiema maszynami, mniejszą z komory przy ul. Długosza w kierunku komory przy ul. Stolarskiej, większą z komory przy ul. Stolarskiej w kierunku przystanku Polesie. Miasto współpracuje z Wykonawcą w zakresie m.in. organizacji ruchu w czasie budowy przystanków Łódź Śródmieście oraz Łódź Polesie. Wartość inwestycji 1 293 mln zł netto (1 590,4 mln zł brutto). Po zawarciu aneksów pomiędzy PKP PLK S.A. aktualny termin zakończenia to 13 kwietnia 2023 r.

ALEJA GROHMANÓW - ULICA NOWOWĘGŁOWA

W roku 2019 ukończono budowę ulicy Nowowęgłowej – przedłużenie al. Grohmanów. Ulica Nowowęgłowa jest nową drogą równoległą do Tuwima nad tunelem

kolejowym, którym pociągi dojeżdżają do podziemnej stacji Łódź Fabryczna.

W ramach inwestycji powstały też specjalne łączniki, które umożliwią wjazd na ulicę Kopcińskiego. Wybudowana została także nowa pętla autobusowa przy ul. Wydawniczej oraz przebudowany został fragment ulicy Tuwima. Aleja Grohmanów (Nowowęgłowa) jest jedną z dwóch głównych ulic prowadzących do dworca Łódź Fabryczna i całego Nowego Centrum Łodzi. Ulica ta ma dwie jezdnie z dwoma pasami ruchu wraz z chodnikami, oświetleniem oraz drogą rowerową. Trwają prace projektowe dla budowy nowego torowiska w ramach projektu Tramwaj dla Łodzi, a realizacja robót zaplanowana jest na kolejne lata w ramach pozyskanych środków unijnych.

DROGA PODZIEMNA W NCL

W ramach inwestycji wykonano dokumentację projektową. W 2018 r. podpisano umowę z Wykonawcą w systemie zaprojektuj i wybuduj dla budowy drogi podziemnej oznaczonej w planie miejscowym jako 7KDY wraz z zagospodarowaniem obszaru i terenów nad drogą. Droga o długości ok. 500 m stanowić będzie główny dojazd do terenów inwestycyjnych zlokalizowanych pomiędzy dworcem Łódź Fabryczna a obiektami EC-1. W 2020 r. rozpoczęto etap realizacji robót budowlanych z planowanym zakończeniem w październiku 2021 r. Wartość inwestycji określona została na ok. 85 mln zł. W 2021 r. zakończono realizację robót budowlanych, jednak z uwagi na brak przyłącza ze strony PGE nie było możliwe dokonanie ostatecznych odbiorów i dopuszczenie do ruchu. Planowane zakończenie – 2022 r.

BUDOWA DROGI 2KDY

Wykonano dokumentację projektową dla budowy nowej drogi, ogłoszono przetarg i zawarto umowę z wykonawcą. Rozpoczęto realizację robót w zakresie kanalizacji deszczowej, zakupiono część materiałów. Zakończenie robót zaplanowano na 30.09.2021 r., z tym zastrzeżeniem, że realizacja wymaga koordynacji prac z budową drogi 7 KDY z uwagi na roboty występujące na styku inwestycji. W trakcie realizacji prac wystąpiły przeszkody uniemożliwiające zakończenie prac w pierwotnym terminie, stan zaawansowania robót na koniec 2021 r. około 50 %. Planowane zakończenie II kwartał 2022 r.

WYBRANE INWESTYCJE PRYWATNE NA OBSZARZE NOWEGO CENTRUM ŁÓDZI

Obszar Nowego Centrum Łodzi to teren bardzo intensywnego rozwoju, w tym w sektorze inwestycji prywatnych. Projekty w trakcie realizacji w 2021 r.:

- Vantage – ul. Tuwima 64, inwestycja mieszkaniowa wraz z przestrzenią usługową w parterze (255 mieszkań na wynajem);
- Revisit Home, ul. Tuwima 48 – „Apartamenty Wiszące Ogrody”, inwestycja mieszkaniowa w segmencie premium (41 mieszkań).

W bezpośrednim sąsiedztwie Nowego Centrum Łodzi powstała również kolejna inwestycja mieszkaniowa Neopolis przy ulicy Kopcińskiego 13/19 zrealizowana przez Real Development. Z kolei w trakcie realizacji jest inwestycja Polonia Residence, przy ul. Narutowicza 38, w której powstanie 70 apartamentów oraz lokale usługowe w parterze budynku. W planach jest również nowa inwestycja Boho, którą developer Echo Investment planuje zrealizować przy ulicy Wodnej 17 (ok. 200 mieszkań).

W 2021 r. rozstrzygnięty został konkurs architektoniczny na projekt nowego ratusza, który ma zostać zlokalizowany na nieruchomości pomiędzy EC-1, a Dworcem Łódź Fabryczna, przy planowanym Rynku Kobro. Magistrat rozpoczął poszukiwanie biznesowego partnera, który zrealizuje tę inwestycję w formule partnerstwa publiczno-prywatnego.

Trwająca pandemia oraz związana z nią trudna sytuacja epidemiologiczna wymusiła dyskusję na temat weryfikacji przeznaczenia funkcjonalnego terenów na obszarze objętym Programem NCŁ. Aktualnie procedowane są zmiany w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, których głównym założeniem jest uelastycznienie możliwości inwestycyjnych.

REWITALIZACJA PRZESTRZENI MIEJSKIEJ PRZY UL. MONIUSZKI 3, 5 I TUWIMA 10 (PROGRAM NOWE CENTRUM ŁÓDZI)

Inwestycja znajduje się na liście projektów strategicznych Miasta Łodzi i uzyskała dofinansowanie w trybie pozakonkursowym, w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych. Całkowity koszt przedsięwzięcia to 66,24 mln zł. Umowa o dofinansowanie przewiduje dofinansowanie projektu w wysokości 26,65 mln zł, ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020. Za zgodą Instytucji Zarządzającej zmieniono termin zakończenia Projektu na 30 czerwca 2022 r..

Celem Projektu jest:

- rewitalizacja kwartału ulic Piotrkowska, Tuwima, Moniuszki i Sienkiewicza wraz z przebudową budynków przy ul. Tuwima 10, rewaloryzacją budynków przy ul. Moniuszki 3 i 5. Budynek przeznaczony będzie na funkcje użyteczności publicznej oraz kulturalne. Nastąpi otwarcie kwartału poprzez budowę drogi łączącej ul. Tuwima z ul. Moniuszki,
- lepsze wykorzystanie istniejącego potencjału kulturowego Województwa,
- redukcja poziomu wykluczenia społecznego,
- kompleksowa rewitalizacja obszarów o wysokim nasileniu niekorzystnych zjawisk społecznych i gospodarczych.

Projektem objęte są następujące działania:

- rewitalizacja i wyposażenie budynku przy ul. Moniuszki 5 z przeznaczeniem na potrzeby Biblioteki Miejskiej wraz z filią Mediateka; remont i przebudowa budynku przy ul. Moniuszki 3 z przeznaczeniem na cele administracyjne UMŁ;
- remont oraz przebudowa budynku przy ul. Tuwima 10 z przeznaczeniem na cele administracyjne UMŁ;
- otwarcie kwartału poprzez budowę drogi łączącej ul. Tuwima z ul. Moniuszki; remont i przebudowa ulicy Moniuszki.

Zrewitalizowany budynek przy ul. Tuwima 10

Działania w 2021 r.:

- Zgodnie z zawartą umową na przebudowę i remont nieruchomości przy ul. Moniuszki 3 i 5 w 2021 r. kontynuowano roboty budowlano - konserwatorskie na obiektach w zakresie zgodnym z projektem budowlanym i harmonogramem robót. Termin zakończenia inwestycji został przedłużony na 2022 r.
- Zgodnie z zawartą umową na przebudowę i remont nieruchomości przy ul. Tuwima 10 w 2021 r. kontynuowano roboty budowlano-konserwatorskie na obiekcie w zakresie zgodnym z projektem budowlanym i harmonogramem robót.
- Budowa drogi łączącej ulicę Tuwima z ulicą Moniuszki – Zamawiający zlecił wykonanie zamiennego projektu na wykonanie robót drogowych. Dokumentacja została wykonana, uzyskano decyzję zamienną ZRID i przystąpiono do realizacji robót. Z uwagi na konieczność koordynacji prac z innymi wykonawcami inwestycji przyległych nie było możliwe zakończenie inwestycji w 2021 r. Stan zaawansowania robót około 70 %.
- Przebudowa ulicy Moniuszki – wykonano dokumentację projektową przebudowy ulicy, ogłoszono przetarg na jej realizację z terminem zakończenia 30.11.2021 r. Zawarto umowę z wykonawcą robót, przystąpiono do I etapu prac tj. od strony ulicy Piotrkowskiej. Jednak z uwagi na konieczność koordynacji prac z pozostałymi

wykonawcami projektu unijnego ustalono realizację etapu II tj. od włączenia nowej drogi – przebiecia Tuwima Moniuszki do ulicy Sienkiewicza. Planowane zakończenie w 2022 r.

REWITALIZACJA EC1 I JEJ ADAPTACJA NA CELE KULTURALNO-ARTYSTYCZNE

Na terenie dawnej Elektrowni Łódzkiej działa współprowadzona przez Miasto Łódź oraz Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, instytucja kultury „EC1 Łódź – Miasto Kultury”. Przestrzeń EC1 jest otwarta dla artystów różnych dziedzin, przystosowana zarówno do twórczości indywidualnej, jak również warsztatów oraz imprez grupowych, z wymaganą do tego infrastrukturą.

W jej ramach działają:

- Narodowe Centrum Kultury Filmowej (od 2016 r.) - centralny w Polsce i unikatowy w tej części Europy ośrodek kulturalno-edukacyjny dla osób zainteresowanych światem filmu i kinematografii,
- Planetarium (w gmachu EC1 Wschód) - najnowocześniejsze w Polsce i jedno z najnowocześniejszych w Europie. Rocznie odwiedza je blisko 150 tys. widzów,
- największe w Polsce Centrum Nauki i Techniki ze sferycznym kinem 3D. Dzięki zachowaniu części dawnych instalacji i urządzeń oraz połączeniu ich z nowoczesnymi formami prezentacji, uzyskano

EC1 Łódź

Planetarium w EC1 Łódź

unikatową możliwość zdobywania wiedzy m.in. na temat przetwarzania energii,

- Łódź Film Commission - udzielająca filmowcom kompleksowej pomocy (od poszukiwania planów filmowych po wsparcie w uzyskaniu pozwoleń niezbędnych do realizacji projektu filmowego),
- Centrum Komiksu i Narracji Interaktywnej, którego trzon tworzy renomowany Międzynarodowy Festiwal Komiksu i Gier Komputerowych.

Rok 2021 był dla „EC1 Łódź – Miasto Kultury” w Łodzi, podobnie jak dla innych instytucji kultury, rokiem nowych wyzwań postawionych przez ogłoszony stan pandemii wywołanej covid-19. Dzięki stopniowemu odmrażaniu gospodarki i możliwości otwarcia instytucji kultury w reżimach sanitarnych, praca Instytucji znów mogła zostać przedstawiona na bezpośrednią obsługę gości. W znacznie mniejszym stopniu oferowana była natomiast formuła prowadzenia działań kulturalno-edukacyjnych w formie on-line. Równocześnie kontynuowany był zakrojony na szeroką skalę proces inwestycyjny związany z pracami budowlanymi, wyposażaniem kolejnych części Kompleksu EC1, a tak rozwojem posiadanych zbiorów.

W 2021 roku Instytucja kontynuowała działania inwestycyjne na wybranym obszarze:

- Narodowe Centrum Kultury Filmowej – w przestrzeniach EC1 Wschód trwały prace budowlane przygotowujące

ją do uruchomienia „Kino Polonia” – największej w Polsce ekspozycji stałej poświęconej historii kina na ziemiach polskich. Ekspozycja powstaje na blisko 1500 metrach kwadratowych powierzchni, rozłożonej na trzech skomplikowanych pod względem konstrukcyjnym poziomach, które przeprowadzą widza przez ponad 120 lat historii filmu. Różnorodne pod względem formy stanowiska, zawierające tak unikatowe eksponaty, jak zrekonstruowany biopleograf Kazimierza Prószyńskiego, makietę Wytwórni Filmów Fabularnych w Łodzi, fonograf Thomasa A. Edisona lub hologram Poli Negri w tańcu, zostaną uzupełnione wielkoformatowymi projekcjami esejów, ukazujących najważniejsze zjawiska filmowe ostatnich 120 lat. Wraz z postępami w działaniach budowlanych i przygotowaniach konstrukcyjnymi trwa praca nad budową inwentarza wystawy, na który składa się kilka tysięcy obiektów i licencji filmowych. Ale Narodowe Centrum Kultury Filmowej to nie tylko „Kino Polonia”, to również dwie inne wystawy stałe i powiązana z nimi nowoczesna edukacja filmowa, realizowana w supernowoczesnych przestrzeniach warsztatowych i pracowni badawczej z multimedialną biblioteką i archiwum. Na uczestników będą czekać laboratoria: dźwiękowe, montażowe, efektów specjalnych, animacji poklatkowej i studio telewizyjne. W trzysalowym kinie, poza pokazami filmów z bieżącego repertuaru, będą się odbywać projekcje specjalne, akademie filmowe, przeglądy, festiwale i spotkania z ludźmi filmu, dyskusje panelowe i otwarte konferencje.

- Centrum Komiksu i Narracji Interaktywnej - po zakończeniu prac budowlanych na terenie EC1 Południowy-Wschód, gdzie swoją siedzibę będzie miało Centrum, uwaga została przekierowana na prace nad wyposażeniem Centrum. W ramach projektu dokonano zakupu mebli na potrzeby warsztatowe w zakresie komiksu oraz innych akcesoriów (w tym słuchawki, wyłuszczacze, koce obciążeniowe) przydatnych w prowadzeniu zajęć z najmłodszymi gośćmi Centrum Komiksu i Narracji Interaktywnej.

2. FUNKCJONALNA METROPOLIA ŁÓDZKA W PEŁNI WYKORZYSTUJĄCA POŁOŻENIE W CENTRUM EUROPY I KRAJU

Tworzenie konkurencyjnej, funkcjonalnie spójnej aglomeracji łódzkiej. Wykorzystanie szans związanych z infrastrukturą komunikacyjną łączącą aglomerację z europejskimi szlakami transportowymi, systemem sprawnego wewnętrznego transportu publicznego, dostosowanymi do potrzeb różnych przedsiębiorców terenami inwestycyjnymi. Używanie korzyści z koncentracji potencjału intelektualnego i kulturowego aglomeracji. Wspomaganie branż, które mają najlepsze perspektywy rynkowe

W roku 2021 realizowane były przede wszystkim prace o charakterze przygotowawczym dla inwestycji, których faza budowlana nastąpi w latach 2022-23.

W zakresie transportu drogowego realizowano działania przy drogach wylotowych z miasta oraz w obrębie dróg krajowych przebiegających przez miasto. Prowadzone było postępowanie przetargowe na budowę III etapu Trasy „Górna” od ul. Rzgowskiej do granicy miasta, a następnie w zakresie kompetencji Zarządu Dróg Wojewódzkich, do węzła Łódź Górna. W roku 2021 trwała procedura przetargowa na wyłonienie wykonawcy robót. Wystąpiły problemy z pozyskaniem środków na dofinansowanie projektu, co opóźniło, z winy instytucji zarządzającej, podpisanie umowy z wykonawcą robót. Ostatecznie umowa została podpisana w styczniu 2022 a prace rozpoczęto w lutym 2022.

Trwały realizowane przez GDDKiA prace przy budowie drogi ekspresowej S-14, co wiązało się z pracami także w obrębie przecinających ją miejskich dróg. Przebudowie uległ fragment ul. Maratońskiej w rejonie ul. Sanitariuszek. Miasto przygotowuje także przebudowę ul. Szczecińskiej od ul. Aleksandrowskiej do granicy z gminą Konstantynów łódzki w rejonie planowanego węzła z drogą S14. W grudniu 2021 r. otwarto oferty w postępowaniu na przygotowanie koncepcji przebudowy ulicy. Rozpoczęto także przygotowania do przebudowy ul.

Nad Dobrzyńką prowadzącej do węzła „Rypułtowice” na drodze S14bis. Ulica po przebudowie będzie także wspierać rozwój strefy przemysłowej Chocianowice. Zakończenie prac w trybie zaprojektuj i wybuduj planowane jest na 2023 rok.

W II połowie 2021 roku zakończono przebudowę al. Śmigłego-Rydza pomiędzy al. Piłsudskiego a ul. Przybyszewskiego, stanowiącą fragment ciągu drogi krajowej nr 14. Oddano do użytku po przebudowie dwie jezdnie z 3 pasami ruchu każda oraz bezkolizyjne przejście w rejonie ul. Zbiorczej.

W roku 2021 trwała odbudowa tramwajowych linii podmiejskich. Ważnym wydarzeniem było otwarcie po kompleksowej modernizacji linii tramwajowej Łódź – Zgierz (pl. Kilińskiego). Linia została wyremontowana na terenie Zgierza oraz na terenie Łodzi pomiędzy ul. Okulickiego a granicą miasta. Do obsługi trasy skierowano tymczasowo tramwaj linii 6. W roku 2021 modernizowana była także linia tramwajowa Łódź – Pabianice na terenie gminy Ksawerów i miasta Pabianice. Prace obejmują przebudowę torowiska, jezdni, sieci trakcyjnej, infrastruktury przystankowej i zasilającej. Zakończenie przebudowy planowane jest na rok 2022. W roku 2021 realizowano także postępowanie na modernizację linii Łódź – Konstantynów na terenie Łodzi od pętli Zdrowie do granicy miasta oraz na terenie m. Konstantynowa do krańcówki przy pl. Wolności. Zakończenie postępowania przetargowego i rozpoczęcie prac nastąpić ma w roku 2022.

W roku 2021 prowadzone były prace przy budowie kolejowego tunelu średnicowego pomiędzy dworcem Łódź Fabryczna a stacjami Łódź Kaliska i Łódź Żabieniec, realizowanej przez PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. Trwały prace przy przebudowie instalacji podziemnych, a następnie budowie elementów konstrukcyjnych stacji Łódź Koziny, Łódź Polesie i Łódź Śródmieście. Z tego powodu od wiosny 2021 roku zamknięte zostały ulice Ogrodowa przy C.H. Manufaktura oraz ul. Zielona między ul. Wólczańską a al. Kościuszki. Wiązało się to z poważnymi utrudnieniami w ruchu transportu publicznego, w szczególności z wyłączeniem z ruchu tramwajowego ciągu ulic Zielona – Narutowicza. Uruchomione zostały obie maszyny drążące tunele. Maszyna o mniejszej średnicy wykonała do lutego 2022 pierwszy z jednotorowych tuneli łączący komorę startową przy ul. Długosza z komorą rozgałęźną przy ul. Kasprzaka, zaś z wykorzystaniem maszyny drążącej tunel dwutorowy wybudowano odcinek pomiędzy komorą startową przy ul. Stolarskiej a ul. Drewnowską w rejonie skrzyżowania z ul. Karskiego. Drążenie tuneli

postępowało w wolniejszym tempie niż pierwotnie zakładano, a opóźnienie tłumaczone było problemami z personelem w związku z pandemią covid-19 oraz trudniejszymi niż początkowo zakładano warunkami geologicznymi. W roku 2022 prace będą kontynuowane i wkroczą w decydującą fazę budowy bezpośrednio pod zabudowę śródmiejską.

W 2021 roku obsłużono w Porcie Lotniczym Łódź im. Wł. Reymonta sp. z o.o. 69 320 pasażerów. Głównym czynnikiem wpływającym na ruch w poprzednim roku była pandemia covid-19 i jej kolejne fale. Rządy poszczególnych Państw wprowadzały restrykcje dotyczące podróżowania oraz lockdowny. Doprowadziło to w pierwszej połowie roku praktycznie do całkowitego zawieszenia międzynarodowych lotów pasażerskich. Ponowne uruchomienie lotów w czerwcu 2021 r. pokazało, że rynek powoli się odbudowuje i ludzie chcą podróżować. W związku z jesienną falą zachorowań i wprowadzanymi kolejnymi obostrzeniami w poszczególnych krajach, wzrost liczby pasażerów znowu wyhamował.

Niewątpliwym sukcesem w tym trudnym okresie było pozyskanie dwóch nowych przewoźników: grecka linia Lumiwings oferowała latem 2021 r. loty do Forli w regionie Emilia-Romania oraz na Sycylię do Trapani i Palermo, zaś ukraiński niskokosztowy przewoźnik SkyUp połączył Łódź ze stolicą Ukrainy - Kijowem.

Latem powróciły również wakacyjne czartery - dwóch czołowych polskich touroperatorów Coral Travel i Itaka, którzy zaoferowali łodzianom możliwość latania do tureckiej Antalyi. Loty odbywały się dwa razy w tygodniu: w środy i soboty. Samoloty latały wypełnione niemal w 100%.

W 2022 roku planowany jest dalszy rozwój ruchu

czarterowego. W początkach 2022 r. w sprzedaży na stronach internetowych wszystkich kluczowych touroperatorów (tj. Rainbow, Itaka, TUI, Coral Travel, Grecos) można znaleźć już ofertę czarterów wakacyjnych z wylotem z Łodzi:

- Turcja – Antalya, Bodrum;
- Bułgaria – Burgas;
- Grecja – Zakynthos, Rodos, Kreta (Heraklion).

Port Lotniczy Łódź obsługiwał także ruch towarowy. Łączna masa ładunku przewiezionego w 2021 roku wyniosła 7355 t przy 6146 t w roku 2020.

W roku 2021 w ramach Wielostanowiskowego Przystanku Autobusowego Łódź – Fabryczna odjeżdżało 21 przewoźników w komunikacji krajowej i międzynarodowej.

W roku 2021 utrzymana była również sieć połączeń międzygminnych lokalnego transportu zbiorowego. Międzygminne linie transportu zbiorowego łączyły Łódź z 16 gminami i miastami łódzkiego Obszaru Metropolitalnego w ramach 20 porozumień międzygminnych, w tym nowego porozumienia w sprawie funkcjonowania linii F3 relacji Chocianowice Ikea – Ksawerów Miele. Odcinki podmiejskie linii tramwajowych były czasowo wyłączone z eksploatacji i zastąpione komunikacją autobusową. Na koniec roku w sieci lokalnego transportu funkcjonowało łącznie 37 linii międzygminnych w tym 4 nocne. Porozumienia podpisano z miastami Brzeziny, Konstancinów Łódzki, Ozorków, Pabianice, Zgierz i gminami Aleksandrów Łódzki, Andrespol, Lutomiersk, Konstancinów Łódzki, Ksawerów, Brzeziny, Nowosolna, Ozorków, Rzgów, Stryków i Zgierz.

Port lotniczy na Lublinku

3. ŁÓDŹ PRZEDSIĘBIORCZA, KREATYWNA I INNOWACYJNA

Rozwój na terenie aglomeracji łódzkiej gospodarki opartej na wiedzy, innowacjach i przemysłach kreatywnych, wykorzystującej potencjał łódzkiej nauki i przedsiębiorczości.

Rok 2021 przyniósł zauważalną poprawę sytuacji na lokalnym rynku pracy. Niezaprzeczalny wpływ na to miało luzowanie obostrzeń jakie zostały wprowadzone w sferze społeczno-gospodarczej w związku z panującą w kraju sytuacją epidemiczną. Grupa bezrobotnych zarejestrowanych od maja ubiegłego roku zaczęła się sukcesywnie zmniejszać, aby na koniec grudnia 2021 roku wynieść 20 325 osób (spadek o 602 osoby, ok. 2,9%).

Spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych przełożył się na spadek stopy bezrobocia, czyli procentowego udziału liczby bezrobotnych w liczbie ludności aktywnej zawodowo. W tym zakresie sytuacja na łódzkim rynku pracy była nieznacznie gorsza w porównaniu z danymi dla kraju. W Łodzi stopa bezrobocia na koniec grudnia 2021 r. wyniosła 5,8% (niższa w porównaniu do 2020 r. o 0,2 p.p.) i była nieznacznie niższa w porównaniu ze stopą bezrobocia w kraju, która ukształtowała się na poziomie 5,4%. W świetle występującej sytuacji epidemiologicznej, sprawne i efektywne realizowanie w Łodzi działań w ramach tarczy antykryzysowej, pozwoliło na ochronę miejsc pracy w łódzkich przedsiębiorstwach.

Populacja bezrobotnych była bardzo zróżnicowana. Obejmowała osoby w różnym wieku, o zróżnicowanym stażu pracy i doświadczeniu zawodowym, poziomie wykształcenia i kwalifikacji zawodowych, a także różnym czasie pozostawania bez pracy. Odmiennie były przyczyny pozostawania bez pracy i przyczyny jej utraty. W grupie bezrobotnych znajdowały się osoby zarejestrowane po raz pierwszy oraz takie, które z usług PUP korzystały po raz kolejny. Na koniec ubiegłego roku bezrobociem dotkniętych było 9 316 kobiet (spadek o 6,7%) oraz 11 009 mężczyzn (wzrost o 0,6%). Wskaźnik udziału bezrobotnych kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł 45,8%, i był mniejszy o 1,9 p.p. w porównaniu z grudniem poprzedniego roku (2020 r. – 47,7%).

W końcu grudnia 2021 roku prawo do zasiłku posiadała co jedenasta osoba bezrobotna –

1 853, tj. 9,1 % ogółu osób bezrobotnych. W porównaniu z analogicznym okresem 2020 r. nastąpił spadek liczebności tej grupy bezrobotnych o 666 osób, tj. o 26,4%. W końcu grudnia 2021 roku, w porównaniu do analogicznego okresu 2020 roku, zanotowano niższy o 2,9 p.p. udział osób uprawnionych do zasiłku w ogólnej liczbie osób bezrobotnych.

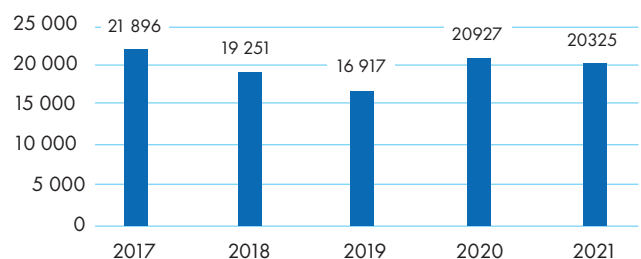
W strukturze wieku bezrobotnych dominowała kategoria 35-44 lata - 27,8% ogółu zarejestrowanych (rok 2020 – 27,4%). Tak jak rok wcześniej, wśród bezrobotnych najliczniejszą grupę stanowiły osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym niż gimnazjalne. Na koniec grudnia 2021 r. grupa ta stanowiła 44% ogółu zarejestrowanych (rok 2020 - 40,9%). Natomiast najmniej liczną grupę stanowiły osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym - 12% oraz wyższym – 13,8%.

Najtrudniejszą sytuację na łódzkim rynku pracy w 2021 r. miały osoby ze stażem pracy do 1 roku – 5 684 osoby, stanowiąc 27,9% ogółu bezrobotnych (rok 2020 - 25,8%). Analizując strukturę bezrobotnych według stażu pracy widać utrzymującą się od lat tendencję, iż najliczniejszą subpopulację stanowią osoby z krótkim stażem pracy do 1 roku oraz od 1-5 lat.

Powiatowy Urząd Pracy w Łodzi mając przede wszystkim na uwadze problemy osób najbardziej oddalonych od rynku pracy, z których zdecydowana większość (63,6%) to osoby długotrwale bezrobotne, podejmował działania ukierunkowane na aktywizację zawodową tej grupy bezrobotnych.

W 2021 roku Powiatowy Urząd Pracy w Łodzi dysponował środkami finansowymi na wsparcie lokalnego rynku pracy i aktywizację zawodową osób bezrobotnych i poszukujących pracy w wysokości 135,3 mln zł, z czego 79,5 mln zł z Funduszu Pracy to środki przeznaczone na wsparcie przedsiębiorców w celu ich ochrony przed negatywnymi skutkami pandemii covid-19.

RYS. 3 | LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH W ŁODZI

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Łodzi

PUP w Łodzi kontynuował w 2021 r. realizację zadań w zakresie aktywnej polityki rynku pracy poprzez

podejmowanie działań nastawionych na wzrost aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych i osób poszukujących pracy, zwiększenie szans na zatrudnienie osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, wspieranie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości poprzez tworzenie nowych, a także utrzymanie istniejących już miejsc pracy.

TAB. 1 | AKTYWNE FORMY PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU

	Ilość osób bezrobotnych i poszukujących pracy objęta wsparciem			Środki wydatkowane w tys. zł		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Roboty publiczne	378	173	203	4 658,86	2 475,88	3 094,8
Prace interwencyjne	220	97	168	1 051,47	607,37	676,05
Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej (w tym w ramach bonu na zasiedlenie)	838	509	1 054	24 205,00	16 124,30	32 414,43
Refundacja kosztów zatrudnienia bezrobotnego	506	249	297	5 992,26	4 048,54	7 121,46
Staże (w tym bon stażowy)	451	315	507	4 002,67	3 034,74	4 852,95
Szkolenia (w tym bon szkoleniowy i egzamin)	240	98	144	630,65	408,48	592,26
Krajowy Fundusz Szkoleniowy - Kształcenie ustawiczne	1318	697	792	3 013,33	3 641,37	3 452,86
Prace społecznie użyteczne (w tym PAI)	83	51	59	89,03	59,84	75,84
Bon na zasiedlenie	39	30	48	385,40	326,40	530,00
Refundacja kosztów wynagrodzenia osób do 30 r.ż.	130	9	1	0**	0**	0**
Podjęcie pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego pow. 50 r.ż.	73	37	45	408,27	615,69	508,64
Studia podyplomowe	27	26	34	109,09	94,64	147,99
Stypendium z tytułu podjęcia dalszej nauki	6	7	7	20,82	60,88	35,77
Refundacja kosztów opieki nad dzieckiem, osobą zależną	8	2	4	6,39	1,12	3,7
Badania lekarskie*	-	-	-	51,43	32,64	55,76

* osoby są uwzględnione w poszczególnych zadaniach

** finansowanie wsparcia obejmowało lata 2016-2018

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Łodzi

Pomimo ograniczeń związanych ze stanem epidemii PUP w Łodzi nadal utrzymywał stałą współpracę z pracodawcami oraz wspierał rozwój kompetencji oraz kwalifikacji zawodowych osób pracujących. W 2021 r. w odpowiedzi na wnioski pracodawców dofinansowano

z Krajowego Funduszu Szkoleniowego przeszkolenie 792 pracowników i pracodawców.

W 2021 roku pomimo panującej sytuacji epidemicznej nie zaobserwowano masowych zwolnień pracowników, dzięki temu, iż pracodawcy starali się utrzymać zatrudnienie na dotychczasowym poziomie.

W roku ubiegłym do tutejszego Urzędu zgłoszono zamiar wręczenia wypowiedzeń 492 osobom.

Jako przyczyny planowanych zwolnień pracodawcy wskazywali:

skutki pandemii covid-19,
przyczyny ekonomiczne,
zmiany organizacyjne/ reorganizację,
zmiany optymalizacyjne,
zakończenie współpracy z klientem,
zmiany warunków pracy i płacy.

We wskazanym okresie faktyczne wypowiedzenia wręczono 353 pracownikom, tj. o 359 os. mniej niż w roku 2020. W 2021 roku doszło do odstąpienia od wręczenia wypowiedzeń 1 330 osobom, głównie z uwagi na przyjęcie przez pracowników nowych warunków pracy i płacy. Zwolnienia grupowe dotknęły m.in.: handel, produkcja, czy usługi, w tym bankowe i pocztowe. Pojawiło się także zgłoszenie z branży energetycznej.

TAB. 2 | ZGŁOSZENIA I ZWOLNIENIA GRUPOWE W LATACH 2019 - 2021

Zwolnienia grupowe	Liczba zgłoszonych osób do zwolnienia	Wręczone wypowiedzenia	Anulowane wypowiedzenia	Pozostające do realizacji
2019	678	627	58	1
2020	2 569	712	651	1 207
2021	492	353	1 330	16

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Łodzi

Z powodu trwającego stanu epidemii, w minionym roku duży zakres pracy PUP w Łodzi dotyczył realizacji wsparcia lokalnych przedsiębiorców i innych podmiotów działaniami przewidzianymi w ramach tarczy antykrzysowej. PUP w Łodzi na działania antykrzysowe w 2021 r. pozyskał z Funduszu Pracy środki w wysokości 79,5 mln zł, by zapewnić wsparcie każdemu uprawnionemu przedsiębiorcy ubiegającemu się o pomoc finansową na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej.

TAB. 3 | **NOWE FORMY WSPARCIA DLA PRZEDSIĘBIORCÓW W LATACH 2020 - 2021**

Kategoria	Kwota wydatków ogółem w mln zł	
	2020	2021
Dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń pracowników oraz należnych od tych wynagrodzeń składek na ubezpieczenie społeczne (art. 15zbb ustawy)	62,9	9,5
Dofinansowanie części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej (art. 15zbc ustawy)	31,3	6,4
Jednorazowa pożyczka na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej (art. 15zbd ustawy)	194,6	1,6
Jednorazowa pożyczka na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej lub statutowej organizacji pozarządowej w rozumieniu art. 3 ust. 2 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie lub podmiotu, o którym mowa w art. 3 ust. 3 tej ustawy (art. 15zbd ustawy)		
Dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń pracowników organizacji pozarządowych oraz należnych od tych wynagrodzeń składek na ubezpieczenia społeczne (art. 15zbe ustawy)	1,5	0,3
Dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń pracowników oraz należnych od tych wynagrodzeń składek na ubezpieczenia społeczne jednostki organizacyjnej kościoła, związku wyznaniowego oraz kościelnej osoby prawnej (art. 15zbf ustawy)		
Dotacje dla mikroprzedsiębiorców i małych przedsiębiorców określonych branż (art. 15zbg ustawy)	2,7	58,1

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w łodzi

Powyższe dane pokazują, że rozwiązania pomocowe zawarte w tarczy antykryzysowej spotkały się z bardzo dużym zainteresowaniem ze strony przedsiębiorstw, a udzielone wsparcie z pewnością uratowało wiele łódzkich firm i przyczyniło się do ochrony istniejących miejsc pracy. Pomimo, że głównym źródłem finansowania nowych instrumentów rynku pracy jest Fundusz Pracy, to część wsparcia realizowanego przez powiatowe urzędy pracy na mocy specustawy mogła być także współfinansowana ze środków EFS w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego (RPO Wł) oraz Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój.

Od samego początku uruchomienia nowych rozwiązań tarczy antykryzysowej, Powiatowy Urząd Pracy w łodzi dokładał wszelkich starań, aby oferowana pomoc jak najszybciej trafiła do przedsiębiorców, a w konsekwencji stanowiła realną ochronę dla istniejących miejsc pracy.

W roku 2021 Powiatowy Urząd Pracy w łodzi realizował następujące projekty współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego:

- „Aktywizacja osób po 29. roku życia pozostających bez pracy w mieście Łodzi (V)” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020.
 - Projekt realizowany w okresie styczeń 2019 – czerwiec 2021.
 - Planowana liczba uczestników projektu: 3 082

osoby, w tym 596 osób bezrobotnych i 2 486 osób objętych wsparciem w zakresie zwalczania lub przeciwdziałania skutkom pandemii covid-19. Środki wykorzystane w 2021 roku 0,96 mln zł; w 2021 r. wsparciem w projekcie objęto 179 osób.

- „Aktywizacja osób po 29. roku życia pozostających bez pracy w mieście Łodzi (VI)” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020.
 - Projekt realizowany w okresie styczeń 2021 – grudzień 2022.
 - Planowana liczba uczestników projektu: 820 osób bezrobotnych. Planowana wartość projektu w latach 2021-2022 wynosi 24,71 mln zł. W 2021 roku wykorzystano 11,81 mln zł, a wsparciem objęto 447 osób.
- „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w mieście Łodzi (V)” w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020.
 - Projekt realizowany w okresie styczeń 2020 r. – grudzień 2022 r.
 - Planowana liczba uczestników projektu – 3 362 osoby; w tym 1 500 osób bezrobotnych i 1 862 osoby objęte wsparciem w zakresie zwalczania lub przeciwdziałania skutkom pandemii covid-19. Środki wykorzystane w 2021 roku 12,69 mln zł, a wsparciem objęto 734 osoby.

Ponadto Urząd Miasta Łodzi również realizował projekty współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego:

- Nowy zawód nowa praca - cel projektu to: aktywizacja zawodowa 25 niepracujących mieszkanki Łodzi i przygotowanie ich do zawodu opiekunki medycznej.
- Nowa Łódź - Nowe Szanse - cel projektu to: aktywizacja społeczno – zawodowa 44 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, zamieszkałych na terenie obszaru rewitalizowanego Miasta lub przeniesionych w związku z wdrażaniem procesu rewitalizacji, które w pierwszej kolejności wymagają aktywizacji społecznej.
- Łódzka Rewita II - cel projektu to: wzrost przedsiębiorczości i aktywności zawodowej 25 mieszkańców obszaru rewitalizowanego miasta Łodzi, w celu przygotowania ich do podjęcia, podjęcie i utrzymania samozatrudnienia przez 12 m-cy.
- Zysk z Przedsiębiorczości - wsparcie przedsiębiorczości na obszarze rewitalizacji Miasta Łodzi - cel projektu to: wzrost przedsiębiorczości i aktywności zawodowej

32 mieszkańców obszaru rewitalizowanego miasta Łodzi, w celu przygotowania ich do podjęcia, podjęcia i utrzymania samozatrudnienia przez 12 m-cy.

- Łódzka Rewita III - cel projektu to: wzrost przedsiębiorczości i aktywności zawodowej 25 mieszkańców obszaru rewitalizowanego miasta Łodzi, w celu przygotowania ich do podjęcia, podjęcie i utrzymania samozatrudnienia przez 12 m-cy.
- Aktywni Łódzianie – cel projektu to: zwiększenie szans na zatrudnienie wśród 92 osób bezrobotnych/biernych zawodowo znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy.
- Nowa firma, nowa Łódź - cel projektu to: wzrost przedsiębiorczości i aktywności zawodowej 28 mieszkańców obszaru rewitalizowanego miasta Łodzi, w celu przygotowania ich do podjęcia, podjęcia i utrzymania samozatrudnienia przez 12 m-cy.

W 2021 r. w związku z wieloma obostrzeniami w zakresie prowadzenia działalności przez przedsiębiorców, Urząd na podstawie ustawy z dn. 02 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem i zwalczaniem covid-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacjami kryzysowymi, kontynuował nabór wniosków i udzielał wsparcia przedsiębiorcom w ramach następujących instrumentów:

- niskoprocentowana pożyczka dla mikroprzedsiębiorców (art. 15zzd),
- niskoprocentowana pożyczka dla organizacji pozarządowych (art. 15zzda),

- dofinansowanie części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej dla przedsiębiorców samozatrudnionych (art. 15zzc),
- dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń pracowników oraz należnych od nich składek na ubezpieczenia społeczne dla mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców (art. 15zzb),
- dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń pracowników oraz należnych od nich składek na ubezpieczenia społeczne dla organizacji pozarządowych (art. 15zze),
- dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń pracowników oraz składek na ubezpieczenia społeczne dla kościelnej osoby prawnej oraz jej jednostki organizacyjnej (art. 15zze2),
- dotacja na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorcy i małego przedsiębiorcy dla określonych branż (art. 15 zze4).

Z dniem 23.07.2021 r. dodatkowo uruchomiono nabór wniosków o dotacje na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorcom i małym przedsiębiorcom, którzy na dzień 30 września 2020 r. prowadzili działalność gospodarczą polegającą na sprzedaży środków spożywczych, papierniczych i piśmienniczych na rzecz uczniów, słuchaczy lub wychowanków na terenie jednostek systemu oświaty.

W ramach aktywnej współpracy z pracodawcami, PUP

organizował giełdy pracy, umożliwiając tym samym bezpośredni kontakt pracodawcy z kandydatami do pracy, dobranymi spośród osób bezrobotnych, w celu pozyskania kandydatów posiadających kwalifikacje odpowiadające wymaganiom pracodawcy.

Pracodawcy poszukujący swoich przyszłych pracowników wśród osób bezrobotnych, mogli niezmiennie ubiegać się o finansowe wsparcie związane z zatrudnieniem tych osób. Instrumenty rynku pracy, które służą aktywizacji osób bezrobotnych, dostosowywaniu ich kompetencji do wymagań pracodawców oraz stymulują tworzenie nowych miejsc pracy, realizowane przez PUP w Łodzi to:

- refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy,
- prace interwencyjne,
- roboty publiczne,
- staże,
- bony stażowe,
- dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie bezrobotnego powyżej 50 roku życia,
- finansowanie działań na rzecz kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawców w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego.

W 2021 r. pracodawcy zgłosili do Urzędu 67 367 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, tj. o 11 775 więcej niż rok wcześniej (wzrost o 21,2%). W strukturze zgłaszanych ofert znaczący był udział ofert dla cudzoziemców (57 991 miejsc). Oznacza to, że pomimo trudności ekonomicznych wywołanych pandemią rynek pracy wciąż cechuje wysokie zapotrzebowanie na nowych pracowników.

PUP w Łodzi stworzył optymalne warunki instytucjonalno – prawne pozwalające na terminową i profesjonalną obsługę pracodawców zatrudniających cudzoziemców. W związku z realizacją zadań z zakresu obsługi pracodawców zatrudniających cudzoziemców w 2021 r. wydano 56 945 informacji starosty na temat możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych pracodawcy oraz zarejestrowano 140 364 oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcom. Dla porównania w roku 2020 było to odpowiednio 47 260 wydanych informacji starosty i 73 659 zarejestrowanych oświadczeń. W 2021 r. Urząd Miasta Łodzi zorganizował kolejną 13. edycję konkursu „Młodzi w Łodzi – Mam Pomysł na Startup”, dedykowanego innowacyjnym projektom z zakresu nauki, technologii, a także kreatywnym pomysłom na biznes. Jest to inicjatywa mająca na celu wsparcie twórców innowacyjnych projektów zarówno naukowych, technologicznych jak i kreatywnych /

artystycznych we wczesnej fazie rozwoju. Inicjatywa corocznie cieszy się niezmiennie dużym zainteresowaniem – dotychczas swoje przedsięwzięcia biznesowe zgłosiło blisko 1 600 osób z czego 400 firm jest aktywnych na rynku polskim oraz zagranicznym. Celem konkursu jest łączenie młodego biznesu z doświadczonymi przedsiębiorcami, menedżerami, inwestorami, którzy w trwającym przez okres 6 miesięcy mentoringu wspierają startupy w dążeniu do zdobycia inwestora czy zawarcie pierwszych ważnych kontraktów handlowych. Dążąc do ciągłego rozwoju inicjatywy rozszerzona została z mentorami zagranicznymi, których doświadczenie i kontakty będą służyć do budowania globalnych marek. Do 13. edycji Konkursu zgłoszono 102 innowacyjne i kreatywne projekty biznesowe z całego świata (m.in. Francja, Wielka Brytania, Chiny, Ukraina) - nowości z różnych obszarów m.in. z branży: medycznej, farmaceutycznej, informatycznej oraz artystycznej. Do II etapu zakwalifikowano 28 projektów, które do listopada objęte były wsparciem oferowanym w ramach konkursu z czego 18 prezentowało swoje pomysły biznesowe przed Członkami Kapituły Konkursu. Kapituła wyłoniła dwóch Laureatów nagrody głównej oraz przyznała 12 wyróżnień od Partnerów konkursu (nagrody finansowe, rzeczowe oraz usługi dla przyszłego przedsiębiorcy). Łączna wartość udzielonego wsparcia przekroczyła kwotę 500 tys. zł. Promocja start-upów prowadzona była przez publikację materiałów prasowych na portalu www.startupy.lodz.pl oraz w mediach społecznościowych oraz organizowano konferencje prasowe i wydarzenia medialne.

Ponadto Miasto współorganizowało hackathony:

- Collabothon - 175 uczestników z całego świata (Niemcy, Czechy, Węgry, Hiszpania, Francja, Albania i Indie) uczestniczyło w rozwiązywaniu jednego z 5 wyzwań, w tym zadania zaproponowanego przez Miasto Łódź: „Efekt ekologiczny roślin”;
- Innovation Days wydarzenie z udziałem studentów i absolwentów, zainteresowanych innowacjami w medycynie. Uczestnicy pracowali nad rozwiązaniami dla realnych problemów z zakresu ochrony zdrowia. Finalnie rozwiązania zaprezentowało 6 zespołów spośród których został wyłoniony laureat. Innovation Days (iDays) to międzynarodowy cykl wydarzeń organizowany równolegle w 20 lokalizacjach w całej Europie. Zwycięski zespół i-Days w Łodzi został zakwalifikowany do kolejnego etapu, organizowanego przez Uniwersytet Barceloński.

Miasto kontynuuje działania w zakresie pozyskiwania

inwestorów oraz prowadziło opiekę poinwestycyjną dla firm poprzez współpracę z innymi komórkami i jednostkami UMŁ (m.in. ZDiT, ZIM, ŁCW, EC1), ułatwienie inwestorom współpracy z potencjalnymi partnerami, takimi jak: PUP, UŁ, PŁ, ŁSSE, PAIH itp., pomoc w komercjalizacji powierzchni biurowej i magazynowej oraz sprzedaży działek inwestycyjnych, organizację spotkań biznesowych, konferencji, seminariów, zaangażowanie inwestorów w inicjatywy Miasta, programy wspierające działania „employer brandingowe”.

W 2021 roku kontynuowano działania dla branży określonych w strategii jako priorytetowe.

Działania dedykowane dla branży produkcyjnej i logistycznej:

- Opracowanie nowej siatki połączeń komunikacji miejskiej w konsultacji z firmami - przy zachowaniu restrykcji i wymogów sanitarnych covid- 19;
- Przygotowanie materiałów informacyjnych - instrukcja postępowania w dobie covid-19 (w formie plakatów w wersji papierowej i elektronicznej), dotyczące zapobiegania zakażeniu koronawirusem, które zgodnie z preferencjami firm zostały przygotowane w języku polskim, angielskim oraz ukraińskim.
- Ankieta na temat wpływu koronawirusa na biznes oraz oczekiwanych form pomocy przez przedsiębiorców.
- Spotkanie Liderów Biznesu – Wyzwania i szanse dla rozwoju biznesu branży logistycznej i e-commerce w 2021 r.

Działania dedykowane dla branży BPO/SSC:

- Udział w Łódź ABSL Chapters.
- Przygotowanie materiałów informacyjnych - instrukcja postępowania w dobie Covidu (w formie plakatów w wersji papierowej i elektronicznej), dotyczące zapobiegania zakażeniu koronawirusem, które zgodnie z preferencjami firm zostały przygotowane w języku polskim, angielskim oraz ukraińskim.
- Organizacja wydarzenia BSS Tour Łódź: IT w sercu Polski
- Cykliczne spotkania łódzkich firm z branży „fintech”
- Organizacja konferencji SODA dla branży IT.
- Wsparcie branży BPO/SSC podczas kampanii „łódzkie firmy zatrudniają”

Działania wspierające rozwój branży deweloperskiej:

- Publikacja wspólnie z firmą OPR raportu pn. „Łódzki Rynek Biurowy 2021”.
- Publikacja wspólnie z firmą OPG raportu pn. „Pierwotny Rynek Mieszkaniowy w Łodzi 2021” dotyczącego rynku nieruchomości mieszkaniowych.

W 2021 r., jako wsparcie łódzkiej branży nieruchomości oraz sektora IT i nowych technologii, podjęto następujące, nowe inicjatywy gospodarcze:

- Forum Biurowców - cykliczne spotkania z przedstawicielami lokalnej branży nieruchomości biurowych mające na celu wymianę myśli i zaplanowanie wspólnych działań mających na celu promocję gospodarczą miasta i zwiększenie zainteresowania inwestorów rozpoczęciem działalności w centrum Polski,
- Publikacja raportu „Łódź – miasto z pomysłem na przyszłość” (we współpracy z Knight Frank) poświęconego potencjałowi łódzkich inwestycji mixed-use.
- SoDA Conference 2021 (Łódź, wrzesień 2021, partner: Organizacja Pracodawców Usług IT (SoDA)) – największa ogólnopolska konferencja IT skierowana do producentów oprogramowania, która odbyła się we wrześniu 2021 roku w Łodzi,
- BSS Tour Łódź: IT w centrum Polski (Łódź, październik 2021, partner: ProProgressio) – konferencja dla branży IT/ICT/ITO, która miała na celu poruszenie ważnych dla branży kwestii operacyjnych, prezentację branżowych studiów przypadku oraz przybliżenie Łodzi jako lokalizacji wpisującej się w strategię rozwoju sektorów wdrażających i rozwijających nowe technologie.
- Digital Ars (Łódź, październik 2021, partner: Fundacja Digital Poland) – wyjątkowe wydarzenie przygotowane z okazji inauguracji 2. edycji Digital Ars, czyli pierwszego w Polsce konkursu na sztukę tworzoną z wykorzystaniem sztucznej inteligencji (AI).
- Integracja lokalnej branży IT: integracja łódzkiej społeczności FinTech – spotkania przedstawicieli branży, b/ integracja łódzkiej społeczności GameDev – spotkania w ramach międzynarodowego Festiwalu Komiksów i Gier.
- Reprezentacja miasta na krajowych i międzynarodowych konferencjach i targach, m.in. na: a/ targach gromadzących ekspertów z sektora nieruchomości: MIPIM (Cannes, w 2021 roku wyjątkowo we wrześniu); Expo Real (Monachium, październik 2021), b/ konferencjach technologicznych gromadzących ekspertów z szerokokorzystanej branży IT: a/ Web Summit (Lizbona, listopad 2021); b/ US-Poland Science and Technology Symposium – Poland Days in Silicon Valley (Stanford, grudzień 2021).

Ponadto w 2021 roku Miasto podjęło szereg innych działań mających na celu promocję gospodarczą Łodzi wspólnie z partnerami:

- Film promujący Łódź – stworzony we współpracy z Łódzką Szkołą Filmową
- Projekt Duopolis – cykl wydarzeń skierowanych do firm ulokowanych w Warszawie, potencjalnie rozważających rozwój biznesu w Łodzi;
- „Eastern Desk” – szereg inicjatyw skierowanych do firm zza wschodniej granicy, głównie z Białorusi i Ukrainy, rozważających rozwój biznesu w Łodzi;
- raport „Łódź – miasto z pomysłem na przyszłość” opracowany we współpracy z firmą Knight Frank;
- raport „Potencjał inwestycyjny miasta” opracowany we współpracy z firmą Colliers;

raport „Pierwotny rynek mieszkaniowy w Łodzi” opracowany we współpracy z firmą OPG Properties.

- Promocja gospodarcza regionu łódzkiego i miasta Łodzi poprzez udział w największych międzynarodowych targach inwestycyjnych i branżowych wydarzeniach gospodarczych:
 - RailFreight Summit 2021 Polska;
 - Konferencja USA-CEE Investment Summit & Awards
 - Konferencja ABSL.
- Pozostała promocja gospodarcza:
 - podczas międzynarodowego wydarzenia US-Poland Science and Technology Symposium, Silicon Valley Poland Days 2021; podczas The BSS Forum oraz Gali Outsourcing Stars;
 - podczas gali Eurobuild Awards 2021 w dniu 29 września 2021.
- Promocja gospodarcza Łodzi w ramach wydarzeń służących nawiązywaniu i/lub podtrzymywaniu kontaktów z inwestorami, izbami gospodarczymi np.:
 - N. America - CEE Investemnt Summit & Awards

w Warszawie oraz online w dniu 17.06.2021 r.;

- organizacja spotkania podsumowującego rok w biznesie 2021 w Łodzi w dniu 15.12.2021 r.

W 2021 r. realizowano następujące projekty unijne:

- „Łódź OdNowa – promocja gospodarcza Łodzi i regionu łódzkiego w ramach organizowanego w Łodzi międzynarodowego kongresu gospodarczego”. W grudniu 2020 r. podpisana została umowa o dofinansowanie projektu współfinansowanego z RPOWŁ na lata 2014-2020, w ramach działania II.2 Internacjonalizacja przedsiębiorstw, poddziałanie I.2.3 Promocja gospodarcza regionu – Miasto Łódź. Całkowita wartość projektu 1,3 mln zł, w tym kwota dofinansowania to 85% wydatków kwalifikowanych tj. 0,9 mln zł. W ramach projektu został zrealizowany I Międzynarodowy Kongres Regeneracja Miast Przemysłowych, który odbył się w formie hybrydowej w dniach 22 i 23 06.2021 r. w Hali Maszyn EC1 Łódź i był pierwszym wydarzeniem w Polsce, który w kompleksowy sposób poruszył temat rewitalizacji przestrzeni i wyzwań współczesnych aglomeracji przemysłowych na arenie międzynarodowej. Na tematy poświęcone miastom przemysłowym rozmawiało 150 prelegentów z całego świata i ponad 1000 uczestników. Kongres skupiał się wokół tematu regeneracji i przyszłości miast przemysłowych i był podzielony na 12 bloków tematycznych.
- „Internacjonalizacja gospodarcza przedsiębiorstw regionu łódzkiego poprzez dedykowane działania promocyjne i terytorialny marketing gospodarczy - część II”: projekt w RPOWŁ na lata 2014-2020. Celem projektu była intensyfikacja działań związanych z opracowywaniem i wdrażaniem kompleksowej oferty

Rewitalizacja kamienicy przy. ul. Kilińskiego 26

promocji gospodarczej Łodzi i regionu łódzkiego, zwiększenie poziomu handlu zagranicznego w Łodzi i regionie, zwiększenie międzynarodowej rangi Łodzi i regionu poprzez budowanie sieci międzynarodowej współpracy gospodarczej, a także wsparcie sektora MŚP z regionu łódzkiego działającego w regionalnych inteligentnych specjalizacjach (RIS) w internacjonalizacji działalności wzmocnieniu konkurencyjności. Całkowita wartość projektu wynosi 5,78 mln zł, w tym kwota dofinansowania to 85% wydatków kwalifikowanych tj. 3,99 mln zł.

Realizując cele Strategii Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+ w zakresie wspierania przedsiębiorczości od 2015 r., miasto wdrażało dwa programy pomocowe:

- Program pomocy de minimis na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane w budynkach wpisanych do gminnej ewidencji zabytków miasta Łodzi,
- Program pomocy de minimis na remonty elewacji budynków niewpisanych do gminnej ewidencji zabytków miasta Łodzi.

Podstawowym założeniem powyższych programów jest wsparcie rewitalizacji budynków zabytkowych oraz remontu elewacji budynków niebędących zabytkami, wybudowanych przed 1970 r. w centrum Miasta oraz w bezpośrednim sąsiedztwie z centrum.

Prawo do zwolnienia od podatku od nieruchomości na ich podstawie można było nabyć do dnia 31 grudnia 2020 r. Uchwałami z dnia 17 marca 2021 r. termin ten w zakresie programów de minimis został przesunięty do 31 grudnia 2023 r.

Ze zwolnienia od podatku od nieruchomości na podstawie powyższych programów pomocowych w roku 2021 skorzystało 26 podatników na łączną kwotę 1,06 mln zł, dla porównania w roku 2020 – 24 podatników na łączną kwotę 0,8 mln zł.

Miasto Łódź, wychodząc naprzeciw przedsiębiorcom, którzy borykają się z negatywnymi skutkami epidemii covid-19, przygotowało już w 2020 roku pakiet instrumentów pomocowych dla przedsiębiorców, mając na względzie zarówno istniejące potrzeby, jak i aktualne możliwości finansowe miasta. Pakiet ten obejmuje m.in. ulgi w spłacie podatku od nieruchomości i opłacie za gospodarowanie odpadami komunalnymi w postaci odroczenia i rozłożenia na raty należności/zaległości oraz czynsz za złotówkę dla osób, które zmuszone były zawiesić działalność wynajmujących lokale z zasobu gminnego. Szczegóły dotyczące tych rozwiązań zostały zaprezentowane na stronie internetowej Urzędu Miasta Łodzi (www.uml.lodz.pl, baner pn. „Pomoc dla

przedsiębiorców”, Podatki). Skorzystanie z ulgi wymaga złożenia indywidualnie przez danego zobowiązanego (podatnika) stosownych wniosków i dokumentów, które zostały precyzyjnie określone i wskazane na stronie internetowej Urzędu.

Wzrost innowacji i rozwoju nowych technologii wspierają od lat działania spółki Bionanopark, której Miasto jest większościowym udziałowcem. Bionanopark sp. z o.o., to park naukowo-technologiczny z ofertą badawczą, inwestycyjną oraz inkubacyjną skierowaną do firm i instytucji zaawansowanych technologii. Potencjał Bionanoparku to 3 budynki o powierzchni 18 tys. m², 70 pomieszczeń biurowych w Inkubatorze oraz 7 wyspecjalizowanych laboratoriów badawczych, a także nowoczesne centrum konferencyjne i 4 ha terenów inwestycyjnych.

W skład kompleksu wchodzi następujące laboratoria: Biofizyka Molekularna i Nanostrukturalna, Badania Strukturalne Nanomateriałów, Biotechnologia Molekularna, Biotechnologia Przemysłowa, Medycyna Spersonalizowana, Biosensory i Elektronika Organiczna, Autentykacja Produktów, Symulacje Molekularne.

Laboratoria Bionanoparku posiadają certyfikat wystawiony przez Biuro ds. Substancji Chemicznych, będący potwierdzeniem zgodności działania z zasadami DLP - Dobrej Praktyki Laboratoryjnej (ang. Good Laboratory Practice) oraz certyfikat potwierdzający zgodność Systemu Zarządzania Jakością z normami ISO 9001:2009 i ISO 13485:2012. Mogą one prowadzić badania dla licznych gałęzi gospodarki, m.in. dla przemysłu chemicznego, farmaceutycznego, kosmetycznego, spożywczego, medycznego, ochrony środowiska, paliwowego i obronnego.

Na odrębną uwagę zasługują Pracownia Indywidualnych Implantów Medycznych, która na podstawie badań diagnostyki obrazowej wykonuje implanty „szyte na miarę” dla konkretnego pacjenta metodą tzw. szybkiego prototypowania. Pracownia wykonała już ponad 160 indywidualnych implantów medycznych czaszki, oczodołu i żuchwy. Implanty posiadają Świadectwa Wolnej Sprzedaży. Zleceniodawcami laboratoriów Bionanoparku są firmy farmaceutyczne, chemiczne, spożywcze i kosmetyczne oraz instytuty badawcze. Laboratoria ściśle współpracują z uczelniami z regionu, kraju i zagranicy. Funkcjonujący inkubator technologiczny poprzez dostęp do nowoczesnej infrastruktury biurowej na preferencyjnych warunkach finansowych oraz pakiet bezpłatnych usług doradczych, szkoleniowych i promocyjnych oferuje młodym firmom działającym w branży nowoczesnych technologii dobre warunki do rozwoju, dzięki pomocy de minimis.

W 2021 r., w działalności laboratoriów Bionanoparku należy wyróżnić:

- wykonanie przez specjalistyczne laboratoria spółki 132 usług badawczo-rozwojowych zleconych przez podmioty zewnętrzne - przedsiębiorstwa i jednostki naukowe - dane na podstawie liczby wystawionych faktur za usługi B+R
 - prowadzenie badań akredytowanych w Laboratorium Autentykacji Produktów obejmujących badania obiektów takich jak wino oraz wyroby spirytusowe czyste (w tym wódki czyste, destylaty rolnicze, rektyfikaty) zgodnie z zakresem akredytacji nr AB 1686 wyd. 4
 - realizacja następujących projektów badawczo-rozwojowych:
 - „Ocena pierwotnych i wtórnych zaburzeń molekularnych, warunkujących odporność na leki z grupy inhibitorów proteasomu (bortezombi, carfilzombi) i innych leków przeciwszpizakowych u chorych na szpiczaka plazmacytowego” - projekt badawczy finansowany przez Narodowe Centrum Nauki w ramach programu OPUS 12, projekt realizowany w konsorcjum z Uniwersytetem Medycznym w Łodzi;
- „Wpływ wybranych nanocząsteczek na właściwości sprężyste komórek śródbłonna, oceniany z wykorzystaniem mikroskopii sił atomowych” - projekt badawczy finansowany przez Narodowe Centrum Nauki w ramach programu SONATA 13.
- działania podjęte na rzecz firm zlokalizowanych w Inkubatorze „Bionanopark” sp. z o.o. oraz łódzkich start’upów w tym:
 - cykliczne działania informacyjne (newsletter) i wsparcie w promocji oferowanych przez najemców Inkubatora towarów i usług – z naciskiem na usługi umożliwiające pracę zdalną w czasie tzw. lockdownu;
 - wsparcie w otwarciu nowego laboratorium (infrastruktura laboratoryjna wynajmowana od Bionanopark) NapiFeryn BioTech, w którym są prowadzone prace B+R zmierzające do opracowania białka z rzepaku o potencjalnie rewolucyjnym wpływie na rynek spożywczy;
 - promocja usług oferowanych przez firmy z Inkubatora, m.in. feelAR Paweł Romanowski (aplikacje 360 VR), promocja w programie „Biznes po Łódzku” innowacyjnych rozwiązań firm NapiFeryn BioTech (białko z rzepaku) oraz IU Technology (aplikacje);
 - udział w organizacji Festiwalu Naukowego E(x)plory organizowanego przez Fundację Zaawansowanych Technologii - Bionanopark był gospodarzem łódzkiej edycji Festiwalu. Podczas kongresu młodzi innowatorzy,

dojrzałe startupy, inwestorzy mogli nawiązać relacje biznesowe. W 2021 roku, z uwagi na sytuację pandemiczną, konkurs odbył się w październiku 2021 w formule online. Bionanopark był także partnerem ogólnopolskiego finału konkursu podczas Gdynia E(x)plory Week w listopadzie 2021.

- kontynuowanie działań wspierających walkę z epidemią koronawirusa i niwelowaniem negatywnych skutków gospodarczych epidemii w tym:
 - prowadzenie punktu szczepień, który w ramach swojej działalności w 2021 roku działał jako populacyjny punkt szczepień, a w maju 2021 roku przekształcił się w powszechny punkt szczepień. W punkcie w 2021 roku podano ponad 12 500 szczepionek. Dodatkowo punkt aktywnie włączył się w akcje szczepień nauczycieli, pracowników zakładów pracy oraz szkół oraz organizował plenerowe punkty szczepień m.in. w łódzkim ZOO oraz podczas Międzynarodowego Festiwalu Komiksu i Gier. W grudniu rozpoczęło szczepienia dla dzieci w wieku 5-11 lat;
 - użyczenie (trwa nadal) Centralnemu Szpitalowi Klinicznemu przy ul. Pomorskiej w Łodzi urządzeń laboratoryjnych, dzięki którym możliwa jest szybka i dokładna diagnostyka próbek pacjentów, u których podejrzewa się zarażenie wirusem covid-19 oraz Szpitalowi im. dr K. Jonschera sprzętu do przechowywania zamrożonych szczepionek.
 - kontynuowanie działalności Łódzkiego Funduszu Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o. (100% udziałów „Bionanopark” sp. z o.o.). Z poręczeń ŁFKP korzystają MŚP z terenu województwa łódzkiego korzystające z zabezpieczeń dla pożyczek rozwojowych i płynnościowych. Do końca 2021 r. ŁFKP udzielił poręczeń na łączną kwotę 5,59 mln zł. Wartość poręczonych pożyczek to 10,37 mln zł.
- Ważnym aspektem działalności Miasta jest również włączenie biznesu w działania prośrodowiskowe. Biznes dla środowiska połączono z placówkami oświatowymi i w wybranych szkołach zamontowano 15 dystrybutorów wody pitnej, co jest zgodne celami edukacji ekologicznej miasta.
- Dzięki podmiotom zewnętrznym udało się również zazielenić Łódź. Współpraca Miasta z biznesem w oparciu o CSR (społeczną odpowiedzialność biznesu) i włączanie firm w działania prośrodowiskowe, które są prowadzone w ramach „Ekopaktu dla Łodzi”. Przykładem takiej współpracy była m.in. rewitalizacja placu miejskiego przy ul. Ogrodowej 16, gdzie firmy mające swoje siedziby w najbliższej okolicy włączyły się aktywnie w wymianę i utrzymanie granitowych płyt na rośliny.

FILAR: SPOŁECZEŃSTWO I KULTURA

Łódź aktywna, ucząca się i twórcza – wzrost poziomu kapitału społecznego i kulturowego dzięki rozwojowi edukacji, wzmocnieniu aktywności mieszkańców i zwiększeniu poziomu partycypacji społecznej.

1. MIASTO – DOBRO WSPÓLNE

Zbudowanie wysokiej jakości kapitału społecznego oraz partycypacji obywatelskiej łodzian.

Aktywne włączanie mieszkanki i mieszkańców we współdecydowanie o przyszłości miasta wymaga rozwoju procesów konsultacyjnych, w szczególności konsultacji społecznych, a także sprawnych kanałów informowania o działaniach i ofercie Urzędu. Kluczowe jest również wsparcie lokalnych społeczności w samoorganizacji wokół ważnych dla nich zagadnień.

W 2013 r. uruchomiono Budżet Obywatelski, na który w pierwszej edycji przeznaczono 20 mln zł, a w latach kolejnych zwiększano pulę środków na zadania oraz zmieniono zasady w konsultacji z mieszkańcami.

W ramach IX edycji budżetu obywatelskiego zgłoszono 1 097 projektów, z czego po weryfikacji, pod głosowanie poddano 716. W głosowaniu udział wzięło łącznie 87 397 osób, a do realizacji w 2022 r. wybrano 257 projektów, na łączną kwotę prawie 26 mln zł.

Prowadzony jest stały monitoring przedsięwzięć realizowanych w ramach budżetu obywatelskiego (regularne spotkania z realizatorami projektów, cykliczne sprawozdania z postępów w realizacji).

W 2021 r. do realizacji przeznaczono 247 zadań z VIII edycji Łódzkiego Budżetu Obywatelskiego o wartości prawie 24 mln zł, z czego:

- Zostało zrealizowanych 220 projektów. Projekty te dotyczyły m. in. zagospodarowania zieleni miejskiej, zakupów książek i audiobooków, doposażenia placówek/jednostek (tj. ochotniczej straży pożarnej, szkół i przedszkoli), stworzenia miejsc rekreacji dla mieszkańców oraz rozbudowy/doposażenia już istniejących miejsc rekreacji, remontów dróg

i chodników, rozbudowy monitoringu miejskiego, oświetlenia ulic.

- Zakończenie realizacji 27 projektów zaplanowane zostało na 2022 r., w tym 4 projekty na Bałutach, 3 projekty na Górnej, 6 projektów na Polesiu, 4 projekty na Śródmieściu, 6 projektów na Widzewie oraz 4 zadania ponadosiedlowe. Brak realizacji zadań wynikał m. in. z sytuacji epidemiologicznej w kraju, konieczności dokonania ponownych uzgodnień, przedłużających się procedur przetargowych, konieczności uzyskania wymaganych prawem pozwoleń czy konieczności zabezpieczenia dodatkowych środków finansowych.

W 2021 r. zorganizowano 9 procesów konsultacji społecznych dotyczących:

- projektu Strategii Rozwoju Miasta Łodzi 2030+ po rozpatrzeniu uwag wynikających z pierwszego etapu konsultacji oraz drugi etap konsultacji z mieszkańcami miasta Łodzi;
- propozycji podziału jednostki pomocniczej miasta Łodzi - Osiedla Stoki - Sikawa - Podgórze;
- Łódzkiego Budżetu Obywatelskiego 2021/2022;
- założeń Polityki komunalnej i ochrony środowiska Miasta Łodzi 2030+ (pierwszy etap);
- projektu „Planu budowy ogólnodostępnych stacji ładowania samochodów elektrycznych na terenie miasta Łodzi”;
- Polityki mieszkaniowej Miasta Łodzi 2030+(pierwszy etap);
- projektu uchwały Rady Miejskiej w Łodzi zmieniającej uchwałę w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji;
- Konsultacje społeczne dotyczące projektu uchwały Rady Miejskiej w Łodzi w sprawie określenia wymagań, jakie powinien spełniać projekt Łódzkiego Budżetu Obywatelskiego.

W czasie trwania konsultacji złożono w sposób prawidłowy, w tym drogą elektroniczną oraz za pomocą platformy Vox Populi, 1 382 formularze konsultacyjne, zawierające 2 182 propozycje i opinie. Dodatkowo, w konsultacjach udział wzięły: 202 osoby w spotkaniach otwartych, warsztatach, punktach konsultacyjnych oraz ponad 87 tys. osób w głosowaniu budżetu obywatelskiego.

Ogłoszenia o konsultacjach zamieszczane były w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Łodzi, na stronie internetowej oraz w dedykowanej zakładce uml.lodz.pl/decydujemy, część procesów promowana była w gazecie miejskiej oraz mediach społecznościowych.

Dodatkowo w wybranych konsultacjach można było składać formularze przez platformę Vox Populi. W przypadku budżetu obywatelskiego działania informacyjne i promocyjne uwzględniły szeroki zestaw środków adresowanych do zróżnicowanych kategorii adresatów, od informacji w mediach społecznościowych, komunikatów medialnych, plakatów w komunikacji miejskiej, poprzez dedykowaną stronę internetową oraz plakaty i nośniki reklamowe typu city light po webinaria tematyczne dla mieszkańców.

Ze względu na sytuację epidemiologiczną w kraju, nie wszystkie konsultacje odbyły się w tradycyjnej formie. W sytuacji zaostrezenia rygorów sanitarnych korzystano z dostępnych narzędzi elektronicznych. W tym czasie spotkania i warsztaty były prowadzone w formule online, uruchamiano dyżury telefoniczne, udostępniano formularze konsultacyjne w podanych do publicznej wiadomości miejscach. Organizatorzy konsultacji dobierali formy w taki sposób, żeby zebrać propozycje/opinie od jak największej liczby mieszkańców i mieszkańek miasta Łodzi.

W 2021 r. prowadzono również konsultacje „Jak zazielenić plac Dąbrowskiego?“, podczas których pytano łodzian o kierunek pożądanych przez nich zmian planowanych na placu Dąbrowskiego. Co zrobić, by plac Dąbrowskiego stał się prawdziwą wizytówką Łodzi? W tym celu zaproponowany został szeroki wachlarz metod konsultacji: spotkania na placu Dąbrowskiego, przeprowadzono ankietę internetową, warsztat ekspercki. Wyniki konsultacji posłużą jako baza do dalszych działań przy planowanych na 2022 rok dalszych pracach projektowych.

W 2021 r. w ramach „Planu dla Osiedli” realizowane były remonty i modernizacje dużych ulic, a także niewielkie, ale również bardzo ważne dla mieszkańców przedsięwzięcia takie jak: nowe chodniki, place zabaw, tereny zielone i rekreacyjne, bezpieczeństwo oraz remonty szkół. „Plan dla Osiedli” na 2021 r. obejmował 95 inwestycji na łączną wartość 117,9 mln zł. Większość z tych inwestycji została zrealizowana w 2021 r., część będzie kontynuowana w 2022 roku. W 2021:

- Zakończono modernizację lub remonty 14. dróg i chodników – 16,97 mln zł.
- Wybudowano oświetlenie na 7. ulicach – 0,74 mln zł.
- Przeprowadzono remonty w żłobku nr 18, 12 przedszkolach oraz IX LO – 2,1 mln zł.
- Przeprowadzono inwestycje w 6. Domach Pomocy Społecznej – 1,13 mln zł.
- Zrealizowano inwestycje typu: rozbudowa Arturówka,

placu zabaw przy ul. Giewont, budowa parku kieszonkowego, budowa wpustów czy montaż ławek – 1,26 mln zł.

- Rozpoczęto/kontynuowano modernizację lub remont 18. dróg i chodników – 84,97 mln zł.
- Rozpoczęto budowę miejsc postojowych m.in. przy ul. Kurczaki i ul. Nurta Kaszyńskiego – 1 mln zł.
- Zadania na etapie przygotowania postępowań przetargowych/ opracowania dokumentacji projektowych m.in. na przebudowę 25. dróg, odnowienia 2. parków, parkingu przy ul. Czaplí – 9,74 mln zł.

W Łodzi działa ponad 3 000 organizacji pozarządowych, a ich działalność znacząco wpływa na jakość życia w naszym mieście. Podejmując ważne społecznie zadania, przyczyniają się do rozwoju demokracji i kształtowania postaw obywatelskich. Poprzez realizowanie własnych inicjatyw, jak również wspieranie i konsultowanie przedsięwzięć władz miasta, w istotny sposób wzbogacają możliwości działania samorządu na rzecz mieszkańców.

Miasto Łódź aktywnie współpracuje z trzecim sektorem, głównie poprzez zlecanie im zadań publicznych w ramach konkursu ofert oraz poprzez konsultacje aktów prawa miejscowego, prace Komisji Dialogu Obywatelskiego i Łódzkiej Rady Działalności Pożytku Publicznego.

Program współpracy Miasta Łodzi na dany rok z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wskazanymi w ustawie również podlega konsultacjom. Wszystkie zainteresowane organizacje pozarządowe mogą przesyłać propozycje nowych zadań do programu (do 30 czerwca roku poprzedzającego). Pula środków na realizację zadań z Programu współpracy z organizacjami pozarządowymi w 2021 r. wyniosła 62,9 mln zł.

W 2021 r. opracowano Wieloletni Program współpracy Miasta Łodzi z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, na lata 2021 – 2023.

TAB. 4 | **WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI**

	2019	2020	2021
Liczba otwartych konkursów ofert	56	44	73
Liczba złożonych ofert	833	647	825
Liczba organizacji, z którymi podpisano umowy konkursowe	401	291	308
Wartość przeznaczona na program współpracy w mln zł	62,4	58,7	62,3

Źródło: UMŁ

We współpracy z organizacjami pozarządowymi w 2021 r. realizowano między innymi następujące zadania publiczne:

■ Łódzkie Centrum Obywatelskie – współpraca z konsorcjum organizacji: Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich „OPUS”, Fundacją Edukacji i Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego „FERSO”. Celem projektu jest prowadzenie ośrodka wsparcia merytorycznego i technicznego dla organizacji pozarządowych, grup nieformalnych oraz partnerstw działających na obszarze Łodzi. W ramach projektu przeprowadzono szkolenia oraz indywidualne konsultacje dla organizacji pozarządowych, a także cykl spotkań informacyjnych i specjalistycznych. Organizacje pozarządowe otrzymywały również wsparcie techniczne i lokalowe.

■ Łódzkie Centrum Wolontariatu – wspieranie działalności na rzecz organizacji i promocji wolontariatu w mieście Łodzi – współpraca z Regionalnym Centrum Wolontariatu „CENTERKO”.

■ Powierzenie realizacji zadania publicznego, na zasadach regrantingu, dotyczącego działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych. Zadanie polegało na wyłonieniu operatora (Stowarzyszenie Społecznie Zaangażowani), który:

■ zrealizował działania wspierające realizację inicjatyw mieszkańców miasta Łodzi dotyczących m.in. małej infrastruktury (np. ławki, trawniki, nasadzenia zieleni), projektów kulturalnych (np. koncerty w parkach, wystawy plenerowe), projektów edukacyjnych (np. kursy, warsztaty, szkolenia), projektów wpływających na rozwój wspólnot i społeczności lokalnych, podejmowanych przez organizacje pozarządowe, podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz grupy nieformalne działające za pośrednictwem organizacji pozarządowych, zwane dalej realizatorami projektów;

■ przeprowadził procedurę przekazania środków finansowych (tzw. mikrograntów) na realizację wyżej wymienionych inicjatyw.

■ Wsparcie realizacji zadań publicznych skierowanych do mieszkańców Łodzi, realizowanych przez organizacje w ramach programów finansowanych ze środków pochodzących spoza budżetu Miasta Łodzi - Fundusz wkładów własnych.

W 2021 realizowano ponadto następujące projekty:

■ Miejski Wolontariat dla Seniorów - w ramach akcji zorganizowano rekrutację oraz koordynowano wolontariuszy świadczących wsparcie dla seniorów (m.in. zakupy, realizacja recepty).

■ Utworzono Radę ds. Rozwiązywania Problemu

Bezdomności przy Prezydencie Miasta Łodzi - rada jest ciałem opiniodawczo-doradczym w zakresie rozwiązywania problemów bezdomności.

■ Utworzono Łódzkie Centrum Wielokulturowe - jako realizatora zadania wyłoniono Fundację Ocalenie w partnerstwie z Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich OPUS. Łódzkie Centrum Wielokulturowe powstało w odpowiedzi na rosnącą liczbę obcokrajowców w naszym mieście. Nowi mieszkańcy, zwłaszcza z barierą językową potrzebują wsparcia. Łódzkie Centrum Wielokulturowe mieszczące się przy ul. Narutowicza 8/10 od września 2021 r. przyjmuje cudzoziemców, pomagając im w codziennych sprawach. Dodatkowo w Urzędzie Miasta Łodzi zatrudniono w Zespole ds. Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznemu osobę odpowiedzialną za działania na rzecz środowiska cudzoziemców.

■ Realizowano projekt „Łódź to moje miasto, bo...” – projekt dotyczył wyjątkowego obszaru Łodzi, czyli Śródmieścia. Dla dzieci, młodzieży oraz rodziców odbyły się warsztaty fotograficzne w podwórkach oraz rozmowy z sąsiadami o ich tożsamości. Odbyły się również warsztaty kulinarne dotyczące sekretów kuchni łódzkiej a także warsztat o historii Żydów w Łodzi oraz ich kulturze. Przewidziane były także gry miejskie oraz popołudnia gier podwórkowych. Działania miały charakter otwarty dla mieszkanki i mieszkańców Śródmieścia, a co najważniejsze budowały wspólnotę sąsiedzką oraz wzmacniały tożsamość lokalną.

■ Realizowano projekt „Młodzież dla Łodzi” – Szkolny Budżet Deliberacyjny realizowany w partnerstwie Urzędu Miasta Łodzi z Fundacją EduKABE. Projekt to pilotażowy Szkolny Budżet, który będzie przeprowadzony w 8 szkołach podstawowych i 8 ponadpodstawowych w Łodzi. W ramach projektu ponad 8 tysięcy uczniów i uczennic z 16-stu szkół będzie decydować o tym, w jaki sposób wydać 4 tys. zł na szkołę. Projekt Młodzież dla Łodzi - Szkolny Budżet Deliberacyjny realizowany z dotacji programu Program Aktywni Obywatele - Fundusz Krajowy, finansowany z Funduszy EOG.

■ Realizowano projekt „Sieciowanie, edukowanie, komunikowanie – partycypacja łódzkich mniejszości” – projekt realizowany w partnerstwie Urzędu Miasta Łodzi ze Stowarzyszeniem „HaKoach”. Projekt realizowany z dotacji programu Program Aktywni Obywatele - Fundusz Krajowy, finansowany z Funduszy EOG.

W 2021 r. kontynuowano także działania realizowane przez Pełnomocniczkę Prezydenta Miasta Łodzi ds.

Równego Traktowania, w tym m.in.: opracowywanie Wieloletniego Programu Działań Antydyskryminacyjnych w Łodzi, liczne konferencje i udział w projektach równościowych oraz związanych z prawami człowieka. Ważnym aspektem w zakresie rozwoju kapitału społecznego jest profilaktyka i promocja ochrony zdrowia. Łódź jest członkiem założycielem i siedzibą powstałego w 1993 r. Stowarzyszenia Zdrowych Miast Polskich. Stowarzyszenie skupia 38 miast i gmin aktywnych w lokalnych działaniach prozdrowotnych. Łódź jest też członkiem Europejskiej Sieci Zdrowych Miast Światowej Organizacji Zdrowia i uzyskała certyfikat Zdrowego Miasta oraz została przyjęta do Sieci w 1993 roku. Łódź jest jedynym miastem polskim, które posiada certyfikat Zdrowego Miasta nieprzerwanie od 1993 roku. Podstawowym kryterium uczestnictwa jest aktywność w lokalnych działaniach prozdrowotnych uwzględniających różnorodne czynniki wpływające na zdrowie.

Jednym z zadań Miasta jest promocja zdrowia, edukacja zdrowotna oraz opracowywanie programów zdrowotnych. Programy skupiają się na rozpoznanych, najbardziej istotnych problemach zdrowotnych łodzian, a prowadzone działania edukacyjne służą poprawie wiedzy i świadomości zdrowotnej różnych grup mieszkańców. Programami profilaktycznymi w 2021 r. objęto ok. 7 tys. mieszkańców Łodzi, a wydatkowano na ten cel ponad 1,55 mln zł.

W celu redukcji zachorowalności i umieralności mieszkańców Łodzi na choroby, które stanowią największy problem zdrowotny, w 2021 r. realizowano działania w zakresie profilaktyki:

- Zadanie zrealizowane w ramach budżetu obywatelskiego
 - Zadanie na rzecz dzieci przewlekle chorych: „10 000 godzin miłości - opieka pozamedyczna dla dzieci z hospicjum” polegające na zapewnieniu

opieki pozamedycznej dla podopiecznych hospicjum stacjonarnego dla dzieci oraz „Pomóż mi żyć” – wsparcie terapeutyczne dla dzieci walczących z chorobą nowotworową i ich rodzin.

- chorób zakaźnych, w tym:
 - program szczepień ochronnych przeciw grypie - szczepienia mieszkańców Łodzi od 65 roku życia i innych grup ryzyka, zaszczepiono łącznie 3 288 osób,
- Covidowy Bilans Zdrowia - pakiet badań z krwi dla osób, które otrzymały pozytywny wynik testu na obecność wirusa covid-19 i od zakończenia izolacji / hospitalizacji z tego powodu upłynęły więcej niż 3 miesiące. Przebadano łącznie 962 osoby za kwotę 144,3 tys. zł.
- zdrowia psychicznego:
 - w ramach których finansowano działalność Ośrodka Interwencji Kryzysowej, udzielającego kompleksowej, całodobowej pomocy dla osób i rodzin - w 2021 r. udzielono 2 426 konsultacji oraz 473 porady psychologiczne w ramach Telefonu Zaufania. Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy Miejskim Centrum Terapii i Profilaktyki Zdrowotnej udziela kompleksowej, całodobowej pomocy dla osób i rodzin w sytuacji kryzysu psychicznego poprzez m.in.: prowadzenie interwencji kryzysowych w siedzibie Ośrodka, telefonicznych oraz prowadzenie poradnictwa psychologicznego indywidualnego i rodzinnego w sytuacjach skrajnie urazowych (katastrofa, nagła śmierć, żałoba, gwałt, przemoc w rodzinie, próby samobójcze, klęski żywiołowe, problemy materialno – bytowe, itp.).
 - „Program polityki zdrowotnej pn. Dofinansowanie do leczenia niepłodności metodą zapłodnienia pozaustrojowego dla mieszkańców miasta Łodzi na lata 2021-2025” – z Programu skorzystały 202 pary, złożono 215 wniosków, przeprowadzono 204 procedury zapłodnienia pozaustrojowego, w tym 175 transferów. Wykonano procedury, za które dofinansowanie wynosi 986 920 zł, co stanowi 98,92% zaplanowanych środków. W ramach działań promocyjnych dokonano zakupów na łączną kwotę 24.973,50 zł, co stanowi 99,89% zaplanowanych środków.
 - „Profilaktyka cięż wśród nastolatków, chorób przenoszonych drogą płciową, w tym profilaktyka HIV” – zadanie realizowane w łódzkich placówkach edukacyjnych. Realizacją zadania objęto: 738 uczniów (w czasie zajęć warsztatowych), 136 rodziców i opiekunów prawnych uczniów, 35 nauczycieli i wychowawców, z anonimowego poradnictwa

skorzystały łącznie 74 osoby. Na realizację zadania przeznaczono 100 000 zł.

■ Profilaktyka uzależnień skierowana do dzieci i młodzieży:

■ Program profilaktyki uzależnienia od alkoholu i innych substancji oraz alternatywne formy spędzania czasu wolnego dla uczniów szkół podstawowych – zrealizowano 16 godzin programów profilaktycznych, w których udział wzięło 71 uczniów.

■ Program promocji zdrowego stylu życia oraz przeciwdziałanie zażywaniu substancji psychoaktywnych dla dzieci ze szkół podstawowych – zrealizowano 368 godzin zajęć, w których udział wzięło 1 031 uczniów.

■ W zakresie wspierania rodzin w walce z problemem uzależnień i przemocą, prowadzone były działania w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii, Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie – realizowane za pośrednictwem Miejskiego Centrum Terapii i Profilaktyki Zdrowotnej im. bł. Rafała Chylińskiego w Łodzi oraz organizacji pozarządowych. Rodziny były wspierane w drodze terapii indywidualnej, grupowej i rodzinnej. Świadczone było również poradnictwo specjalistyczne (prawno-socjalne), specjalistyczne działania konsultacyjno-interwencyjne, zajęcia korekcyjno-edukacyjne dla sprawców przemocy w rodzinie oraz działania wspierające.

■ Projekt pn. „PrzyStać DiM” jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Całkowita wartość Projektu to 15 mln zł, a okres realizacji czerwiec 2021 - październik 2023. Projekt zakłada uruchomienie (planowo pierwsze dzieci zostaną otoczone opieką już od marca br.) Środowiskowego Centrum Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży (ŚCZPDiM) działającego na obszarze woj. łódzkiego - Miasto Łódź - dzielnice Polesie i Śródmieście.

Od 2004 roku organizowane są otwarte wykłady pod wspólnym hasłem Łódzka Akademia Zdrowia. Wykłady adresowane są do wszystkich zainteresowanych daną tematyką. Dotyczą zagadnień z obszaru zdrowia fizycznego, psychicznego, promowania zdrowego stylu życia. Od 2006 roku mają formę comiesięcznych spotkań a od 2011 roku stali uczestnicy otrzymują „indeksy”, gdzie potwierdzają udział w kolejnych wykładach. W zajęciach uczestniczy każdorazowo ok. 200 osób. Osoby, które uczestniczą w największej liczbie zajęć, na zakończenie „roku akademickiego” otrzymują drobne

upominki. W 2021 roku, ze względu na pandemię COVID – 19 wykłady odbywały się online – nagrano 6 ogólnodostępnych wykładów o tematyce zdrowotnej, w tym 4 we współpracy Miasta Łódź i Fundacji Veolia Polska.

Łódzka Sieć Szkół i Przedszkoli Promujących Zdrowie powstała w 1996 roku i aktualnie skupia 130 placówek edukacyjnych: 52 przedszkola, 71 szkół podstawowych, 8 szkół ponadpodstawowych, w tym 4 placówki kształcenia specjalnego. Łącznie adresatami działań jest ok. 50% uczniów na terenie Łodzi.

Koordinacją działań Sieci zajmuje się Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UMŁ oraz Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego. Członkostwo w Sieci jest dobrowolne, a podstawą aplikacji jest uchwała rady pedagogicznej. Działania placówki nie są akcyjne, ale opierają się na analizie potrzeb i wyborze priorytetów. Miasto wspiera działania placówek należących do Sieci poprzez szkolenia, konferencje, zajęcia edukacyjne dla uczniów, wspólne przedsięwzięcia promujące zdrowie. W 2021 roku działania Łódzkiej Sieci Szkół i Przedszkoli Promujących Zdrowie zostały silnie ograniczone. W roku szkolnym 2020/2021 nie ogłoszono tematu przewodniego działań ze względu na pandemię COVID – 19 i ograniczoną pracę placówek edukacyjnych.

W roku szkolnym 2021/2022 zostało zaproponowane hasło: „Twoje zdrowie - Twój wybór” mające na celu uwrażliwienie dzieci i młodzieży na to, jaką wartością jest zdrowie, tak aby samodzielnie potrafiły dążyć do dbania o nie w życiu codziennym.

W 2021 r. prowadzono również działanie pn. „Różowa skrzyneczka”, które polega na walce z biedą menstruacyjną na terenie Miasta Łodzi. Skrzyneczki ze środkami higieny intymnej dla kobiet zostały zamieszczone:

■ w Miejskich Centrach Medycznych przy poradniach ginekologiczno – położniczych (14 lokalizacji),

■ na terenie Urzędu Miasta Łodzi (1 lokalizacja),

■ na terenie placówek pomocy społecznej, tj. w Wydziałach Pracy Środowiskowej, w tym w Punktach Pracy Socjalnej,

do pobrania bezpłatnie przez potrzebujące wsparcia kobiety w różnym wieku.

Miasto Łódź przeciwdziała negatywnym zjawiskom, związanym z uzależnieniem i przemocą poprzez:

■ Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

■ Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii,

- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

TAB. 5 | ŚRODKI PRZEZNACZANE NA MIEJSKIE PROGRAMY PRZECIWDZIAŁANIA UZALEŻNIENIOM W MLN ZŁ

	2019	2020	2021
Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	14,0	14,8	14,2
Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii	1,9	1,7	1,6
Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	1,1	1,1	1,1
Razem	17	17,6	16,9

Źródło: UMŁ

Podstawą programów są ustawy, dlatego zadania w kolejnych latach nie ulegają zmianom. Różnice dotyczą wysokości nakładów finansowych oraz wprowadzania dodatkowych działań na podstawie analizy potrzeb.

Środki przeznaczone na miejskie programy przeciwdziałania uzależnieniom w 2021 r. wyniosły ok. 17 mln zł.

Działania w obszarze minimalizacji dysfunkcji życia rodzinnego i społecznego oraz redukcji szkód zdrowotnych spowodowanych piciem szkodliwym i uzależnieniem od alkoholu realizowane są poprzez programy terapeutyczne dla osób uzależnionych i ich rodzin, konsultacje specjalistyczne i poradnictwo, mediacje rodzinne, reintegrację społeczną i zawodową oraz działania wspierające (dożywianie dzieci w szkołach oraz placówkach wsparcia dziennego).

Zadania w ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie skierowane są zarówno do osób dotkniętych przemocą, jak i jej sprawców. Dla ofiar przemocy prowadzone są: poradnictwo specjalistyczne, obdukcje lekarskie, grupy wsparcia i zajęcia z psychologiem z rodziną w kryzysie, telefon zaufania, procedura „Niebieskiej Karty”, pomoc prawna i socjalna, a także udzielanie bezpiecznego schronienia osobom dotkniętym przemocą.

W 2021 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wszczął 1 220 procedur Niebieskiej Karty, skierowano 414 wniosków do Sądu Rodzinnego informujące o wszczęciu procedury Niebieskiej Karty, do prokuratury skierowano łącznie 239 zawiadomień o występowaniu zjawiska noszącego znamiona przemocy domowej. Działania skierowane do sprawców przemocy zarówno dorosłych, jak i nieletnich, obejmują zajęcia korekcyjno-edukacyjne, udział w programie psychologiczno-terapeutycznym, poradnictwo specjalistyczne, a także możliwość pobytu w hostelu dla dorosłych sprawców przemocy. Monitorowano udział osób stosujących przemoc

w rodzinie w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych. W programie udział wzięło 111 osób.

W 2021 r. wdrożono działania Grup Wsparcia dla ofiar przemocy domowej. Osoby potrzebujące tego rodzaju wsparcia mogły od października 2021 r. korzystać z niego w:

- Towarzystwie Przyjaciół Dzieciom - Oddział Polesie przy ul. Gdańska 150,
- Klubie Integracji Społecznej przy ul. Objazdowa 17,
- Klubie Integracji Społecznej przy ul. Księży Młyn 2.

Na terenie Łodzi działają także Grupy Wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie w Centrum Terapii i Profilaktyki Zdrowotnej przy ul. Niciarnianej 41.

Obok zadań ciągłych, organizowane są kampanie i akcje profilaktyczno-edukacyjne. Od 2013 r. prowadzona jest kampania społeczna pod hasłem „Nie pozwól dorosnąć przemocy”, której celem jest zmiana biernej postawy wobec stosowania przemocy względem dzieci. Działa całodobowy, bezpłatny telefon interwencyjny, który umożliwia anonimowe zgłoszenie podejrzenia o stosowaniu przemocy wobec dziecka, jak również wszelkich niepokojących przejawów zaniedbania wobec dzieci. W roku 2021 łączna liczba telefonów dot. przemocy wyniosła 30, w tym zgłoszeń dot. stosowania przemocy wobec dzieci – 16.

Od 2008 r. Miasto Łódź uczestniczy w ogólnopolskim projekcie Transition Facility „Wsparcie regionalnych i lokalnych społeczności w przeciwdziałaniu narkomanii na poziomie lokalnym”, którego koordynatorem jest Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii. Corocznie na podstawie danych uzyskanych od instytucji i podmiotów działających w tym obszarze, sporządzany jest raport pn. „Monitorowanie problemu narkotyków i narkomanii na terenie gminy”. Zawarte w nim dane obrazują dane na przestrzeni lat, co pozwala śledzić trendy zjawiska, jak również podejmować stosowne działania.

W roku 2021 nie dokonano zmian ani przekształceń miejskich podmiotów leczniczych wykonujących działalność leczniczą. Miasto nadzorowało 6 samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej oraz sprawowano nadzór właścicielski nad jedną spółką prawa handlowego prowadzącą działalność leczniczą. Należy podkreślić, że rok 2021 był kolejnym rokiem mierzenia się z pandemią covid-19. Na bieżąco monitorowano sytuację w jednostkach nadzorowanych (samodzielnych publicznych zakładach opieki zdrowotnej, domach pomocy społecznej oraz w Miejskim Zespole Żłobków w Łodzi), jak

również zapewniono wsparcie w zabezpieczeniu jednostek w środki ochrony indywidualnej.

W związku z epidemią - decyzją Wojewody łódzkiego w Szpitalu im. dr. Karola Jonschera w Łodzi - w zależności od zmieniającej się sytuacji epidemiologicznej dostosowywano liczbę łóżek przeznaczonych dla pacjentów z podejrzeniem zakażenia covid-19.

Ponadto w Miejskim Centrum Terapii i Profilaktyki Zdrowotnej im. bł. R. Chylińskiego była kontynuowana działalność oddziału diagnostycznego dla osób bezdomnych, które chcą skorzystać ze schroniska lub noclegowni. Powstał 10-miejscowy oddział diagnostyczno-obszaryjny oraz 15-miejscowy oddział obserwacyjno-izolacyjny.

W związku ze zdaniem budynku przy ul. Kilińskiego 232 działalność oddziału diagnostycznego została przeniesiona na ul. Przybyszewskiego 253 w Łodzi do nowo powstałego budynku noclegowni. Został tam utworzony 8-miejscowy oddział obserwacyjno-izolacyjny.

Miejskie Przychodnie (POZ i specjalistyczne) funkcjonowały bez ograniczeń przy zachowaniu reżimu sanitarnego, zgodnie z obowiązującymi wytycznymi i zaleceniami Ministerstwa Zdrowia, Głównego Inspektoratu Sanitarnego oraz przepisami prawnymi.

Ponadto realizowano zadania związane z zabezpieczeniem szczególnych potrzeb mieszkańców miasta wynikających z sytuacji kryzysowej związanej z rozprzestrzenianiem się covid-19, w tym w szczególności polegające na:

realizacji usługi związanej z zabezpieczeniem zespołu transportu sanitarnego na terenie miasta w związku z koniecznością zwiększenia intensywności pobierania materiałów do badań od osób poddanych kwarantannie domowej w związku z ryzykiem zakażenia;
realizacji na rzecz Miasta usługi związanej z ustawieniem na terenie miasta urządzeń vendingowych – automatów z maseczkami ochronnymi wielorazowego użytku i ich obsługą w celu zwiększenia dostępności do środków ochrony indywidualnej dla mieszkańców Miasta mając na względzie ochronę przed zakażeniem wirusem covid-19.

Uruchomiono również infolinię dla osób powyżej 70 roku życia, na której można zgłaszać zapotrzebowanie dowozu do punktu szczepień. W 2021 r. przyjęto do realizacji 1 362 usług transportowych.

Transport realizowany jest przez Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne – Łódź Sp. Z o.o., Państwową Straż Pożarną w Łodzi wyłącznie na terenie miasta Łodzi oraz

firmę przewozową realizującą usługę transportu na terenie miasta jak i do 10 km poza jego granicami.

Począwszy od końca stycznia 2021 r. w miejskich placówkach ochrony zdrowia funkcjonowało 20 punktów szczepień przeciw covid-19, w tym od 16 grudnia 2021 r. 10 punktów dedykowanych szczepieniom dzieci w wieku 5-11 lat. W 2021 roku w punktach szczepień wykonano 25 875 szczepień I dawką (Pfizer, Moderna, AstraZeneca), 25 360 II dawką (Pfizer, Moderna, AstraZeneca, Johnson&Johnson) i 13 281 III dawką szczepionki (Pfizer, Moderna).

Ponadto w 2021 r. w ramach Narodowego Programu Szczepień Miasto Łódź utworzyło 3 Punkty Szczepień Powszechnych (PSP):

w Sport Arenie przy al. Unii Lubelskiej 2,

w Hali Sportowej przy ul. Skorupki 21,

w Bionanoparku przy ul. Dubois 114/116.

PSP funkcjonowały w okresie od maja do sierpnia 2021 r. w trakcie, którego zostało zaszczepionych 32 541 osób I dawką szczepionki (Pfizer, Moderna, AstraZeneca) oraz 33 953 osób II dawką szczepionki (Pfizer, Moderna, AstraZeneca, Johnson&Johnson).

W 2021 r. w ramach działań mających na celu promowanie szczepień przeciwko covid-19 Miejskie Centra Medyczne w Łodzi organizowały punkty szczepień na 26 imprezach okolicznościowych w Łodzi, podczas których zostało zaszczepionych ponad 4,2 tys. osób.

Inwestycje finansowane w ramach dotacji celowych z budżetu Miasta w 2021 r.:

- Poprawa bazy technicznej Przychodni Zdrowia „Staromiejska” w Miejskim Centrum Medycznym „Bałuty” – prace modernizacyjne, wykonanie nowej instalacji teletechnicznej oraz zakup niezbędnego wyposażenia medycznego i niemedycznego (0,4 mln zł).
- Miejskie Centrum Medyczne „Górna” – modernizacja budynku (0,6 mln zł).
- Domu Dziecka dla dzieci chorych fundacji „Dom w Łodzi” – „Nowo-Kolorowo”- remont budynku (0,4 mln zł).
- Żłobek nr 18 - dostosowanie budynku żłobka do przepisów ppoż (0,3 mln zł)
- Żłobek nr 28 - doposażenie placu zabaw i ogrodu żłobkowego (0,02 mln zł).
- Żłobku nr 16 – wykonanie ogrodu (0,015 mln zł).
- Żłobek nr 7 w Łodzi - zakup zabawek ogrodowych wykonanie zadania (0,013 mln zł).
- 2 Dom Pomocy Społecznej w Łodzi – modernizacja

pokoju i łazienek oraz Mural dla senierek – sztuka wielkoformatowa (0,22 mln zł).

- 6 Dom Pomocy Społecznej w Łodzi – poprawa bazy technicznej (0,22 mln zł).
- Centrum Rehabilitacyjno-Opiekuńcze, Dom Pomocy Społecznej w Łodzi – poprawa bazy technicznej (0,25 mln zł).
- Dom Pomocy Społecznej „Dom Kombatanta” im. majora Eugeniusza Gedymina Kaszyńskiego „Nurta” w Łodzi – poprawa bazy technicznej oraz wyposażenie w sprzęt rekreacyjny (0,18 mln zł).
- Dom Pomocy Społecznej „Pogodna Jesień” w Łodzi – poprawa bazy technicznej (0,29 mln zł).
- Dom Pomocy Społecznej w Łodzi przy ul. Rudzkiej 56 – poprawa bazy technicznej oraz modernizacja systemu przeciwpożarowego (0,22 mln zł).
- Dom Pomocy Społecznej „Włóknierz” im. Jana Pawła II w Łodzi – poprawa bazy technicznej, zakup ławek ogrodowych do parku znajdującego się na terenie oraz wykonanie oświetlenia awaryjnego (0,53 mln zł).
- Centrum Rehabilitacyjno-Opiekuńcze, Dom Pomocy Społecznej w Łodzi – zakup pojazdów (0,25 mln zł).
- Dom Pomocy Społecznej w Łodzi przy ul. Spadkowej 4/6 – poprawa bazy technicznej (0,16 mln zł).
- 5 Dom Pomocy Społecznej w Łodzi – poprawa bazy technicznej (0,04 mln zł).

Miasto prowadzi wiele działań na rzecz osób niepełnosprawnych. W 2021 r. realizowało:

- Organizowanie konkursów ofert dla organizacji pozarządowych na wykonywanie zadań publicznych dotyczących działań na rzecz osób niepełnosprawnych – w roku 2021 ogłoszono konkursy na prowadzenie zajęć rehabilitacji leczniczej i psychologicznej dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin oraz na realizację działań w zakresie włączania społecznego osób z niepełnosprawnościami. W konkursie wybrano do realizacji 18 ofert na łączną kwotę 98 tys. zł.
- Wspieranie zadań publicznych realizowanych przez organizacje pozarządowe na rzecz środowiska osób niepełnosprawnych - tryb uproszczony (art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie) – zawarto 5 umów na łączną kwotę 28 tys. zł. Dofinansowane projekty dotyczyły prowadzenia zajęć rozwijających i podtrzymujących umiejętność samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych oraz ich włączania społecznego, organizowania imprez kulturalnych i rekreacyjnych o charakterze integracyjnym, podnoszenia poziomu

świadomości społecznej w zakresie różnych aspektów niepełnosprawności.

- Realizacja, we współpracy z organizacjami pozarządowymi, projektów dofinansowywanych ze środków Unii Europejskiej – Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa łódzkiego 2014-2020:
 - „Łódzkie Centrum Wsparcia” – współpraca z Łódzkim Sejmikiem Osób Niepełnosprawnych; w ramach projektu Miasto Łódź, jako partner, zapewnia specjalistyczne doradztwo prawne i psychologiczne dla osób niepełnosprawnych i ich opiekunów; projekt realizowany do 30.06.2021 r.
 - „Opiekuńcza Łódź Bis” – współpraca m.in. z Towarzystwem Przyjaciół Niepełnosprawnych; w ramach projektu Miasto Łódź, jako partner, zapewnia specjalistyczne doradztwo prawne dla osób niesamodzielnych i niepełnosprawnych; projekt realizowany do 31.03.2022 r.
 - „Łódzki Kompas Wsparcia Społecznego i Zawodowego” – współpraca z fundacją „Szansa dla niewidomych”; Miasto Łódź, jako partner, realizuje usługi coachingu, doradztwa zawodowego i prawnego dla osób z niepełnosprawnością wzroku oraz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym; projekt realizowany do 31.12.2022 r.
- Udzielanie porad dla osób niepełnosprawnych: osobiste, telefoniczne, internetowe – ok. 5 800 porad.
- Wspieranie osób niepełnosprawnych w ich potrzebach i problemach, kierowanie do odpowiednich instytucji i organizacji pozarządowych, wskazywanie właściwego sposobu załatwienia sprawy, podejmowanie interwencji w sprawach indywidualnych.
- Wspieranie osób niesłyszących w kontaktach z komórkami organizacyjnymi UMŁ i miejskimi jednostkami organizacyjnymi poprzez zapewnienie usług tłumacza języka migowego - zadanie realizowane przez firmę MIGAM „RKPK” Sp. z o.o. S.K.A. wybraną w procedurze zamówień publicznych. Koszt realizacji zadania wyniósł 23,6 tys. zł.
- Zwiększenie dostępności strony internetowej UMŁ dla osób głuchych – zlecenie tłumaczenia informacji istotnych dla osób niepełnosprawnych na język migowy. Ze względu na stan epidemii covid-19 szczególną uwagę zwracano na tłumaczenie wszystkich informacji dotyczących tej tematyki. Do materiałów wideo dołączano także napisy.
- Zwiększenie dostępności informacji w mediach społecznościowych, prowadzenie fanpage i dwóch grup na FB: Niepełnosprawni Łódzianie oraz specjalnej

grupy dla Głuchych _ DEAF – Łódź/Rzecznik Osób Niepełnosprawnych z bieżącymi informacjami, również w języku migowym.

Od grudnia 2020 r. w UMŁ testowana była usługa pod nazwą Mobilny Urzędnik, czyli obsługa Klientów poza siedzibą urzędu. Jest ona skierowana do mieszkańców Łodzi, którzy z powodu niepełnosprawności, wieku lub konieczności opieki nad osobą zależną doświadczają problemów z poruszaniem się w stopniu uniemożliwiającym im samodzielną wizytę w Urzędzie Miasta Łodzi. Ze względu na zagrożenie epidemiczne z usługi mogli skorzystać także klienci, którzy ze względów zdrowotnych zachowują izolację społeczną.

- Publikacja informatorów dla osób z niepełnosprawnościami - „łódzkiego informatora dla osób z orzeczoną znacznym stopniem niepełnosprawności” i „łódzkiego informatora dla osób z orzeczoną umiarkowanym stopniem niepełnosprawności”. Wydrukowano po 300 szt. każdego rodzaju informatora. Informatory są przeznaczone dla klientów zgłaszających się osobiście do Rzecznika Osób Niepełnosprawnych w celu uzyskania informacji o uprawnieniach przysługujących osobom z niepełnosprawnościami.
- Udział w organizacji i koordynacja „Weekendu kultury bez barier”, podczas którego łódzkie instytucje kultury udostępniły on-line swoje wydarzenia osobom z niepełnosprawnościami. W czasie tych wydarzeń zapewniono np. tłumacza Polskiego Języka Migowego, napisy itp.
- Współpraca z łódzkim Sejmikiem Osób Niepełnosprawnych w zakresie organizacji cyklicznych spotkań dla osób niepełnosprawnych, obejmujących m.in. warsztaty plastyczno-muzyczne, zajęcia teatralne, warsztaty fotograficzne, zajęcia integracyjne itp. W związku z trwającym stanem epidemii od wiosny 2020 r. wydarzenia odbywają się w formie on-line.
- Opiniowanie wniosków dotyczących przyznawania lokali mieszkaniowych dla osób niepełnosprawnych – 31 opinii.
- Działania Rzecznika Osób Niepełnosprawnych jako koordynatora ds. dostępności w Urzędzie Miasta Łodzi:
- Przeprowadzenie analizy stanu zapewnienia dostępności Urzędu Miasta Łodzi osobom ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności architektonicznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej,
- Przygotowanie raportu o stanie zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w Urzędzie Miasta Łodzi,

- Opracowanie „Planu działania na rzecz poprawy zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w Urzędzie Miasta Łodzi na lata 2021-2024”,
- Realizacja projektu łódzka Karta „Bez Barier”. Projekt skierowany jest do osób z niepełnosprawnością mieszkających na terenie Łodzi. Posiadacze Karty mogą korzystać z ofert, ulg, zniżek i promocji, które są przygotowane dla nich przez instytucje oraz firmy – partnerów projektu. Obecnie w projekcie uczestniczy 58 partnerów.
- Współpraca i wspieranie organizacji pozarządowych w realizacji ich działań (wsparcie merytoryczne, mediacje z władzami miasta w sprawach negocjowania lepszych warunków prowadzenia statutowej działalności, informowanie o możliwościach aplikowania o środki finansowe).
- Współorganizacja projektu „Głusi w Biznesie” z Firmą UNI-LEX - promowanie samozatrudnienia u Głuchych, bezpłatne usługi dla przedsiębiorcy przez 3 miesiące (księgowe, prawne, marketingowe).
- Przeprowadzono lekcje samorządowe dla młodzieży z niepełnosprawnościami – niewidomych, w spectrum autyzmu, niepełnosprawnych ruchowo nt. zasad funkcjonowania samorządu terytorialnego i działań Miasta na rzecz osób z niepełnosprawnościami.
- Współpraca z Zarządem Dróg i Transportu i Zarządem Inwestycji Miejskich w zakresie opiniowania projektów architektoniczno-urbanistycznych pod kątem zgodności z „łódzkim standardem dostępności”. W 2021 r. otrzymano i zaopiniowano 22 projekty.
- Udział pracach Komisji Dialogu Obywatelskiego ds. wdrażania Konwencji o Prawach Osób Niepełnosprawnych i rozwiązywania problemów osób z niepełnosprawnościami.

Rok 2021, ze względu na epidemię covid-19 i związane z tym ograniczenia, był rokiem szczególnym. Wiele działań nie mogło być realizowanych w dotychczasowych formach i zakresie. Spowodowało to konieczność poszukiwania nowych rozwiązań i sposobów udzielania pomocy osobom potrzebującym. Wiele usług i wydarzeń zaczęło być realizowanych w formie on-line. Dzięki temu niejednokrotnie mogło z nich skorzystać więcej osób niż w sytuacji, gdy konieczne było osobiste dotarcie na miejsce wydarzenia czy do siedziby Urzędu. Przykłady takich działań to m.in. „Weekend kultury bez barier” czy poradnictwo prawne i psychologiczne, wykonywane zdalnie.

Zmiany w strukturze społeczno-demograficznej oraz stan zdrowotny społeczeństwa skłoniły władze Miasta do rozszerzenia działań na rzecz osób starszych. W 2021 roku na rzecz seniorów realizowano działania:

- „Miejska Karta Seniora” – ulgi, zniżki i usługi przygotowane przez instytucje oraz firmy będące parterami projektu. Od 2014 roku wydano 55 tys. kart.
- Nowe technologie - kursy komputerowe, które kierowane są do osób chcących dowiedzieć się jak skutecznie korzystać z zasobów Internetu, poruszać się w serwisach społecznościowych oraz wykorzystywać komunikatory oraz jak korzystać ze smartfona. W ramach kursów zostało przeszkolonych 228 osób.
- Portal internetowy dla seniorów – każdego dnia korzysta z niego kilka tysięcy osób, szczególnie w okresie pandemii wszelkie informacje były przekazywane za pomocą ww. portalu.
- Telefon Życzliwości dla Seniorów - Telefon życzliwości to wspólny projekt Oddziału ds. Polityki Senioralnej i Fundacji Subvenio, który opiera się na pracy seniorów – wolontariuszy oraz specjalistów (psychologów, prawników i Latarników Polski Cyfrowej). Dzwoniąc można zasięgnąć porad psychologicznych, prawnych oraz informacji dotyczących różnych form spędzania wolnego czasu dedykowanych osobom 60+. Z uwagi na panującą pandemię rozwinęto projekt i umożliwiono wolontariuszkom prowadzenie dyżurów telefonicznych w ich miejscu zamieszkania. Udzielono dwa dofinansowanie, które umożliwiły rozszerzenie tych usług.
- Łódzka Tytka Seniora - aktywizacja społeczna seniorów poprzez promowanie wydarzeń dedykowanych bezpośrednio lub pośrednio osobom 60+ organizowanych na terenie Miasta Łodzi. Publikacja wydawana jest w cyklu dwumiesięcznym w postaci koperty z wykazem wydarzeń, dystrybuowanej w miejscach najczęściej uczęszczanych przez seniorów (50 lokalizacji) oraz zamieszczana w formie PDF na portalu seniorzy.uml.lodz.pl. W roku 2021 ukazały się dwie edycje Łódzkiej Tytki Seniora w nakładzie 40 tys. sztuk oraz stworzono elektroniczne wydanie umieszczane na portalu dla seniorów oraz profilu fb Seniorzy w Łodzi.
- Ułatwienie zamiany mieszkań osobom starszym – w ramach uchwały z 2013 r. możliwa jest zamiana zbyt dużych lokali na mniejsze dla seniorów. Każdy wniosek jest opiniowany przez Miejską Radę Seniorów.
- Centra Zdrowego i Aktywnego Seniora (ZAS) – tworzenie w miejskich przychodniach punktów, które będą pełnić równoczesne funkcje miejsc spotkań edukacyjnych, rekreacyjnych kulturalnych oraz towarzyskich, jak i kawiarenek internetowych oraz świetlic. Obecnie na terenie miasta znajdują się 4 Centra (na ul. Szpitalnej, Libelta, Cieszkowskiego, Rzgowskiej). W roku 2021 centra realizowały również zajęcia w trybie online.
- Przepis na opiekę - celem projektu jest wsparcie osób niesamodzielnych z obszaru łOM zakłada objęcie opieką długoterminową domową 44 uczestników. I edycja projektu zakładała objęcie opieką medyczną 22 pacjentów i jest to w pełni zrealizowane; II edycja (lipiec/sierpień 2022r.) zakłada objęcie opieką medyczną 22 pacjentów. Wsparcie kierowane jest do osób mieszkających na terenie łOM (pow. m. Łódź, Łódzki-wschodni, zgierski, pabianicki, brzeziński), które ze względu na wiek i stopień niesamodzielności wymagają stałej opieki. Udział w projekcie jest bezpłatny. Maksymalna długość wsparcia to 12 miesięcy. Zakres wsparcia dla Uczestnika zakłada pielęgniarstwo opieką długoterminową domową, wsparcie opiekunów medycznych, opiekę dietetyka w zakresie diety osoby niesamodzielnej oraz zabiegi fizjoterapeutyczne, w tym opiekę rehabilitacyjną.
- Bezpieczny Senior - Projekty skierowane do osób starszych, schorowanych oraz samotnych. Projekt zakłada umieszczenie w pudełku lub na karcie bezpieczeństwa wszystkich ważnych informacji o pacjentach takich jak: informacje o chorobach, alergiach, przyjmowanych lekach, ale również telefonów osób bliskich, które należy powiadomić o stanie zdrowia lub pobycie w szpitalu osoby poszkodowanej.
- Projekt „Srebrny Biznes” - celem projektu „jest zwiększenie liczby trwałych przedsiębiorstw funkcjonujących na terenie Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego (łOM) o 36 firm działających w obszarze srebrnej gospodarki bądź prowadzone przez osoby 50+, utworzone przez osoby zamieszkałe na terenie łOM. W ramach wsparcia uczestnik projektu otrzyma: jednorazową dotację w wysokości 23 050 zł na uruchomienie działalności gospodarczej, wsparcie pomostowe służące pokryciu obowiązkowych składek ZUS i innych bieżących wydatków powstałych w początkowym okresie prowadzenia działalności gospodarczej na okres 6 lub 12 miesięcy oraz wsparcie szkoleniowo-doradcze, które obejmie pomoc w przygotowaniu biznesplanu. W roku 2021 wsparcia udzielono 22 osobom.
- „Mama w pracy, niania w domu” - projekt przewiduje udzielenie wsparcia 45 pracującym kobietom, sprawującym opiekę nad dzieckiem/ dziećmi do lat 3

zainteresowanym powrotem do pracy oraz kobietom, które powróciły na rynek pracy, sprawującym opiekę nad dzieckiem/dziećmi do lat 3 zamieszkałym na terenie Łodzi (w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego). W roku 2021 do projektu zrekrutowano 61 osób.

- Współpraca z podmiotami zewnętrznymi - w ramach wspierania i inicjowania działań pro seniorskich współpracujemy z instytucjami, organizacjami pozarządowymi, klubami seniora i uniwersytetami trzeciego wieku. Informacja o partnerach i formach współpracy dostępna jest na <https://uml.lodz.pl/seniorzy/>
- Wspieranie działań Miejskiej Rady Seniorów - od 2019 r. trwa III kadencja Miejskiej Rady Seniorów w Łodzi, do której powołano 15 osobowy skład. Głównym celem Rady jest służyć seniorom poprzez reprezentowanie ich interesów wobec władz Miasta. Rada działa w takich obszarach jak: zapobieganie i przełamywanie marginalizacji seniorów, wspieranie aktywności ludzi starszych, mieszkalnictwo dla seniorów, profilaktyka i promocja zdrowia seniorów. W 2021 r. z uwagi na pandemię nie było spotkań i nie podjęto żadnej uchwały.
- „Przepis na zdrowie” - Program dedykowany jest osobom, które szukają sposobu na radzenie sobie ze stresem związanym z życiem codziennym, sytuacją rodzinną bądź wypaleniem zawodowym. Udział w projekcie ma na celu podniesienie kompetencji osobistych, niezbędnych do świadomego i efektywnego funkcjonowania w codziennym życiu, wzrost odporności na stres oraz zwiększenie motywacji do podejmowania różnych wyzwań, w tym zawodowych. W ramach projektu będą oferowane: Treningi z zakresu: rozwijania umiejętności społecznych, poczucia własnej wartości, radzenia sobie ze stresem, zarządzania sobą w czasie (zajęcia praktyczne, warsztatowe), Treningi relaksacyjne opracowane przez wykwalifikowanych psychologów. treningi zmniejszają m.in. napięcie mięśni, zużycie tlenu, liczbę uderzeń serca, usprawniając równocześnie pracę mózgu, zajęcia sportowe lub rekreacyjne wybierane przez uczestników i realizowane w miejscach przez nich wskazanych, konsultacje z psychologiem. W 2021 r. do programu zakwalifikowało się 120 osób.

Ważnym elementem działań w zakresie wsparcia kapitału społecznego jest obszar pomocy społecznej. Klientami pomocy społecznej są osoby, które nie są w stanie zaspokoić we własnym zakresie podstawowych potrzeb życiowych. Liczba osób korzystająca z pomocy MOPS w 2021 roku wynosiła 19,7 tys., co stanowi 3,27% mieszkańców

miasta. W odniesieniu do roku ubiegłego, odnotowano zmniejszenie świadczeniobiorców o 2 123 osoby.

TAB. 6 | OSOBY KORZYSTAJĄCE Z POMOCY MOPS

	2019	2020	2021
Liczba osób	23 947	21 848	19 725
% mieszkańców	3,83	3,55	3,27

Źródło: MOPS

Przyczyną konieczności udzielania pomocy były dysfunkcje wynikające ze złego stanu zdrowia, sytuacji na rynku pracy lub uzależnienia od środków psychoaktywnych. W wielu przypadkach dysfunkcje te były ze sobą sprzężone.

TAB. 7 | DYSFUNKCJE WYSTĘPUJĄCE W ŚRODOWISKACH OBJĘTYCH POMOCĄ

Powód trudnej sytuacji	Liczba rodzin*			Liczba osób w rodzinach		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Ubóstwo	4 707	4 050	3 578	7 483	6 270	5 749
Sieroctwo	7	8	7	11	13	12
Bez	578	579	520	640	633	549
Potrzeba ochrony macierzyństwa	990	879	713	3 720	3 402	3 094
Bezrobocie	7 373	6 776	6 116	13 860	12 574	11 557
Niepełnosprawność	6 785	6 076	5 443	8 850	7 815	7 202
Długotrwała lub ciężka choroba	10 384	9 661	8 927	14 201	12 996	12 249
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	2 116	1 879	1 654	5 899	5 370	4 977
Przemoc w rodzinie	105	100	97	289	249	282
Alkoholizm	916	873	877	1 167	1 093	1 142
Narkomania	103	108	130	126	129	170
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z Zakładu Karnego	276	286	311	359	350	428

* Liczby rodzin w kolumnach nie należy sumować, ponieważ powodem przyznania pomocy mogła być więcej niż jedna przesłanka.

Źródło: MOPS

Najczęstszymi dysfunkcjami występującymi w rodzinach, którym przyznawano pomoc była długotrwała lub ciężka choroba (12,5 tys. osób), bezrobocie (11,6 tys. osób), oraz niepełnosprawność (7,2 tys. osób). Pomoc mieszkańcom miasta udzielana była w formie zasiłków pieniężnych oraz w formie bezgotówkowej, polegającej na pokrywaniu kosztów świadczeń (np. pokrywaniu kosztów posiłków, leków itp.). Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej świadczenia miały charakter stały, okresowy lub celowy (świadczenia jednorazowe przyznawane na zaspokojenie określonej potrzeby np. na zakup żywności, odzieży, opatu, leków). W 2021 r. łącznie na taką pomoc wydano 56,02 mln zł. W ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” stosowano 2 formy pomocy: wydawanie

posiłku lub wypłatę zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności. Pomocą w formie posiłków objęte były dzieci do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej oraz osoby dorosłe (posiłki w jadalniach i kuchniach społecznych). W roku 2021 realizowano wieloletni program „Posiłek w szkole i w domu”. Na realizację zadania wydatковано ogółem 14,03 mln zł, z czego 3,07 mln zł (tj. 21,86 %) pochodziło z budżetu gminy.

W przypadku dzieci oraz uczniów program „Posiłek w szkole i domu” decyzję o potrzebie udzielenia dziecku pomocy w formie posiłku podejmował odpowiednio dyrektor przedszkola lub szkoły.

Przyznawanie pomocy bez wymogu przeprowadzania wywiadu środowiskowego było możliwe dzięki przyjęciu przez Radę Miejską w Łodzi Uchwały Nr III/64/18 z dnia 27 grudnia 2018 r. w sprawie przyjęcia programu osłonowego „Szczególne zasady dożywiania dzieci i uczniów” na lata 2019-2023. W 2021 r. tego rodzaju pomocą objęto 49 dzieci, wydano 3 336 posiłków o wartości 27,62 tys. zł (dla porównania w 2020r. pomocą objęto 29 dzieci, wydano 1 624 posiłków o wartości 11,22 tys. zł).

Osoby i rodziny, w których występował problem uzależnienia od alkoholu, korzystały z jadalni i kuchni społecznych prowadzonych przez podmioty niepubliczne, usytuowanych w 4 punktach miasta. Kuchnie i jadalnie zapewniały od poniedziałku do piątku gorące posiłki oraz wydawały suchy prowiant na dni wolne od pracy. Z pomocy żywnościowej skorzystało 425 osób (2020 – 530).

W 2021 r. dla najuboższych mieszkańców Łodzi, wymagających pilnego zaopatrzenia w leki i środki opatrunkowe, prowadzono projekt „Apteka Komunalna”, z którego skorzystały 1 1 694 osoby (2020 – 1 808), a wartość świadczeń wyniosła 404,8 tys. zł.

Najwięcej środków w 2021 r. wydatковано na zasiłki stałe (21,7 mln zł) oraz okresowe (17,5 mln zł). Natomiast największa grupa świadczeniobiorców korzystała z zasiłków celowych, których koszt sięgał 14,4 mln zł.

TAB. 8 | ŚWIADCZENIA REALIZOWANE PRZEZ MOPS

		2019	2020	2021
Zasiłki stałe	Wartość w mln zł	24,44	23,2	21,7
	Liczba osób	4 689	4 351	4 105
	Liczba świadczeń	45 868	44 225	41 285
	Średnia wysokość świadczenia w zł	532,77	542,68	525,05
Zasiłki okresowe	Wartość w mln zł	19,25	18,79	17,5
	Liczba osób	9 407	8 711	7 9090
	Liczba świadczeń	65 900	63 707	60 355
	Średnia wysokość świadczenia w zł	292,09	294,95	289,14
Pomoc w formie posiłku*	Wartość w mln zł	2,52	1,50	1,66
	Liczba osób	3 739	2 946	2 446
	Liczba świadczeń	472 693	313 155	303 741
	Średnia wysokość świadczenia w zł	5,33	4,82	5,47
Zasiłki celowe**	Wartość w mln zł	14,52	13,59	14,38
	Liczba osób	14 947	12 075	11 231
	Liczba świadczeń	80 689	72 920	70 133
	Średnia wysokość świadczenia w zł	179,9	186,36	204,96
Sprawienie pochówku	Wartość w mln zł	0,85	0,69	0,8
	Liczba osób	239	217	230
	Liczba świadczeń	239	217	230
	Średnia wysokość świadczenia w zł	3 557,50	3 182,37	3 345,27
Zasiłki na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	Wartość w tys. zł	16,05	12,05	36,6
	Liczba osób	16	11	22
	Liczba świadczeń	16	11	22
	Średnia wysokość świadczenia w zł	1 003,13	1 095,46	1 755,38
Bilety kredytowane	Wartość w zł	332	288	280
	Liczba osób	7		1
	Liczba świadczeń	10	8	8
	Średnia wysokość świadczenia w zł	33,20	36	35
Wynagrodzenie za sprawowanie opieki dla kuratorów osób częściowo ubezwłasnowolnionych	Wartość w zł	57 304	55 074	4 736
	Liczba osób	17	15	11
	Liczba świadczeń	231	214	173
	Średnia wysokość świadczenia w zł	248,07	262,03	264,37
Razem	Wartość w mln zł	61,6	57,85	56,02

* Liczba świadczeń równa się ilości posiłków.

** w pozycji wykazane zostały wszystkie zrealizowane zasiłki, w tym wypłacone w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, w ramach projektu „Apteka Komunalna” oraz Projektu systemowego „Nowy Obraz Pomocy Społecznej w łodzi”

Źródło: UMŁ

W 2021 r. Centrum Świadczeń Socjalnych udzielało wsparcia finansowego w formie (liczba rodzin/gospodarstw domowych – kwota):

- zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego (9 512 – 50,05 mln zł),
- świadczenia wychowawczego (73 309 – 583,28 mln zł),
- świadczenia z funduszu alimentacyjnego (3 109 – 15,72 mln zł),
- dodatku mieszkaniowego (8 071 – 21,85 mln zł) i energetycznego (3 063 – 0,40 mln zł),
- jednorazowego świadczenia na podstawie ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (44 – 0,18 mln zł),
- świadczenie dobry start (335 – 0,13 mln zł).

Z pozostałych świadczeń rodzinnych skorzystało 17 018 rodzin/gospodarstw domowych.

TAB. 9 | **OSOBY KORZYSTAJĄCE Z POMOCY CENTRUM ŚWIADCZEŃ SOCJALNYCH**

Rodzaj świadczenia	Liczba rodzin/gospodarstw domowych		
	2019	2020	2021
Zasilki rodzinne wraz z dodatkami	14 555	11 430	9 512
Pozostałe świadczenia rodzinne	28 29	17 337	17 018
Fundusz alimentacyjny	3 638	3 303	3 109
Świadczenia wychowawcze	69 521	70 637	73 309
Dodatki mieszkaniowe	9 662	8 622	8 071
Dodatki energetyczne	3 727	3 373	3 063
Jednorazowe świadczenie „Za życiem”	52	40	44
Świadczenie dobry start	46 633	45 336	335

Źródło: CŚS

Ponadto Centrum Świadczeń Socjalnych podejmuje działania wobec dłużników alimentacyjnych, na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. W 2021 r. podjęto działania wobec 2 887 dłużników (2020 – 3 159).

TAB. 10 | **ŚWIADCZENIA WYPŁACONE PRZEZ CENTRUM ŚWIADCZEŃ SOCJALNYCH**

Rodzaj świadczenia	wartość w mln zł		
	2019	2020	2021
Dodatki mieszkaniowe	21,80	20,87	21,85
Dodatki do zasiłku rodzinnego	4,51	4,10	3,79
Zasiłek rodzinny	29,24	23,84	19,84
Zasiłek rodzinny z dodatkami	43,15	35,76	30,21
Zasiłek pielęgnacyjny	28,56	31,87	31,76
Świadczenie pielęgnacyjne	35,76	45,01	53,78
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	3,12	2,45	2,16
Fundusz alimentacyjny	18,13	16,83	15,72
Specjalny zasiłek opiekuńczy	1,62	1,49	1,07
Zasiłek dla opiekuna	0,53	0,39	0,25
Świadczenie rodzicielskie	10,52	10,28	9,37
Świadczenie wychowawcze	421,95	586,87	583,28
Dodatek energetyczny	0,47	0,40	0,40
Jednorazowe świadczenie „Za życiem”	0,22	0,17	0,18
Świadczenie dobry start	18,44	18,06	0,13

Źródło: CŚS

W 2021 r. wypłacono łącznie 773,8 mln zł (w 2020 – 798 mln zł) różnych świadczeń.

W obszarze pomocy społecznej istotną rolę pełnią asystenci rodziny. Ich zadaniem jest udzielanie pomocy w pokonywaniu bieżących problemów, w nabyciu i doskonaleniu umiejętności społecznych oraz zwiększeniu kompetencji rodzicielskich. O przydzielenie asystenta rodziny, który prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania wnioskuje pracownik socjalny.

W 2021 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej dysponował 20 etatami asystentów rodziny. Wsparciem asystenta rodziny objęto łącznie 469 rodzin.

Placówki wsparcia dziennego mają na celu udzielenie pomocy w opiece i wychowaniu dziecka. W 2021 r. placówki te prowadzone były w formie:

- opiekuńczej, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych, zapewniającej dziecku opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań,
- opiekuńczo-specjalistycznej, do której zadań należała opieka i wychowanie, pomoc w nauce, organizacja czasu wolnego, zabawa i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań, organizacja zajęć socjoterapeutycznych, terapeutycznych, korekcyjnych, kompensacyjnych oraz logopedycznych,
- pracy podwórkowej obejmującej działania animacyjne i socjoterapeutyczne.

Zadaniem pracowników placówek wsparcia dziennego było pomaganie rodzicom w sprawowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W tym celu podejmowali oni współpracę ze szkołami, kuratorami sądowymi, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej i innymi podmiotami działającymi w środowisku lokalnym. Wychowankowie placówek objęci byli pomocą w formie dożywiania, a także doposażenia w artykuły szkolne. Zapewniono im możliwość atrakcyjnego spędzania czasu wolnego, rozwijania swoich zainteresowań. Dzięki podejmowanym przez pracowników działaniom wychowankowie placówek wsparcia dziennego mieli szansę na zrównoważony rozwój oraz wyrównanie szans edukacyjnych.

Placówki wsparcia dziennego prowadzone były przez organizacje pozarządowe oraz podmioty, o których mowa w ustawie o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. Podmioty te prowadziły 27 placówek, dysponujących 880 miejscami. W 2021 r. z usług skorzystały 1 202 osoby.

Na terenie Łodzi funkcjonowało 35 placówek opiekuńczo-wychowawczych w tym 14 niepublicznych, zapewniających dzieciom pozbawionym opieki rodziców, całodobową opiekę i wychowanie dysponujących 457 miejscami w tym: w placówkach publicznych 346 miejsc oraz 111 miejsc w placówkach niepublicznych.

W 2021 r. gotowość do podjęcia się opieki nad dziećmi zadeklarowało 178 osób. Dla kandydatów zorganizowano 5 szkoleń podstawowych na rodziny zastępcze niezawodowe.

W 2021 zawarto 9 umów z nowymi kandydatami, w tym 1 na prowadzenie rodzinnego domu dziecka, 1 na założenie rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego, 4 na rodzinę zastępczą zawodową specjalistyczną oraz 3 na rodzinę zastępczą zawodową. W wyniku przekształceń form rodzicielstwa zastępczego w 2021 r. podpisano 5 dodatkowych umów w tym 2 na rodzinę zastępczą zawodową specjalistyczną oraz 3 na prowadzenie rodzinnego domu dziecka.

W 2021 r. w Wydziale Pieczy Zastępczej Centrum Administracyjnego Pieczy Zastępczej zatrudnionych było 13 specjalistów: 3 pedagogów i 9 psychologów oraz 1 psychoterapeuta traumy. W ramach rodzinnych form pieczy zastępczej specjaliści udzielili:

- 1 848 specjalistycznych porad 441 rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka (w 2020 roku 2 083),
- 129 konsultacji rodzicom biologicznym dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej (w 2020 r. - 60 konsultacje),
- 4 696 konsultacji pracownikom sprawującym opiekę nad rodzinnymi formami pieczy zastępczej (w 2020 r. - 4 511 konsultacji),
- zbadali za pomocą testów psychologicznych:
 - 366 kandydatów deklarujących chęć podjęcia się sprawowania funkcji rodzinnej pieczy zastępczej,
 - 111 istniejących rodzin zastępczych sprawujące opiekę nad dziećmi,
 - 17 rodzin, które złożyły wniosek do Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej o przekształcenie w inną formę rodzinnej pieczy zastępczej,
- sporządzili:
 - 281 diagnoz psychofizycznych dzieci przebywających w rodzinnych formach pieczy zastępczej wraz z zaleceniami dla opiekunów do dalszej pracy (w 2020r. - 196 diagnoz),
 - 204 opinii psychologiczno – pedagogicznych dla kandydatów na rodziców zastępczych oraz 88 opinii

psychologicznych dla rodzin już funkcjonujących (w 2020 r. - 213 opinii dla kandydatów i 76 opinii dla rodzin już funkcjonujących),

- uczestniczyli w 397 zespołach (w 2020 r. - 240 zespołach) z czego:
 - w 314 zespołach ds. oceny sytuacji dzieci (w 2020 r. - 168 zespołach),
 - w 32 zespołach ds. oceny sytuacji rodziny (w 2020 r. - 20 zespołach),
 - w 18 zespołach ds. oceny sytuacji dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego (w 2020 r. - w 26 zespołach),
 - 33 inne
- przeprowadzili 668 godzin terapii dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej oraz ich rodziców zastępczych.

Ponadto, zatrudnieni w Zespole ds. Wsparcia Psychologicznego i Pedagogicznego psycholodzy oraz pedagodzy wspierali rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej. Specjaliści uczestniczyli w 34 spotkaniach dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej z ich rodzicami biologicznymi. Specjaliści przeprowadzili 161 konsultacji z instytucjami związanymi z opieką nad dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej.

TAB. 11 | **RODZINNE FORMY PIECZY ZASTĘPCZEJ**

	Liczba rodzin			Liczba dzieci		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Rodziny zastępcze spokrewnione	709	718	717	905	924	930
Rodziny zastępcze niezawodowe	264	266	273	309	311	312
Rodziny zastępcze zawodowe	28	28	31	83	81	90
Rodziny zastępcze zawodowe specjalistyczne	23	23	29	30	31	40
Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	18	17	18	61	67	70
Rodzinnie domy dziecka	25	28	32	159	181	205

Źródło: UMi

W przypadku niemożności umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej (rodzinnej lub instytucjonalnej) na terenie powiatu właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dziecka, przepisy pozwalają na zawarcie odpowiednich porozumień.

W 2021 r. obowiązywały porozumienia dotyczące:

- dzieci spoza powiatu umieszczonych w pieczy zastępczej w Łodzi - Miasto Łódź w 2021 r. współpracowało z 16 powiatami, w tym z 15 powiatami zawarto 20 nowych porozumień. Porozumienia dotyczyły 20 dzieci pochodzących z innych powiatów, z czego: 11 dzieci

umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej, 11 dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie Miasta Łodzi. W roku sprawozdawczym funkcjonujące na terenie Łodzi rodzinne formy pieczy zastępczej objęły opieką łącznie 1 647 dzieci, z czego 95 dzieci to mieszkańcy innych powiatów. Ponadto w 2021 r. do Interwencyjnego Ośrodka Preadopcyjnego „Tuli Luli” w Łodzi prowadzonego przez Fundację „Gajusz” na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi trafiło 15 łódzkich dzieci i 1 cudzoziemiec (w okresie sprawozdawczym podpisano z Województwem Łódzkim 16 porozumień),

- łódzkich dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej poza powiatem - w 2021 r. Miasto współpracowało z 65 powiatami, w tym z 19 powiatami zawarło w ubiegłym roku 54 nowe porozumienia. Dotyczyły one 52 łódzkich dzieci umieszczonych w rodzinnych formach pieczy zastępczej na terenie innych powiatów (dwoje dzieci umieszczonych w pieczy instytucjonalnej). łącznie w 2021 r. 262 małoletnich mieszkańców Łodzi znalazło opiekę w rodzinnych formach pieczy zastępczej, w tym 25 w pieczy instytucjonalnej.

Wykonawcami usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania podopiecznych pomocy społecznej z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawnych były:

- Polski Komitet Pomocy Społecznej,
- Łódzki Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża,
- Fundacja „Okaz Serce”,
- Zbór Kościoła Chrześcijan Baptystów.

Pomoc obejmowała zaspokajanie codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, pielęgnację zaleconą przez lekarza oraz w miarę możliwości utrzymywanie kontaktów z otoczeniem. Wymiar czasu świadczonych usług uzależniony jest od stanu zdrowia i sytuacji rodzinnej podopiecznego. Z usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych, w 2021 roku w ilości 491,3 tys. godzin skorzystało 2 385 osób. Ich koszty wyniosły ok. 12,5 mln zł.

Osoby o obniżonej sprawności psychofizycznej, które z uwagi na zaawansowany wiek, stan zdrowia lub skomplikowaną sytuację rodzinną wymagały wsparcia korzystały z Dziennych Domów Pobytu. Placówki te prowadzone są przez Miasto oraz Caritas Archidiecezji Łódzkiej. W strukturach organizacyjnych MOPS znajduje się 15 miejskich Domów Dziennego Pobytu i 1 w strukturze Domu Pomocy Społecznej. Dysponowały one łącznie

800 miejscami. W 2021 r. z placówek tych skorzystało 905 osób (w 2019 r. – 960 osób). Caritas Archidiecezji Łódzkiej prowadził 2 Domy o łącznej planowanej liczbie miejsc – 90, w 2020 r. z usług placówek skorzystało 69 osób.

W 2021 r. placówki funkcjonowały z zachowaniem reżimu sanitarnego, w oparciu o rekomendacje dotyczące działalności placówek pobytu dziennego opracowane przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej, w uzgodnieniu z Ministerstwem Zdrowia oraz Państwową Inspekcją Sanitarną. W związku z pandemią covid-19 w okresie od dn. 27.03.2021 r. do 10.05.2021 r. działalność miejskich Domów Dziennego Pobytu była zawieszona. Seniorom zapewniono wsparcie w postaci posiłków z dowozem do domu. Każdego dnia dowożono nawet 500 posiłków.

W ramach działających na terenie Łodzi Dziennych Domów Pomocy funkcjonował Dzienny Dom „Senior-WIGOR” mieszczący się w Łodzi przy ul. Senatorskiej 4. Dom był ośrodkiem wsparcia dziennego, z usług którego mogły korzystać mieszkańcy miasta Łodzi - osoby nieaktywne zawodowo w wieku powyżej 60 roku życia. Placówka dysponowała 50 miejscami. W 2021 r. z usług placówki skorzystały narastająco 62 osoby.

Dom realizował zadania wynikające z Programu wieloletniego „Senior +” na lata 2021-2025, w szczególności zapewniał usługi: socjalne, edukacyjne, kulturalno-oświatowe, aktywności ruchowej, sportowo-rekreacyjne, aktywizujące społecznie, terapii zajęciowej. Podobnie jak funkcjonujące na terenie Miasta Domy Dziennego Pobytu, działalność Dziennego Domu „Senior-WIGOR” w okresie od dn. 27.03.2021 r. do 10.05.2021 r. była zawieszona w związku z pandemią. Pomimo tego placówka realizowała zadania w sposób ciągły, m.in. świadczone usługi socjalne, tj. przygotowywano posiłki, które wydawano seniorom. Ponadto utrzymywano z seniorami stały kontakt telefoniczny. W 2021 r. placówka funkcjonowała z zachowaniem reżimu sanitarnego.

Zgodnie z umową zawartą z Wojewodą Łódzkim, w 2021 r. Miasto Łódź otrzymało środki w wysokości 178 tys. zł na realizację zadania „Zapewnienie funkcjonowania Dziennego Domu Senior+”.

W ramach MOPS działają 2 Domy Dziennego Pobytu dla Osób Niepełnosprawnych przy ul. Rojnej 18a (45 miejsc organizacyjnych), z filią przy ul. Piotrkowskiej 121 (20 miejsc dla osób powyżej 18 roku życia) oraz przy ul. Ćwiklińskiej (53 miejsca). Placówki dysponują miejscami przeznaczonymi dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie, z dziecięcym

porażeniem mózgowym, zespołem Downa i autyzmem. W wyjątkowych sytuacjach i w miarę wolnych miejsc, dopuszcza się pobyt osób w wieku powyżej 35 roku życia. Domy zapewniają podopiecznym opiekę medyczną, psychologiczną, terapeutyczną i wychowawczo-rewalidacyjną, opartą na indywidualnych programach usprawniania. Ogółem w 2021 r. Domy Dziennego Pobytu dla Osób Niepełnosprawnych zapewniały 118 miejsc (w tym 98 dla osób z niepełnosprawnościami), z których rotacyjnie w ciągu roku skorzystało 121 osób (w tym 87 z niepełnosprawnościami).

W 2021 r. w Łodzi funkcjonowało 15 domów pomocy społecznej o różnym profilu, w tym 13 prowadzonych przez Miasto Łódź i 2 prowadzone na zlecenie Miasta przez podmioty niepubliczne. Placówki te dysponowały miejscami dla 1 975 pensjonariuszy, z których skorzystało rotacyjnie 2 197 mieszkańców.

Wydatki bieżące związane z prowadzeniem domów pomocy społecznej w 2021 r. wyniosły 124,18 mln zł (2020 – 100,4 mln zł). W tym ujęte zostały środki uzyskane od Wojewody łódzkiego w łącznej wysokości 17,3 mln zł przyznane decyzjami Ministra Finansów oraz granty w ramach projektu łódzkie Pomaga oraz z NFZ w wysokości 2,9 mln zł.

Wydatki inwestycyjne realizowane w domach pomocy społecznej prowadzonych przez Miasto Łódź w 2021 r. wyniosły 2,34 mln zł.

Wydatki związane z bieżącą działalnością domów pomocy społecznej prowadzonych na zlecenie Miasta w 2021 r. wyniosły 4,3 mln zł, w tym środki uzyskane od Wojewody łódzkiego w łącznej wysokości 2,32 mln zł przyznane decyzjami Ministra Finansów.

Wydatki związane ze zleceniem osobie fizycznej prowadzenia Rodzinnego Domu Pomocy w 2021 r. wyniosły 115,2 tys. zł.

Ponadto wydatki na utrzymanie mieszkańców Łodzi w domach pomocy społecznej położonych poza powiatem łódzkim wyniosły 6,05 mln zł (2020 - 5,6).

Zadania rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych określone w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej realizował Zespół do Spraw Rehabilitacji Społecznej Osób Niepełnosprawnych i były nimi:

- dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych,
- dofinansowanie do zakupu przedmiotów ortopedycznych i sprzętu rehabilitacyjnego,
- dofinansowanie do pokrycia osobom niepełnosprawnym

kosztów usuwania barier w komunikowaniu się, technicznych i architektonicznych,

- dofinansowanie organizacjom pozarządowym realizującym zadania na rzecz osób niepełnosprawnych kosztów organizacji zajęć i imprez sportowych, kulturalnych i rekreacyjnych,
- usługi tłumacza języka migowego lub tłumacza przewodnika,
- finansowanie i nadzór nad działalnością warsztatów terapii zajęciowej,
- pilotażowy program „Aktywny samorząd”,
- wyrównywanie różnic między regionami III obszar D,
- pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi – Moduł III.

Wydatki poniesione na rehabilitację społeczną osób niepełnosprawnych oraz na realizację programu pilotażowego „Aktywny samorząd” w 2021 roku wyniosły łącznie 19,04 mln zł, wydatki poniesione na rehabilitację społeczną osób niepełnosprawnych (bez programu „Aktywny samorząd” i programu „Wyrównywania różnic między regionami III” w obszarach B i C) wyniosły 17,22 mln zł.

W ramach realizacji działań na rzecz rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych w 2021 znalazły się:

- Dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych - skorzystało 1 770 osób,
- Dofinansowanie do zakupu przedmiotów ortopedycznych i sprzętu rehabilitacyjnego – skorzystało 3 210 osób,
- Dofinansowanie do pokrycia kosztów usuwania barier w komunikowaniu się, technicznych i architektonicznych – skorzystało 497 osób,
- Dofinansowanie organizacji pozarządowych realizujących zadania na rzecz osób niepełnosprawnych – skorzystało 18 osób,
- Udział w warsztatach terapii zajęciowej - skorzystały 321 osób.

Głównym celem pilotażowego programu „Aktywny samorząd” było wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestniczenie osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, zawodowym oraz w dostępie do edukacji.

W omawianym roku do MOPS wpłynęło 636 wniosków dotyczących tego programu we wszystkich obszarach wsparcia, z czego pozytywnie rozpatrzono 318. Program był finansowany ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, a jego koszt

wyniósł 1,83 mln zł i będzie realizowany do 15 kwietnia 2021 r.

Program „Wyrównywanie różnic między regionami III” w obszarach D był finansowany ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Koszt programu wyniósł 0,17 mln zł.

Działający przy MOPS Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w 2021 r. wydał 9 081 orzeczeń (w 2020 – 7 087). Ponadto Zespół wystawił 1 484 legitymacje potwierdzające posiadanie niepełnosprawności (w 2020 – 1 404) oraz wydał 1 561 kart parkingowych osobom niepełnosprawnym i 12 kart uprawnionych placówkom.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi opłacał składki na ubezpieczenie zdrowotne określonym grupom klientów, którzy nie podlegali obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu, w szczególności: 3 711 osobom pobierającym zasiłek stały, 219 osobom objętym indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego w Centrum Integracji Społecznej, 59 osobom realizującym kontrakt socjalny oraz 6 dzieciom przebywającym w domach pomocy społecznej - niepodlegającym obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu. W 2021 r. ww. grupom klientów opłacono 36 516 składek na łączną kwotę 1,86 mln zł.

W 2021 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej przeprowadził postępowania administracyjne w wyniku których wydano 1 313 decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej. Prawo to przyznano osobom, które nie były ubezpieczone i spełniały kryterium dochodowe określone w ustawie o pomocy społecznej. Wydatki związane z wydawaniem decyzji w roku 2021 r. wyniosły 54,29 tys. zł – w ramach dotacji z budżetu państwa na ten cel.

Osobom z zaburzeniami psychicznymi, bezpośrednio po zakończeniu hospitalizacji, umożliwiono pobyt w prowadzonych przez Towarzystwo Przyjaciół Niepełnosprawnych w 7 Mieszkaniach Chronionych w Łodzi.

W czasie pobytu podopieczni przygotowywani byli do samodzielnego funkcjonowania w środowisku. Ogółem w 2021 r. takie mieszkania zapewniały 40 miejsc, z których rotacyjnie skorzystało 50 osób (2020–44 osoby).

Kolejne mieszkania chronione dla osób z niepełnosprawnościami powstają w ramach programu Rewitalizacji Obszarowej Centrum Łodzi. Na terenie objętym rewitalizacją zostanie utworzonych docelowo 11

mieszkań chronionych dla osób z różnego rodzaju niepełnosprawnościami. Powstanie 5 mieszkań dla łącznie 20 osób z niepełnosprawnością ruchową, 3 mieszkania dla 13 osób z zaburzeniami psychicznymi oraz 3 mieszkania dla 13 osób z niepełnosprawnością intelektualną.

Mieszkania będą oddawane do użytku sukcesywnie, do końca 2022 r. Środki finansowe na działalność mieszkań będą pochodzić z budżetu miasta, zaś operatorzy będą wyłaniani w konkursach ofert dla organizacji pozarządowych.

Do końca 2021 r. utworzono 5 mieszkań w ramach tego programu:

- przy ul. Gdańskiej 8 dla 5 osób z niepełnosprawnością intelektualną – skorzystało z niego 6 osób; mieszkanie prowadzone jest również przez Towarzystwo Przyjaciół Niepełnosprawnych,
- przy ul. Wschodniej 42 i Sienkiewicza 56 dla osób z zaburzeniami psychicznymi z łączną liczbą 8 miejsc (wspierane i treningowe). Oba mieszkania prowadzi na zlecenie Miasta Stowarzyszenie Młodzieży i Osób z Problemami Psychicznymi ich Rodzin i Przyjaciół „POMOST”, skorzystało z nich 8 osób,
- przy ul. Sienkiewicza 79 i Kilińskiego 39 dla osób z niepełnosprawnością ruchową i sprzężoną z łączną liczbą 8 miejsc (wspierane i treningowe). Oba mieszkania prowadzi na zlecenie Miasta Międzynarodowe Stowarzyszenie Pomocy „Słyszę Serce”, z mieszkania wspieranego skorzystało 5 osób, natomiast do mieszkania treningowego do końca 2021 r. trwała kwalifikacja uczestników.

Projekty dofinansowane, realizowane przez MOPS w 2021 r.:

- „Dobry początek” realizowany w latach 2020 – 2023, skierowany do usamodzielniających się wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej. Celem projektu jest aktywizacja społeczna i zawodowa uczestników projektu. W ramach reintegracji społecznej zaplanowano takie instrumenty oddziaływania jak m.in.: wsparcie asystentów usamodzielnienia, tutoring, warsztaty rozwoju osobistego, poradnictwo specjalistyczne, terapię uzależnień, grupy wsparcia, korepetycje. W ramach reintegracji zawodowej zaplanowano doradztwo zawodowe i szkolenia podnoszące kwalifikacje zawodowe. Zakładane efekty działań: podniesienie kompetencji społecznych i zawodowych młodzieży opuszczającej pieczę zastępczą, ułatwienie startu w dorosłe życie. Projekt realizowany w partnerstwie MOPS w Łodzi z Fundacją

Szczęśliwej Drogi oraz Fundacją Robinson Crusoe. Wydatki w ramach projektu w 2021 r. wyniosły 734,91 tys. zł, w tym wkład własny 129,88 tys. zł.

- **Opiekunicza Łódź bis.** Projekt realizowany w latach 2020 – 2021 skierowany jest do osób niesamodzielnych, w tym osób starszych lub z niepełnosprawnościami, oraz do ich rodzin i opiekunów fakt. Uczestnicy projektu uzyskali dostęp do takich form pomocy jak: wsparcie psychologa, pracowników socjalnych, prawnika, Asystenta Osobistego Osoby Niepełnosprawnej, mieszkania wspomagane, Rodzinny Dom Pomocy, usługi opiekuńcze i usługi opiekuńcze psychiatryczne w miejscu zamieszkania, wypożyczalnia sprzętu wspomagającego lub pielęgnacyjnego, zapewnienie transportu i posiłków. Efektem projektu będzie zwiększenie samodzielności oraz zdolności do uczestniczenia w życiu społecznym, zawodowym i edukacyjnym osób niesamodzielnych, w następstwie umożliwiające ich opiekunom powrót na rynek pracy. Projekt realizowany w partnerstwie Miasta Łódź/Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych oraz MOPS w Łodzi z Towarzystwem Przyjaciół Niepełnosprawnych, Łódzki Sejmik Osób Niepełnosprawnych, Stowarzyszenie Dla Rodziny, Fundację Pomocy Niepełnosprawnym Okaż Serce. W 2021 r. realizowane było wsparcie w postaci usług opiekuńczych, Asystenta Osobistego Osoby Niepełnosprawnej, Rodzinnego Domu Pomocy, mieszkań chronionych, wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego, poradnictwa prawnego, terapii psychologicznej, posiłków, usługi transportowej. Do grudnia 2021 r. w projekcie wzięło udział 1 447 osób. Wydatki w ramach projektu w 2021 r.: 469,87 tys. zł (2020-2021: narastająco 655,38 tys. zł).
- **Rodzina w Łodzi do celu.** Projekt realizowany w latach 2018 – 2021, skierowany do rodzin biologicznych i rodzin zastępczych. Celem projektu jest wzmocnienie kompetencji opiekuńczo – wychowawczych uczestników, wsparcie procesu rozwiązywania problemów rodzin wynikających z głębokich i utrwalonych zaburzeń emocjonalnych zarówno rodziców, jak i dzieci oraz, w rezultacie, poprawienie funkcjonowania rodzin. W przypadku rodzin, którym zabrano dzieci aktywność projektowa nakierowana jest na działania zmierzające do powrotu dziecka do rodziny biologicznej, w przypadku rodzin, którym grozi odebranie dzieci aktywność dotyczy działań prewencyjnych. W ramach projektu wzmocnieniu uległa kadra MOPS w Łodzi. Zwiększono ilość asystentów rodziny, koordynatorów rodzinnej pieczy

Piknik miejski

zastępczej, psychologów i pedagogów. Do grudnia 2021 r. ze wsparcia w ramach projektu skorzystało 765 osób. Osiągnięte efekty: umiejętność rozwiązania problemów wynikających z głębokich i utrwalonych zaburzeń emocjonalnych zarówno rodziców, jak i dzieci, poprawa funkcjonowania rodzin biologicznych w sferze opiekuńczo-wychowawczej. Wydatki w ramach projektu w 2021 r.: 1,39 mln zł, w tym wkład własny 0,17 mln zł.

- **Aktywizacja plus.** Projekt realizowany w latach 2019 – 2021 skierowany do osób bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo, klientów MOPS. Celem projektu jest aktywizacja zawodowa uczestników projektu. W ramach reintegracji społecznej zastosowano następujące instrumenty oddziaływania: warsztat rozwoju osobistego, poradnictwo specjalistyczne, szkolenie z podstaw obsługi komputera, terapię uzależnień, grupy wsparcia, kurs prawo jazdy kat. b. W ramach reintegracji zawodowej zastosowano z kolei takie instrumenty oddziaływania jak: poradnictwo zawodowe grupowe i indywidualne, szkolenia

zawodowe. W 2021 r. zrealizowano warsztaty rozwoju osobistego, poradnictwo zawodowe, szkolenia zawodowe, kursy na prawo jazdy kategorii b, szkolenie z podstaw obsługi komputera. Do grudnia 2021 r. ze wsparcia w ramach projektu skorzystało 128 osób. Wydatki w ramach projektu w 2021 r.: 400 tys. zł, w tym wkład własny 58,8 tys. zł.

■ **Nasze świetlice.** Projekt realizowany w latach 2019 – 2022, którego celem jest poprawa funkcjonowania rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, wzmocnienie kompetencji wychowawczych rodziców oraz niwelowanie deficytów rozwojowych i braków edukacyjnych u dzieci, poprzez rozszerzenie oferty wsparcia świetlic środowiskowych funkcjonujących na terenie miasta. Dzięki działaniom realizowanym w ramach projektu udało się osiągnąć następujące efekty:

- zmotywowanie dorosłych uczestników projektu do aktywizacji zawodowej,
- wyrównanie szans edukacyjnych dzieci pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych,
- poprawa zachowań dzieci i młodzieży oraz cech niezbędnych w życiu społecznym,
- poprawa zasad kultury osobistej życia codziennego oraz wzajemnego szacunku,
- poprawa koncentracji, kreatywności i twórczego myślenia,
- nabycie umiejętności współpracy w grupie, rozwinięcie poczucia współodpowiedzialności za grupę,
- rozwinięcie sfery emocjonalnej, poznawczej, społecznej, co wpłynęło na poprawę ich funkcjonowania na terenie domu, szkoły oraz świetlicy/ ogniska/klubu, a także większą motywację do pracy,
- podniesienie kompetencji językowych i matematycznych, poprawa wyników w nauce.

W roku 2021 w ramach projektu zatrudniono rotacyjnie 3 pracowników socjalnych oraz 3 asystentów rodziny, po jednym w każdym Wydziale Pracy Środowiskowej. Do otwartego konkursu ofert na realizację działań w świetlicach i ogniskach przystąpiło 10 organizacji pozarządowych (działania realizowane w 15 placówkach wsparcia dziennego). Ze wsparcia w ramach projektu w 2021 r. skorzystały 653 osoby.

Działania na rzecz aktywizacji zawodowej były realizowane w trzech obszarach:

■ **Kluby Integracji Społecznej.** Zorganizowano i zarządzano pracami społecznie użytecznymi dla 54 osób finansowanych z funduszu pracy, zorganizowano

i zarządzano pracami społecznie użytecznymi dla 4 osób finansowanych z rezerw MRPiPS w ramach Programu Aktywizacja i Integracja, Aktywizacja Plus.

■ **Program Aktywizacja i Integracja (PAI).** Program ma na celu integrację społeczną i zawodową osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Łodzi i korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, w szczególności realizujących kontrakt socjalny. Uczestnikami programu były osoby zrekrutowane do projektu „Aktywizacja plus”, który był współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Działania w zakresie aktywizacji zawodowej bezrobotnych były realizowane w ramach prac społecznie użytecznych, natomiast działania w zakresie integracji społecznej bezrobotnych były realizowane poprzez grupowe poradnictwo specjalistyczne oraz treningi umiejętności społecznych. Prace społecznie użyteczne w ramach PAI wykonywane były w 3 podmiotach na terenie Łodzi, w wymiarze 10 godzin tygodniowo. Do ww. prac skierowano 12 osób. Program Aktywizacja i Integracja w 2021 roku ukończyły 4 osoby.

■ **Prace społecznie użyteczne.** Do wykonywania prac społecznie użytecznych kierowane były osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku, korzystające ze świadczeń pomocy społecznej. Bezrobotni kierowani byli do wykonywania prac społecznie użytecznych

Park Źródliśka: koncert letni w Altanie

Corocznie DOZ Maraton przyciąga bardzo wielu uczestników

w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, organizacjach lub instytucjach statutowo zajmujących się pomocą charytatywną lub działalnością na rzecz społeczności lokalnej po uwzględnieniu ich umiejętności, miejsca zamieszkania oraz potrzeb danej placówki. W pracach społecznie użytecznych wzięło udział 6 miejskich jednostek organizacyjnych oraz 3 organizacje pozarządowe, skierowano narastająco 54 osoby (31 kobiet i 23 mężczyzn).

W 2021 r. współpraca z organizacjami pozarządowymi, polegająca na organizacji konkursów ofert, zawierania umów i ich rozliczania pod względem finansowym w ramach realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz innych ustaw, należała do zadań UMŁ.

Miasto Łódź zleciło powyższe zadania 38 podmiotom. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi współpracował z Wydziałem Zdrowia i Spraw Społecznych UMŁ przy realizacji następujących zadań:

- Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- Udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym,
- Organizowanie i świadczenie pomocy osobom, które ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność, chorobę lub inne przyczyny,

potrzebują wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu bądź wymagają usług w zakresie świadczonym przez jednostki całodobowej opieki,

- Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w zakresie zmniejszania negatywnych następstw dla ofiar i świadków występowania przemocy w rodzinie,
- Realizacja Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie ograniczenia zaburzeń życia rodzinnego i społecznego wywołanych nadużywaniem alkoholu, przemocą i innymi czynnikami niszczącymi życie rodzinne i społeczne,
- Realizacja Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w zakresie ograniczenia zaburzeń życia rodzinnego i społecznego wywołanych używaniem substancji psychoaktywnych,

W 2021 r. zakończono realizację projektu: „Budowa systemów teleinformatycznych wspierających realizację I Etapu Programu Inteligentna Polityka Społeczna w Łodzi – IPS”. Celem projektu jest zwiększenie integracji usług świadczonych w obszarze polityki społecznej oraz usprawnienie komunikacji z mieszkańcami w tym obszarze. W kolejnych latach prowadzone będą prace w zakresie wdrażania, upowszechniania i utrzymania systemu.

W 2021 r. kontynuowano program „Łódzka Karta Dużej Rodziny”. W 2021 r. rozpatrzono pozytywnie 403 wnioski o wydanie karty dla nowych rodzin, 844 wnioski o kontynuację kart i 38 wniosków o wydanie duplikatu karty. Ogółem obsłużone 1285 wniosków przełożyło się na 6377 wydanych kart.

Program „Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny” uruchomiony 16 czerwca 2014 r. jako zadanie zleczone z zakresu administracji publicznej, koordynowany jest przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej i skierowany do rodzin wielodzietnych, z trójką lub większą liczbą dzieci w celu zapewnienia im nowych ulg i uprawnień. Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio, dzieci - do 18 roku życia lub do ukończenia nauki. Osoby niepełnosprawne otrzymują kartę na czas trwania orzeczenia o niepełnosprawności. W 2021 r. rozpatrzono pozytywnie 716 wniosków o wydanie Karty Dużej Rodziny - ogólnopolskiej dla nowych rodzin, 259 wniosków o kontynuację kart, 128 wniosków dot. uzupełnienia rodziny i 89 wniosków o wydanie duplikatu karty bądź dodatkowej formy KDR. Ogółem obsłużone 1 192 wnioski przełożyły się na 3 304 wydane karty w formie tradycyjnej i 3 383 przyznane karty w formie elektronicznej.

W 2021 roku w ramach zadania „Pomoc dla cudzoziemców” Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi realizował 6 Indywidualnych Programów Integracji, które obejmowały 10 osób, z których jeden wniosek był kontynuowany z 2020 roku (dotyczył 4 osób). Kwota świadczeń wypłaconych w 2021 roku wyniosła 50,13 tys. zł, obejmowała świadczenie integracyjne przeznaczone na utrzymanie uchodźców w tym 116,10 zł to kwota przeznaczona na opłacenie składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Cudzoziemcy, którzy uzyskali status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą objęci byli wsparciem w formie pracy socjalnej, która polegała na monitorowaniu postępów w procesie integracji oraz wsparciu w kontaktach cudzoziemców z instytucjami (szkołami, do których uczęszczają dzieci, szkołami językowymi, Powiatowym Urzędem Pracy i organizacjami pozarządowymi). Pracownik socjalny wspierał cudzoziemców w rozwiązywaniu codziennych problemów, wyjaśniał formalności administracyjne, towarzyszył podczas wizyt w instytucjach, proponował kontakt z organizacjami, mogącymi wesprzeć cudzoziemca. W 2021 roku w ramach zadania „Pomoc dla repatriantów” realizowanego przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

w Łodzi w formie wypłaty świadczeń zrealizowano 2 decyzje, z których jedna przyznana była przez Prezydenta Miasta Łodzi w ramach pomocy finansowej na częściowe pokrycie poniesionych kosztów remontu i wyposażenia lokalu mieszkalnego na kwotę 6,6 tys. zł, natomiast druga decyzja na kwotę 13,9 tys. zł wydana została przez Pełnomocnika Rządu do Spraw Repatriacji z przeznaczeniem na przejazd, zagospodarowanie i bieżące utrzymanie, które finansował Wojewoda Łódzki. W związku z realizacją zadania wynikającego z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o Karcie Polaka (Dz. U. z 2019 r. poz. 1598), związanego z wypłatą świadczeń pieniężnych osobom, które złożyły wniosek o udzielenie zezwolenia na pobyt stały, w 2021 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi prowadził wypłatę świadczeń na podstawie 155 decyzji wydanych przez Wojewodę Łódzkiego, na łączną kwotę 1,5 mln zł. Do dnia 31 grudnia 2021 roku wypłacono świadczenia na podstawie 147 decyzji na łączną kwotę 1,47 mln zł. Dotacja na wypłatę świadczenia finansowana jest przez Wojewodę Łódzkiego.

Istotną rolę w zakresie budowania wysokiej jakości kapitału społecznego spełnia sport i działania realizowane przez Miasto w tym zakresie.

W 2021 r. przeprowadzono inwestycje:

- „Modernizacja nawierzchni na kortach tenisowych obiektu przy ul. Lumumby 22/26 (233,94 tys. zł).
- „Boks w ringu nie na ulicy” – Zakup ringu i sprzętu dla bokserów dla RKS (48,7 tys. zł).
- „Hala Sportowa „Anilana” - modernizacja nagłośnienia hali wraz z wymianą tablicy wyników oraz zakupu sprzętu do siłowni na terenie obiektu (183 tys. zł).

Dodatkowo zrealizowano zadania inwestycyjne na kwotę 7,23 mln zł na obiektach MOSiR w Łodzi, które polegały

Hala Sportowa UKS Anilana z nowym systemem nagłośnienia

m.in. na budowie instalacji energetycznej i stacji zasilania obiektów, modernizacji obiektów, modernizacji przystani, doposażenia obiektów, poprawie bezpieczeństwa, dokonaniu nowych nasadzeń, zagospodarowania plaż, modernizacji boisk oraz zakupu sprzętu ratowniczego.

Ponadto w ramach zadania „Konservacja skomunalizowanej bazy sportowej użytkowanej przez kluby sportowe”: dokonano remontów i modernizacji na łączną kwotę na łączną kwotę 356,33 tys. zł (20 umów i 11 dotacji dla organizacji).

W 2021 r. w drodze konkursowej i naborów wniosków podpisano 253 umowy ze 133 podmiotami, w ramach których w aktywnościach uczestniczyło ponad 34,5 tys. osób. Środki przeznaczone na ten cel wyniosły 16,5 mln zł. Konkursy i nabory dotyczyły zadań:

- „Wspieranie rozwoju sportu” – wsparcie finansowe uczestnictwa łódzkich zespołów w rozgrywkach ligowych.
- „Wspieranie szkolenia sportowego”.
- „Organizacja imprez sportowo – rekreacyjnych”.
- „Organizacja zajęć sportowych z udziałem osób z niepełnosprawnością”.

W ramach aktywności finansowych z Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii udział wzięło 16,6 tys. osób, przekazano 89 dotacji na kwotę 1,4 mln zł, przeprowadzono działania:

- „Łódź Sportowa - organizacja imprez sportowo-rekreacyjnych” mające na celu zapobieganie uzależnieniom alkoholowym, kształtowanie umiejętności współżycia w grupie, a także promowanie zdrowego i aktywnego trybu życia,
- „Upowszechnianie sportu wśród dzieci i młodzieży szkolnej”, mające na celu zapobieganie uzależnieniom alkoholowym, a także promowanie zdrowego i aktywnego trybu życia poprzez uczestnictwo uczniów łódzkich szkół niebędących czynnymi zawodnikami klubów sportowych oraz uczniów szkolnictwa specjalnego w bloku zawodów promujących kulturę fizyczną,
- „Lubię sport - ogólnodostępne zajęcia i imprezy sportowe dla najmłodszych łódzian”, których celem jest tworzenie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży,
- „Sport to zdrowie – udział we współzawodnictwie sportowym w kategoriach młodzików i juniorów”, którego celem jest tworzenie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży oraz promowanie aktywności fizycznej poprzez

systematyczne treningi i udział we współzawodnictwie sportowym.

Dodatkowo w działaniach związanych z budżetem obywatelskim w 2021 r. przyznano 261,09 tys. zł dotacji 5 organizacjom na realizację 12 zadań, a w działaniach uczestniczyło ok. 350 osób. Wśród zadań realizowanych z budżetu obywatelskiego znalazły się zajęcia z nordic walkingu, unihokeja, motoryki, zajęcia ogólnorozwojowe czy biegi na orientację.

W 2021 r. dofinansowano organizację 90 imprez rekreacyjno-sportowych. Najważniejszymi imprezami sportowymi odbywającymi się w Łodzi były:

- Międzynarodowy Mityng Lekkoatletyczny Orlen Cup Łódź 2021,
- Mistrzostwa Świata Super Enduro 2022 - MAXXIS Super Enduro FIM World Championship Grand Prix Poland,
- Bieg Ulicą Piotrkowską Rossmann Run,
- 32. Międzynarodowy Wyścig Kolarski „Solidarności” i Olimpijczyków,
- 45 edycja ligi koszykówki CNBA,
- XXXVII Bieg Sylwestrowy,
- 10. Bieg Fabrykanta,
- XXV Ogólnopolski Turniej Koszykówki Ulicznej – Basketmania.

Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji zapewnia szeroki dostęp do równomiernie rozmieszczonej bazy rekreacyjno-sportowej. Z usług na terenach pływalni (krytych i sezonowych) i przystani w 2021 r. skorzystało ponad 271 tys. osób.

W 2021 r. liczba organizacji sportowych wynosiła 410, w tym 279 klubów sportowych (99 uczniowskich i 180 klubów działających w formie stowarzyszenia), 94 stowarzyszenia sportowe i 37 związków sportowych.

W ubiegłym roku zarejestrowano 12 nowych organizacji, w tym 2 stowarzyszenia sportowe oraz 10 klubów sportowych, swoją działalność zakończył 1 uczniowski klub sportowy.

Łódzka Rada Sportu w 2021 r. obradowała 4 razy wydając przy tym 1 uchwałę oraz 4 postanowienia. Wśród członków rady są przedstawiciele największych klubów ligowych, sportu młodzieżowego, szkolnego i powszechnego, klubów odnoszących największe sukcesy w sportach indywidualnych, sportu akademickiego, najpopularniejszej dyscypliny - piłki nożnej, byłe gwiazdy polskiego sportu, są też biznesmeni sponsorujący sport i znający zasady marketingu sportowego.

Różnorodność kompetencji i zainteresowań członków rady jest jej niezaprzeczalnym atutem, ułatwiającym wszechstronne analizy. W polu widzenia gremium znajdują się wszystkie aspekty sportowego życia miasta.

W 17 zajęciach cyklicznych prowadzonych w ramach programów sportowo-rekreacyjnych w 2021 r. wzięło udział prawie 28 tys. osób. Dodatkowo w zajęciach prowadzonych w formule online wzięło udział prawie 194 tys. uczestników (MOSiR jako jeden z pierwszych w kraju zaoferował taką możliwość po wprowadzeniu obostrzeń i możliwości prowadzenia zajęć bezpośrednio z uczestnikami). Oferta zajęć obejmowała zajęcia ogólnousprawniające, nordic walking, gimnastykę w wodzie, samoobronę dla kobiet, ćwiczenia wzmacniające na siłowni, ćwiczenia z piłkami body ball, ćwiczenia rozciągająco-stabilizujące, tai-chi, treningi piłki nożnej i wiele innych aktywności skierowanych do wszystkich grup wiekowych.

W 2021 r. MOSiR kontynuował wakacyjny projekt pod nazwą „Łódzkie Miasteczko Sportu”, którego celem było z jednej strony, zapewnienie możliwości spędzenia aktywnie czasu przez dzieci i młodzież szkolną, która podczas wakacji pozostała w Łodzi. Przy organizacji akcji letniej nawiązano współpracę z Areoklubem Łódzkim, w ramach której uczestnicy „Szkoły Małego Lotnika” konstruowali modele samolotów oraz mogli obejrzeć hangar lotniczy z samolotami i lotniami. Po raz kolejny prowadzono również projekt „Bezpieczne wakacje z rowerem”, w którym uczestnicy doskonalili technikę jazdy na rowerze oraz poznawali zasady ruchu drogowego. W 2021 r. wprowadzono zajęcia z Chambarry, czyli szermierki z użyciem piankowych mieczy. Wszystkie zajęcia odbywały się zgodnie z obowiązującymi zaleceniami dotyczącymi covid-19, a w ramach całego projektu „Łódzkiego Miasteczka Sportu” wzięło udział 1,1 tys. osób.

Poza zajęciami dla dzieci Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji prowadził w kresie wakacyjnym cykliczne zajęcia dla dorosłych. W zajęciach uczestniczyło 3,36 tys. osób i były to zajęcia ogólnousprawniające, nordic walking, gimnastyka w wodzie, Ving Tsun Kung Fu oraz samoobrona.

W ramach partnerstwa prywatno-publicznego został wdrożony innowacyjny projekt pn. Karta Łodzianina. To system promocji i zniżek do teatrów, kin, muzeów, restauracji, ośrodków sportowych, szkół językowych itp.

na terenie miasta Łodzi. Kartę mogą otrzymać wszyscy, którzy rozliczają PIT w Łodzi (także emeryci i renciści), studenci łódzkich uczelni, osoby zarejestrowane jako bezrobotne w Powiatowym Urzędzie Pracy w Łodzi, pełnoletni uczniowie szkół średnich oraz opiekunowie osób z niepełnosprawnościami. Z Karty Łodzianina mogą korzystać również dzieci, a za ich rejestrację są odpowiedzialni rodzice lub prawni opiekunowie. Karta Łodzianina daje możliwość uzyskania rabatów na różne usługi w mieście (m.in. miejskie lodowiska, baseny, Aquapark Fala, EC1, ZOO), zakupu tańszej migawki MPK-Łódź sp. z o.o. czy biletów Łódzkiej Kolei Aglomeracyjnej, Polregio lub FlixBusa. Oferta dla mieszkańców została przygotowana tak, by każdy mógł znaleźć coś interesującego dla siebie. Partnerami Karty Łodzianina są zarówno instytucje miejskie, jak i podmioty prywatne. Projekt sukcesywnie się rozwija, dzięki czemu użytkownicy Karty Łodzianina mają dostęp do tańszych produktów i usług z praktycznie każdego sektora rynku. Operatorem Karty Łodzianina jest Łódzka Organizacja Turystyczna. W projekcie uczestniczy już ponad 240 firm i instytucji i ich grono stale się powiększa. Użytkownikami karty jest już prawie 200 tys. Łodzian. Można ją wyrobić zarówno online, jak i w jednym z 22 punktów obsługi klienta.

W 2021 roku odbyła się druga edycja Loterii Podatkowej Miasta Łodzi. Mogli w niej wziąć udział wszyscy, którzy rozliczyli swoje podatki za rok 2020 w Łodzi i wypełnili formularz zgłoszeniowy. W losowaniu nagrody głównej znalazło się prawie 23,8 tys. kuponów, z czego 2,2 tys. należało do nowych podatników w mieście. Pula nagród w loterii wyniosła łącznie aż 160 tys. złotych. Losowania odbywały się co tydzień (jedna nagroda po 1 tys. zł) oraz co miesiąc (jedna nagroda 10 tys. zł). Udział w nich nie wykluczał dalszej zabawy i uczestnictwa w wielkim finale, w którym wylosowano nagrodę główną – 100 tys. zł oraz nagrodę specjalną dla nowych podatników wysokości 20 tys. zł.

2. KULTURA U PODSTAW

Zwiększenie uczestnictwa mieszkańców w kulturze dzięki efektywnemu wykorzystaniu potencjału kulturalnego i kreatywnego Łodzi

W Łodzi działa 19 miejskich instytucji kultury, które w większości podlegają nadzorowi Wydziału Kultury Urzędu Miasta Łodzi (17 instytucji) (zmiana liczby instytucji w stosunku do roku 2020 wynika z przeprowadzonego przez Miasto Łódź procesu połączenia 5 domów kultury i utworzenia w wyniku ich połączenia Miejskiej Strefy Kultury w Łodzi). Na tę liczbę składają się: 5 instytucji artystycznych (Teatr Nowy im. Kazimierza Dejmka, Teatr Powszechny w Łodzi, Teatr Muzyczny w Łodzi, Teatr „Pinokio” w Łodzi, Teatr Lalek „Arlekin” im. H. Ryla w Łodzi), 4 muzea (Muzeum Miasta Łodzi, Muzeum Kinematografii w Łodzi, Centralne Muzeum Włókiennictwa w Łodzi, Muzeum Tradycji Niepodległościowych w Łodzi), Miejska Galeria Sztuki w Łodzi, Biblioteka Miejska w Łodzi, 3 domy kultury (Akademicki Ośrodek Inicjatyw Artystycznych, Miejska Strefa Kultury w Łodzi, Dom Literatury w Łodzi), 3 instytucje określonych w klasyfikacji budżetowej jako „pozostałe” (Centrum Dialogu im. Marka Edelmana w Łodzi, EC-1-Łódź Miasto Kultury, Fabryka Sztuki w Łodzi) oraz niepodlegające Wydziałowi Kultury - łódzkie Centrum Wydarzeń i inŁodz21.

W 2021 r. pandemia covid-19 i związane z nią obostrzenia w funkcjonowaniu instytucji publicznych oraz organizacji wydarzeń i zgromadzeń bezpośrednio wpłynęły na realizację bieżących zadań instytucji kultury. Mimo licznych ograniczeń w zakresie dostępności ograniczania (zakaz organizacji wydarzeń z udziałem publiczności lub ograniczenie miejsc na widowni) wszystkie instytucje zachowały ciągłość działania stosując formy bezpośredniego przekazu na odległość (transmisje wydarzeń w Internecie), pracując w formule „hybrydowej” oraz organizując wydarzenia zgodnie z obowiązującymi zaleceniami epidemicznymi.

W roku 2021 Miasto Łódź przeznaczyło na funkcjonowanie miejskich instytucji kultury podległych Wydziałowi Kultury 100,4 mln zł dotacji podmiotowych oraz 4,4 mln zł dotacji celowych na realizację zadań merytorycznych, 44,7 mln zł dotacji celowych na realizację zadań inwestycyjnych i 0,7 mln zł dotacji celowych na realizację zadań w ramach łódzkiego Budżetu Obywatelskiego. Środki te przekazywane były także na zabezpieczenie wkładów własnych w projektach finansowych ze źródeł zewnętrznych. Pomimo obostrzeń pandemicznych oraz

Kino letnie

z zachowaniem wytycznych sanitarnych, instytucjom udało się realizować zadania z udziałem mieszkańców m.in. festiwale, konkursy, premiery teatralne, wystawy.

W 2021 r. (w celu poprawy warunków odbioru kultury) realizowano inwestycje w miejskich instytucjach kultury, nadzorowanych przez Wydział Kultury, między innymi: poszerzenie oferty kulturalno-edukacyjnej Narodowego Centrum Kultury Filmowej,

- rewitalizacja EC1 - Południowy Wschód (Program Nowe Centrum Łodzi),
- rozwój funkcji i usług oferowanych przez EC1 Łódź - Miasto Kultury,
- rozwój funkcji wystawienniczo-edukacyjnych Centrum Nauki i Techniki w Łodzi wraz z zapleczem warsztatowym,
- przebudowa wnętrza budynku głównej siedziby Biblioteki Miejskiej w Łodzi przy Pl. Wolności 4,
- zwiększenie dostępności dorobku polskiej kinematografii poprzez zachowanie zabytkowej infrastruktury Pałacu Scheiblera,
- wzbogacenie oferty Centralnego Muzeum Włókienn-

nictwa w Łodzi poprzez modernizację infrastruktury, prace konserwatorskie, zakup wyposażenia. Dokonano także nasadzeń zieleni na terenie łódzkiego Parku Kultury Miejskiej,

- zakup Centrali SSP dla Centralnego Muzeum Włókiennictwa w Łodzi,
- przeprowadzenie konserwacji wnętrza Pałacu Izraela Poznańskiego siedziby Muzeum Miasta Łodzi (Sala Arkadkowa).

Oferta 5 miejskich teatrów w ubiegłym roku obejmowała w 2021 r. 26 premier i 685 przedstawień. Przedstawienia teatralne obejrzało ponad 98 tys. widzów. Szczególnym uznaniem wśród widzów i jurorów konkursów cieszył się wielokrotnie nagradzany spektakl „Rutka”, m.in. podczas 26. Konkursu na Wystawienie Polskiej Sztuki Współczesnej, 34. Międzynarodowym Festiwalu Teatralnym „Walizka” czy 27. Festiwalu Teatrów Lalek „Spotkania”. Spektakl otrzymał Grand Prix Festiwalu Mała Boska Komedia 2020.

TAB. 12 | **DZIAŁALNOŚĆ ŁÓDZKICH TEATRÓW MIEJSKICH W 2021 R.**

Instytucja	Wskaźniki	2021
Teatr Nowy im. Kazimierza Dejmka w Łodzi	Liczba premier	5
	Liczba przedstawień	132
	Liczba widzów	13 292
	Liczba uczestników wydarzeń edukacyjnych	118
Teatr Powszechny w Łodzi	Liczba premier	8
	Liczba przedstawień	229
	Liczba widzów	37 233
	Liczba uczestników wydarzeń edukacyjnych	10 080
Teatr Lalek „Arlekin” im. Henryka Ryla w Łodzi	Liczba premier	5
	Liczba przedstawień	130
	Liczba widzów	9 012
	Liczba uczestników wydarzeń edukacyjnych	689
Teatr „Pinokio”	Liczba premier	6
	Liczba przedstawień	138
	Liczba widzów	10 383
	Liczba uczestników wydarzeń edukacyjnych	1 497
Teatr Muzyczny w Łodzi	Liczba premier	2
	Liczba przedstawień	56
	Liczba widzów	28 293
	Liczba uczestników wydarzeń edukacyjnych	323
Razem	Liczba premier	26
	Liczba przedstawień	685
	Liczba widzów	98 213
	Liczba uczestników wydarzeń edukacyjnych	12 707

Źródło: UMi

Oferta 5 miejskich teatrów obejmowała ponadto przeglądy i festiwale tj. Festiwal Sztuk Przyjemnych i Nieprzyjemnych (Teatr Powszechny w Łodzi), X Międzynarodowy Festiwal Teatralna Karuzela (Teatr Pinokio w Łodzi), Festiwal OFF – Północna (Teatr Muzyczny w Łodzi). Ważną rolę w działalności teatralnej odgrywała edukacja kulturalna. Zrealizowano między innymi lekcje teatralne, warsztaty, spotkania z twórcami, koła teatralne. Z uwagi na sytuację epidemiczną teatry miejskie prezentowały także swój repertuar i prowadziły zajęcia edukacyjne w Internecie - prezentacje spektakli, prezentacji nagrań archiwalnych, wideobooków, otwartych paneli dyskusyjnych. Przykładowo z oferty online Teatru Powszechnego skorzystano ponad 1,2 mln razy.

W roku 2021 roku przeprowadzona została procedura połączenia 5 łódzkich domów kultury. W dniu 25 sierpnia 2021 r. Rada Miejska w Łodzi podjęła Uchwałę Nr XLVII/1454/21 w sprawie połączenia samorządowych instytucji kultury: Bałuckiego Ośrodka Kultury, Centrum Kultury Młodych, Ośrodka Kultury „Górna”, Poleskiego Ośrodka Sztuki oraz Widzewskich Domów Kultury i utworzenia samorządowej instytucji kultury o nazwie Miejska Strefa Kultury w Łodzi. Połączone instytucje stały się 15. filiami nowej instytucji kultury.

Proces przeprowadzono w celu:

- optymalizacji wykorzystania zasobów instytucji (wiedza, wyposażenie i baza lokalowa) między innymi poprzez jednolite i spójne zarządzanie, zwiększenie efektywności wykorzystania posiadanych zasobów, profesjonalizację działań w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych;

Kino sferyczne w EC1

- rozwoju oferty programowej (zwiększenie liczby działań artystycznych, uspołnieniu oferty programowej przez zachowanie specyfiki odrębności filii, podwyższenia jakości działań artystycznych poprzez wykorzystanie potencjału osobowego i materiałowego, poprawę dostępności oferty kulturalnej, panowanie kalendarza wydarzeń w skali całego miasta co w efekcie przyczynić się może do zwiększenia dostępności kultury dla mieszkańców,
- budowania tożsamości lokalnej i animowania partnerstwa lokalnego,
- wprowadzenia jednolitego systemu kontroli zarządczej we wszystkich filiach,
- przejęciu dobrych praktyk
- intensyfikacji działań promocyjnych i wizerunkowych domów kultury,
- zwiększenia dostępności do projektów zewnętrznych poprzez sieciowanie i budowanie partnerstw projektowych.

Miejska Strefa Kultury w Łodzi rozpoczęła swoją działalność w dniu 1 listopada 2021 r. Instytucja prowadzi działalność poprzez 15 filii:

- Ośrodek Sztuki, ul. Krzemieniecka 2a
- Ośrodek „Karolew” ul. Bratysławska 6a
- Ośrodek „Harnam”, ul. Piotrkowska 282a
- Teatr Szwalnia oraz Ośrodek Sztuki - Galeria, ul. Andrzeja Struga 90
- Ośrodek Górna ul. Siedlecka 1
- Strefa Kultury Otwartej, ul. Anny Jagiellonki 4
- Centrum Kultury Młodych, ul. Lokatorska 13
- Klub „Dąbrowa”, ul. Dąbrowskiego 93
- Dom Kultury „502”, ul. A. Sacharowa 18
- Dom Kultury „Ariadna”, ul. Niciarniana 1/3
- Dom Kultury „Widok” al. Piłsudskiego 133
- Centrum Animacji i Rewitalizacji RONDO, ul. Limanowskiego 166
- Centrum Edukacji Kulturowej NA ŻUBARDZKIEJ, ul. Żubardzka 3
- Centrum Twórczości LUTNIA, ul. Łanowa 14
- Ośrodek Wyspa Kultury, ul. Stawowa 28

Domy kultury realizowały zajęcia w formie stałej (242 zajęć stałych tj. teatry amatorskie, zespoły taneczne i muzyczne, szkoły szachowe, koła zainteresowań itp.) oraz okazjonalnych. Do dnia 31 października 2021 r. w 5 dzielnicowych domach kultury w zajęciach stałych udział wzięło łącznie blisko 10 tys. osób oraz odbyło się 646 wydarzeń/imprez jednorazowych dla ponad 43 tys. odbiorców oferty domów kultury. Wśród zrealizowanych zajęć jednorazowych wymienić można: imprezy plenerowe, obchody Dnia Dziecka, warsztaty,

spotkania, wycieczki po Łodzi, panele dyskusyjne. Domy kultury realizowały także projekty dedykowane seniorom (oprócz Centrów Aktywności Seniora), np.: Lato z kulturą. Poznaj-Poczuj-Działaj czy 14. Międzynarodowy Plener Form z Wikliny i Land Art’u.

TAB. 13 | **DZIAŁALNOŚĆ DZIELNICOWYCH DOMÓW W 2021 R. (DO 31.10, CZYLI DNIA POŁĄCZENIA INSTYTUCJI)**

Instytucja	Wskaźniki	2021
Bałucki Ośrodek Kultury	Liczba zajęć stałych (stałe zajęcia grupowe)	65
	Liczba uczestników zajęć stałych (stałe zajęcia grupowe)	1091
	Liczba imprez jednorazowych (okazjonalnych)	164
	Liczba uczestników imprez jednorazowych (okazjonalnych)	7932
	Liczba zespołów artystycznych i kół zainteresowań	20
Centrum Kultury Młodych	Liczba uczestników zespołów artystycznych i kół zainteresowań	398
	Liczba zajęć stałych (stałe zajęcia grupowe)	25
	Liczba uczestników zajęć stałych (stałe zajęcia grupowe)	504
	Liczba imprez jednorazowych (okazjonalnych)	54
	Liczba uczestników imprez jednorazowych (okazjonalnych)	4608
Ośrodek Kultury „Górna”	Liczba zespołów artystycznych i kół zainteresowań	25
	Liczba uczestników zespołów artystycznych i kół zainteresowań	434
	Liczba zajęć stałych (stałe zajęcia grupowe)	34
	Liczba uczestników zajęć stałych (stałe zajęcia grupowe)	3260
	Liczba imprez jednorazowych (okazjonalnych)	112
Poleski Ośrodek Sztuki	Liczba uczestników imprez jednorazowych (okazjonalnych)	15034
	Liczba zespołów artystycznych i kół zainteresowań	34
	Liczba uczestników zespołów artystycznych i kół zainteresowań	3260
	Liczba zajęć stałych (stałe zajęcia grupowe)	33
	Liczba uczestników zajęć stałych (stałe zajęcia grupowe)	1546
Widzewskie Domy Kultury	Liczba imprez jednorazowych (okazjonalnych)	157
	Liczba uczestników imprez jednorazowych (okazjonalnych)	9688
	Liczba zespołów artystycznych i kół zainteresowań	11
	Liczba uczestników zespołów artystycznych i kół zainteresowań	255
	Liczba zajęć stałych (stałe zajęcia grupowe)	85
Razem	Liczba uczestników zajęć stałych (stałe zajęcia grupowe)	3563
	Liczba imprez jednorazowych (okazjonalnych)	159
	Liczba uczestników imprez jednorazowych (okazjonalnych)	5843
	Liczba zespołów artystycznych i kół zainteresowań	51
	Liczba uczestników zespołów artystycznych i kół zainteresowań	934
Razem	Liczba zajęć stałych (stałe zajęcia grupowe)	242
	Liczba uczestników zajęć stałych (stałe zajęcia grupowe)	9964
	Liczba imprez jednorazowych (okazjonalnych)	646
	Liczba uczestników imprez jednorazowych (okazjonalnych)	43105
	Liczba zespołów artystycznych i kół zainteresowań	141
	Liczba uczestników zespołów artystycznych i kół zainteresowań	5 281

Źródło: UMŁ

W Łodzi obok 5. dzielnicowych domów kultury, które połączone zostały w Miejską Strefę Kultury, funkcjonują 2 wyspecjalizowane ośrodki kultury - Dom Literatury w Łodzi i Akademicki Ośrodek Inicjatyw Artystycznych w Łodzi. Podstawowym celem działania Domu Literatury w Łodzi jest tworzenie i upowszechnianie kultury, ze szczególnym uwzględnieniem zjawisk w literaturze, czasopiśmiennictwie, sztuce przekładu, sztuce komiksu i innych formach okołoliterackich. Podstawowym celem działania jest AOIA w Łodzi jest prowadzenie wielokierunkowej działalności rozwijającej i zaspokajającej potrzeby kulturalne i społeczne

mieszkańców, w szczególności środowisk młodzieżowych i akademickich oraz upowszechnianie i promocja kultury lokalnej.

W roku 2021 w różnego rodzaju zajęciach i wydarzeniach organizowanych przez te instytucje udział wzięło łącznie 7 308 osób. Projekty skierowane były do młodzieży, osób dorosłych oraz seniorów. Instytucje te realizowały także działania dedykowane osobom w wieku emerytalnym tj. wykłady warsztaty, spotkania i koncerty.

TAB. 14 | **DZIAŁALNOŚĆ WYSPECJALIZOWANYCH DOMÓW KULTURY W 2021 R.**

Instytucja	Wskaźniki	2021
Akademicki Ośrodek Inicjatyw Artystycznych	Liczba imprez jednorazowych (okazjonalnych)	145
	Liczba uczestników imprez jednorazowych (okazjonalnych)	3 396
	Liczba zespołów artystycznych i kół zainteresowań	3
	Liczba uczestników zespołów artystycznych i kół zainteresowań	37
Dom Literatury w Łodzi	Liczba imprez jednorazowych (okazjonalnych)	157
	Liczba uczestników imprez jednorazowych (okazjonalnych)	3798
	Liczba zespołów artystycznych i kół zainteresowań	4
	Liczba uczestników zespołów artystycznych i kół zainteresowań	77
Razem	Liczba imprez jednorazowych (okazjonalnych)	302
	Liczba uczestników imprez jednorazowych (okazjonalnych)	7 194
	Liczba zespołów artystycznych i kół zainteresowań	7
	Liczba uczestników zespołów artystycznych i kół zainteresowań	114

Źródło: UMŁ

Do najbardziej rozpoznawalnych projektów realizowanych przez powyższe instytucje należy projekt „Dotknij Teatru – łódzkie obchody Międzynarodowego Dnia Teatru”, cyklicznie realizowany przez Akademicki Ośrodek Inicjatyw Artystycznych w Łodzi. W ramach działania odbywały się wydarzenia artystyczne i edukacyjne skierowane do różnych grup odbiorców popularyzujących sztukę teatralną. Kolejnym projektem AOIA w Łodzi był cyklicznie realizowany dla mieszkańców Śródmieścia „Kulturalny Kwartal” – wielozadaniowy projekt z pogranicza rewitalizacji społecznej i edukacyjnej. Dom Literatury w Łodzi w 2021 r. po raz kolejny zrealizował Festiwal Puls Literatury. Dom Literatury po raz dziewiąty przyznał ponadto Nagrodę Literacką im. Juliana Tuwima. Otrzymała ją Ewa Kuryluk, pisarka i plastyczka. W gronie dotychczasowych laureatów nagrody są najwybitniejsi polscy pisarze, tacy jak Magdalena Tulli, Hanna Krall, Jarosław Marek Rymkiewicz, Michał Głowiński, Ewa Lipska, Izabela Filipiak, Małgorzata Szejnert i Wojciech Nowicki.

Łódzkie muzea i Miejska Galeria Sztuki w Łodzi w 2021 r., udostępniły zwiedzającym 25 wystaw stałych oraz 58 wystaw czasowych. Liczba odwiedzających

wyniosła ponad 328,1 tys. osób. W roku 2021 udostępnione zostały do zwiedzania między innymi 2 nowe wystawy stałe w Muzeum Kinematografii w Łodzi „Łódź Filmowa” oraz w Centralnym Muzeum Włókiennictwa „Miasto-Moda-Maszyna”. Dwa projekty otrzymały główne nagrody w konkursie „Wydarzenie Historyczne Roku” organizowanych przez Muzeum Historii Polski. Muzeum Tradycji Niepodległościowych otrzymało nagrodę w kategorii „Wydarzenie” za projekt „Rok Jana Kowalewskiego” (we współpracy z UMŁ) a Centralne Muzeum Włókiennictwa w Łodzi nagrodę w kategorii Wystawa za projekt „Łódzkie mikrohistorie. Ludzkie mikrohistorie”.

TAB. 15 | **DZIAŁALNOŚĆ ŁÓDZKICH MUZEÓW I GALERII W ROKU 2021**

Instytucja	Wskaźniki	2021
Muzeum Miasta Łodzi	liczba wystaw stałych	17
	liczba wystaw czasowych	3
	liczba zwiedzających	46 894
	liczba wydarzeń z zakresu upowszechniania i edukacji kulturalnej	274
	liczba uczestników wydarzeń z zakresu upowszechniania i edukacji kulturalnej	4 262
Muzeum Kinematografii	liczba wystaw stałych	1
	liczba wystaw czasowych	2
	liczba zwiedzających	47 795
	liczba wydarzeń z zakresu upowszechniania i edukacji kulturalnej	764
	liczba uczestników wydarzeń z zakresu upowszechniania i edukacji kulturalnej	10 935
Centralne Muzeum Włókiennictwa	liczba wystaw stałych	3
	liczba wystaw czasowych	10
	liczba zwiedzających	77 755
	liczba wydarzeń z zakresu upowszechniania i edukacji kulturalnej	468
	liczba uczestników wydarzeń z zakresu upowszechniania i edukacji kulturalnej	7 313
Muzeum Tradycji Niepodległościowych	liczba wystaw stałych	4
	liczba wystaw czasowych	15
	liczba zwiedzających	146 128
	liczba wydarzeń z zakresu upowszechniania i edukacji kulturalnej	216
	liczba uczestników wydarzeń z zakresu upowszechniania i edukacji kulturalnej	7 666
Miejska Galeria Sztuki	liczba wystaw stałych	0
	liczba wystaw czasowych	28
	liczba zwiedzających	9 743
	liczba wydarzeń z zakresu upowszechniania i edukacji kulturalnej	74
	liczba uczestników wydarzeń z zakresu upowszechniania i edukacji kulturalnej	2 999
Razem	liczba wystaw stałych	25
	liczba wystaw czasowych	58
	liczba zwiedzających	328 315
	liczba wydarzeń z zakresu upowszechniania i edukacji kulturalnej	1 796
	liczba uczestników wydarzeń z zakresu upowszechniania i edukacji kulturalnej	33 175

Źródło: UMŁ

Od 2014 r. 3 miejskie instytucje kultury: EC1-Miasto Kultury, Fabryka Sztuki w Łodzi i Centrum Dialogu im. Marka Edelmana ze względu na charakter prowadzonej działalności kwalifikowane są do kategorii pozostałe instytucje kultury. W 2021 r. ww. instytucje zrealizowały

864 wydarzeń okazjonalnych (koncerty, spektakle, wystawy, warsztaty) w których wzięło udział ponad 72 tys. uczestników.

TAB. 16 | **DZIAŁALNOŚĆ POZOSTAŁYCH INSTYTUCJI KULTURY W ROKU 2021**

Instytucja	Wskaźniki	2021
Centrum Dialogu im. Marka Edelmana	Liczba imprez jednorazowych (okazjonalnych)	126
	Liczba uczestników imprez jednorazowych (okazjonalnych)	16 747
Fabryka Sztuki w Łodzi	Liczba imprez jednorazowych (okazjonalnych)	718
	Liczba uczestników imprez jednorazowych (okazjonalnych)	46 826
„EC1 Łódź – Miasto Kultury” w Łodzi	Liczba imprez jednorazowych (okazjonalnych)	20
	Liczba uczestników imprez jednorazowych (okazjonalnych)	8 794
Razem	Liczba imprez jednorazowych (okazjonalnych)	864
	Liczba uczestników imprez jednorazowych (okazjonalnych)	72 367

Źródło: UMŁ

EC1 w Łodzi w ramach prowadzonej działalności statutowej odwiedziło ponad 136 tys. osób (zwiedzanie ekspozycji Centrum Nauki i Techniki EC1, pokazy w Planetarium EC1, warsztaty, zajęcia dla szkół, półkolonie i inne). W ramach rozszerzania oferty dla dzieci w wieku 3 – 10 lat w instytucji otwarta została „Ulica Żywiotów” – 1500 m² powierzchni eksperymentów i aktywności ruchowych, które wspierają wszechstronny rozwój dziecka. Narodowe Centrum Kultury Filmowej zlokalizowane w EC-1 realizowało projekt „Łódź – Miasto Filmu UNESCO”, ramach którego w roku 2021 między innymi odsłonięto 5 kolejnych gwiazd poświęconych wybitnym osobowościom ze świata filmu (A. Żuławskiemu, M. Komorowskiej, A. Kuleszy, K. Dębskiej i A. Chyrze), a także realizowano działania w ramach projektu Szlak Łodzi Miasta Filmu. EC1 Łódź – Miasto Kultury jako koproducent filmów, wsparło w 2021 r., w ramach łódzkiego Funduszu Filmowego (dzięki środkom pochodzącym z budżetu Miasta Łódź) – łącznie 9 produkcji filmów animowanych, dokumentalnych i fabularnych.

Centrum Dialogu im. Marka Edelmana w Łodzi zorganizowało między innymi dwa wiodące cykliczne wydarzenia: Festiwal Łódź Czterech Kultur oraz 77. Rocznica Likwidacji Litzmannstadt Getto połączone z 80. Rocznica Deportacji Żydów Zachodnich.

Fabryka Sztuki w Łodzi natomiast, obok warsztatów i spotkań i zrealizowała między innymi projekty: Modopolis. IV Forum Mody Polskiej, Festiwal Książki Obrazkowej: KROPKA+KRESKA. Misja Kosmos, LATAWIEC I TRĄBKA. Przegląd Sztuki dla Dzieci czy LDZ Alternatywa 2021. Fabryka Sztuki w Łodzi (wspólnie z partnerem Fundacją Stowarzyszenie Teatralne Chorea) zainauguowała ponadto współpracę z instytucjami norweskimi Carte Blanche – The Norwegian National

Company of Contemporary Dance i fundacją Stiftelsen Visjoner oraz ośrodkiem działającym w Islandii Menningarmiðstöð Fljótsdalshéraðs – SLÁTURHÚSIÐ. Projekt ACT IN_OUT finansowany będzie z Funduszy Norweskich w 2022 i 2023 roku. Instytucja rozpoczęła współpracę z Instytutem Teatralnym im. Zbigniewa Raszewskiego w ramach projektu edukacyjno-artystycznego „Przestrzenie Sztuki”.

Z oferty Biblioteki Miejskiej w Łodzi oparającą swoją działalność na sieci 58 filii (stan na 31.12.2021r.),

Wnętrze nowej bałuckiej biblioteki „Tatarak”

w 2021 skorzystało blisko 102,6 tys. czytelników, którzy w 2021 r. ponad 2,1 mln razy wypożyczyli zasoby biblioteczne. Biblioteka posiada w swoich zbiorach ponad 835 tys. pozycji, w tym 806,6 tys. książek. W roku 2021 zakupiono ponad 56 tys. pozycji książkowych. Biblioteka posiada w swoich zasobach prawie 28,4 tys. egz. książki mówionej, z tej opcji szczególnie chętnie korzystały osoby z dysfunkcją narządu wzroku. W roku 2021 Biblioteka prowadziła wiele działań mających na celu zwiększenie czytelnictwa wśród mieszkańców i zwiększenie dostępności oferty placówki, między innymi kontynuowano udostępnianie ebooków za pośrednictwem serwisu Legimi, mieszkańcy Łodzi mieli także możliwość wypożyczania książek poza siedzibami filii - za pomocą automatu z książkami tzw. „Szuflandii”, który zlokalizowany jest na terenie Manufaktury. W celu popularyzacji oferty instytucji filie biblioteki zrealizowały ponad 8,5 tys. wydarzeń zarówno stacjonarnych jak i on line. Wydarzenia te skierowane były do różnych grup odbiorców, między innymi do dzieci, seniorów, obcokrajowców, turystów.

Instytucje kultury realizowały działania, których celem było pozyskanie środków ze źródeł zewnętrznych tj.

w ramach dedykowanych programów Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi, Funduszy Norweskich, wspólnie z organizacjami pozarządowymi w konkursach grantowych dla NGO, konkursach w ramach Erasmus+.

Instytucje Kultury w ramach prowadzonej działalności czynnie włączały się w miejskie inicjatywy, m.in.: Karta Łodzianina, Karta Seniora, Łódzka Karta Wielkiej Rodziny, Łódzki Budżet Obywatelski, Weekend bez barier oraz działania skierowane do seniorów.

W roku 2021 realizowany był także szereg działań związanych z ułatwianiem dostępu do kultury osobom z niepełnosprawnościami. Działania te dotyczyły zarówno dostosowania budynków i pomieszczeń w których prowadzona jest działalność kulturalna jak i przygotowania oferty dla osób ze szczególnymi potrzebami – „Teatr dla niewidomych i słabowidzących”, wykorzystanie systemów na smartfony ułatwiających poruszanie się po instytucjach, dostosowanie nowych wystaw w instytucjach muzealnych do potrzeb osób niepełnosprawnych (np. audioprzewodniki z audiodeskrypcją), organizowanie wycieczek i zwiedzania z udziałem tłumacza języka migowego czy wydanie książki „Bałucki słowniki” w alfabecie Braille`a. W ramach realizacji Polityki Rozwoju Kultury dla Miasta Łodzi 2020+, której aktualizacja została przyjęta przez Radę Miejską w Łodzi w 2018 r. miasto współpracuje z placówkami edukacyjnymi, instytucjami społeczno-kulturalnymi, organizacjami pozarządowymi oraz artystami i niezależnymi animatorami. W 2021 roku w ramach realizacji Programu wsparcia i rozwoju edukacji kulturalnej w Łodzi zrealizowano 572 projekty i wydarzenia w miejskich instytucjach kultury i organizacjach pozarządowych. W działaniach wzięło

udział 164 679 osób. Zorganizowano również 30 szkoleń i warsztatów dla liderów edukacji kulturalnej. Łącznie wydatkowano 1 146 980 zł. Szkoły stają się aktywną częścią Programu. W 2021 roku liczba liderów z placówek oświatowych zwiększyła się o 80%, a szkoły i przedszkola coraz częściej sięgają po oferty miejskich instytucji kultury i realizują edukację kulturalną. Internetowa baza liderów z placówek edukacyjnych, na której mają możliwość rejestracji i tworzenia kont liderzy edukacji kulturalnej, zainaugurowała proces nawiązywania bezpośrednich i spersonalizowanych kontaktów. Praktycznie we wszystkich instytucjach kultury powstały stanowiska lub działy przygotowujące i rozbudowujące ofertę edukacyjną.

W roku 2021 w ramach edukacji kulturalnej zrealizowano także działania, których celem było wsparcie liderów poprzez szkolenia z takich tematów, jak wspieranie kreatywności zespołowej, pracy poprzez rezultaty, zwiększania dostępności w kulturze; konferencja podsumowująca ewaluację edukacji kulturalnej w Łodzi, webinaria na temat tutoringu szkolnego, zmianie w szkole, dostępności, współpracy z NGO, pracy poprzez rezultaty, wsparcie tutorskie dla pedagogów. Zrealizowano konferencję metodyczną DOSTĘPNOŚĆ. WŁĄCZAM, poświęconą dobrym praktykom w otwieraniu kultury na potrzeby osób z niepełnosprawnościami, adresowaną do pracowników instytucji kultury, animatorów, organizacji pozarządowych. Dzięki podjętym działaniom liderzy edukacji kulturalnej zdobywają nową wiedzę, umiejętności, inspiracje oraz zawiązują nowe relacje prowadzące do współpracy. Przeprowadzono także badania ewaluacyjne Programu wsparcia i rozwoju edukacji kulturalnej w Łodzi W ramach realizacji programu Polityki Rozwoju Kultury dla Miasta Łodzi 2020+.

Ponadto:

- Kontynuowano projekt Fundacji „Działania”, realizowany od 2015 r. pod rozpoznawalną już marką „Świetlice Artystyczne”. Zadanie miało na celu zahamowanie pogłębiającego się wykluczenia dzieci i młodzieży w pandemii poprzez: realizację długofalowego programu edukacyjno-artystycznego, budowanie sieci współpracy wspólnot lokalnych, tworzenie merytorycznej bazy edukacji kulturalnej i upowszechnianie scenariuszy twórczych, zaopatrzenie dziecka we własny pakiet narzędzi, materiałów edukacyjnych i artystycznych do zdalnej pracy twórczej w domach i w placówkach, upowszechnianie cyfrowych zasobów kultury, stały kontakt edukatorów, koordynatora zadania z pracownikami placówek oraz

Muzeum Książki

z prawnymi opiekunami dzieci, stałą ewaluację sytuacji podopiecznych oraz placówek.

- Realizowano projekt Strefa Aktywności Sąsiedzkiej Przy Kostki przy Bibliotece Miejskiej dla mieszkańców dzielnicy Polesie w Łodzi. Projekt to działanie na rzecz mieszkańców i dla mieszkańców. Zadaniem SAS jest zwiększenie tożsamości i solidarności z miejscem, w którym żyją i które niesie ze sobą wiele ciekawych zwyczajów, tradycji i historii kulturowych. Innowacyjnym pomysłem było stworzenie w placówce publicznej strefy aktywności sąsiedzkiej z udziałem Centrum OPUS, Fundacji Strefa, z pracą animatorów, w instytucji oraz razem z pracownikami w terenie. Celem tego działania będzie zaangażowanie wspólnie z instytucją różnorodnych działań mieszkańców, wynikających z ich potrzeb lub problemów.
- Kontynuowano powstały w 2020 roku projekt, wzbogacający infrastrukturę wspierającą upowszechnianie działalności kulturalnej - Bazę Zasobów Wspólnych, która docelowo stać ma się platformą budowania sieci lokalnej współpracy: dzielenia się, wymiany i budowania długotrwałych partnerstw.
- Kontynuowano współpracę ze Społeczną Akademią Nauk, w cyklu szkoleń „Akademia Inspiracji Sąsiedzkich”. W ramach projektu zaplanowano cykl szkoleń rozwijających społeczność lokalną i aktywność jej mieszkańców. Szkolenia AIS skierowano m.in. do liderów lokalnych społeczności, przedstawicieli organizacji pozarządowych, animatorów, przedstawicieli instytucji kultury.
- Zrealizowano warsztaty i szkolenia dedykowane organizacjom pozarządowym oraz w ramach partnerstw dla miejskich instytucji kultury: dwa warsztaty „Skąd się biorą dobre pomysły?”, warsztat „Design Thinking Intro”, dwa szkolenia pn. „REZULTAT – jak go oswoić w projekcie?”
- Prowadzona była współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie zadań z zakresu kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego, zgodnie z Ustawą o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057) poprzez dofinansowanie projektów w ramach otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych w tym zakresie:
- W 2021 r. w otwartym konkursie ofert w formie wsparcia realizacji zadań publicznych w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego spośród zgłoszonych 152 propozycji zostało wybranych do realizacji 36 projektów, finalnie podpisano 35 umowy dotacyjne oraz 3 aneksy do umów wieloletnich (2020-2021).
- W ramach otwartego konkursu ofert w formie wsparcia realizacji zadania w zakresie wydawania niskonakładowych, niekomercyjnych publikacji związanych z Łodzią spośród 21 propozycji zostało wybranych do realizacji 6 projektów wydawniczych. Podpisano 6 umów.
- W otwartym konkursie ofert w formie powierzenia realizacji zadania publicznego w zakresie: kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego, dotyczącego badań diagnozujących potencjały i ograniczenia dla wdrażania Programu wsparcia i rozwoju edukacji kulturalnej w Łodzi - złożono 3 oferty, wybrano 1 ofertę i podpisano 1 umowę.
- W ramach programu rezydencji artystycznych, których podstawowym założeniem jest wymiana twórcza (w zamian za komfort pracy, twórca kreuje pracę „site specific”, ofiarowuje swoje dzieło, organizuje wystawę, warsztaty) w 2021 roku wpłynęło 8 ofert, wybrano 2 oferty i podpisano 2 umowy na łączną kwotę 50.000 zł. W 2021 roku w wyniku programu zrealizowano rezydencje pt. „Przygotowanie pokazu przedpremierowego spektaklu teatralnego „Zombi” oraz panel dyskusyjny poruszający temat uchodźstwa w ramach rezydencji artystycznych na terenie Miasta Łodzi”, a także „Eko rezydencja artystyczna. Murale, warsztaty i debata artystyczna na terenie działania Bałuckiego Ośrodka Kultury”.
- Projekty z zakresu kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego dofinansowywano również w trybie pozakonkursowym, w formie wsparcia lub powierzenia wsparcia lub powierzenia organizacjom pozarządowym realizacji zadań. środków finansowych na realizację zadań publicznych w trybie pozakonkursowym. W roku 2021 w trybie pozakonkursowym złożono 78 ofert. Podpisano 26 umów na kwotę 178.500 zł.
- W roku 2021 w ramach programu stypendiów dla osób zajmujących się twórczością artystyczną oraz upowszechnianiem i animacją kultury, spośród 69 wniosków, Komisja Stypendialna wyłoniła 12 laureatów stypendiów artystycznych, z którymi podpisano umowy. W związku z dużym zainteresowaniem programem stypendialnym Wydział Kultury zaproponował zwiększenie kwoty stypendium i przygotował stosowny tekst nowej uchwały stypendialnej (zgodnie z uchwałą Nr L/1532/21 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 17 listopada 2021 r. w sprawie przyznawania stypendiów

artystycznych Miasta Łodzi (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego poz. 5744) kwota stypendium od 2022 roku będzie wynosiła 15 tys. zł).

Miasto Łódź – Wydział Kultury w ramach działań własnych kontynuował, zainauguowaną w 2020 r. kampanię „Kultura Odporna”, której celem jest wspieranie i promocja twórczości łódzkich artystów, zwrócenie uwagi na twórczy i kreatywny potencjał miasta Łodzi i jego zasoby. Odbyły się kolejne wystawy na miejskich nośnikach reklamowych, realizowane były sesje zdjęciowe do kolejnych kampanii. W drugiej połowie roku odbyły się cztery wystawy na miejskich nośnikach reklamowych. W IV edycji kampanii wzięli udział m.in.: aktor Lech Dyblik, wokalistka i aktorka Malwina Kusior, projektanci mody Emilia Biernacka i Piotr Kwietniewski (NIC Łódź), muzyk Maciej Werk. Realizowano także działania promocyjne na mediach społecznościowych Miasta Łodzi dedykowanych kulturze, celem których było zwiększenie uczestnictwa w kulturze poprzez aktualny przekaz promocyjny oraz wykorzystanie kanałów komunikacji marketingowej UMŁ dla celów promocji wydarzeń w instytucjach. Zrealizowano również wydarzenie o charakterze integrującym środowiska kultury, podsumowujące zrealizowane projekty i inaugurujące nowy sezon artystyczny.

Warto podkreślić, że ewenementem na skalę całego kraju są nasze dwie sceny lalkowe Teatru Arlekin i Pinokia, które są uznawane jednocześnie za dwie wiodące sceny artystycznie. Oba zespoły otrzymywały nagrody i wyróżnienia na festiwalach teatralnych. Dodatkowym elementem, z którego miasto może być dumne to fakt, że scena Arlekina jest najnowocześniejsza w Polsce od strony technicznej i część działań w roku 2021 przyczyniła się do takiej opinii środowiska a budowa Wigencji czyli i nowej sceny dla Pinokia i całego centrum edukacji kulturalnej dla dzieci prowadzona także w 2021 roku powoli przybliżyła nas do posiadania w zasobie miejskim kolejnej najnowocześniejszej sceny z potężnym zapleczem wsparcia edukacyjnego.

Ważnym elementem działań Urzędu Miasta była praca ze stypendystami artystycznymi prezydent miasta.

W 2021 roku wyróżniono młodych, niezwykle utalentowanych artystów stypendiami artystycznymi Miasta Łodzi. Każdy z nich otrzymał 10 tys. zł na realizację własnego projektu. Dzięki temu stypendyści wzbogacili mapę łódzkich wydarzeń kulturalnych o m.in.: koncerty, wystawy czy spektakle. Powstał także podcast

artystyczny. Niemal każde z przygotowanych wydarzeń było bezpłatne i otwarte dla łódzkiej publiczności. Wartością stypendium artystycznych jest także wsparcie rozwoju twórców kultury oraz umożliwienie im stworzenie dzieł, które pozwolą na zwiększenie ich obecności w życiu kulturalnym miasta.

Ubiegłorocznymi stypendyści to:

Anna Furkałowska, wiolonczelistka;
Karolina Gębka, artystka wizualna;
Ewelina Hajda, marimbafonistka;
Maciej Kądziera, saksofonista jazzowy;
Sara Kozłowska, tancerka, nauczycielka tańca współczesnego;
Maria Krasnodębska, rzeźbiarka, artystka wizualna;
Magdalena Prochasek-Jakubowska, aktorka;
Magdalena Skrzypczak, pisarka, malarka;
Karol Szlowski, pisarz;
Aleksandra Wysokińska, artystka sztuk wizualnych;
Kacper Zaorski-Sikora, artysta: malarstwo, multimedia;
Karolina Zajdel, aktorka.

Po raz pierwszy nie tylko otrzymali wsparcie finansowe na realizację swoich projektów ale także profesjonalne wsparcie PR. Tym bardziej, że okazali się wyjątkowym rocznikiem stypendystów z sukcesami na skalę ogólnopolską i międzynarodową np. w dziedzinie jazzu, gdzie Maciej Kądziera, stypendysta prezydent miasta ma na swoim koncie np. kontrakt ze światowym koncernem muzycznym Warner Bros. Niektórzy z nich powrócili, po realizacji stypendiów, do wspólnego tworzenia nowych artystycznych przedsięwzięć.

Wreszcie ważnym elementem działań miasta były konkursy wydawnicze, czy związane ze wsparciem finansowym dla działających w Łodzi NGO-sów. Dofinansowanie otrzymało aż 36 projektów w tym tak znane już na skalę ogólnopolską jak Letnia Akademia jazzu czy Festiwal Kamera Akcja, a także bardzo popularna w Łodzi Polówka. Łączna wartość dofinansowań przekroczyła 2,5 mln zł.

W latach ubiegłych łódzkie Centrum Wydarzeń organizowało lub współorganizowało ponad 100 różnych wydarzeń rocznie – od kameralnych po imprezy masowe. Ogłoszenie w marcu 2020 r. na terenie całego kraju stanu epidemii mocno zmieniło zakres działań łódzkiego Centrum Wydarzeń. Wprowadzone obostrzenia całkowicie zniósł możliwość

Neon Mewa świeci na kominie dawnej Fabryki Przyborów Tkackich i Maszyn Henryka Wagnera

organizacji imprez masowych, a pozostałe wydarzenia kulturalne z udziałem publiczności – w zależności od obowiązujących w danym momencie przepisów – były czasowo zawieszane lub podlegały ścisłym rygorom sanitarnym (ograniczona liczba uczestników, wyznaczony metraż, konieczność zapewnienia środków do dezynfekcji itp.).

W 2021 roku powróciła część wydarzeń znanych Łodzianom sprzed okresu pandemii. Wśród nich znalazł się cykl Piotrkowska Kameralnie, w ramach którego w pasażu Rubinsteina zrealizowano 8 plenerowych koncertów z udziałem 32 artystów. Wyselekcjonowany przez Tomasza Gołębińskiego, koncertmistrza Filharmonii Łódzkiej, program koncertów zawierał wykonania muzyki klasycznej, autorskiej, jazzowej oraz smooth/dancing. Koncerty umilały środowe wieczory spędzone w lipcu i sierpniu na Piotrkowskiej ponad 1000 uczestników oraz kilku tysiącom widzów przechadzających się deptakiem. Rozluźnienie obostrzeń względem roku poprzedniego pozwoliło również na powrót cyklu Stand-up Piotrkowska. W ramach letniej sceny odbyło się 8 wydarzeń z udziałem łącznie 10 nowych artystów oraz kilkunastu początkujących komików. Poprzez zaproszenie dwóch dodatkowych, wyjątkowych artystów podniesiona została atrakcyjność inauguracyjnego wydarzenia cyklu. Co czwartek plejada polskich komików bawiła ponad

3 tys. widzów zgromadzonych wewnątrz egzotycznego podwórka z pełnometrażową sceną, znajdującego się przy Off Piotrkowskiej.

Wśród wydarzeń, które wróciły po rocznej nieobecności znalazł się również cykl plenerowych spektakli dla dzieci znanych pod nazwą Baśniowa Piotrkowska. Przedstawienia odbywały się w każdą wakacyjną niedzielę na dziedzińcu Urzędu Miasta Łodzi. W programie znalazły się przedstawienia uznanych teatrów dziecięcych, a każda realizacja zgromadziła kilkuset małych widzów z rodzicami. Na spacerujących ulicą Piotrkowską w wakacyjne weekendy czekały również występy artystów ulicznych, które zaskakiwały nie tylko najmłodszych. Od piątku do niedzieli odbywały się pokazy oraz warsztaty cyrkowe, podczas których można było spotkać szalonych akrobatów, mimów, magów oraz szczudlarzy. Ich występy w każdym tygodniu oglądało kilkuset widzów.

Po raz pierwszy zorganizowane zostały Koncerty na balkonach, czyli cykl niezapowiedzianych minikoncertów na balkonach kamienic przy ulicy Piotrkowskiej. Stworzone zostały one jako odpowiedź na trwające obostrzenia pandemiczne. Od maja do sierpnia w weekendy swój talent zaprezentowało 13 lokalnych muzyków prezentujących repertuar od klasycznego, przez światowe i polskie szlagiery muzyki rozrywkowej,

przeboje jazzowe, aż po autorski, unikatowy materiał. Występy umilały spacerzy oraz odpoczynek w ogródkach letnich kilku tysiącom odbiorców.

Nowością wśród wydarzeń zorganizowanych przez Łódzkie Centrum Wydarzeń było też Letnisko, czyli letnia scena koncertowa. Trwało ono przez całe wakacje - od lipca do września - na Księżym Młynie w Łodzi. Wśród występujących artystów pojawili się: Fisz Emade Tworzywo, Clock Machine, Rysy, Kaz Bałagane i wielu innych artystów polskiej muzyki rozrywkowej, którzy prezentowali repertuar z najróżniejszych gatunków muzycznych. Wydarzenie dotarło do ponad 16 000 odbiorców.

W listopadzie w pobliskim parku Źródlika I otwarta została wystawa artystyczno-światlna pt. Alicja - Park Miliona Świąteł. Jest to zupełnie nowa i jedyna tego typu atrakcja w całym województwie. Za sprawą kilkuset interaktywnych świetlnych rzeźb, labiryntów i tajemniczych postaci, Park Źródlika zmienił się w tętniący życiem zaczarowany ogród z mnóstwem niespodzianek dla dzieci i dorosłych. Do końca grudnia ubiegłego roku z atrakcji skorzystało ponad 60 000 zwiedzających.

W 2021 roku w pięciu różnych częściach miasta odbył się cykl wakacyjnych pikników w łódzkich parkach i zieleńcach. Na uczestników czekały m.in. spektakle, animacje i zabawy ruchowe, dmuchańce, bańki mydlane, szczudlarze oraz warsztaty. W piknikach łodzianie mogli nie tylko wziąć udział, ale także je współtworzyć - np. organizując zabawy dla dzieci lub dzieląc się swoimi umiejętnościami i wiedzą.

W roku 2021 Łódzkie Centrum Wydarzeń zrealizowało w przestrzeni miejskiej następujące projekty:

- **zWnętrz** - pamiętnik fotograficzny na ulicy Żytniej. Od kwietnia do lipca na ulicy Żytniej trwały prace w ramach projektu artystycznego pt. „zWnętrz”. Jego autorka - Marta Łącka - spotykała się w tym czasie z mieszkańcami ulicy Żytniej, przeprowadzała z nimi wywiady, pytała o różne istotne dla nich wydarzenia oraz historie związane zarówno z ich życiem, jak i samą ulicą. Efektem tych spotkań, jest zbiór wspomnień, które zostały utrwalone w formie wielkoformatowych fotografii. Zdjęcia w postaci obiektów wywołanych na płótnie, zostały umieszczone na elewacjach budynków wzdłuż ulicy Żytniej, tworząc otwartą, dostępną dla wszystkich galerię.

- **Beauty Bałuty** - neon artystyczny, który od końca sierpnia można oglądać na bocznej ścianie budynku przy ulicy Wojska Polskiego 40 (przy skrzyżowaniu z ul. Franciszkańską). Poziomy neon o wymiarach 5,5 m x

2,5 m przedstawia słowo „Bałuty”, w którym litery „ał”, sekwencyjnie co 4 sekundy, zmieniają się na litery „ea”, tworząc napis Beauty i z powrotem. Autorem projektu jest Gouda - jeden z najbardziej znanych łódzkich grafików.

- **Mewa** - neon artystyczny umieszczony na szczycie komina dawnej Fabryki Przyborów Tkackich i Maszyn Henryka Wagnera przy ulicy Tuwima 10 w Łodzi. Trójwymiarowy neon o wymiarach 2,5 m x 1,7 m x 1 m przedstawia ujętą w prosty, graficzny sposób, mewę, której skrzydła zapalają się trójfazowo. Autorem projektu neonu jest duet łódzkich artystów - Marcelo Zammenhoff oraz Jessica Rossolini.

- **Trzeba dojrzeć, aby dojrzeć** - instalacja artystyczna znajdująca się przy dworcu Łódź Fabryczna w Łodzi. Została ona zamontowana na budynku czepni powietrza znajdującej się przy skrzyżowaniu ul. Kilińskiego z al. Rodziny Poznańskich. Stworzona z białego dibondu instalacja, składa się z czterech słów, które przymocowane zostały do czterech ścian budynku czepni - po jednym słowie na stronę. Autorem instalacji jest jeden z topowych łódzkich grafików - Łukasz Zbieranowski. Instalacja przedstawia tekst fraszki Jana Sztudyngera, słynnego poety i fraszkopisarza, który w latach 1945-1961 mieszkał w Łodzi. Rok temu przypadła pięćdziesiąta rocznica śmierci poety. Praca artystyczna w przestrzeni publicznej powstała, aby uczcić jego twórczość.

W trakcie Urodzin Łodzi (ostatni weekend lipca) w różnych lokalizacjach miasta odbył się szereg koncertów, pokazów artystycznych oraz loty balonów startosferycznych. Łodzianie mogli podziwiać wyjątkową atrakcję widoczną nad miastem, a także wziąć udział w locie balonów na uwięzi. Na Księżym Młynie w ramach wydarzenia Letnisko odbyły się urodzinowe koncerty zespołów Sorry Boys, Clock Machine oraz Fisz Emade Tworzywo, natomiast spacerujący Piotrkowską zaskakiwani byli nieoczekiwanymi występami muzycznymi lokalnych zespołów oraz cyrkowymi animacjami. W niedzielę zaś w restauracjach i kawiarniach na Piotrkowskiej można było wziąć udział w urodzinowym Festiwalu Śniadań. Dodatkowo w Pasażu Schillera odbył się piknik militarny z pokazami i wystawą wojskową, której głównym współorganizatorem była fundacja Pomoc dla Weterana, zaś na dziedzińcu Urzędu Miasta Łodzi wystawiono spektakl teatralny dla dzieci.

Piąta odsłona Kultugrantów stanowiła wsparcie działań sektora kreatywnego w Internecie. Program jest

dedykowany artystom, performerom, animatorom kultury, którzy działają na terenie Łodzi. Kontynuacja Kultugrantów w nowej, internetowej formie stała się odpowiedzią na wyjątkową pomysłowość i umiejętność adaptacji do zmieniającej się rzeczywistości spowodowanej pandemią koronawirusa, która wymusiła przeniesienie sektora kreatywnego do sieci. W ramach tej edycji zrealizowano 6 projektów wybranych z 202 propozycji m.in. internetowy koncert „Łodzią po sieci”, słuchowisko dla dzieci „Piezz Band” i warsztaty pokazujące, jak nadać starym przedmiotom drugie życie.

Łódzkie Centrum Wydarzeń zorganizowało z Łódzką Akademią Muzyczną i „Zieloną Łodzią” cykl dobrze znanych „Letnich koncertów w Altanie”. W ramach tego wydarzenia, w parku Źródlika, odbyły się koncerty muzyki poważnej, biesiadnej i operowej.

Na ulicy Piotrkowskiej i w pasażu Schillera tradycyjnie odbył się Jarmark Bożonarodzeniowy. Ubiegłoroczna edycja odbyła się z zachowaniem pandemicznych obostrzeń. Strefa handlowa została wzbogacona o nowych wystawców. Jarmark to oprócz stoisk handlowych również seria wydarzeń towarzyszących (warsztatów, koncertów i konkursów).

11. edycja Light Move Festival odbyła się pod nazwą „Połączenia_Connect”. Tematyką festiwalu były różnorodne związki człowieka ze społeczeństwem oraz naturą. LMF odbył się w formule hybrydowej – na terenie śródmieścia Łodzi oraz w formie relacji online. Wśród koncertów oraz instalacji i animacji rozstawionych w różnych punktach miasta głównym wydarzeniem był mapping wyświetlany na fasadzie kościoła pw. Św. Teresy na rondzie Solidarności, z którego odbyła się transmisja na żywo.

Ubiegłoroczna odsłona Fotofestiwalu, przygotowana została wspólnie przez łódzkich kuratorów, aktywistów, twórców, uczelnie wyższe i studentów. Dzięki temu na jubileusz powstał festiwal wyjątkowo łódzki, szczególnie związany z przeszłością i przyszłością Łodzi, eksponujący puls i siłę współczesności łódzkiej sztuki, a zarazem pragnienia artystów dotyczące traktowania ich przez własne miasto. Na festiwal złożyło się ponad czterdzieści wystaw prezentujących prace przeszło 150 artystów i artystek oraz kilkadziesiąt wydarzeń w różnych punktach miasta - wśród nich pierwsza w kraju ekspozycja fotografii z kolekcji łódzkiego Muzeum Sztuki.

Łódź Design Festival to dziesięć dni wyjątkowych wystaw w popularnych lokalizacjach na terenie centrum miasta i trzy dni wydarzeń online z udziałem najlepszych ekspertów z branży. To także wyniki

międzynarodowego konkursu dla młodych projektantów, akcja #LEPIEJzeSmakiem wspierająca łódzkie lokale, budowa hydrofitowej wyspy i kolejna odsłona cyklu graficznego słownika „Łodzianizmów”. Dodatkowa edycja Łódź Design Festival wystartowała 16 września pod hasłem LEPIEJ 2.0 i trwała cztery dni. Na festiwalową publiczność czekało ponad 20 bezpłatnych wystaw.

Ubiegłoroczne Igrzyska Wolności, które odbywały się w EC1, poruszyły temat nowej umowy społecznej. Między 10 a 12 września, można było posłuchać niezwykle ciekawych paneli dyskusyjnych i wykładów prelegentów związanych ze sztuką, literaturą, kulturą oraz polityką międzynarodową. Wydarzenie zachowało parytety i jako jedyne tego typu w Polsce, doprowadziło do prawie równego podziału płci w panelach dyskusyjnych. Wśród znakomitych gości edycji 2021 znajdowali się: Rafał Trzaskowski, Marta Niedźwiecka, Maria Peszek, Tomasz Stawiszyński, Aleksander Kwaśniewski i Anna Gacek.

Filmleractive Festival to multidyscyplinarny festiwal poświęcony branży kreatywnej w Polsce. Odbył się 26 - 28 października i poruszył tematy metaverse, deepfake oraz VT. Wśród międzynarodowych panelistów podczas Filmleractive swoją wiedzę dzielili się: Rebecca Allen, Joanna Glinkowska, Olgierd Cygan, Maciej Gozdowski, Edyta Kowal, Molly Lavik, Chris Ume i wielu innych.

„Wajda na nowo”. Wystawa plakatów Andrzeja Pągowskiego to czasowa wystawa w Muzeum Kinematografii przedstawiająca 60 plakatów Andrzeja Pągowskiego, które powstały, aby uczcić 5. rocznicę śmierci Andrzeja Wajdy i przypadającą w tym samym roku 95. rocznicę urodzin wybitnego polskiego reżysera. Wydarzenie jest zarazem zachętą do poznania pełnego dorobku reżysera, który pozostawił po sobie 60 dzieł filmowych. Są to nie tylko filmy fabularne, powszechnie znane i cenione, jak: „Kanał”, „Człowiek z żelaza”, „Popiół i diament” czy „Ziemia obiecana”, ale także etiudy oraz filmy dokumentalne.

Choreografie Miasta to pierwszy w miejskim kalendarzu wydarzeń cykl w całości poświęcony sztuce tańca, którego celem jest przybliżenie łodzianom specyfiki sztuki tańca i rozszerzenie grupy jego odbiorców. Od lipca do września widzowie zobaczyli w przestrzeni miejskiej 4 przedstawienia taneczne, autorstwa uznanych polskich choreografów z udziałem 28 zawodowych tancerzy. Łącznie w wydarzeniach wzięło udział 270 uczestników, a rotacyjnie do 500-600 widzów. Kolejnym projektem związanym z tańcem jest znany łodzianom Swingowy Spacer po Piotrkowskiej, który przeszedł ulicą Piotrkowską

po raz 6., oferując entuzjastom retro muzyki i tańca okazję do manifestowania swojej pasji, a wszystkim chętnym możliwość dołączenia do roztańczonej parady z udziałem łódzkiego zespołu wykonującego tradycyjny jazz. W ramach wydarzenia odbyła się potańcówka z muzyką big bandu na żywo, a także warsztaty z profesjonalnymi tancerzami. Wydarzenia zgromadziły ponad 500 uczestników.

PL Music Awards to jedyne w Polsce wydarzenie poświęcone sztuce wideoklipu. Podczas tegorocznej, czwartej edycji festiwalu, odbył się konkurs na najciekawsze wideoklipy z lat 2020-2021, warsztaty z branżowymi specjalistami oraz – po raz pierwszy – powołana została Akademia PL Music Video Awards. Przyznane zostały nagrody za teledyski nominowane w 6 kategoriach, a także w dwóch nowych kategoriach specjalnych: debiut reżyserski oraz klipy ze społecznie ważnym przekazem.

Pomiędzy 21 i 24 października w klubie Wytwórnia miał miejsce Soundedit Festiwal. Podczas wydarzenia odbyły się m.in. koncerty Tomka Lipińskiego, Jezabel Jazz, LA Woman gra The Doors. Po raz kolejny wręczone zostały nagrody Człowieka ze złotym uchem, a gala poprzedzona została koncertami z cyklu Soundedit Spotlight. Soundedit to również panele, dyskusje i warsztaty.

W dniach 24-25 listopada ze wsparciem łódzkiego Centrum Wydarzeń odbyła się XIV edycja muzycznego festiwalu Urbanator Days. W tegorocznych warsztatach z koncertem wzięli udział Frank Parker (perkusja), Michael Patches Stewart (trąbka), Mario Forte (skrzypce oraz „sound painting”) oraz Mika Urbaniak (rap) i Irene Blackman (wokal). Jest to jedyne wydarzenie, które młodym, początkującym muzykom oferuje spotkanie z profesjonalistami światowego poziomu.

Dzięki współpracy z twórcami portalu Jemy w Łodzi w ubiegłym roku odbyło się aż 8 festiwali promujących sztukę kulinarną, a w szczególności lokalne smaki i tradycje. W ramach każdej z imprez odbyły się wydarzenia towarzyszące, a łódzcy restauratorzy zaprezentowali specjalne dania. Oprócz cyklicznych imprez, jak Święto Pizzy, dwutygodniowy Food Fest czy najpopularniejszy Ramen Festival, zrealizowano także po raz pierwszy akcję „Dumni z Zalewajki” z szeregiem atrakcji popularyzujących tradycyjną dla Łodzi potrawę, a także zupełnie nowy „Alpejski Weekend przy Piotrkowskiej”.

Zapoczątkowany w 2020 roku globalny kryzys spowodowany pandemią wirusa covid-19 dał się odczuć

również w 2021 roku. Miejska Arena Kultury i Sportu Sp. z o.o., podobnie jak cała branża sektora kultury i rozrywki, musiała zmierzyć się z wynikającymi z tego powodu dysfunkcjami oraz na bieżąco reagować na zastaną sytuację. Działalność Spółki była znacznie utrudniona i mocno ograniczona. Miejska Arena Kultury i Sportu Sp. z o.o. liczyła się nie tylko z „zamknięciem polskiej gospodarki” utrzymującym się w różnych wariantach przez pierwszą połowę 2021 roku, ale także z polityką międzynarodową dotyczącą walki ze skutkami pandemii. Zwłaszcza ta druga okoliczność w istotny sposób wpłynęła na organizację europejskich tras koncertowych. Zaistniała sytuacja odbiła się na ilości imprez organizowanych na dzierżawionych przez Spółkę obiektach – głównie w Atlas Arenie. Konieczność przekładania poszczególnych aktywności powiązana była z trudnością planowania wydarzeń nawet w najkrótszej perspektywie.

W 2021 roku w kalendarzu Spółki MAKiS dominowały przede wszystkim wydarzenia sportowe. Ma to związek z utrzymaniem rozgrywek piłkarskiej 1. Ligii, eWinner 1. Ligii Żużlowej czy siatkarskiej Tauron Ligii. W Atlas Arenie zorganizowano zgrupowanie Reprezentacji Polski w futsalu oraz mecze Eliminacji do Mistrzostw Europy w tej dyscyplinie. Atlas Arena wyrosła na najważniejszy w Europie Środkowo-Wschodniej obiekt dedykowany tej dyscyplinie o czym świadczy m.in. zorganizowanie w niej „miniturniej”, w którym mecze telewizyjne pomiędzy swoimi futsalowymi reprezentacjami rozgrywały Polska, Portugalia, Czechy i Norwegia. Współpraca była owocna co przełożyło się na kolejne, ostatnie przed Mistrzostwami Europy zgrupowanie Reprezentacji Polski zorganizowane w styczniu 2022 roku. W pierwszym kwartale 2021 roku bez udziału publiczności w Atlas Arenie odbył się też prestiżowy Międzynarodowy Mityng Lekkoatletyczny Orlen CUP. Po otwarciu obiektów widowiskowo-sportowych dla kibiców w drugiej połowie 2021 roku w hali zorganizowano galę KSW 64, otwarcie 1. Rundy Mistrzostw Świata SuperEnduro 2021/2022 oraz Mistrzostwa Polski w karate olimpijskim. Również inne obiekty MAKiS Sp. z o.o. gościły najważniejsze Reprezentacje Polski. Na Stadionie Miejskim przy al. Piłsudskiego 138 odbyło się zgrupowanie głównej piłkarskiej Reprezentacji Polski kobiet, towarzyski mecz Polska – Szwecja oraz prestiżowy mecz Eliminacji do Mistrzostw Świata w piłce nożnej kobiet, w którym Polska zmierzyła się z Norwegią. W Sport Arenie miał miejsce ostatni sprawdzian przed Siatkarską Ligą Narodów. Męska reprezentacja walczyła w dwumeczu z Belgią,

kobieca reprezentacja z Bułgarią.

Jak już zostało wspomniane pandemia najmocniej odbiła się na działalności Atlas Areny. Organizatorzy międzynarodowych tras koncertowych po raz kolejny zostali zmuszeni do przełożenia swoich wydarzeń. Nowe terminy udało się pozyskać dla koncertów międzynarodowych gwiazd: Enrique Iglesiasa, Hansa Zimmera, Dead Can Dance, KISS, André Rieu, Céline Dion, Il Volo, Deep Purple, Al Bano & Romina Power, Simply Red, ale też Koncertu Muzyki Filmowej, Łódź Disco Fest czy Christmas Time, które wraz z nowymi pozyskanymi imprezami (m.in. Avril Lavigne, 2Cellos, James Blunt, José Carreras, The Cure, ZAZ, Tribute to Ennio Morricone) szczelnie wypełniły kalendarz na 2022 rok. Z powodzeniem w 2021 roku odbywały się wyłącznie koncerty lokalnych gwiazd. Jesienią Atlas Arenę odwiedził Sobel, Sanah oraz m.in. Katarzyna Nosowska, Mrozu i Vito Bambino występujący pod szyldem festiwalu Taste The Music. Oprócz pozyskania nowych imprez, godnym odnotowania jest fakt, że Miejska Arena Kultury i Sportu Sp. z o.o. nawiązała szereg kontaktów biznesowych co zaowocowało przyciągnięciem do Łodzi tak prestiżowych, a wcześniej nieobecnych w Atlas Arenie, promotorów jak m.in. agencje Follow The Step, Good Taste Production, czy Charm Music.

W okresie „częściowego oraz całkowitego zamknięcia gospodarki” Spółka radziła sobie poprzez zapraszanie do swoich obiektów konferencji i szkoleń. Przykładem mogą być Państwowe Egzaminacje Specjalistyczne, które w Atlas Arenie i Sport Arenie organizowano w sezonie wiosennym i jesiennym. Największa łódzka hala sprawdziła się też jako bezpieczne miejsce do organizacji imprez targowych. W 2021 roku w Atlas Arenie pojawiło się wielu nowych organizatorów targów, dzięki czemu największa łódzka hala gościła m.in. kierowane do klientów biznesowych Targi Mody Fashionwear i Środkowoeuropejską Wystawę Targów Stomatologicznych CEDE. Udało się odnowić współpracę z organizatorami Międzynarodowego Festiwalu Gier i Komiksu, którzy po kilku latach przerwy wrócili do Atlas Areny. Własnymi siłami Spółka MAKiS przygotowała targi – natura FOOD & beECO.

W 2021 roku w Sport Arenie utworzono, obsługiwany przez Miejskie Centrum Medyczne im. Rydygiera, największy w regionie Punkt Szczepień Powszechnych pozwalający w przypadku dostępności preparatów medycznych szczepić nawet 2000 osób dziennie.

W 2021 roku Miejska Arena Kultury i Sportu Sp. z o.o. aktywnie włączyła się w działania międzynarodowego projektu naukowego „Safe Stadium” zapoczątkowanego

i koordynowanego przez naukowców z Uniwersytetu Łódzkiego. Sam projekt związany jest z wypracowaniem pionierskiego systemu bezpieczeństwa mającego skupić się na zagrożeniach chemicznych, biologicznych, radiologicznych i epidemicznych. Obok Spółki MAKiS w gronie uczestników znalazł się m.in. klub Real Madryt, zaś wprowadzeniem samego systemu zainteresowana jest m.in. UEFA i FIBA. Projekt finansowany jest przez Komisję Europejską i potrwa co najmniej do połowy 2023 roku.

Łącznie w 2021 r. odbyły się 144 imprezy sportowe, 5 koncertów oraz 71 imprezy o innym charakterze. Łącznie odbyło się 220 imprez, które trwały 250 dni imprezowych.

3. ŁÓDŹ UCZĄCA SIĘ

Utworzenie wysokiej rangi centrum działalności akademickiej i badawczo-rozwojowej kształcącego i doskonalącego kadry dla inwestorów w nowoczesnych branżach kluczowych dla rozwoju Łodzi, w tym wspieranie szkolnictwa zawodowego oraz stałe powiększanie zasobów utalentowanych mieszkańców miasta.

System łódzkiej oświaty obejmuje placówki publiczne, niepubliczne oraz publiczne prowadzone przez osoby fizyczne bądź prawne niezaliczane do sektora finansów publicznych.

Według stanu na 31 grudnia 2021 r. Miasto Łódź było organem prowadzącym dla 308 szkół i placówek oświatowych:

- 129 Przedszkoli Miejskich,
- 5 Zespołów Przedszkoli Miejskich,
- 8 Zespołów Szkolno-Przedszkolnych,
- 81 Szkół Podstawowych,
- 9 Szkół Podstawowych Specjalnych,
- 1 Zespołu Szkół Zawodowych Specjalnych
- 4 Specjalnych Ośrodków Szkolno-Wychowawczych
- 1 Zespołu Szkół Specjalnych
- 1 Zespołu Szkół Ogólnokształcących,
- 27 Liceów Ogólnokształcących,
- 16 Zespołów Szkół Ponadpodstawowych,
- 1 Technikum,
- Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego,
- 9 Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych i specjalistycznych,
- 1 Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego,
- 4 Młodzieżowych Ośrodków Socjoterapii,
- Szkolnego Schroniska Młodzieżowego,
- Państwowej Szkoły Muzycznej I stopnia,
- Pałacu Młodzieży,
- 3 Centrów Zajęć Pozaszkolnych,
- 2 Burs Szkolnych,
- Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego,
- Centrum Usług Wspólnych Oświaty.

Prezydent Miasta Łodzi prowadzi ewidencję szkół i placówek niepublicznych prowadzonych przez osoby fizyczne bądź prawne niezaliczane do sektora finansów

publicznych. Zgodnie z ewidencją na terenie Łodzi działa 197 takich placówek:

TAB. 17 | **JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE OŚWIATY – PLACÓWKI NIEPUBLICZNE**

Lp.	Jednostki organizacyjne oświaty	stan na 01.09.2021
1	Przedszkola niepubliczne	65
2	Przedszkola specjalne	5
3	Punkty przedszkolne	10
4	Szkoły podstawowe	30
5	Szkoły podstawowe specjalne	6
6	Licea Ogólnokształcące	26
7	Licea specjalne	1
8	Technikum	9
9	Branżowe szkoły I stopnia	3
10	Branżowe szkoły I stopnia specjalne	1
11	Szkoły Policealne	26
12	Szkoła Specjalna przysposabiająca do pracy	3
13	Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze	1
14	Młodzieżowe ośrodki socjoterapii	2
15	Bursy szkolne	3
RAZEM		191

Źródło: UMŁ

Sieć szkół i placówek funkcjonujących na terenie Miasta Łodzi uzupełniają szkoły i placówki publiczne prowadzone przez osoby fizyczne i prawne nie zaliczane do sektora finansów publicznych. Szkoły i placówki publiczne, wpisane do ewidencji wg. stanu na 1 września 2021 r. przedstawia poniżej zamieszczona tabela.

TAB. 18 | **JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE OŚWIATY PROWADZONE PRZEZ OSOBY PRAWNE**

Lp.	Jednostki organizacyjne oświaty prowadzone przez osoby prawne	stan na 01.09.2021
1	Przedszkola publiczne	7
2	Szkoły podstawowe publiczne	4
3	Licea Ogólnokształcące publiczne	5
4	Szkoły Policealne publiczne	3
5	Technika publiczne	2
6	Bursy szkolne publiczne	1
RAZEM		22

Źródło: UMŁ

W roku 2020, Miasto udzieliło dotacji szkołom i placówkom niepublicznym i publicznym niezaliczanym do sektora finansów publicznych w łącznej kwocie 197,9 mln zł. Natomiast w 2021 roku Miasto udzieliło dotacji szkołom i placówkom niepublicznym i publicznym

niezaliczanym do sektora finansów publicznych w łącznej kwocie 219,13 mln zł.

Miasto prowadzi również rozliczenia z innymi gminami z tytułu zwrotu kosztów dotacji udzielonej przez Miasto Łódź na dzieci zamieszkałe na terenie innych gmin, a uczęszczające do przedszkoli niepublicznych na terenie Miasta oraz zwrot kosztów dotacji udzielonej przez inne gminy na dzieci będące mieszkańcami Miasta Łodzi, a uczęszczające do przedszkoli niepublicznych na terenie innych gmin. W roku 2021 inne gminy oddały Miastu kwotę prawie 2,5 mln zł z tytułu zwrotu kosztów dotacji wypłaconej na dzieci niebędące mieszkańcami Miasta, podczas gdy Miasto Łódź z tego tytułu zapłaciło innym gminom kwotę 1,8 mln zł.

W roku szkolnym 2021/2022 o 1 zmniejszyła się liczba oddziałów (706) oraz o 81 liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli publicznych miejskich (16 858). Natomiast o 12 spadła liczba oddziałów (1 870 w tym oddziałów przedszkolnych w zespołach szkolno-przedszkolnych) przy spadku o 226 liczby dzieci uczęszczających do szkół podstawowych, w tym do zespołów szkolno-przedszkolnych (40 545). Średnia liczba dzieci w oddziale w roku szkolnym 2021/2022 wyniosła 21,23. Liczba uczniów w liceach wzrosła do 12 975.

TAB. 19 | LICZBA ODDZIAŁÓW I UCZNIÓW W SZKOŁACH

Typ szkoły	Liczba oddziałów		Liczba uczniów		Średnia liczba uczniów w oddziale	
	2020/2021	2021/2022	2020/2021	2021/2022	2020/2021	2021/2022
Szkoły podstawowe oraz zespoły szkolno-przedszkolne	1 882	1 870	40 771	40 545	21,7	21,23
Licea ogólnokształcące	467	474	12 668	12 975	27,1	27,4
Szkoły zawodowe	367	362	8 558	8 497	23,3	23,5
Kształcenie ustawiczne	21	21	426	270	20,3	12,9

Źródło: UMŁ

W roku szkolnym 2021/2022 wychowaniem przedszkolnym z populacji dzieci w wieku 3-5 lat (17 020) objętych było 98,44%, a poziom skolaryzacji wzrósł w stosunku do poprzedniego roku szkolnego o 1,14 punktu procentowego.

TAB. 20 | DZIECI OBJĘTE WYCHOWANIEM PRZEDSZKOLNYM (3-5 LAT)

Rok	Populacja dzieci w wieku 3-5	Dzieci uczęszczające do przedszkoli miejskich	Dzieci uczęszczające do placówek nieprowadzonych przez Miasto	Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym	Poziom skolaryzacji
2019/2020	16 605	12 586	3 341	16 416	99,5%
2020/2021	16 767	12 904	3 412	16 316	97,3%
2021/2022	17 020	13 043	3 712	16 755	98,44 %

Źródło: UMŁ

W roku szkolnym 2021/2022 liczba uczniów pierwszych klas publicznych szkół podstawowych zwiększyła się. W rekrutacji podstawowej wzięło udział 4633 uczniów, w wyniku której zakwalifikowanych zostało 4626 uczniów, w tym: 3882 uczniów z obwodu i 744 uczniów spoza obwodu. Po rekrutacji podstawowej szkoły dysponowały łącznie 474 miejscami wolnymi, na które przeprowadzono rekrutację uzupełniającą. W wyniku obu rekrutacji do klas I na rok szkolny 2021/2022 utworzono 221 oddziałów, do których przyjęto łącznie 4 846 uczniów.

W wyniku rekrutacji 2021/2022 do liceów ogólnokształcących przyjęto 3 432 uczniów i utworzono 114 oddziałów, w szkołach zawodowych przyjęto 2 010 uczniów i utworzono 77 oddziałów.

W roku szkolnym 2021/2022 Miasto zapewnia ofertę kształcenia językowego w szkołach podstawowych i w szkołach ponadpodstawowych, na którą składa się:

- 19 oddziałów dwujęzycznych w szkołach podstawowych,
- 29 oddziałów/grup dwujęzycznych w szkołach ponadpodstawowych.

Kształcenie sportowe w różnych dyscyplinach (gimnastyka sportowa, gimnastyka artystyczna, łyżwiarstwo figurowe, lekkoatletyka, pływanie, siatkówka, piłka nożna, rugby, koszykówka, piłka ręczna, strzelectwo sportowe) prowadziło 12 szkół podstawowych (42 oddziały sportowe, w których kształcą się 955 uczniów) i 2 licea ogólnokształcące (12 oddziałów, w których kształcą się 285 uczniów).

W roku szkolnym 2021/2022 egzamin ósmoklasisty przeprowadzono w dniach 25 – 27 maja 2021 roku. Uczniowie, którzy z przyczyn losowych lub zdrowotnych nie przystąpili do egzaminu w powyższym terminie, napisali egzamin w dniach 16 – 18 czerwca 2021 r. Egzamin był przeprowadzony w formie pisemnej. Uczniowie przystępowali do egzaminu z trzech przedmiotów obowiązkowych, tj. języka polskiego, matematyki oraz języka obcego nowożytnego.

Porównanie średnich procentowych wyników z egzaminu ósmoklasisty w 2021 r. w publicznych szkołach podstawowych prowadzonych przez Miasto w stosunku do województwa łódzkiego i kraju.

TAB. 21 | **PORÓWNANIE WYNIKÓW EGZAMINU ÓSMOKLASISTY**

Wyszczególnienie	język polski	matematyka	język angielski
kraj	60	47	66
woj. łódzkie	58,32	48,04	65,11
łódź	58,95	51,18	71,67

Źródło: UMŁ

Wyniki egzaminu maturalnego wyniosły odpowiednio: język polski – 53,24%, matematyka – 58,73%. Zdawalność egzaminu maturalnego w szkołach ponadgimnazjalnych prowadzonych przez Miasto Łódź wyniosła – 72%.

Część absolwentów liceów ogólnokształcących oraz techników nie przystępuje do egzaminu maturalnego. W liceach ogólnokształcących na 3 042 uczniów uczących się w klasach maturalnych, do egzaminu maturalnego przystąpiło 2 849 uczniów, co stanowi 93,6%. W technikach na 1 416 uczących się w klasach maturalnych do egzaminu maturalnego przystąpiło 1 324 uczniów, co stanowi 93,5%. Spośród 28 liceów ogólnokształcących prowadzonych przez Miasto Łódź, w których odbyły się egzaminy maturalne, 18 szkół osiągnęło średni procentowy wynik z egzaminu maturalnego z języka polskiego i 15 szkół z matematyki osiągnęło wynik wyższy niż w kraju. Dwa licea, tj. I Liceum Ogólnokształcące i XII Liceum Ogólnokształcące osiągnęły 100% zdawalność egzaminów maturalnych, a dodatkowo 19 liceów i 5 techników osiągnęło zdawalność powyżej średniej w województwie łódzkim.

Miasto Łódź było organem prowadzącym dla 16 zespołów szkół ponadpodstawowych, 1 samodzielnego technikum oraz 1 Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego, w których łącznie funkcjonuje 18 techników i 13 branżowych szkół I stopnia, (w tym nabór wykonano tylko do 7 branżowych) oraz 4 branżowe szkoły II stopnia.

Oferta kształcenia zawodowego w roku szkolnym 2021/2022 zawierała 54 zawody w technikach, 17 zawodów w branżowych szkołach I stopnia oraz 1 zawód w branżowej szkole II stopnia. W roku szkolnym 2021/2022 wprowadzono kształcenie w następujących zawodach: w branżowej szkole I stopnia – jeździec, w technikum – technik stylisty.

TAB. 22 | **KIERUNKI KSZTAŁCENIA W SZKOŁACH ZAWODOWYCH**

Nazwa zawodu	Liczba uczniów w r. szk. 2020/21	Liczba uczniów w r. szk. 2021/22
Błacharz samochodowy	36	36
Cukiernik	78	91
Elektromechanik pojazdów samochodowych	72	73
Elektryk	7	0
Fryzjer	117	99
Jeździec*	-	4
Kierowca mechanik	82	95
Kucharz	143	170
Lakiernik samochodowy	32	54
Magazynier - logistyk	52	52
Mechanik motocyklowy	23	25
Mechanik pojazdów samochodowych	46	50
Mechatronik	30	17
Monter sieci i instalacji sanitarnych	29	26
Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	41	50
Piekarz	16	18
Sprzedawca	43	35
Stolarz	29	28
Technik analityk	43	49
Technik architektury krajobrazu	63	71
Technik automatyk	82	71
Technik budownictwa	95	97
Technik chłodnictwa i klimatyzacji	56	48
Technik fotografii i multimedialny	318	323
Technik grafiki i poligrafii cyfrowej	359	357
Technik ekonomista	289	279
Technik eksploatacji portów i terminali	103	105
Technik elektronik	178	176
Technik elektryk	122	125
Technik energetyk	66	58
Technik gazownictwa	48	33
Technik geodeta	121	129
Technik handlowiec	46	41
Technik hodowca koni	92	80
Technik hotelarstwa	213	180
Technik informatyk	1200	1122
Technik kontroli jakości i bezpieczeństwa żywności - eksperyment	34	25
Technik leśnik	76	89
Technik logistyk	558	554
Technik mechanik	42	56
Technik mechatronik	707	708
Technik naprawy nadwozi pojazdów samochodowych -eksperyment	11	15

Nazwa zawodu	Liczba uczniów w r. szk. 2020/21	Liczba uczniów w r. szk. 2021/22
Technik obsługi turystycznej/technik organizacji turystyki	262	258
Technik ochrony środowiska	12	16
Technik ogrodnik	15	15
Technik optyk	26	16
Technik organizacji reklamy/technik reklamy	141	138
Technik pojazdów samochodowych	377	371
Technik procesów drukowania	38	25
Technik programista	27	128
Technik przemysłu mody	107	96
Technik rachunkowości	16	21
Technik robót wykończeniowych w budownictwie	30	33
Technik spedytor	84	83
Technik stylisty*	-	28
Technik technologii drewna	37	36
Technik technologii żywności	105	104
Technik teleinformatyk	125	122
Technik transportu drogowego	31	35
Technik transportu kolejowego	66	85
Technik urządzeń i systemów energetyki odnawialnej	167	179
Technik urządzeń dźwigowych	29	29
Technik inżynierii sanitarnej	80	73
Technik usług fryzjerskich	145	133
Technik usług kelnerskich	17	27
Technik weterynarii	157	154
Technik włókienniczych wyrobów dekoracyjnych	16	8
Technik włókiennik	7	4
Technik żywienia i usług gastronomicznych	570	507
suma	8485	8438

* nowy zawód w ofercie na rok szkolny 2021/2022
 Źródło: UMŁ

Aby właściwie realizować trzeci cel strategiczny ujęty w Polityce rozwoju edukacji Miasta Łodzi 2020+, szkoły i placówki oświatowe otwarte na potrzeby rynku pracy i kształcenie ustawiczne, ze szczególnym uwzględnieniem kształcenia zawodowego, rozwijają współpracę z pracodawcami. W wyniku szeregu działań stworzono sieć współpracy pracodawców ze szkołami zawodowymi. Dzięki tej współpracy dla absolwentów otwierają się szanse na dobry start zawodowy i nowe perspektywy kariery zawodowej, a proces edukacji staje się bardziej efektywny. Do najważniejszych form współpracy należało:

- prowadzenie zajęć praktycznych objętych programem kształcenia,

- prowadzenie praktyk zawodowych,
- szkolenia dla nauczycieli i uczniów,
- wycieczki zawodoznawcze,
- doposażenie pracowni specjalistycznych,
- zapewnianie miejsc pracy dla absolwentów,
- zajęcia specjalizujące dla uczniów prowadzone przez pracowników zakładu,
- finansowanie stypendiów dla uczniów,
- organizowanie staży dla uczniów.

Zajęcia praktyczne objęte programem kształcenia, prowadzone były najczęściej w zakładzie pracy przez pracownika firmy. W regionie łódzkim zajęcia te organizowało około 120 przedsiębiorstw, w tym małych, średnich i dużych. Praktyki zawodowe dla uczniów łódzkich szkół zawodowych odbywają się w ponad 700 przedsiębiorstwach, a umowę patronacką ze szkołami zawarło ok. 50 firm. Patronatem pracodawców objęte były szkoły kształcące w branży ekonomicznej, mechanicznej, elektrycznej, energetycznej, mechatronicznej, budowlanej, włókienniczo-odzieżowej, motoryzacyjnej, urządzeń sanitarnych i gazowniczych, odnawialnych źródeł energii. Są to następujący pracodawcy: Hotel Andels, DHL Express Polska, Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o., Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o., HERZ Armatura i Systemy Grzewcze Sp. z o.o., Famas S.A., GAZSYSTEM Sp. z o.o., Zakłady Przetwórstwa Mięsnego „Zbyszko”, Thermaflex Izolacje Sp. z o.o., Politechnika Łódzka - Wydział Elektrotechniki, Elektroniki, Informatyki i Automatyki, Wydział Technologii Materiałowych i Wzornictwa Tekstyliów, Wydział Mechaniczny; Wydział Chemiczny, PKP PLK S.A. Zakład Linii Kolejowych w Łodzi, LEROY MERLIN Polska Sp. z o.o., PPG Industrial Polska, GLOBCOLOR, AUTOSYSTEM Jan Sobański, Łódzkie Stowarzyszenie Przewoźników Międzynarodowych i Spedytorów, Veolia Energia Łódź, BSH Sprzęt Gospodarstwa Domowego Spółka z o.o., Mapei Polska Spółka z o.o., Atlas Sp. z o.o., KNAUF Sp. z o.o., FAKRO, Polskie Stowarzyszenie Dekarzy, Procter & Gamble, ABB S.A. Teatr Muzyczny w Łodzi, Herkules PC Components Sp. z o.o., Łódzka Rada Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT - Łódź, Galmet, F&F, Schindler Polska, UDT, Ariadna S.A. Fabryka Nici, Zakład Włókienniczy Biliński, BRICOMAN, Carrefour Polska Sp. z o.o., Prima Fabryka Pierścieni Tłokowych, ARSEM, Common, Erbud, 3Energy, Thermex Technika Grzewcza, Polskie Stowarzyszenie Producentów Dźwigów, Kone, Elektromonter, Kisan.

Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego, z uwagi na pandemię covid-19, zorganizowało w formie hybrydowej podsumowanie VIII

Konkursu Pracodawca Kreujący i Wspierający Edukację 2019 dopiero w maju 2021 roku. Komisja Konkursowa nominowała do statuetki Łódzkie Łabędzie w trzech kategoriach 20 firm. Decyzją Komisji wyróżniono 6 firm. Statuetki Łódzkie Łabędzie przyznano 4 nominowanym firmom w każdej z trzech kategorii. Jedna firma, spośród nominowanych otrzymała nagrodę specjalną za kreowanie procesów kształcenia i wspieranie szkolnego systemu edukacji w skali kraju.

Kształcenie dorosłych w formach szkolnych odbywało się w Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego na poziomie szkoły podstawowej (107 słuchaczy), liceum ogólnokształcącego (231) i szkoły policealnej (88).

W roku szkolnym 2020/2021 Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego zorganizowało 8 grup kwalifikacyjnych kursów zawodowych, w których uczestniczyły 92 osoby. Na realizację tych form kształcenia przeznaczono ponad 1,92 tys. godzin.

W ramach konkursów współfinansowanych przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi na realizację programu „Nasze ekologiczne pracownie” zawarto:

- w edycji 2020/2021 - 4 umowy na łączną kwotę dofinansowania 183,6 tys. zł.
- w edycji 2021/2022 - 9 umów na łączną kwotę 416,07 tys. zł.

W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020 realizowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach osi priorytetowej XI „Edukacja, Kwalifikacje, Umiejętności” w roku 2021 podpisano 8 umów na łączną kwotę 6,08 mln zł.

W ramach Programu rządowego rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych „Aktywna tablica” w edycji 2021 zrealizowano umowę pomiędzy Wojewodą Łódzkim (reprezentowanym przez Łódzkiego Kuratora Oświaty), a Miastem Łódź obejmującą dotacją łącznie 17 placówek oświatowych, w tym 6 szkół podstawowych, 4 licea ogólnokształcące, specjalny ośrodek szkolno – wychowawczy, specjalny ośrodek socjoterapii oraz zespół szkolno-przedszkolny, na łączną kwotę 509,3 tys. zł.

Miasto Łódź prowadzi jednostki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, przewlekle chorych,

niedostosowanych społecznie, zagrożonych niedostosowaniem społecznym wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy:

- oddziały przedszkolne zorganizowane w 7 szkołach podstawowych specjalnych – 13,
- zespół szkół specjalnych dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami intelektualnymi i niepełnosprawnościami sprzężoną - 1
- szkoły podstawowe specjalne dla dzieci i młodzieży przewlekle chorych zorganizowane w podmiotach leczniczych – 3,
- samodzielne szkoły podstawowe specjalne dla dzieci dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną i niepełnosprawnościami sprzężonymi – 5,
- szkoły podstawowe specjalne zorganizowane w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych – 3
- szkoły podstawowe specjalne funkcjonujące w placówkach socjoterapeutycznych i resocjalizacyjnych - 5
- szkoły branżowe I stopnia specjalne dla młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, słabo słyszącej i niesłyszącej, słabo widzącej i niewidomej – 2,
- szkoły branżowe I stopnia specjalne dla młodzieży zagrożonej niedostosowaniem i niedostosowanej społecznie- 2
- szkoły przysposabiające do pracy – 3,
- licea ogólnokształcące dla młodzieży słabo słyszącej i niesłyszącej, słabo widzącej i niewidomej, z niepełnosprawnością ruchową – 2,
- specjalne ośrodki szkolno – wychowawcze dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną oraz z dysfunkcjami narządów zmysłu – 4,
- młodzieżowy ośrodek wychowawczy dla młodzieży niedostosowanej społecznie – 1,
- młodzieżowe ośrodki socjoterapii dla młodzieży zagrożonej niedostosowaniem społecznie – 4,
- szkoła podstawowa specjalna zorganizowana przy jednostce pomocy społecznej dla dzieci z interwencji i placówek opiekuńczo-wychowawczych – 1.

Ogółem w roku szkolnym 2020/2021 zorganizowane były 203 oddziały, w których uczyło się 2 126 uczniów.

Ofertę edukacyjną szkolnictwa specjalnego uzupełniają Zespoły Wczesnego Wspomagania Rozwoju, które propozycję terapeutyczno-rewalidacyjną kierują do rodzin z małym, niepełnosprawnym lub zagrożonym niepełnosprawnością dzieckiem. W zespołach wczesnego wspomagania rozwoju specjalistycznymi działaniami objęto 552 dzieci. W ciągu ostatnich lat liczba

dzieci posiadających opinię o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju systematycznie się zwiększa.

otrzymało 611 uczniów na kwotę 189,6 tys. zł. Poza dofinansowaniem do zakupu podręczników w ramach

TAB. 23 | **JEDNOSTKI OŚWIATOWE, W KTÓRYCH DZIAŁAJĄ ZESPOŁY WCZESNEGO WSPOMAGANIA ROZWOJU.**

Lp.	Zespoły Wczesnego Wspomaganie Rozwoju	Oferta	2019/2020	2020/2021
			Liczba dzieci	Liczba dzieci
1.	Szkoła Podstawowa Specjalna nr 128	Dla dzieci o nieharmonijnym rozwoju i obniżonych możliwościach intelektualnych, niepełnosprawność sprzężona, autyzm.	47	86
2.	Szkoła Podstawowa Specjalna nr 168	Dla dzieci o nieharmonijnym rozwoju i obniżonych możliwościach intelektualnych, niepełnosprawność sprzężona.	86	97
3.	Szkoła Podstawowa Specjalna nr 194	Dla dzieci o nieharmonijnym rozwoju i obniżonych możliwościach intelektualnych, niepełnosprawność sprzężona.	78	96
4.	Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy nr 4	Dla dzieci niesłyszących, słabo słyszących, z afazją, w tym z niepełnosprawnością sprzężoną.	71	83
5.	Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy nr 6	Dla dzieci słabo widzących, niewidomych, w tym z niepełnosprawnością sprzężoną.	79	85
6.	Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna nr 2	Dla dzieci o nieharmonijnym rozwoju i obniżonych możliwościach intelektualnych, niepełnosprawność sprzężona.	81	82
7.	Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna nr 3	Dla dzieci o nieharmonijnym rozwoju i obniżonych możliwościach intelektualnych, niepełnosprawność sprzężona.	15	23

Źródło: UMi

Do szkół i placówek specjalnych (dla dzieci z niepełnosprawnością) przyjmowane są dzieci i młodzież posiadający orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, wydane przez poradnie psychologiczno – pedagogiczne na okres roku szkolnego, etapu edukacyjnego bądź okresu kształcenia w danej szkole. W roku szkolnym 2020/2021 wydano 454 skierowania do szkół specjalnych.

Do młodzieżowych ośrodków wychowawczych przyjmowani są nieletni na podstawie postanowień sądów rodzinnych. Do młodzieżowych ośrodków socjoterapii przyjmowani są małoletni z miasta Łodzi na podstawie wniosku rodziców (opiekunów prawnych) i orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego wydanego przez zespół orzekający publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej. Do młodzieżowych ośrodków socjoterapii w Łodzi przyjmowani są również małoletni z innych powiatów, na podstawie wniosku Starosty właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dziecka, wniosku rodziców (opiekunów prawnych) i orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego wydanego przez zespół orzekający publicznej poradni psychologiczno- pedagogicznej. W roku 2020/2021 wydano 247 skierowań.

W roku szkolnym 2020/2021 uczniowie szkół specjalnych korzystali z bezpłatnych przejazdów komunikacją miejską, z Przewozów Specjalnych realizowanych przez MPK–Łódź sp. z o.o., a rodzice/opiekunowie sprawujący opiekę w czasie dojazdu dziecka do i ze szkoły (dotyczy 356 uczniów korzystających z komunikacji miejskiej) z jednorazowych biletów specjalnych, refundowane były również dowozy transportem własnym rodziców (103 rodziców).

Dofinansowanie do zakupu podręczników w ramach programu „Wyprawka szkolna” w roku 2021

realizacji programu pomocy uczniom niepełnosprawnym tzw. „Wyprawki szkolnej” w 2021 r. wszyscy uczniowie szkół podstawowych otrzymali darmowe podręczniki z udzielanej przez MEN dotacji celowej na wyposażenie szkół w podręczniki, materiały edukacyjne i materiały ćwiczeniowe.

W związku z trwającą pandemią covid-19 i koniecznością realizacji zajęć dydaktycznych w formie zajęć zdalnych Miasto Łódź podejmowało działania w zakresie wyposażenia szkół w dodatkowy sprzęt, pozwalający na dostosowanie pracy do sytuacji epidemicznej i wystąpiło o granty ze środków unijnych w ramach realizacji programów ogłoszonych przez Ministerstwo Cyfryzacji: „Zdalna szkoła” i „Zdalna szkoła+”. Środki w łącznej wysokości prawie 265 tys. zł, uzyskane w ramach obu edycji pozwoliły na zakup 99 laptopów, które zostały przekazane do 42 szkół podstawowych i 6 szkół ponadpodstawowych.

Ponadto Miasto przekazało szkołom 50 laptopów pozyskanych od spółki miejskiej EXPO. Łącznie szkoły otrzymały 149 laptopów.

W 2021 r. w ramach przedsięwzięcia „Poznaj Polskę”, realizowanego na podstawie porozumienia z dnia 26.10.2021 r. pomiędzy Ministrem Edukacji i Nauki a Miastem Łódź zrealizowanych zostało 26 wniosków o przygotowanie i przeprowadzenie w trakcie roku szkolnego wycieczek szkolnych związanych z priorytetowymi obszarami edukacyjnymi wskazanymi przez Ministra, zgłoszonych przez dyrektorów szkół, dla których organem prowadzącym jest Miasto Łódź. Całkowity koszt zrealizowanego zadania wyniósł 265,7 tys. zł, z czego 185,7 tys. zł. stanowiło dofinansowanie z MEiN. Przedsięwzięcie realizowane było przez 16 szkół podstawowych i 1 szkołę ponadpodstawową.

W szkołach podstawowych z programu mogli skorzystać uczniowie w 2 grupach wiekowych (z klas I-III i klas IV-VIII). Łącznie w wycieczkach wzięło udział 1 137 uczniów szkół podstawowych (588 z klas I-III i 549 z klas IV-VIII) oraz 48 uczniów szkół ponadpodstawowych.

W 2021 r. Miasto Łódź przystąpiło również do rządowego programu „Laboratoria Przyszłości”, finansowanego z Funduszu Przeciwdziałania covid-19. W ramach tego programu szkoły podstawowe prowadzone przez jednostki samorządu terytorialnego otrzymały środki na zakup wyposażenia służącego uczniom do rozwijania kompetencji takich jak: współpraca, kreatywność, zdolność rozwiązywania problemów czy obycie z nowymi technologiami. Zgodnie z założeniami programu „Laboratoria Przyszłości” organy prowadzące szkoły mogły otrzymać do:

- 30 000 złotych – w przypadku szkół do 100 uczniów,
- 60 000 złotych – w przypadku szkół od 101 do 200 uczniów,
- 70 000 złotych – w przypadku szkół od 201 do 234 uczniów,
- 300 złotych na ucznia – w przypadku szkół od 235 uczniów.

Do programu przystąpiły wszystkie prowadzone przez Miasto Łódź szkoły podstawowe, w tym specjalne, tj. 90 szkół podstawowych ogólnodostępnych i 21 szkół specjalnych. Łączna kwota wynikająca ze złożonych przez szkoły wniosków wyniosła około 12,4 mln zł, w tym 11,6 mln zł w gminie i 730 tys. zł w powiecie. Realizacja programu przewidziana jest na lata 2021 i 2022 r.

Placówki pracy pozaszkolnej wspierają i uzupełniają zadania szkół w zakresie kształtowania i rozwijania zainteresowań dzieci i młodzieży. Efektywnie zabezpieczają czas wolny prowadząc stałe zajęcia klubowe, świetlicowe, sportowe, artystyczne, ekologiczne, a także z bezpieczeństwa ruchu drogowego. Na terenie Łodzi funkcjonują 4 placówki pracy pozaszkolnej, w tym Pałac Młodzieży. Rocznie w zajęciach i imprezach organizowanych w tych placówkach bierze udział ponad 20 tys. uczestników. W roku 2020 i 2021 – z uwagi na obostrzenia pandemiczne - sytuacja placówek pracy pozaszkolnej również uległa zmianie. Placówki te do czerwca 2021 r. pracowały w trybie on-line, prowadząc jedynie zajęcia stałe. Od września powróciły do pracy na terenie placówek, ale także realizowały jedynie zajęcia dla stałych uczestników zajęć

W Łodzi funkcjonuje 9 poradni Psychologiczno-

Pedagogicznych, w tym 3 poradnie specjalistyczne. Poradnie rejonowe świadczą usługi na rzecz dzieci i młodzieży będących uczniami szkół i placówek funkcjonujących w rejonie działania poszczególnych poradni. Poradnie specjalistyczne udzielają pomocy psychologiczno-pedagogicznej wszystkim zgodnie z ustalonym zakresem.

TAB. 24 | **DZIAŁANIA PORADNI PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNYCH**

Wyszczególnienie	2019/2020	2020/2021
Liczba godzin „dyżurów” w szkołach/placówkach	12 100	678
Liczba wykonanych diagnoz/badań psychologiczno-pedagogicznych	15 780	2 678
Liczba wydanych orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego	1 023	532
Liczba wydanych orzeczeń o potrzebie nauczania indywidualnego	95	97
Liczba wydanych opinii	5 923	426
Liczba udzielonych porad i konsultacji	20 178 w poradniach 15 090 w szkołach	2 345 w poradniach 123 w szkołach
Liczba godzin z doradztwa zawodowego prowadzonego w szkołach i placówkach	596	95
Liczba uczniów objętych terapią logopedyczną (indywidualną)	1 501	987
Liczba uczniów objętych terapią psychologiczno-pedagogiczną (indywidualną)	2 900	3 876

Źródło: UMŁ

Liczby podane w kolumnie 2020/2021 obrazują w jaki sposób pandemia i zmiana systemu pracy szkół wpłynęła na ograniczenia w udzielaniu pomocy pedagogiczno-psychologicznej. Zmienił się charakter i rodzaj problemów z którymi muszą zmierzyć się pracownicy poradni. W każdym roku szkolnym ustalane są dodatkowe obszary, które wymagają szczególnego wsparcia.

W roku szkolnym 2020/2021 Miasto Łódź dofinansowało zimowy i letni wypoczynek dzieci i młodzieży szkolnej. Wypoczynek letni zorganizowany był w okrojonym kształcie (z powodów obostrzeń nałożonych przez sanepid). Łącznie skorzystało z niego 4 897 dzieci, dla których przygotowano ofertę w 45 szkołach i placówkach. W czasie lata na kolonie letnie do Grotnik wyjechało 198 uczniów szkół podstawowych. Na realizację wypoczynku zimowego i letniego Miasto przeznaczyło 2,1 mln zł.

Miasto Łódź prowadzi 32 miejskie żłobki, tworzących Miejski Zespół Żłobków (MZŻ), oferując 2 350 miejsc. Placówki rozmieszczone są na terenie całego miasta. Zgodnie z ustawą o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3, prowadzenie żłobka i klubu dziecięcego jest

działalnością regulowaną i wymaga wpisu do rejestru Prezydenta Miasta. W roku 2021 w takim rejestrze znajdowało się 36 żłobków niepublicznych, 13 klubów dziecięcych i 19 dziennych opiekunów, oferujących łącznie 1 456 miejsc. W rekrutacji do żłobków miejskich wzięło udział 3 202 dzieci, a zakwalifikowano 2 536 dzieci.

Budowanie wysokiej rangi centrum działalności akademickiej i badawczo-rozwojowej oraz stałe powiększanie zasobu utalentowanych mieszkańców nie jest możliwe bez współpracy ze światem akademickim.

W 2021 r. kontynuowany był konkurs pn. „Łódź Naukowa, Łódź Akademicka” ogłoszony przez Stowarzyszenie Opus – Operatora na podstawie umowy dotacyjnej z 2020 r. Wysokość środków przeznaczonych na realizację zadania wyniosła 310 tys. zł.

W ramach zrealizowanego przez Stowarzyszenie Opus konkursu „Łódź naukowa, Łódź akademicka” dofinansowanie otrzymali następujący realizatorzy projektów:

- Akcja Edukacja (edycja 3) – Fundacja FKA – 19,5 tys. zł,
- Łódź – stolicą najatrakcyjniejszych uczelni wyższych w Polsce – Europejskie Centrum Młodzieży – 17,3 tys. zł,
- Regionalny Festiwal E(x)plory w Łodzi – Fundacja Zaawansowanych Technologii – 19,8 tys. zł,
- „Konferencja naukowa /POWROTY/ w ramach ECO MAKE 2021” – Stowarzyszenie Pola Designu (Design Fields) – 19,6 tys. zł,
- 38. Konkurs im. Władysława Strzemińskiego – Sztuki Piękne 2021 – Stowarzyszenie Pola Designu (Design Fields) – 7 tys. zł,
- Drzwi Otwarte on-line Uniwersytetu Medycznego w Łodzi 2021 – Fundacja dla Uniwersytetu Medycznego w Łodzi – 19,5 tys. zł,
- „Karl Dedecius – Europejczyk z Łodzi” – Fundacja Uniwersytetu Łódzkiego – 17,5 tys. zł,
- Generative Urban Small Turbine (CISE) – Generative Urban Small Turbine – 18 tys. zł,
- Łódzki musical w akcji scenicznej – Musicalowe Koło Naukowe „Śliska Błyskawica” (CISE) – 10,2 tys. zł,
- Lem i Polska Szkoła Plakatu. Konkurs i wystawa plakatów studentów ASP – Fundacja Urban Forms – 19,4 tys. zł,
- Łódzcy tancerze w Calarts, Los Angeles – Fundacja Nowszego Teatru – 23,5 tys. zł,
- Łódzkie Dni Informatyki 2021 – Fundacja Politechniki Łódzkiej – 20,04 tys. zł,
- Konkurs Inżynierski EBEC Łódź 2021 – Stowarzyszenie

Studentów BEST Politechniki Łódzkiej – 12,05 tys. zł.

Z uwagi na ograniczenia związane z sytuacją epidemiologiczną część realizatorów projektów nie była w stanie doprowadzić do ich realizacji i zwróciła dofinansowanie, w związku z czym w dodatkowym naborze – „Łódź Naukowa, Łódź Akademicka - małe granty”, dofinansowanie otrzy-mały następujące organizacje i projekty:

- Fundacja Politechniki Łódzkiej – Wczoraj uczeń, dziś pracownik – kontynuacja projektu Join IT in Łódź – 7,43 tys. zł,
- Stowarzyszenie Inicjatyw Studenckich – Study in Lodz – 7,05 tys. zł,
- Fundacja Politechniki Łódzkiej – Łódzkie Dni Informatyki 2021 – ścieżka Junior – 7,43 tys. zł,
- Fundacja Urban Forms – Stacja Badawcza osiedle im. Józefa Montwiłła-Mireckiego w Łodzi. Prezentacja badań prowadzonych przez studentów Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu Łódzkiego na wystawie „Mein Haus/Mein Wohnblock. Die Montwiłł-Mirecki Wohne Siedlung in Lodz, 1928-31” we Frankfurcie n. Menem – 13,2 tys. zł.

Ponadto w 2021 r. ogłoszony został konkurs na Operatora działania zgodnie z Zarządzeniem Prezydenta Miasta Łodzi nr 6434/VIII/21 z dnia 3 lutego 2021 r. w sprawie w sprawie ogłoszenia otwartego konkursu ofert i powołania Komisji Konkursowej do opiniowania ofert w otwartym konkursie ofert w formie powierzenia realizacji zadania publicznego, na zasadach regrantingu, w zakresie przeprowadzenia działań zmierzających do przekształcenia Łodzi w centrum wydarzeń naukowych o znaczeniu międzynarodowym, zachęcających do studiowania w Łodzi i propa-gujących osiągnięcia naukowe Łodzi – „Łódź akademicka przyjazna dla nowych mieszkańców Miasta”. W wyniku konkursu wyłoniono Operatora, którym zostało Stowarzyszenie Opus. Wysokość środków przeznaczonych na realizację zadania wyniosła 110 tys. zł a dofinansowanie otrzymali następujący realizatorzy projektów:

- Z Łodzią w świat – Fundacja Uniwersytetu Łódzkiego – 12 tys. zł,
- Film o białoruskich studentach w Łodzi – Fundacja Białorusini w Łódzkim – 12 tys. zł,
- Łódź akademicka integruje – plener malarski dla studentów ASP – Stowarzyszenie Pola Designu (Design Fields) – 8,9 tys. zł,

80% łódzkich studentów zna program Młodzi w Łodzi.

- ŁÓDŹ AKADEMICKA – otwarta i wielokulturowa – Fundacja Wspierania Rozwoju Edukacji ESCOLA – 10,8 tys. zł,
- Łódź – poznajMy się – Fundacja Szycie Życia – 9,8 tys. zł,
- Zostań z nami – łódzianami – Fundacja Szycie Życia – 7,6 tys. zł,
- “Kulturalne pogad@nki – Cultured t@lks” – Fundacja ARTernatywa – 7,5 tys. zł,
- Łódź you? – Grupa nieformalna – just Łódź – 6,4 tys. zł.

Z uwagi na zwrot części środków dotacyjnych, zorganizowany został dodatkowy nabór, w którym dotacje otrzymały następujące organizacje i projekty:

- Fundacja Uł – Tuwim na nowo – międzynarodowo – 3,04 tys. zł,
- Centrum Inwestycji Społeczno-ekonomicznych (CISE) -Wrażliwość Miasta – Łódź wielu kultur – 3,04 tys. zł,
- Fundacja Szycie Życia – Łódź dla początkujących – 3,04 tys. zł,
- Fundacja Unamos Culturas – Zapraszam do stołu / At my table – 4 tys. zł

Ponadto przyznano „łódzkie Eureka”. Wyróżnienie honorowe statuetką „ŁÓDZKIE EUREKA” przyznaje Rada ds. Szkolnictwa Wyższego i Nauki przy Prezydencie Miasta Łodzi za wybitne osiągnięcia naukowe, artystyczne

i techniczne. Celem wyróżnienia jest promocja twórców (lub zespołów), działających na rzecz rozwoju Łodzi jako ośrodka naukowego i akademickiego.

W 2021 r. łódzkie Eureka za rok 2020 otrzymali:

- Kategoria Nauka: zespół w składzie: dr hab. Monika Wiśniewska-Kin, mgr Weronika Kisiel - Wydział Nauk o Wychowaniu Uł – za Skuteczne zdziwienie. Wyzwalająca myślenie naukę czytania - oraz mgr inż. Elżbieta Mierzejewska, dr hab. Magdalena Urbaniak - prof. Uł, Wydział Biologii i Ochrony Środowiska Uł – za opracowanie metody stymulowanej biodegradacji herbicydów fenoksykwasowych w glebie.
- Kategoria Technika: dr hab. inż. Anna Masek – prof. Pł, dr inż. Małgorzata Latos-Brózio, dr inż. Anna Kosmalska, mgr inż. Angelika Plota, mgr inż. Olga Olejnik, mgr inż. Stefan Cichosz, inż. Karol Tutek - Wydział Chemiczny Pł - za opracowanie rozwiązania Proekologiczne kompozyty polimerowe otrzymywane z surowców odnawialnych (roślinnych).
- Kategoria Sztuka: dr Mariusz Wilczyński - Szkoła Filmowa w Łodzi - za film animowany pełnometrażowy pt. „Zabij to i wyjedź z tego miasta” – oraz dr Tomasz Szczepanik - AMUZ - za I miejsce podczas International Composition Competition Piano Trio 2020 za kompozycję Tessuto na skrzypce, wiolonczelę i fortepian (Graz, Austria 2020) oraz IV miejsce podczas The 9th Rivers Awards Composition Competition (RACC) za

Tessuto 2 na erhu, skrzypce, altówkę, wiolonczelę i fortepian (Szanghaj, Chiny 2020).

Stypendia Miasta Łodzi są przyznawane na podstawie uchwały Rady Miejskiej w Łodzi Nr IX/319/19 z dnia 8 maja 2019 r. w sprawie przyjęcia „Regulaminu przyznawania stypendiów naukowych Miasta Łodzi dla studentów z terenu Miasta Łodzi”. Celem uruchomienia miejskiego programu stypendialnego jest stworzenie warunków sprzyjających podejmowaniu studiów w Łodzi. Przyciąganie zdolnej, ambitnej młodzieży, również spoza regionu, w połączeniu z wysokiej jakości procesami dydaktycznymi na łódzkich uczelniach, sprzyja wzrostowi wysoko wykwalifikowanej kadry wychodzącej na rynek pracy, o którą zabiegają przedsiębiorcy.

W ramach X edycji miejskiego programu stypendialnego Miasto przyznało wybranym studentom - laureatom i finalistom olimpiad stypendia w wysokości od 1 000 zł/mc do 1 500 zł/mc. Stypendia będą wypłacane przez jeden rok akademicki, od listopada 2020 r. do lipca 2021 r. łącznie przyznano 46 stypendiów. Łączna kwota przeznaczona na stypendia w roku akademickim 2020/2021 wynosiła 537,75 tys. zł.

W ramach XI edycji miejskiego programu stypendialnego Miasto przyznało wybranym studentom - laureatom i finalistom olimpiad stypendia w wysokości od 1 350 zł/mc do 1 500 zł/mc. Stypendia były wypłacane przez jeden rok akademicki, od listopada 2021 r. do lipca 2022 r. łącznie przyznano 49 stypendiów. Łączna kwota przeznaczona na stypendia w roku akademickim 2021/2022 wyniosła 621 tys. zł.

Działa i jest na bieżąco aktualizowana funkcjonalna platforma internetowa pod adresem www.studyinlodz.com.

pl w polskiej i angielskiej wersji językowej, przeznaczona dla osób zainteresowanych podjęciem studiów w Łodzi, szczególnie uczniów ostatnich lat szkół średnich z całej Polski oraz z zagranicy, a także łódzkich studentów 1 roku i studentów z zagranicy. Serwis zawiera przejrzystą i kompleksową ofertę Łodzi Akademickiej opartą o informacje na temat łódzkich uczelni publicznych i niepublicznych oraz Miasta Łodzi w jednym miejscu wraz z wyszukiwarką kierunków studiów dostępnych na łódzkich uczelniach. W celu rozpropagowania wiedzy o możliwościach studiowania w Łodzi utworzony został profil Study in Lodz w serwisie Facebook prowadzony w języku polskim i angielskim. Wiosną i jesienią 2021 r. została zrealizowana kampania promocyjna w mediach społecznościowych zachęcająca do studiowania w Łodzi oraz promująca profil Study in Lodz i stronę www.studyinlodz.com.pl w Polsce oraz na Ukrainie i Białorusi.

Miasto Łódź z sukcesem kontynuuje realizację programu „Młodzi w Łodzi”. Aktualnie z UMŁ aktywnie współpracuje już ponad 300 firm (w tym firmy- partnerzy karty rabatowej Młodzi w Łodzi) oraz największe łódzkie uczelnie publiczne i niepubliczne. W 2021 r. realizowane były następujące inicjatywy Programu:

- XIV edycja programu stypendialnego Młodzi w Łodzi.

TAB. 25 | **PROGRAM STYPENDIALNY
MŁODZI W ŁODZI**

	2019	2020	2021
Liczba stypendiów	29	11	13
Zwrot kosztów zakwaterowania	11	5	4
Kurs programowania	-	1	-
Dodatkowy lektorat z j. obcego	23	20	39
Liczba aplikacji	480	450	350

Źródło: UMŁ

- Portal praktyk i staży - stworzony w celu wspierania studentów łódzkich uczelni w zdobywaniu dodatkowych kwalifikacji oraz doświadczenia zawodowego. W 2021 r. opublikowano 640 ofert. Stronę odwiedza średnio 25 tys. użytkowników miesięcznie.
- Program płatnych staży wakacyjnych „Praktykuj w Łodzi!” – corocznie najlepsi stażyści otrzymują propozycje zatrudnienia u swojego pracodawcy (ok. 75%).

TAB. 26 | **PROGRAM PŁATNYCH STAŻY
WAKACYJNYCH PRAKTYKUJ W ŁODZI!**

	2019	2020	2021
Liczba płatnych staży	420	300	250
Minimalna wartość stażu brutto w zł	2 250	2 600	2 800
Liczba aplikacji	4 000	5 000	4 500

Źródło: UMŁ

- Bezpłatne szkolenia dla studentów „Twoja Kariera w Twoich Rękach” – w 2021 r. z 33 szkoleń skorzystało 1 538 uczestników. Ze względu na ograniczenia związane z zagrożeniem epidemiologicznym większość szkoleń odbywała się w formie webinarium online.
 - Wizyty w łódzkich firmach „Poznaj łódzkich Pracodawców” – były zawieszane w 2021 r. w związku z sytuacją epidemiczną.
 - Karta rabatowa Młodzi w Łodzi - dzięki Karcie Rabatowej studenci łódzkich uczelni mogli uzyskiwać rabaty na produkty i usługi oferowane przez partnerów, m.in. teatry, szkoły językowe, szkoły tańca, auto szkoły, kluby fitness, centra rozrywki oraz lokale gastronomiczne. Karta funkcjonuje w aplikacji mobilnej, można ją pobrać i korzystać z niej bezpłatnie. Na koniec 2021 r. rabaty w ramach karty oferowało blisko 100 partnerów. Podjęto działania zintegrowania karty Młodzi w Łodzi z Kartą Łodzianina, w ramach której od kwietnia 2022 r. ma funkcjonować pakiet zniżek dla studentów Młodzi w Łodzi.
 - Mia100 Talentów – były zawieszane w 2020 r. w związku z sytuacją epidemiczną.
 - Patronat programu Młodzi w Łodzi – w 2021 r. patronatem programu objęto 92 wydarzenia organizowane przez studentów lub dla studentów.
- Strona internetowa www.mlodziwlozdi.pl - ma ponad 53 tys. zarejestrowanych użytkowników oraz miesięcznie średnio prawie 33 tys. odsłon. Fanpage Młodzi w Łodzi na Facebooku ma już ponad 22 550 obserwujących, profil na Instagramie 1 415 obserwujących, a profil na LinkedIn – 7 550 obserwujących. W okresie od stycznia do grudnia 2021 na stronie opublikowanych zostało 270 ofert pracy.

Rewitalizacja ul. Wiókienniczej

FILAR: PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO

Łódź atrakcyjna, bezpieczna i zdrowa – poprawa jakości życia mieszkańców dzięki zwiększeniu atrakcyjności przestrzeni publicznej, rewitalizacji kluczowych obszarów Miasta, wykorzystaniu potencjału środowiska przyrodniczego i rozwoju zrównoważonego transportu miejskiego.

1. REWITALIZACJA ŚRÓDMIEŚCIA

Wzrost poziomu życia łodzian poprzez zwiększenie atrakcyjności centralnych obszarów miasta, odbudowę historycznej tkanki miejskiej przy nadaniu jej nowych funkcji.

Łódź w dalszym ciągu realizuje Program Rewitalizacji Obszarowej Centrum Łodzi wraz z szeroko rozumianą rewitalizacją społeczną. Program obejmuje wybrane, centralnie położone w strefie gęstej zabudowy śródmiejskiej, kwartały miejskie. Łączna wartość projektów, uwzględniająca 2 projekty realizowane w partnerstwie i udział finansowy partnerów, wynosi 980,7 mln zł (umowy o dofinansowanie podpisano w 2017 r.). Ogółem w ośmiu projektach rewitalizacji obszarowej realizowanych jest 119 zadań inwestycyjnych, w tym 68 remontów nieruchomości oraz 51 inwestycji drogowych i związanych z zielenią (trzy parki, dwa pasáže, Stary Rynek, dwa place oraz park kieszonkowy). Realizacja projektów przewidziana jest do końca 2023 roku.

W globalny proces rewitalizacji śródmieścia wpisuje się także odnowa obiektów zabytkowych (m.in. pałac Steinertów), budowa Nowego Centrum Łodzi, rozszerzanie funkcji kompleksu EC1 oraz rewitalizacja Księżego Młyna. Szeroki pakiet inwestycji poprawiających infrastrukturę i funkcjonowanie dotyczy również instytucji kultury - muzeów, domów kultury i bibliotek.

RYS. 4 | PRIORYTETOWE PROJEKTY (1-8) REWITALIZACJI OBSZAROWEJ CENTRUM ŁODZI

Źródło:
Zarząd Inwestycji Miejskich

TAB. 27 | DOFINANSOWANIE PROJEKTÓW REWITALIZACJI OBSZAROWEJ CENTRUM ŁODZI W MLN ZŁ.

Nr projektu	Wartość całkowita	Dofinansowanie		Krajowe środki publiczne	
		Budżet Państwa	EFRR	Wkład własny	Budżet Państwa Partnera
Projekt Nr 1	228,95	4,48	101,22	123,25	0,00
Projekt Nr 2	126,67	1,84	70,04	39,81	14,97
Projekt Nr 3	77,10	3,00	31,11	42,99	0,00
Projekt Nr 4	150,07	5,32	69,21	75,53	0,00
Projekt Nr 5	116,57	6,35	44,26	65,97	0,00
Projekt Nr 6	93,13	2,53	33,34	57,26	0,00
Projekt Nr 7	136,28	3,06	59,69	73,53	0,00
Projekt Nr 8	51,91	1,22	23,23	27,47	0,00
Razem	980,68	27,79	432,10	505,82	14,97

Źródło: Centrum Usług Wspólnych

W 2021 r. w dalszym ciągu prowadzono wyłanianie wykonawców dla zadań inwestycyjnych zaplanowanych w ramach Rewitalizacji Obszarowej Centrum Łodzi, kontynuowano i rozpoczynano prace budowlane w ramach ROCŁ oraz oddawano do użytku ukończone inwestycje.

Do użytku oddane zostały kamienice przy ul. Włóknienniczej 3, 4, 5, 6, 7, 8, 12, 14, 16, ul. Piotrkowskiej 77, ul. Kilińskiego 39, ul. Wschodniej 20, 23, 54, ul. Sienkiewicza 56 i 79, ul. Roosevelta 17 oraz ul. Gdańskiej 1. Ukończono inwestycje drogowe związane z przebudową ulic: ul. Wschodniej (na odcinkach: od ul. Północnej do

ul. Rewolucji 1905 r. oraz od ul. Rewolucji 1905 r. do ul. Jaracza), ul. Kilińskiego (od ul. Rewolucji 1905 r. do ul. Jaracza), ul. Sienkiewicza (na odcinkach: od ul. Nawrot do ul. Tuwima, od ul. Nawrot do al. Piłsudskiego), ul. Rewolucji 1905 r. (od ul. Piotrkowskiej do ul. Wschodniej), ul. Próchnika (od ul. Piotrkowskiej do ul. Zachodniej), ul. Pomorskiej (od pl. Wolności do ul. Wschodniej), ul. Zachodniej (na odcinkach od ul. Próchnika do Legionów oraz od ul. Ogrodowej do ul. Legionów), ul. Nowomiejskiej (od pl. Wolności do ul. Ogrodowej). Zakończono również przebudowę pasażu Majewskiego łączącego ul. Włókienniczą z ul. Jaracza oraz pasażu Róży, który stał się przebiegiem międzykwateralnym pomiędzy ul. Zachodnią, ul. Piotrkowską a pl. Wolności. Przy skrzyżowaniu ul. Kilińskiego oraz Jaracza ukończono „Park Kieszonkowy im. Aliny Margolis - Edelman” oraz „Targ Jaracza”.

W 2021 r. rozpoczęto oraz kontynuowano prace nad budową, modernizacją lub adaptacją budynków (wraz z zagospodarowaniem terenu) przy ul. Rewolucji 1905 r. 13, 15, 17, 29, ul. Wschodniej 35, 45, 52, ul. Włókienniczej 2, 11, 15 i 22, ul. Kilińskiego 28, ul. Legionów 20A, 37A, 44, ul. Mielczarskiego 3, 15, 33, ul. Sienkiewicza 22, 75/77, ul. Północnej 7, 23, ul. Pomorskiej 11, ul. Zachodniej 56. Prace toczyły się również przy przebudowie ulicy Włókienniczej oraz przy budowie dróg uzupełniających ul. Traugutta - Drogi A, B, C. Rozpoczęto prace przy budowie drogi łączącej ul. Sienkiewicza z ul. Wschodnią wraz z zagospodarowaniem przestrzeni publicznej w jej okolicy. W roku 2021 rozpoczęto prace przy ciągu pieszo – jezdny oraz związane z zagospodarowaniem przestrzeni w kwartale ulic: Nawrot – Piotrkowska – Roosevelta – Sienkiewicza. Realizowana była budowa drugiego przebiegu międzykwateralnego od Legionów 25 do Ogrodowej 20 i Gdańskiej 8 oraz przebiegu nr 3 od ul. Ogrodowej 18 do ul. Zachodniej 55.

Przygotowywano projekty dla nieruchomości: zlokalizowanych przy ul. Kilińskiego 36, ul. Sienkiewicza 26, 61A, 63 i ul. Mielczarskiego 22, ul. Piotrkowskiej 115. Rozpoczęto prace nad opracowaniem dokumentacji dla inwestycji polegających na projektowaniu przestrzeni publicznych i ulic: Starego Rynku, Parku Staromiejskiego, ul. Podrzecznej/Wolborskiej (na odcinku od ul. Nowomiejskiej do ul. Franciszkańskiej), ul. Legionów i Cmentarnej (Legionów na odcinku od pl. Wolności do ul. Żeligowskiego, ul. Cmentarnej na odcinku od ul. Legionów do ul. Ogrodowej), pl. Wolności, drogi łączącej ul. Nawrot z pl. Komuny Paryskiej, placu Komuny Paryskiej, Pasażu Schillera, ul. Ogrodowej od ul. Cmentarnej do ul. Gdańskiej, ul. Mielczarskiego.

Kolejnym działaniem jest rewitalizacja przestrzeni

miejskiej przy ul. Moniuszki 3, 5 i przy ul. Tuwima 10. Projekt ujęty został w Strategii Rozwoju Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego 2020+ na liście projektów podstawowych, realizowanych w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych. Całkowity koszt przedsięwzięcia - 66,24 mln zł, w tym środki z budżetu miasta - 39,59 mln zł, środki UE - 26,65 mln zł. W ramach projektu w 2021 r.:

- zgodnie z zawartą umową na przebudowę i remont nieruchomości przy ul. Moniuszki 3 i 5 w roku 2021 realizowano roboty budowlane zgodnie z przyjętym Harmonogramem rzeczowo-finansowym.
- wykonano pokrycie dachowe, remont elewacji budynków, wymianę okien i drzwi, odrestaurowanie okien i drzwi, odtworzenie klatek schodowych i ich renowację, renowację detali architektonicznych, odtworzenie sztukaterii, roboty instalacyjne elektryczne i sanitarne, roboty izolacyjne. W IV kwartale 2021 r. układano parkiety, posadzki, okładziny ścienne, przeprowadzono też roboty malarskie. Przystąpiono do montażu lamp oświetleniowych i wyposażenia łazienek i toalet.
- przy ul. Tuwima 10 w roku 2021 dokonano nowego podziału pomieszczeń zgodnie z zamiennym projektem na wniosek przyszłego użytkownika, przebudowano instalacje elektryczne, sanitarne. Wykonano remont elewacji, montaż okien i drzwi. Ułożono wykładziny podłogowe, okładziny ścian w pomieszczeniach sanitarnych i posadzki. Wyremontowano klatki schodowe, odrestaurowano balustrady, zamontowano lampy oświetleniowe i pozostały osprzęt. Pomalowano wszystkie pomieszczenia. W grudniu 2021 r. zakończono roboty budowlane.
- budowa drogi łączącej ulicę Tuwima z ulicą Moniuszki: Zamawiający uzyskał zamienną decyzję ZRID i przystąpiono do kontynuacji zgodnie z zaktualizowanym harmonogramem rzeczowo-finansowym robót. W ramach przebudowy ulicy Moniuszki zawarto umowę z wykonawcą i realizowano roboty drogowe. Do końca 2021 r. budżet dla wszystkich zadań objętych Projektem wykonano w 61%.

Największą inwestycją realizowaną poza programem rewitalizacji obszarowej jest kompleksowy projekt partnerski „Szlakiem architektury włókienniczej. Rewitalizacja Księżego Młyna”, realizowany ze wsparciem funduszy UE w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, który prowadzi do odnowy jednej z największych łódzkich atrakcji turystycznych. W ramach projektu o łącznej wartości 60,1 mln zł

Zrewitalizowana posesja przy ul. Wschodniej 42

(dofinansowanie z UE w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych – 39,2 mln zł), w 2021 r. wykonywano:

- remonty konserwatorskie i przebudowę budynków mieszkalnych przy ul. Przędzalnianej 63 i 67 oraz przy ul. Księży Młyn 1 i 9;
- zagospodarowanie przestrzeni przy ul. Księży Młyn 1-11;
- remont konserwatorski alejki Księży Młyn.
- remont konserwatorski i przebudowę budynków mieszkalnych przy ul. Przędzalnianej 49 i 51 oraz ul. Księży Młyn 3 oraz 5;

łączna wartość działań realizowanych na Księżym Młynie wynosi 97 mln zł. Działania budowlane obejmują kompleksową modernizację przestrzeni publicznej i 21 budynków.

Równolegle do prowadzonych działań inwestycyjnych realizowane były działania o charakterze społecznym. Zespół Latarników Społecznych oraz Gospodarzy Obszaru kontynuował działania mające na celu wspieranie mieszkańców w procesie wyprowadzek oraz pomoc w rozwiązywaniu życiowych trudności. Poza mieszkańcami i mieszkankami budynków objętych inwestycjami Rewitalizacji Obszarowej Centrum Łodzi (ROCL) pomocą objęto osoby wykwaterowywane także z innych tytułów prawnych (m. in. rozbiórki budynków, wskazania Państwowego Inspektora Nadzoru Budowlanego, inwestycje). Dotyczyło to najemców i osób nie posiadających umów najmu z nieruchomości przy ul. Ogrodowej 26, 28, ul. Gdańskiej 3A i 3B, ul. Wschodniej 67, ul. Kilińskiego 140, ul. Pomorskiej 14, ul. Targowej

6/8, Włókienniczej 10, 13 i 17 czy ul. Skierniewickiej 20. Pomoc uzyskało około 200 środowisk.

Zespół ds. zasiedlania kamienic wyremontowanych w ramach ROCL w 2021 roku rozszerzył swoje kompetencje o zasiedlanie budynków z gminnego zasobu mieszkaniowego wyremontowanych i nowo powstałych w ramach inwestycji realizowanych przez Miasto Łódź oraz lokali w budynkach powstających w partnerstwie z Widzewskim Towarzystwem Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. W 100% zasiedlono wyremontowane budynki: Gdańska 8, Narutowicza 4, 12, Księży Młyn 5, Tuwima 33, Piotrkowska 142, Przędzalniana 49, 51 oraz Wschodnia 24. Prace Zespołu objęły również dobór najemców w budynkach oddanych do użytkowania w roku 2020 i 2021, takich jak: Gdańska 1, Kilińskiego 26, 39, Sienkiewicza 56, 79, Wschodnia 20, 23, 42, 54, Włókiennicza 6, 8, 12, 14, 16, Łęczycka 70B. Prowadzony był także monitoring przeprowadzonych lokatorów i kont finansowych lokali zamiennych i lokali o najmie socjalnym, mający na celu sprawdzenie, jak mieszkańcy radzą sobie w nowym miejscu, aby móc dostosować narzędzia wsparcia w przypadku wystąpienia problemów.

W 2021 roku nadal realizowano projekty w ramach cross-finansingu. Ich celem jest przygotowanie mieszkańców na pojawienie się w najbliższej okolicy nowych miejsc pełniących różne funkcje społeczne. Realizowany i planowany jest szereg aktywności zmierzających do sąsiedzkiej integracji mieszkańców i odbiorców tych funkcji. W 2021 r. działania te obejmowały:

- w ramach projektu 2 ROCL: ul. Narutowicza 4, 12 - 3

mieszkania chronione dla osób wychodzących z pieczy zastępczej;

- w ramach projektu 3 ROCł: ul. Tuwima 33, 35, 46 - mieszkanie chronione dla osób z wychodzących pieczy zastępczej, Dom Dziennego Pobytu, Punkt Pracy Socjalnej i Filia Miejskiej Biblioteki Publicznej;
- w ramach projektu 4 ROCł: ul. Wschodnia 42 - mieszkanie chronione dla osób z zaburzeniami psychicznymi, filia Miejskiej Biblioteki Publicznej;
- w ramach projektu 6 ROCł: ul. Sienkiewicza 79 - Dom Dziennego Pobytu.
- w ramach projektu 8 ROCł: ul. Gdańska 8 - mieszkanie chronione dla osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz filia Miejskiej Biblioteki Publicznej;

Ponadto na obszarze Projektów 1, 4, 7 i 8 Rewitalizacji Obszarowej Centrum Łodzi rozpoczęły się działania, których celem jest organizacja i promocja wolontariatu, w tym wolontariatu sąsiedzkiego.

Specjalista ds. komunikacji z przedsiębiorcami przez cały rok 2021 był w stałym kontakcie z przedsiębiorcami, prowadzącymi działalność na obszarze rewitalizacji. Na bieżąco informował o postępach prac w procesie inwestycji oraz wspierał przedsiębiorców w przeprowadzkach do lokali zamiennych. Poza tym interweniował w różnorodnych sprawach przedsiębiorców z obszaru rewitalizacji. W roku 2021 po przeprowadzeniu procedury konkursowej zostały wynajęte pierwsze lokale użytkowe w nieruchomościach wyremontowanych w ramach ROCł (np. Tuwima 46, Tuwima 52, Tuwima 33, Narutowicza 4 i 12, Sienkiewicza 56 i 79).

Na obszarze projektów 1-8 ROCł działają trzy Partnerstwa skupiające instytucje, stowarzyszenia, fundacje, związki wyznaniowe, uczelnie wyższe, placówki edukacyjne, instytucje kultury, lokalnych liderów i mieszkańców. Ich przedstawiciele wspólnie diagnozują potrzeby danej okolicy i tworzą bazę zasobów, z których może czerpać lokalna społeczność. Są to:

- Lokalna Grupa Działania (ang. URBACT Local Group), działająca na obszarze pomiędzy ulicami Narutowicza, Piłsudskiego, Piotrkowską i Dowborczyków, która powstała w roku 2019 w ramach międzynarodowego projektu „URBAN-REGENERATION-MIX”. W maju 2021 r. członkowie grupy zorganizowali Majowy Piknik Sąsiedzki, podczas którego wspólnie stworzyli otwartą przestrzeń do działań kreatywnych na skwerze przy rondzie Jezuitów, gdzie odbywały się gry i zabawy sprawnościowe, bookcrossing. Członkowie Partnerstwa brali udział oraz promowali imprezy i wydarzenia organizowane w filii Biblioteki Miejskiej „Tuvim” m.in.

warsztaty z robienia transparentów, warsztaty z robienia makramowych kwietników, warsztaty ogrodnicze, stolarskie, gra miejska, pikniki promujące czytelnictwo, minigranty dla mieszkańców ulicy Tuwima.

- Partnerstwo wokół filii Biblioteki Miejskiej „Gdańska” na Gdańskiej 8, które wraz z wykonawcą działań animacyjnych, edukacyjnych, szkoleniowych, warsztatowych skierowanych do mieszkańców najbliższej okolicy realizowało szereg działań m.in. geocaching, gra miejska, spotkania promujące czytelnictwo, spotkania autorskie, warsztaty dla dzieci i młodzieży „Tolerancja i otwartość”.
- Partnerstwo działające na obszarze pomiędzy ulicami Północna, Wschodnia, Narutowicza i Kilińskiego. Jego członkowie brali udział oraz promowali wydarzenia i imprezy organizowane w filii Biblioteki Miejskiej „Odyseja”, m.in. akcja „biblioteka w drodze”, tzw. Żywa biblioteka, cykl spotkań z podróżnikami i blogerami, pikniki sąsiedzkie, minigranty dla mieszkańców ulicy Wschodniej.

Kontynuowano realizację projektu pn. „URBAN-REGENERATION-MIX” współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Programu Urbact III ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. URBAN-REGENERATION-MIX to międzynarodowa sieć służąca transferowi dobrych praktyk w obszarze społecznego wymiaru rewitalizacji. Jej celem jest zwiększenie zaangażowania obywateli oraz podniesienie poziomu ich udziału w procesie rewitalizacji przestrzeni miejskiej. W 2021 r. zrealizowano w Łodzi ostatni etap projektu URBAN REGENERATION-MIX, poświęcony upowszechnianiu rezultatów, w szczególności wypracowanych narzędzi, rozwiązań i modeli, a także produktów sieciowych w różnych formach. Ponadto dążono do rozpropagowania informacji o prowadzonych działaniach w celu zwrócenia uwagi i zachęcenia innych miast do refleksji nad tematem włączania mieszkańców w procesy rewitalizacji. Realizację projektu zamykała konferencja podsumowująca, która odbyła się w formule zdalnej 20-21 maja 2021 r.

W 2021 roku, na zlecenie Biura Rewitalizacji i Mieszkalnictwa, firma „EU-CONSULT” Sp. z o.o. przygotowała raport ewaluacyjny podsumowujący realizację „Gminnego Programu Rewitalizacji miasta Łodzi 2026+” w latach 2018–2020. Zawiera on ocenę stopnia osiągnięcia przez miasto 4 celów strategicznych GPR na podstawie analizy dokumentów (GPR i rocznych raportów z jego realizacji) oraz opinii mieszkańców na temat prowadzonych w Łodzi działań rewitalizacyjnych.

Badaniem opinii objęto grupę 300 mieszkańców kwartałów priorytetowych, którzy zostali bezpośrednio objęci działaniami rewitalizacyjnymi o charakterze obszarowym oraz tych, którzy takimi działaniami objęci byli pośrednio. Jak wykazały przeprowadzone analizy, poziom realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji miasta Łodzi 2026+ przebiega w sposób planowany i zgodny z zapisami widniejącymi w dokumencie. W opinii przeważającej części mieszkańców miasta i interesariuszy procesu rewitalizacji Łodzi, działania naprawcze opisane w dokumencie GPR, w tym w szczególności cele strategiczne i przedsięwzięcia rewitalizacyjne, mają charakter trwały i w sposób adekwatny odpowiadają na zjawiska zdiagnozowane w mieście.

Łódź jest partnerem wdrażanego od czerwca 2020 r. projektu badawczego pn.: „Rozwijanie przyszłościowych ośrodków miejskich poprzez kulturę oraz strategie oparte na kreatywności w czasie przemian – T-Factor” finansowanego w ramach Programu Komisji Europejskiej Horyzont 2020. To pierwszy projekt wdrażany przez Miasto Łódź w ramach tego Programu. Dotyczy on tzw. „miejsc tymczasowych” oraz roli „tymczasowej urbanistyki” w regeneracji miast. Łódź służy jako tzw. przykład praktyk zaawansowanych (studium przypadku), badanych w celu zrozumienia roli przestrzeni i jej czasowego wykorzystania oraz działań tymczasowych w procesie rewitalizacji miasta. Konsorcjum projektu to koalicja miast, uniwersytetów, przedsiębiorstw i organizacji obywatelskich – w sumie 25 podmiotów z 12 krajów. Będą one wymieniać się wiedzą i doświadczeniami, aby rozpropagować ważne dla przyszłości miast koncepcje zakładające włączenie społeczne i rozwój oraz wspierać się w opracowaniu narzędzi i rozwiązań w zakresie tymczasowej urbanistyki i „tymczasowych przestrzeni”. W 2021 roku powstał raport dotyczący doświadczeń miast europejskich, w tym Łodzi, w zakresie działań tymczasowych i tymczasowego zagospodarowania przestrzeni w projektach rewitalizacji. Publikacja dostępna jest on-line na stronie projektu: <https://www.t-factor.eu/d2-1-advanced-cases-portfolio/>.

Ponadto rozpoczęły się prace w miastach pilotażowych projektu testujących rozwiązania tymczasowe. W kolejnych dwóch latach projektu miasta pilotażowe ze wsparciem całego konsorcjum skupią się na wdrażaniu i ewaluacji działań tymczasowych. Doświadczenia i wiedza Łodzi okazały się bardzo pomocne dla Kowna, Mediolanu i Bilbao, a to z tymi miastami pilotażowymi najprawdopodobniej będziemy współpracować na dalszych etapach projektu.

Prowadzono także nadal intensywne działania w zakresie promocji i wsparcia rozwoju mikroprzedsiębiorczości wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji Miasta Łodzi. W roku 2021 r. Urząd Miasta Łodzi realizował 14 projektów z dofinansowaniem Europejskiego Funduszu Społecznego, których beneficjentami było 674 mieszkańców obszaru rewitalizacji zagrożonych wykluczeniem społecznym, tj. długotrwale bezrobotnych, zagrożonych utratą mieszkania lub bezdomnych, uzależnionych lub w trakcie terapii odwykowej, byłych więźniów, osób z niepełnosprawnościami, w tym z deficytami intelektualnymi i ze szczególnym uwzględnieniem osób głuchych i słabosłyszących. Łączna wartość projektów to prawie 18 mln zł. Złożono 8 wniosków o dofinansowanie projektów, które czekają na rozstrzygnięcie konkursu (o wartości prawie 7 mln, skierowanych do 261 mieszkańców obszaru rewitalizacji miasta Łodzi). Ponadto w ramach dotychczasowych (kontynuowanych) lub nowo podpisanych umów realizowano 15 projektów o wartości prawie 31 mln zł, których przedmiotem były przedsięwzięcia skierowane do niepracujących mieszkańców obszaru rewitalizacji po 29 roku życia. Projekty te są atrakcyjne dla odbiorców ze względu na zapewnienie im szkoleń, kursów oraz płatnych staży dla uczestników projektu. Działania skierowane były do ponad 1400 osób.

Urząd Miasta Łodzi podjął intensywne działania w zakresie promocji i wsparcia rozwoju mikroprzedsiębiorczości wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji Miasta Łodzi. W ramach 12 projektów (o wartości ponad 36 mln) realizowanych przez Miasto mieszkańcy obszaru rewitalizacji otrzymali możliwość pozyskania jednorazowej dotacji na rozwój własnego biznesu (w kwocie 23 050 zł) oraz wsparcie pomostowe na comiesięczne koszty prowadzenia własnej firmy w wysokości do 2 800 zł miesięcznie w okresie maksymalnie do 12 miesięcy prowadzenia działalności. Łącznie, w ramach tego rodzaju projektów, wsparciem zostanie objętych 767 osób. W ubiegłym roku zwiększono wartość dofinansowania w dwóch projektach, w ramach których w kolejnym roku dodatkowo 34 mieszkańców obszaru rewitalizacji będzie miało możliwość uruchomienia własnej firmy z dużym wsparciem w postaci bezzwrotnej dotacji z UE.

W 2021 roku realizowano 20 projektów przedszkoli miejskich o wartości całkowitej ponad 15 mln zł. W ramach każdego przedsięwzięcia placówki przedszkolne poszerzają swoją ofertę o dodatkowych specjalistów (m.in. logopeda, psycholog, terapeuta), podnoszą

poziom kompetencji kadry, jak również doposażają się w pomoce dydaktyczne. Łącznie wsparcie skierowane zostało do ponad 1000 dzieci i 247 nauczycieli.

Złożono także 5 projektów skierowanych do przedszkoli specjalnych lub przedszkoli z oddziałami integracyjnymi (o wartości prawie 3 mln skierowanych do 71 dzieci oraz 62 nauczycieli). W ramach kształcenia ogólnego realizowano (kontynuowano lub rozpoczęto) 45 projektów podnoszących kompetencje uczniów niezbędne na rynku pracy (poprzez dodatkowe zajęcia wyrównawcze, specjalistyczne, rozwijające), w ramach których m.in. skierowano nauczycieli na wysokiej jakości kursy, szkolenia i studia podyplomowe oraz doposażono pracownie w wysokiej jakości sprzęt informatyczny i w inne pomoce dydaktyczne. Łączna wartość tych projektów to ponad 29 mln zł, z których skorzysta w sumie ponad 6 000 uczniów i 1149 nauczycieli.

Działania edukacyjne Miasta podjęte zostały również w sferze kształcenia zawodowego. Dowodem jest tu realizacja przez placówki kształcenia zawodowego, znajdujące się na obszarze rewitalizacji miasta Łodzi, 34 projektów unijnych o łącznej wartości ponad 40 mln zł. Celem wszystkich projektów było podniesienie jakości nauczania zawodowego w kilkunastu zawodach, w których kształcą poszczególne placówki, poprzez zorganizowanie zajęć dodatkowych bądź specjalistycznych dla uczniów, podwyższenie kompetencji bądź kwalifikacji nauczycieli oraz doposażenie pracowni zawodowych. Z realizacji tych przedsięwzięć skorzysta 2665 uczniów i 324 nauczycieli.

Działania Miasta, kierowane do mieszkańców, obejmują również podnoszenie ich kompetencji językowych (języki: angielski, niemiecki, francuski) i komputerowych. W tym celu zostały przygotowane projekty językowe i komputerowe dla prawie 2 300 mieszkańców obszaru rewitalizacji, którzy z własnej inicjatywy zainteresowani byli nabyciem, uzupełnieniem lub podwyższeniem umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji. Miasto w sumie podjęło się realizacji 6 projektów o łącznej wartości prawie 5,3 mln zł.

Lokalowy zasób gminy Łódź

W zarządzie jednostki gminy Łódź pod koniec 2021 r. pozostawało 43 649 lokali mieszkalnych, z czego w zasobie lokalowym gminy 39 858 oraz 7 113 lokali użytkowych (w tym 1 124 garaże), z czego w zasobie lokalowym gminy 6 713 (w tym 1 069 garaży). Miasto Łódź w 2021 r. w wyniku sprzedaży lokali na rzecz najemców lub w drodze przetargów zbyło 13 nieruchomości zabudowanych budynkami jednorodinnymi oraz wyszło z 23 nieruchomości wspólnot mieszkaniowych.

Trwają sukcesywne prace w zakresie potwierdzania tytułów prawnych do nieruchomości, pozostających w samoistnym posiadaniu Miasta Łodzi. Według stanu na koniec 2021 r. ustalono 19 nieruchomości (25 budynków, 130 lokali) w samoistnym posiadaniu Miasta Łodzi, w stosunku do których trwają czynności w celu potwierdzenia tytułu Skarbu Państwa/Miasta Łodzi w drodze zasiedzenia. Pozwoli to Miastu Łodzi na realizowanie wobec takiego zasobu pełni uprawnień właścicielskich.

W 2021 roku wydano 1 948 skierowań do zawarcia umowy najmu (w tym 795 na najem socjalny), których wydanie każdorazowo poprzedzane było szczegółową analizą i bieżącą kontrolą stanu prawnego i faktycznego.

W 2021 roku Zarząd Lokali Miejskich przeprowadził 4 245 postępowań dotyczących wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Miasta Łodzi.

Wartość należności z tytułu czynszu w komunalnych lokalach mieszkalnych i użytkowych wzrosła w minionym roku o 26,5 mln zł i wynosi ponad 572 mln zł. Wskaźnik ściągłości bieżącej liczony, jako relacja wartości wpływów otrzymywanych od najemców lokali w zasobie komunalnym w stosunku do wartości przypisu ewidencjonowanego dla tych lokali, w 2021 r. wzrósł o 1,19 pkt. proc. i wyniósł 83,88%.

Miasto, podobnie jak w latach poprzednich, kontynuowało działania windykacyjne ograniczające ryzyko utrzymania zakładanego poziomu ww. wskaźników poprzez dyscyplinowanie najemców do poprawy bieżącej ściągłości opłat, jak również ograniczenia dynamiki przyrostu należności czynszowych. W 2021 r. trudno było prowadzić windykację zadłużenia czynszowego, ze względu na trwającą nadal pandemię covid-19. Istotny był fakt, że eksmisje z lokali mieszkalnych w dalszym ciągu nie były realizowane - zgodnie z obowiązującą ustawą z dnia 2 marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem covid-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacjami kryzysowymi. W związku z tym Zarząd Lokali Miejskich od dwóch lat nie mógł wykonywać eksmisji, mimo przygotowania do zasiedlenia lokali do najmu socjalnego i pomieszczeń tymczasowych. Niestety wywołuje to u części dłużników poczucie bezkarności i w efekcie przestają oni na bieżąco płać za zajmowany bezumownie lokal, a to z kolei skutkuje wzrostem zadłużenia. Przepisy zabraniające wykonywania eksmisji nie obejmują dłużników

zajmujących lokale użytkowe, dlatego w 2021 roku wykonano 24 eksmisje z lokali użytkowych (komornicy sądowi wykonali 20 eksmisji, 4 lokale dłużnicy zdali dobrowolnie po wszczęciu postępowania egzekucyjnego przed wyznaczonym terminem opróżnienia lokalu).

Prowadzono głównie windykację polubowną. Wezwania do zapłaty kierowano w ten sposób również do najemców i użytkowników lokali użytkowych. W 2021 roku do najemców i użytkowników lokali użytkowych skierowano 1 399 wezwań do zapłaty (w tym: 1 116 pod rygorem wypowiedzenia umowy najmu, 131 przedsądowych, 152 do zapłaty i dobrowolnego zdania lokalu). Do dłużników zajmujących lokale w nieruchomościach prywatnych i współwłasnych skierowano 747 wezwań do zapłaty. Efektem rozmów z dłużnikami były podpisane umowy w sprawie spłaty zadłużenia w ratach oraz porozumienia w sprawie spłaty w formie świadczenia rzeczowego. W 2021 roku zawarto: 470 ugód w sprawie spłaty zadłużenia w ratach na kwotę 6,5 mln zł oraz 109 porozumień w sprawie spłat zadłużenia w formie świadczenia rzeczowego na kwotę 798,3 tys. zł. W roku 2021 osoby odpracowujące zadłużenie wykonały świadczenie rzeczowe wartości 290,6 tys. zł. Od chwili rozpoczęcia programu odpracowania zaległości, tj. od września 2015 roku do dnia 31 grudnia 2021 roku odpracowano kwotę 3,1 mln zł. W 2021 roku w wyniku zawartych ugód w sprawie spłaty zadłużenia w ratach odzyskano 3,77 mln.

W 2021 roku kontynuowano dotychczasową politykę gospodarowania lokalami użytkowymi znajdującymi się w zasobie Miasta, której podstawowymi założeniami było zaspokojenie potrzeb lokalowych podmiotów działających na rzecz społeczności lokalnej oraz zasada jawności dysponowania lokalami. Zorganizowano 6 publicznych przetargów na wysokość stawki czynszu najmu lokali użytkowych, w wyniku których wynajęto ogółem 137 lokali (wzrost o 95% r/r.). Ponadto 147 lokali użytkowych wynajęto w trybie bezprzetargowym.

W 2021 roku na techniczne utrzymanie mieszkaniowego zasobu Miasta wydatkowano ogółem 40,2 mln zł (rok wcześniej - 26 mln zł). Z kwoty tej pokryto najpilniejsze remonty lokali, konserwacje budynków, remonty ogólnobudowlane i rozbiórki.

TAB. 28 | **UZYSKANE EFEKTY RZECZOWE**

Rodzaj zrealizowanych robót budowlanych		2021
1	Remont lokali wolnych przeznaczonych do ponownego zasiedlenia (lokale zamienne) - w tym: lokale użytkowe	298 50
2	Remont lokali wolnych przeznaczonych do ponownego zasiedlenia (najem socjalny, pomieszczenia tymczasowe) Rozbiórki budynków, w tym: - mieszkalnych	261 77 19
3	- gospodarczych	19
	- użytkowych	27
	- w ramach realizacji decyzji PINB	12
4	Realizacja decyzji i postanowień PINB	62
5	Wymiana stolarki okiennej i drzwiowej	47
6	Remonty ogólnobudowlane (elementów budynku w tym dekarskie, zabezpieczające konstrukcję)	23
7	Remont instalacji wewnętrznych (gazowej, elektrycznej, wodociągowej, kanalizacyjnej, centralnego ogrzewania)	36
8	Roboty doraźne związane z usunięciem awarii oraz inne prace i roboty budowlano-instalacyjne wykonywane w ramach konserwacji bieżących	2139

Źródło: Zarząd Lokali Miejskich

W 2021 roku w Zarządzie Lokali Miejskich uruchomiona została INFOLINIA dla najemców i użytkowników lokali gminnych. Od dnia 19 maja do 31 grudnia 2021 roku obsłużonych zostało ponad 13 tysięcy mieszkańców oraz przyjęto 596 zgłoszeń.

W 2021 r. udzielono 11 dotacji na łączną kwotę 1,5 mln zł na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy obiektach wpisanych do rejestru zabytków oraz 12 dotacji na łączną kwotę 2,77 mln zł na roboty budowlane polegające na remoncie lub przebudowie oraz na prace konserwatorskie i prace restauratorskie na nieruchomościach położonych na obszarze Specjalnej Strefy Rewitalizacji.

W 2021 r. Łódź realizowała projekt „Emission reduction in 100 municipal buildings in the historic center of Łódź” zakładając redukcję emisji w 100 budynkach komunalnych w historycznym centrum Łodzi poprzez ich renowację, kompleksową termomodernizację, wymianę nieekologicznych źródeł ciepła oraz podłączenie do sieci ciepłowniczej. W tym celu przeprowadzona zostanie inwentaryzacja stanu technicznego budynków, audyty energetyczne, analiza możliwych do wykorzystania technologii oraz analizy finansowe.

Grant w wys. 60 tys. euro Miasto otrzymuje w dwóch transzach: 70% w ciągu miesiąca od podpisania umowy (nasza będzie podpisana z datą 8.11.2021) oraz 30% w ciągu miesiąca od złożenia i zaakceptowania Koncepcji Inwestycyjnej. Na opracowanie KI jest 12 miesięcy od momentu podpisania umowy

2. ZIELONA, UPORZĄDKOWANA ŁÓDŹ

Poprawa jakości życia łodzian i zwiększenie atrakcyjności miasta dzięki wykorzystaniu potencjału środowiska przyrodniczego, zachowaniu i porządkowaniu przestrzeni aktywnej biologicznie i obszarów służących rekreacji i budowaniu zdrowego stylu życia.

Działania związane z tym celem realizowane były w obszarze polityki przestrzennej, komunalnej i ochrony środowiska zgodnie z uchwalonymi przez Radę Miejską 16 stycznia 2013 r. politykami sektorowymi: „Polityką komunalną i ochrony środowiska Miasta Łodzi 2020+” oraz „Strategią przestrzennego rozwoju Łodzi 2020+”. Dokumentem planistycznym obowiązującym obecnie dla całego obszaru miasta jest „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Łodzi”. W 2018 r. Rada Miejska przyjęła nowe studium uwarunkowań, które zawiera rzeczywisty obraz miasta oraz wskazuje optymalne i realne perspektywy jego rozwoju. W marcu 2019 r. studium zostało zaktualizowane w zakresie dotyczącym określenia obszaru przestrzeni publicznej oraz obszarów, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego - uchwała Nr VI/215/19 Rady Miejskiej w Łodzi. W roku 2021 zrealizowano i zakończono prace nad zmianą Studium w zakresie uznania za obszary przestrzeni publicznej projektowanych na obszarze miasta dróg kluczowych dla poprawy funkcjonowania systemu transportowego miasta – realizacja uchwały Nr XIX/735/20 Rady Miejskiej w Łodzi w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Łodzi” w zakresie dotyczącym określenia obszarów przestrzeni publicznej - projektowanych dróg. Uzyskano opinie i uzgodniono projekt zmiany Studium z właściwymi instytucjami i organami, ogłoszono, obwieszczone i zawiadomiono mieszkańców o wyłożeniu projektu zmiany Studium do publicznego wglądu oraz o możliwości składania uwag, przeprowadzono dyskusję publiczną z mieszkańcami na temat rozwiązań zaproponowanych w zmianie Studium, zebrano, przeanalizowano i rozpatrzono uwagi - zarządzenie Nr 8901/VIII/21 Prezydenta Miasta Łodzi

z dnia 26 listopada 2021 r. w sprawie rozpatrzenia uwag złożonych do projektu zmiany Studium. Ostatecznie przyjęcie dokumentu przez Radę Miejską nastąpiło 22 grudnia 2021 roku uchwałą Nr LII/1605/21.

W odpowiedzi na wyzwanie jakim jest planowanie nowoczesnego i przyjaznego miasta w Studium przyjęto model rozwoju Miasta, który uznano za najlepiej realizujący wyznaczone w „Strategii przestrzennego rozwoju Łodzi 2020+” cele polityki przestrzennej. Realizacja tego scenariusza ma zapewnić dobrą jakość życia w Łodzi oraz zapobiecnie rozpraszaniu sił i środków w zarządzaniu miastem. Jego główne założenia to:

- Priorytet dla wykorzystania istniejących zasobów – przede wszystkim zabudowy w Strefie Wielkowiejskiej i jej otoczeniu, wykorzystania zasobu przemysłowego, a następnie dogęszczenia terenów już zurbanizowanych, a dopiero po wykorzystaniu tych zasobów – otwierania nowych terenów.
- Budowa miasta o zwartej strukturze przestrzennej.
- Zachowanie obecnych terenów zurbanizowanych z prawem do zabudowy-(pozwolenia na budowę).
- Planowanie rezerw rozwojowych adekwatne do faktycznych potrzeb i możliwości miasta (na poziomie 9% powierzchni miasta wskazanej jako nowe tereny rozwojowe) – dopasowanie rezerw inwestycyjnych do prognoz demograficznych oraz możliwości finansowych miasta, w tym w zakresie zabudowy mieszkaniowej zapewnienie rezerwy terenów dla 40-60 tys. mieszkańców.

Zachowanie znacznych obszarów terenów otwartych jako aktywnych przyrodniczo, ewentualnie z możliwością wykorzystania części z nich w przyszłości na cele rozwoju przestrzennego miasta.

Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę wskazał potrzebę wyznaczenia nowych terenów dla rozwoju funkcji mieszkaniowej, usługowej i przemysłowej na poziomie 1 462 ha (5% powierzchni miasta). Łączna powierzchnia terenowych rezerw inwestycyjnych wynosi 2 858 ha (9,75% powierzchni Łodzi).

Co istotne Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego pozostaje spójne z przyjętą w 2021 r. Strategią Rozwoju Miasta Łodzi 2030+. Zgodnie z zapisami znowelizowanej ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju o planowaniu polityki rozwoju obowiązującą od 15 listopada 2020 roku, elementy studium posłużyły do stworzenia zapisów dotyczących przestrzennych aspektów strategii w tym m. in. modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej.

Priorytetem w zakresie planowania przestrzennego jest opracowanie planów miejscowych dla obszarów centralnych (uporządkowanie struktury Strefy Wielkomiejskiej) jak również planów służących powstrzymaniu niekontrolowanej suburbanizacji oraz dla terenów zabudowy przemysłowo-usługowej (zapewnienie ładu przestrzennego w nowych terenach inwestycyjnych i usprawnienie procesów inwestowania).

- **NOWY JÓZEFÓW (250)** dla części obszaru miasta Łodzi położonej w rejonie ulic: Gillette, Maratońskiej i Nowy Józefów oraz granicy miasta Łodzi – plan został uchwalony na sesji Rady Miejskiej w dniu 7 lipca 2021 roku;
- **LUBLINEK IKARA (228)** dla części obszaru miasta Łodzi obejmującej teren Lasu Lublinek, położonej w rejonie ulic Zamiejskiej i Ikara – plan został uchwalony na sesji Rady Miejskiej w dniu 7 lipca 2021 roku,

TAB. 29 | **PRZYGOTOWANIE MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO (STAN NA 31.12.2021)**

Zakres informacji	Powierzchnia ogółem [ha]						% udział w powierzchni miasta					
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Powierzchnia obowiązujących mpzp	4 723	5 302	6 109,55	7 464	7 701	9 676	16,09	18,06	20,81	25,49	26,26	32,99
Uchwalone mpzp	1 583	600	812	1 393	516	1 875	5,47	2,05	2,77	4,75	1,43	6,41
Przystąpienia do sporządzenia mpzp	1 381	953	3 265	972	232,08	639	4,69	3,26	11,1	3,33	0,79	2,18
Mpzzp w przygotowaniu	5 147	5 493	6 411	5 560,5	5 630	5 097	17,54	18,72	21,82	18,93	15,49	17,38

Źródło: UMŁ na podstawie danych Miejskiej Pracowni Urbanistycznej

Prace projektowe prowadzone w roku 2021 doprowadziły do wzrostu stopnia pokrycia miasta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego o 6,73 punktu procentowego dzięki czemu na koniec roku 2021 wynosi on prawie 33% - 9 676 ha powierzchni miasta. Uchwalono następujące plany:

- **NER (192)** dla części obszaru miasta Łodzi obejmującej dolinę rzeki Ner, położonej w rejonie ulic: Sanitariuszek, Łaskowice, Chocianowickiej, Pabianickiej, Teodorowicza do terenów Portu Lotniczego im. Reymonta – plan został uchwalony na sesji Rady Miejskiej w dniu 10 lutego 2021 roku,
- **MONOPOLIS (251)** stanowiący zmianę planu nr 117 dla części obszaru miasta Łodzi położonej w rejonie: ulicy Konstytucyjnej, alei Piłsudskiego, ulic Kopcińskiego oraz terenów kolejowych- zmiana planu została uchwalona na sesji Rady Miejskiej w dniu 10 lutego 2021 roku,
- **ANDRZEJÓW CENTRUM (173)** dla części obszaru miasta Łodzi położonej w rejonie ulic: Taborowej, Antoniego Słonimskiego i Tadeusza Gajcego - plan został uchwalony na sesji Rady Miejskiej w dniu 17 marca 2021 roku,
- **PIOTRKOWSKA-GEYER (119)** dla części obszaru miasta Łodzi położonej w rejonie ulic: Piotrkowskiej, Sieradzkiej, Wólczańskiej, Czerwonej, Milionowej i Przybyszewskiego – plan został uchwalony na sesji Rady Miejskiej w dniu 12 maja 2021 roku,

- **LUBLINEK PŁOCKA (230)** dla części obszaru miasta Łodzi obejmującej teren Lasu Lublinek, położonej w rejonie ulic: Plocka, Zamiejskiej i Spartańskiej – plan został uchwalony na sesji Rady Miejskiej w dniu 7 lipca 2021 roku,
- **NOWOSOLNA CENTRUM (113)** dla części obszaru miasta Łodzi położonej w rejonie ulic: Brzezińskiej, Pomorskiej, Jugosłowiańskiej, Wiączyńskiej, J. Kasprowicza, Grabińskiej i Byszewskiej - obszaru centrum osiedla Nowosolna – plan uchwalony na sesji Rady Miejskiej w dniu 20 października 2021 roku,
- **CHOCIANOWICE (242)** dla części obszaru miasta Łodzi położonej w rejonie ulic: Pabianickiej, Chocianowickiej, Łaskowice i Nad Dobrzyńką oraz południowa granica miasta – plan został uchwalony na sesji Rady Miejskiej w dniu 15 września 2021 roku,
- **NOWE MOSKULE (222)** dla części obszaru miasta Łodzi położonej w rejonie ulic: Okólnej, Sawickiego, Gadowskiego i Moskule oraz północnej granicy miasta Łodzi – plan został uchwalony na sesji Rady Miejskiej w dniu 20 października 2021 roku,
- **MODRZEW (225)** dla części obszaru miasta Łodzi położonej w rejonie ulic: Okólna, Żółwiowa i Serwituty oraz północnej granicy miasta Łodzi – plan został uchwalony na sesji Rady Miejskiej w dniu 20 października 2021 roku,
- **ZAŚCIANEK (234)** dla części obszaru miasta Łodzi położonej w rejonie ulic: Marmurowej, Nad Niemnem,

Łukaszewskiej, Łodzianka, Zaścianek Bohatyrowicze i Bursztynowej oraz wschodniej granicy miasta – plan został uchwalony na sesji Rady Miejskiej w dniu 20 października 2021 roku,

- RUDA – ZMIANA (255) dla części obszaru miasta Łodzi obejmującej dolinę rzeki Ner wraz ze Stawami Stefańskiego oraz dolinę rzeki Gadki, położonej na odcinku od ul. Pabianickiej do południowej granicy miasta – zmiana planu została uchwalona na sesji Rady Miejskiej w dniu 17 listopada 2021 roku.

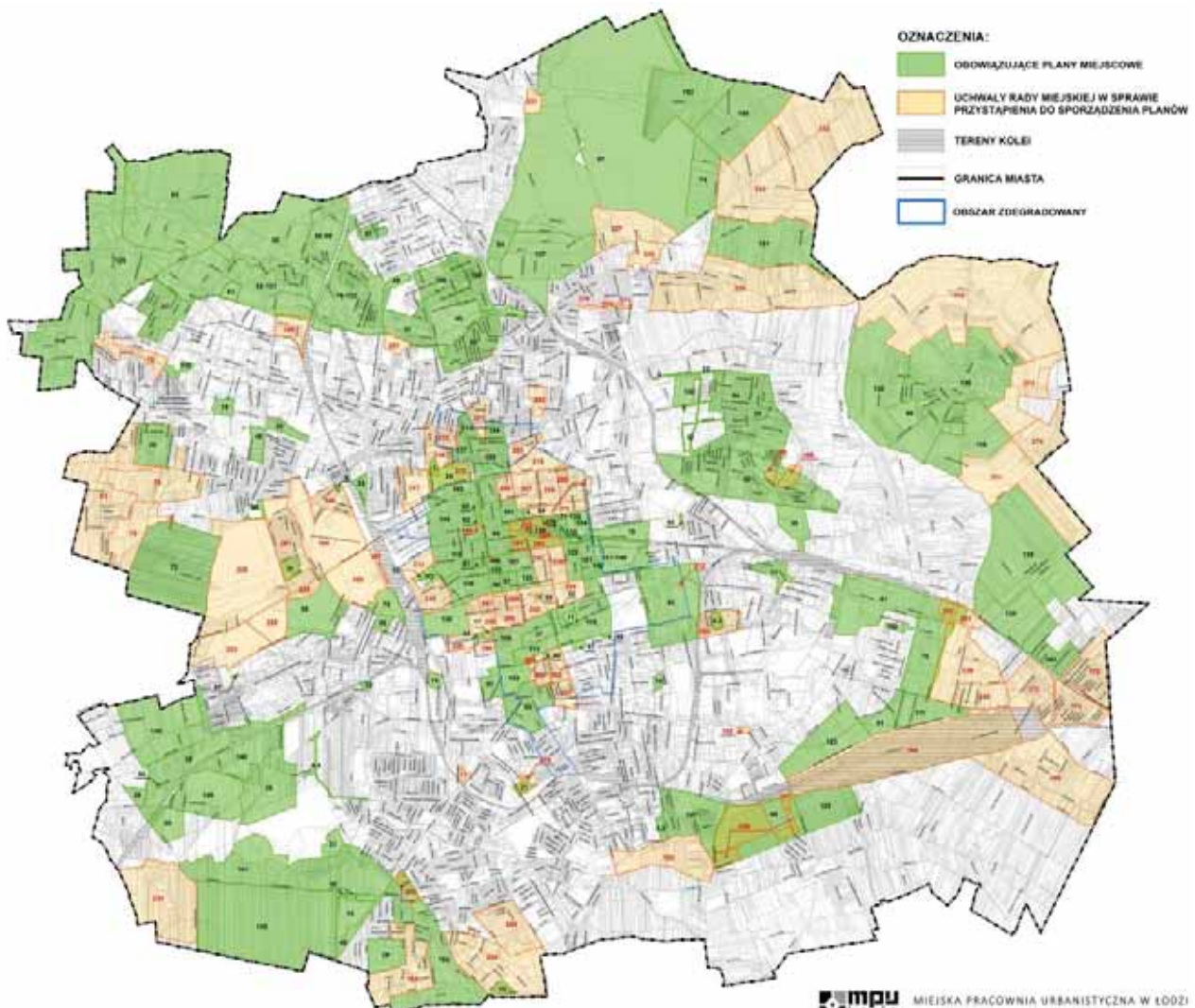
Obecnie Miejska Pracownia Urbanistyczna kontynuuje prace nad 74 projektami planów miejscowych dla terenów o łącznej powierzchni 5097 ha – stanowiącej 17,38 % obszaru miasta.

RYS. 5 | OBSZARY OBJĘTE MIEJSCOWYMI PLANAMI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO I OBSZARY, DLA KTÓRYCH PODJĘTO UCHWAŁĘ O PRYZYSTĄPIENIU DO SPORZĄDZENIA MPZP STAN NA DZIEŃ 31.12.2021

Źródło: Miejska Pracownia Urbanistyczna

Łódź jest miastem o dużym udziale terenów zieleni, gdyż lasy zajmują 9,23% powierzchni, w tym największy las miejski w Polsce – Las Łagiewnicki. Ogólnie dostępne tereny zieleni urządzonej (parki, zieleńce i obiekty MOSiR) stanowią 2,4% powierzchni, a powierzchnia terenów zieleni przypadająca na 1 000 mieszkańców wynosi 2,73 ha.

Tereny objęte obszarowymi formami ochrony przyrody stanowią 9,2% powierzchni miasta. Ochrona lokalnej różnorodności biologicznej odbywa się poprzez zachowanie relikwów naturalnej przyrody i korytarzy ekologicznych łączących tereny zieleni urządzonej, ośrodki różnorodności biologicznej na obszarze zurbanizowanym i w strefie peryferyjnej miasta. W roku 2021 ustanowiono 7 nowych pomników przyrody oraz 3 nowe użytki ekologiczne: „Międzyrzecze Łódki i Bałutki”, na terenie Parku im. Marsz. J. Piłsudskiego oraz „Opadówka” i „Bagno ługi” w Lesie Łagiewnickim. Wycofano także ze sprzedaży 50,5 ha terenów miejskich, na których występowała wartościowa zieleń. W ramach

działań partycypacyjnych przeprowadzone zostały warsztaty z mieszkańcami osiedli, na których znajdują się te tereny, w ramach których powstały koncepcje zagospodarowania pięciu nowych parków o charakterze naturalistycznym (tzw. parków leśnych) – na Rudzie, w Andrzejowie, na Janowie, przy ul. Podchorążych oraz przy ul. Wycieczkowej i Centralnej.

W 2021 r. w pasach drogowych, parkach i zieleńcach posadzono ok. 10 tys. nowych drzew oraz ponad 6 tys. krzewów. Obsadzono również roślinami kwiatkowymi i bylinami powierzchnię prawie 2,2 tys m² oraz ponad pół tysiąca donic i gazonów. Przeprowadzono zabiegi pielęgnacyjne na 889 drzewach oraz na 1144 starych krzewach na terenie parków i zieleńców, a także w skupinach starych krzewów o pow. prawie 84,7 tys. m² w parkach i na zieleńcach oraz przeprowadzono prace pielęgnacyjne przy 6 pomnikach przyrody.

Zarząd Zieleni Miejskiej wydał 28,3 mln zł na utrzymanie istniejących terenów zieleni oraz tworzenie nowych.

W zakresie retencjonowania wód opadowych i przeciwdziałania skutkom suszy w mieście wprowadza się podziemne zbiorniki retencyjne, nawierzchnie wodoprzepuszczalne, a także na etapie projektowania zmniejsza się powierzchnie zabruku na rzecz zieleńców i nawierzchni przepuszczalnych celem odprowadzania wód opadowych. Zmniejszenie zabruku wpływa również pozytywnie na zmniejszenie miejskiej wyspy ciepła.

Na terenie lasów komunalnych w celu poprawy stanu zdrowotnego lasu, zwiększenia jego naturalnej odporności, ochrony przed zagrożeniem pożarowym, zwiększenia atrakcyjności turystycznej lasu przeprowadzono szereg prac. W zakresie prowadzenia gospodarki leśnej przeprowadzono prace z zakresu odnowienia i zalesienia razem: 0,30 ha (1650 szt.) i pielęgnowania upraw - pielęgnowania gleby: 1,75 ha. W ramach ochrony zwykłej lasu zrealizowano działania na rzecz zwiększenia naturalnej odporności lasu i ochrony pożytecznej fauny poprzez wywieszenie budek lęgowych. Ochrona przeciwpożarowa polegała na porządkowaniu fragmentów lasów położonych w sąsiedztwie intensywnie wykorzystywanych ścieżek spacerowych i ulic z materiałów łatwopalnych na obszarze ok. 5 ha. Podjęto współpracę z Komendami Państwowej Straży Pożarnej w zakresie monitorowania dostępności leśnych dróg pożarowych, zbiorników wskazanych do poboru wody oraz szkolenia zastępów

w metodach usuwania wiatrołomów. Działania z zakresu ochrony pożarowej lasów komunalnych realizowane są w oparciu o Kierunkowe Wytyczne z Zakresu Ochrony Przeciwożarowej, stanowiące element Uproszczonego Planu Urządzenia Lasu.

Ponadto realizowano remonty infrastruktury tj. remonty dróg (1,4 km) i remonty budowli wodnych, bieżące utrzymywanie w sprawności budowli piętrzących na stawach śródleśnych na rzece Bzurze i Łągiewniczance oraz oczyszczenie koryta łągiewniczanki w celu udroźnienia przepływu wody w okolicy przepustów. Przeprowadzono bieżące naprawy paśników i lizawek (47 szt.). Zainstalowano nowe elementy zagospodarowania turystycznego (65 szt.) oraz przeprowadzono remonty i konserwację istniejących obiektów i elementów zagospodarowania turystycznego (132 szt.). Przeprowadzono także bieżące utrzymanie 15 obiektów zagospodarowania turystycznego oraz wystawiono na stałe 8 sztuk przenośnych kabin sanitarnych WC. Ponadto usuwano zagrożenia powodowane przez drzewa znajdujące się przy drogach, ścieżkach oraz w obrębie zabudowań, usuwanie wywrotów zalegających w sąsiedztwie dróg i szlaków turystycznych, a także oczyszczono osadniki górnego zbiornika wodnego Arturówek.

Wykonano także zabieg wykaszania siedlisk łąkowych na powierzchni ponad 54,89 ha, a na terenie Górki Rogowskiej wykoszono roślinność zielną na pow. 4,85 ha oraz wystawiono nowe ławki drewniane i kosze metalowe. Przeprowadzono także dwie edycje akcji „Las Młodej Łodzi”, w ramach której posadzono drzewka upamiętniające narodziny dzieci.

Zadania obejmujące nadzór nad gospodarką leśną w lasach niepaństwowych wykonywane były w formie lustracji terenowych i oceny stanu lasów prowadzonej przez leśniczych (330 ha).

Realizowane były także działania inwestycyjne z zakresu zagospodarowywania terenów zieleni i terenów rekreacyjnych. W roku 2021 prowadzono następujące inwestycje:

- Pumptrack na Zarzewie – inwestycja odebrana;
- Zazieleniamy betonowe estakady – inwestycja odebrana;
- Minipark Wierzbowa – inwestycja odebrana;
- Wschód Śródmieścia - Park Kieszonkowy Wierzbowa – inwestycja odebrana ;
- Skwer mieszkańców osiedla łągiewniki - inwestycja odebrana;
- Zielony Skwer przy Krańcówce – inwestycja odebrana;
- Wesołe Skoki w Wesołym Podolskim – inwestycja

odebrana;

- Rozbudowa placu zabaw w Parku Sielanka – inwestycja odebrana;
- Psi Park na Stawach Stefańskiego – odebrano dokumentację;
- Plac zabaw na Rudzie – odebrano dokumentację, końcowy etap budowy;
- Pumptrack Radogoszcz – odebrano dokumentację, etap budowy;
- Wodny Park Zabaw w parku Widzewska Górka - odebrano dokumentację;
- Boisko sportowe do unihokeja z nawierzchnią typu Courty – Olechów Janów - opracowano dokumentację, etap budowy;
- Tężnia solankowa na Stawach Jana – opracowano dokumentację, etap budowy;
- Rozbudowa placu zabaw przy ulicy Giewont – inwestycja zakończona;
- Zakończono roboty budowlane polegające na modernizacji fontanny w Parku Widzewskim
- Ustawiono 4 szt. betonowych leżaków rekreacyjnych na terenie Parku Nad Jasieniem;
- Wykonano dokumentację projektowo-kosztorysową na budowę siłowni dla seniorów oraz placu zabaw na terenie Zieleńca Zgierska/Julianowska – realizacja prac budowlanych w 2022 r.;
- Wykonano aktualizację kosztorysu na rozbudowę placu zabaw w Parku Nad Jasieniem – realizacja robót budowlanych w 2022 r.;
- Zmodernizowano i doposażono plac zabaw w Parku Podolskim;
- Wybudowano tor do jazdy na rowerach i hulajnogach typu PumpTrack w Parku Podolskim;
- Wykonano dokumentację projektowo-kosztorysową na modernizację i przebudowę placu zabaw w Parku przy ul. Leczniczej - realizacja robót budowlanych w 2022 r.;
- Bulwar nad Łódką – współpraca przy tworzeniu nowego rekreacyjny terenu łączącego dwa parki: Helenów i Ocalałych. Dziki i niezagospodarowany dotąd obszar zostanie uporządkowany. Wypielęgnowane zostaną drzewa i krzewy, do tego dojdą nowe nasadzenia. Na bulwarach pojawi się ponad 700 krzewów, 16 drzew liściastych i 3 iglaste, ponad 1000 różnych bylin i innych roślin. Wzdłuż rzeki Łódki powstanie ścieżka dydaktyczna, a na niej tablice edukacyjne, budki lęgowe dla ptaków, domki dla owadów i ogród deszczowy. Oprócz tego w nowej, parkowej przestrzeni powstanie też bulodrom – czyli specjalne miejsce do gry w bule. Pierwotnie projekt z Budżetu Obywatelskiego

zakładał tylko budowę bulodromu i uporządkowanie terenu, dzięki zdobytemu dofinansowaniu udało się go rozszerzyć o siłownię plenerową, dodatkowe nasadzenia i ścieżkę dydaktyczną.

- Wykonano dokumentację na urządzenie ciągu komunikacyjnego wzdłuż rzeki Bałutki pomiędzy ul. Bronową a ul. Siewną – realizacja robót budowlanych w 2022 r.
- Wykonano aktualizację kosztorysu na rozbudowa alejek i oświetlenia w Parku Na Smulsku – realizacja robót budowlanych w 2022 r.

Zadania związane z porządkowaniem oraz promowaniem przestrzeni zielonych realizowane są pod zbiorczą nazwą „Zielona Łódź”. Zwiększenie potencjału rekreacyjnego parków i jednostek podległych Zarządowi Zieleni Miejskiej realizowane jest we współpracy z organizacjami, instytucjami i placówkami społecznymi. W ramach projektu funkcjonuje profil na stronie Facebook - www.facebook.com/Zielonalodz, którego głównym celem jest informowanie nie tylko lokalnej społeczności o ofercie spędzania wolnego czasu na terenach zielonych Łodzi. Realizowane są tu również konkursy oraz quizy sprawdzające wiedzę przyrodniczą.

Wykaz ważniejszych wydarzeń:

- Letnie Koncerty w Altanie - Park Źródlika I (cykl 5 koncertów po 250 osób + ok. 300 osób)
- Cykl spacerów z Zieloną Łodzią - 14 spacerów po różnych parkach i terenach zieleni (30-150 osób na każdym spacerze)
- Wycieczki rowerowe z przewodnikami - 17 wycieczek po różnych parkach i terenach zieleni (20-60 osób na każdej wycieczce)
- Noc spadających gwiazd - Ogród Botaniczny (ok. 1200 osób)
- Koncert na Powitanie Jesieni - Park Mickiewicza (ok. 500 osób)
- Spektakl Noc Świętojańska - Ogród Botaniczny (150 osób)
- Zajęcia na nartorolkach - 30 zajęć , Park Piłsudskiego (ok. 15 osób na każdym zajęciach)
- Joga w parku - Park Źródlika I, Piłsudskiego, Podolski (Po 10 spotkań w 3 lokalizacjach po 50-80 osób na każdym zajęciach)
- Warsztaty fotograficzne - 8 warsztatów w różnych parkach (ok. 20 osób na każdym zajęciach)
- Warsztaty rysunku i malarstwa - 8 spotkań, różne parki (ok. 20 osób na każdym zajęciach)
- Tai chi - 30 spotkań, Park Źródlika I, Park Piłsudskiego

(ok. 15-30 osób na każdych zajęciach)

- 12 h spacer po łódzkich parkach - różne parki (ok. 50 osób)

- Zajęcia biegowe - Park Poniatowskiego, Park 3 Maja (20 spotkań po 20-60 osób)

Zajęcia realizowane w ramach Budżetu Obywatelskiego:

- Zajęcia samoobrony dla kobiet - Park Podolski (10 spotkań po 15 osób)

- Zajęcia unihokeja - Park Julianowski, Baden-Powella (120 zajęć po 5-20 osób)

- Zajęcia ogólnorozwojowe w parkach - Park Julianowski, Podolski (80 zajęć po 5-20 osób)

- Kino plenerowe - Park między ul. Drewnowską a Lutomierską (8 projekcji po 250 osób)

Realizowane były także programy dotacyjne dotyczące współtworzenia z mieszkańcami terenów i obiektów o pozytywnej roli środowiskowej, w tym urządzania terenów biologicznie czynnych. Były to działania:

- „ZazieleniaMY” - dotacja dotycząca tworzenia terenów zieleni dla obszaru rewitalizacji objętego Gminnym Programem Rewitalizacji (na wykonanie nasadzeń drzew, krzewów, bylin, roślin wieloletnich, zakładanie łąk kwietnych i trawników) dla pełnego katalogu beneficjentów (m.in. osoby fizyczne i prawne, wspólnoty mieszkaniowe, przedsiębiorcy), Miasto refundowało 80% kosztów nasadzeń (nie więcej niż 20 tys. zł). Spośród 50 wniosków o przyznanie dotacji 37 przeszło kwalifikację. Na ten program miasto wydało w tym roku prawie 440 tys. zł.

- opracowanie projektu dotacyjnego „Łódź zbiera deszczówkę” - dofinansowanie do rozwiązań małej retencji wód opadowych i roztopowych na całym obszarze miasta. Obejmował przedsięwzięcia inwestycyjne polegające na wykonaniu systemów do gromadzenia i wykorzystania wód opadowych oraz roztopowych. Rodzaje inwestycji to m.in. zbiorniki na wody opadowe i roztopowe wraz z instalacją do podłączenia do rynny; systemy bioretencji i nawierzchnie przepuszczalne. Tegoroczna edycja obejmuje pełen katalog beneficjentów. W 2021 roku poszerzono katalog beneficjentów dotacji o osoby fizyczne, prawne oraz przedsiębiorców. Na 50 złożonych wniosków w 2021 udało się podpisać 40 umów na prawie 215 tys. zł. Pojedyncza dotacja wynosiła 80 procent kosztów inwestycji, nie więcej jednak niż 10 tys. zł brutto

- Miasto przeznaczyło również środki na dotację do działań NGOs w zakresie ekologicznego transportu i innych działań prośrodowiskowych (np. #Towarower)

Ogród Botaniczny

Ważnym aspektem działalności w 2021 r. było również włączenie biznesu w działania prośrodowiskowe. Biznes dla środowiska połączono z placówkami oświatowymi i w wybranych szkołach zamontowano 15 dystrybutorów wody pitnej. Tym samym zrealizowano jeden z celów edukacji ekologicznej jakim jest nauka przez doświadczenie i promowanie prośrodowiskowych postaw m.in. w zakresie oszczędzania wody, ograniczania użycia plastiku (butelek jednorazowych) oraz promocja zdrowego stylu życia szczególnie wśród dzieci i młodzieży szkolnej.

Dzięki podmiotom zewnętrznym udało się również zazielenić Łódź. Współpraca Miasta z biznesem w oparciu o CSR (społeczną odpowiedzialność biznesu) i włączanie firm w działania prośrodowiskowe. Przykładem takiej współpracy była m.in. prowadzona rewaloryzacja placu miejskiego przy ul. Ogrodowej 16, za sprawą której zmienione zostało oblicze placu poprzez jego zazielenienie przy jednoczesnym zachowaniu jego funkcjonalności. W tym celu nawierzchnia placu została wzbogacona o „wyspy zieleni” zawierające

różne nasadzenia. W przestrzeń została również wkomponowana mała architektura. Firmy mające swoje siedziby w najbliższej okolicy włączyły się aktywnie w wymianę i utrzymanie granitowych płyt na rośliny.

Na bieżąco analizowana są plany sprzedażowe pod względem zachowania w zasobach Miasta nieruchomości, na których występuje cenna zieleń w celu jej ochrony i zachowania, co w pierwszej połowie 2021 roku spowodowało wycofanie ze sprzedaży 50,5 ha terenów miejskich, na których występowała wartościowa zieleń.

Przedsięwzięcia z zakresu ochrony przyrody prowadzone są również przez Ogród Botaniczny w Łodzi. Do podstawowych zadań ogrodów botanicznych należy prowadzenie udokumentowanych kolekcji roślinnych i edukacja przyrodnicza. Jednak w chwili obecnej najważniejszym zadaniem Ogrodu jest prowadzenie ochrony ex situ zagrożonych wyginieciem gatunków flory, ze szczególnym uwzględnieniem flory lokalnej, a następnie wprowadzanie jej do środowiska przyrodniczego. W 2021 r. taką ochroną objętych było 47 gatunków roślin chronionych i zagrożonych wyginieciem, pochodzących ze stanowisk naturalnych.

W ramach działań realizowanych w Ogrodzie Botanicznym na rzecz ochrony przyrody, gromadzone są w kolekcjach szklarniowych gatunki roślin objęte Konwencją Waszyngtońską (CITES). Obecnie w zbiorach roślin egzotycznych Ogrodu Botanicznego znajduje się 1 658 szt. roślin należących do 476 taksonów objętych Konwencją.

Istotnym elementem działalności Ogrodu Botanicznego jest również prowadzenie edukacji przyrodniczej. W ramach działalności edukacyjnej w 2021 roku na terenie Ogrodu Botanicznego i Palmiarni planowano organizację ponad 20 wystaw i innych imprez plenerowych, jednak z uwagi na pandemię covid-19 odbyło się ostatecznie 8 wystaw, w których udział wzięło ponad 56,3 tys. osób. Na terenie ogrodu botanicznego odbyły się także dwie imprezy biegowe oraz 3 wydarzenia plenerowe, w których uczestniczyło ponad 5 tys. osób. W związku z trwającą pandemią covid-19 dwa cykle edukacyjne były realizowane on-line w postaci filmów publikowanych na stronie internetowej Ogrodu oraz na Facebooku. W okresie sprawozdawczym opublikowano 22 filmy, które zostały wyświetlone łącznie 38 520 razy. W 2021 r. na terenie Ogrodu Botanicznego i palmiarni przeprowadzono 204 wycieczki, w których wzięło udział 3 389 uczestników.

Miejski Ogród Zoologiczny w ramach działalności statutowej prowadzi przede wszystkim hodowlę zwierząt zagrożonych wyginieciem w środowiskach naturalnych. Obecnie prowadzona jest hodowla 40 gatunków objętych międzynarodowymi programami hodowlanymi (EEP), z których najwartościowszymi gatunkami są: orangutan sumatrzański, słoń indyjski, arirania, langur jawański, szpak balijski, lew azjatycki, lwiatka złotogłowa, daniel mezopotamski. W kolekcji znajduje się także 38 gatunków objętych księgami rodowodowymi dla zwierząt (ESB) takich jak: niedźwiedź malajski, krokodyl gawialowy, koendu brazylijskie, binturong, kea, tamandua południowa i lemur katta.

W 2021 roku MOZ dokonał importu 32 gatunków kręgowców lądowych, 6 gatunków ryb słodkowodnych, 16 gatunków bezkręgowców lądowych i 12 gatunków koralowców morskich. W 2021 roku w łódzkim Ogrodzie Zoologicznym urodziły się następujące zwierzęta: kanczyl mniejszy, wari rudy, kangur rudy, kudu mniejsze, gekony Klemmera, drzewołazy błękitne, olśniaki himalajskie, przepiórki chińskie, arasari zielone, wiewiórki chińskie i toko czarnoskrzydłe.

Ponadto w omawianym okresie została przygotowana ekspozycja dla pakożera leśnego, wyremontowano także kolejne terraria dla zwierząt zmiennocieplnych na ekspozycji w budynku Wiwarium. Wykonując aranżacje wszystkich nowych ekspozycji brano pod uwagę przede wszystkim dobrostan zwierząt. Ekspozycje urządzone są w taki sposób, żeby zwiedzający ogród mogli zobaczyć chociaż mały wycinek ekosystemu, w którym te zwierzęta żyją na wolności.

Odbiorcami przyrodniczych zajęć edukacyjnych w łódzkim ZOO były przede wszystkim zorganizowane grupy dzieci i młodzieży ze wszystkich poziomów nauczania (przedszkola, szkoły, domy kultury, domy opieki społecznej) oraz odbiorcy indywidualni, w tym głównie rodziny z dziećmi. W 2021 r. na terenie łódzkiego ZOO przeprowadzono 520 zajęć edukacyjnych (w tym lekcje tematyczne z pokazem oswojonych zwierząt i warsztaty edukacyjne) w których uczestniczyło 7800 osób. Zajęcia były prowadzone także w okresie lockdownu spowodowanego epidemią covid-19, w zastrzyżonym rygorze sanitarnym. W 2021 r. na terenie ZOO przeprowadzono 11 akcji plenerowych, które zgromadziły łącznie ponad 15 000 odbiorców.

Najważniejszą inwestycją realizowaną przez MOZ była budowa „Orientarium”. Łączny planowany koszt inwestycji netto wynosi 244,3 mln zł. Rok 2021 był rokiem, w którym zakończono zasadnicze prace przy

budowie obiektu i realizowano prace przy wyposażaniu i zasiedlaniu ekspozycji. Ze względu na dobrostan i potrzeby aklimatyzacji zwierząt otwarcie inwestycji dla zwiedzających nastąpi w I. połowie 2022 roku. Realizowana inwestycja uatrakcyjni ogród ZOOlogiczny, miasto Łódź, jak również cały region środkowej Polski. „Orientarium” będzie obiektem unikalnym w skali Polski i świata. Łódzkie ZOO znajdzie się pod względem atrakcyjności ekspozycji w czołówce ogrodów europejskich.

W ramach opieki nad zwierzętami, zgodnie z ustawą o ochronie zwierząt z 21 sierpnia 1997 r., Urząd Miasta Łodzi zapewnia opiekę zwierzętom bezdomnym, obowiązkową sterylizację albo kastrację, opiekę kotom wolno żyjącym (zakup domków, dokarmianie, ograniczanie ich populacji), całodobową opiekę weterynaryjną w przypadkach zdarzeń drogowych, usypianie ślepych miotów, poszukiwanie nowych właścicieli dla bezdomnych zwierząt i fakultatywnie znakowanie zwierząt.

Celem edukacji prozwierzęcej corocznie przyjmowany jest „Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt w Łodzi”. Łódzkie Schronisko dla Zwierząt w ciągu roku przyjęło 1 037 psów i 624 koty. Do adopcji wydano 486 psów i 387 kotów. W okresie sprawozdawczym liczba psów w Schronisku wynosiła: w styczniu - 221 szt., w grudniu - 287 szt. Dzięki metodzie znakowania zwierząt do swoich właścicieli wróciło 460 psów i 57 kotów.

Z każdym rokiem wzrasta ilość zwierząt trafiających do Ośrodka Rehabilitacji Dzikich Zwierząt. W 2021 r. prowadzono leczenie i rehabilitację oraz udzielono pomocy i opieki 2 652 zwierzętom, w tym 2 084 objętym ochroną gatunkową. W ww. okresie zapewniono opiekę 822 osobnikom młodocianym, 292 zwierzętom rannym w kolizjach drogowych, 334 chorym oraz z obrażeniami wewnętrznymi, 296 zwierzętom zabłąkanym (wymagającym leczenia i opieki), 703 z urazami mechanicznymi oraz 205 zwierzętom pogryzionym i innym.

Realizując zadania ustawowe, Miasto prowadzi politykę minimalizowania negatywnych oddziaływań na środowisko w różnych obszarach, w tym w gospodarce komunalnej. Długość sieci sanitarnej w 2021 r. wynosiła 745 km, a sieć rozdzielcza i magistrale wodociągowe liczyły ponad 1,7 tys. km. W 2021 r. wykonano 579 nowych podłączeń do sieci wodociągowej i 333 podłączenia do sieci kanalizacyjnej, dzięki czemu 99,9% gospodarstw

domowych w Łodzi korzystało z sieci wodociągowej (wraz ze zdrojami), a 98,4% z sieci kanalizacji sanitarnej. Zużycie wody z sieci wodociągowej wyniosło – 34 821 tys. m³, w tym gospodarstwa domowe 26 050 tys. m³. Przeciętne zużycie wody na 1 mieszkańca w 2021 r. wyniosło 107,4 litrów/dobę.

W 2021 r. do Grupowej Oczyszczalni Ścieków dostarczone zostało 65,5 mln m³ ścieków, z czego oczyszczono mechanicznie około 99,1%. Z osadów ściekowych wyprodukowano 8 mln m³ biogazu, z którego na potrzeby oczyszczalni wykorzystano 99%.

W 2021 r. poniesione zostały nakłady na gospodarkę wodno-ściekową w łącznej wysokości 138,31 mln zł, w tym Miasto – 77,6 mln zł, ŁSI Sp. z o.o. – 59,6 mln zł, GOŚ – 1,1 mln zł.

W zakresie inwestycji związanych z Projektem pn. „Gospodarka ściekowa, faza III w Łodzi”, który obejmuje rozbudowę i modernizację łódzkiej oczyszczalni, w 2021 roku poniesiono nakłady w wysokości 41,8 mln zł.

Projekt jest dofinansowany z Programu Infrastruktura i Środowisko w ramach działania 2.3, na podstawie umowy zawartej w dn. 26.06.2018r. pomiędzy Miastem a NFOŚiGW. Projekt zakłada realizację nw. zadań:

- Zadanie 1: Budowa dwóch zbiorników retencyjnych na GOŚ ŁAM - trwają prace odbiorowe.
- Zadanie 2: Modernizacja instalacji odwadniania osadów - wykonanie rzeczowe na poziomie 44,84%.
- Zadanie 3: Zwiększenie przepustowości linii 6 i 7 – Obecnie trwa opracowanie dokumentacji przez Wykonawcę.
- Zadanie 4: Modernizacja węzła piaskowego - wykonanie rzeczowe na poziomie ok. 69%.
- Zadanie 5: Budowa instalacji termicznej hydrolizy osadu - trwa projektowanie w fazie projektów wykonawczych.
- Zadanie 6: Budowa instalacji do usuwania azotu - przekazano Wykonawcy teren budowy.
- Zadanie 7: Budowa instalacji do odzysku fosforu z odcieków - przekazano plac budowy. Wykonanie rzeczowe na poziomie ok. 2%.

W ramach odwodnienia Miasta w 2021r. poniesiono wydatki, w kwocie łącznej 3,6 mln zł.

W dniu 26.06.2019 r. Miasto Łódź podpisało umowę o dofinansowanie Projektu „Odwodnienie Miasta Łodzi” w ramach działania 2.1 „Adaptacja do zmian klimatu wraz z zabezpieczeniem i zwiększeniem odporności na klęski żywiołowe, w szczególności katastrofy naturalne oraz monitoring środowiska

W ramach przedmiotowego Projektu realizowane są

działania:

- Zadanie 1.1 - Budowa kolektora deszczowego w ul. Zygmunta (na odcinku od ul. Kolumny do rzeki Olechówki) – zadanie zrealizowane.
- Zadanie 1.2 - Budowa kolektora deszczowego w ul. Pomorskiej i w ul. Mieszki – Zadanie w fazie przygotowania wniosku o udzielenie zamówienia publicznego oraz umowy trójstronnej (WGK-ZIM-tSI) na wspólną realizację inwestycji.
- Zadanie 1.3 - Budowa kolektora deszczowego w ul. Telefonicznej – Zadanie w fazie przygotowania wniosku o udzielenie zamówienia publicznego.
- Zadanie 1.4 - Budowa kolektora deszczowego w ul. Starogardzkiej – Trwa realizacja zadania. Zakończenie robót: 08.02.2022r.
- Zadanie 1.5 - Budowa osadnika na odpływie kanału deszczowego do odbiornika (południowy brzeg Sokołówki ul. Łagiewnicka) – zadanie zrealizowane.
- Zadanie 1.6 - Budowa osadnika na odpływie kanału deszczowego do odbiornika (wschodni brzeg rzeki Łódki ul. Krakowska) – zadanie zrealizowane.
- Zadanie 1.7 - Budowa osadnika na odpływie kanału deszczowego do odbiornika (zachodni brzeg Łódki ul. Konstanyńska) – Wystąpiono do PGE Dystrybucja o zawarcie umowy na przebudowę kolizji elektroenergetycznej. Trwa procedura ustanawiania służebności przesyłu. Wykonano poprawki w dokumentacji projektowej dotyczącej kolizji elektroenergetycznej wraz z zaznaczeniem pasa służebności przesyłu.
- Zadanie 1.8 - Budowa osadnika na odpływie kanału deszczowego do odbiornika (wschodni brzeg rzeki Łódki, ul. Konstanyńska) – Wystąpiono do PGE Dystrybucja o zawarcie umowy na przebudowę kolizji elektroenergetycznej. Trwa procedura ustanowienia służebności przesyłu. Wykonano poprawki w dokumentacji projektowej dotyczącej kolizji elektroenergetycznej wraz z zaznaczeniem pasa służebności przesyłu.
- Zadanie 1.9 - Budowa osadnika na odpływie kanału deszczowego do odbiornika (południowy brzeg rzeki Ner, ul. Pabianicka) – zadanie zrealizowane.
- Zadanie 1.10 – Budowa zbiornika – osadnika „Strykowska” na rzece Łódce w Łodzi – wyłoniono wykonawcę robót.
- Zadanie 1.11 - Modernizacja podczyszczalni wód deszczowych przy ul. Liściastej (strona zachodnia) – W 2021 roku przeprowadzono 4 postępowania przetargowe. W dniu 07.12.2021r. w Suplemencie do Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej ukazało się kolejne ogłoszenie o przetargu.
- Zadanie 1.12 – Budowa zbiornika retencyjnego w rejonie ul. Pomorskiej – W dniu 20.12.2021 r. uzyskano decyzję Marszałka Województwa Łódzkiego na wycinkę drzew pod budowę zbiornika. Jednocześnie 13.12.2021 r. opublikowane zostało ogłoszenie o przetargu z terminem składania ofert do 14.01.2022 r.
- Zadanie 1.13 - Budowa zbiornika retencyjnego przy rzece Ner w rejonie ul. Frezjowej - Trwa realizacja zadania. Zakończenie robót: 13.03.2022 r.
- Zadanie 1.14 - Budowa zbiornika retencyjnego na rzece Ner w rejonie ul. Sołeckiej - Trwa realizacja zadania. Przedłożono do akceptacji dokumentację powykonawczą. Zakończenie robót: 09.03.2022 r.
- Zadanie 1.15 - Budowa zbiornika retencyjnego w rejonie ul. Pomorskiej/Mieszki – Wykonano 60% robót ziemnych. Wykonano zjazd z drogi publicznej. Trwają roboty budowlane.

Miasto w 2021 r. poniosło także wydatki z tytułu wykonania robót związanych z cyklicznym utrzymaniem czystości w obrębie zbiorników wodnych: Olechowska, Oblęgorska, Pabianka, Żabieniec, ASP, Wycieczkowa, Rzemieśnicza, Tomaszowska, Przędzalniana, Staw Wasiaka oraz terenów zlokalizowanych przy rzekach: Bałutce, Jasień i Łódce. W ramach zadania wykonywano również prace konserwacyjne polegające na usuwaniu porostów, traw, samosiewów oraz zanieczyszczeń w obrębie w/w zbiorników wodnych oraz koryt rzecznych (Karolewka, Olechówka, Jasień, Łódka, Bałutka, Sokołówka), a także części kanałów i rowów melioracyjnych. Podejmowane były również działania interwencyjne tj. prace konserwacyjne, naprawa skarp i koryt, odmulanie, usuwanie zatorów, przycinka drzew zagrażających bezpieczeństwu w obrębie rzek, kanałów i rowów melioracyjnych, usuwanie dzikich wysypisk itp. Wykonano roczny przegląd obiektów wodnych i hydrotechnicznych zlokalizowanych na terenie Miasta.

Eksplatacja kanalizacji deszczowej została powierzona miejskiej spółce Zakład Wodociągów i Kanalizacji, który w 2021 r. wykonał następujące roboty:

- konserwacja kanałów – ok. 17 348 mb,
 - czyszczenie wpustów – 6 766 szt.,
 - konserwacja podczyszczalni wód deszczowych – 1 024 r-g,
 - badania jakości ścieków deszczowych na wylotach do rzek – 253 badań,
 - kontrola zanieczyszczenia w separatorach – 530 r-g,
 - naprawa kolektora deszczowego na odcinku ok. 145 m w rejonie skrzyżowania, ul. Maratońskiej z trasą S14.
- Na gospodarkę komunalną poniesiono wydatki

w wysokości 458,71 mln zł. Na poniesione wydatki składają się: odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych oraz ich segregacja, termomodernizacja obiektów gminnych, utrzymanie kanalizacji deszczowej oraz utrzymanie czystości w mieście.

TAB. 30 | **WYDATKI NA GOSPODARKĘ KOMUNALNĄ W MLN ZŁ**

Wyszczególnienie	Zakres	2021
Gospodarka odpadami	odbior i zagospodarowanie odpadów komunalnych oraz selektywna zbiórka odpadów komunalnych	235,78
Gospodarka wodnokanalizacyjna	utrzymanie kanalizacji deszczowej, utrzymanie rzek i zbiorników wodnych, utrzymanie przyłączy wod.-kan. do posesji gminnych, program małej retencji, inwestycje modernizacyjno-odtworzeniowe, regulacja rzek związanych z kanalizacją deszczową, inwestycje realizowane przez ŁSI	138,31
Energetyka miejska	termomodernizacja obiektów gminnych, termomodernizacja placówek oświatowych	33,19
Utrzymanie czystości	umowy na cykliczne i interwencyjne letnie i zimowe utrzymanie dróg publicznych, bieżące i interwencyjne utrzymanie terenów niezabudowanych i dróg wewnętrznych, usuwanie dzikich wysypisk śmieci, utrzymanie szaleatów miejskich, usuwanie graffiti, zakup ulicznych koszy na śmieci, utrzymanie cmentarzy i pomników na terenie miasta	51,51
Razem		458,79

Źródło: UMŁ

Główne zadania w zakresie gospodarki odpadami:

- Kontynuowano odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych w poszczególnych sektorach miasta przez:
 - Bałuty, Widzew – Remondis Sp. z o.o.,
 - Górna i Polesie – MPO – Łódź Sp. z o.o.,
 - Śródmieście – PreZero Service Centrum Sp. z o.o.,
- W 2021 r. odpady surowcowe oraz wielkogabarytowe z miasta Łodzi kierowane były do instalacji znajdującej się przy ul. Zamiejskiej, prowadzonej przez MPO-Łódź Spółkę z o.o. Odpady zielone dostarczane były do miejskiej kompostowni znajdującej się przy ul. Sanitariuszek. Odpady kuchenne dostarczane były do instalacji znajdującej się w Ruszcznie oraz do instalacji w Krzyżanówku. Odpady zmieszane dostarczane były do trzech instalacji zlokalizowanych w Ruszcznie, Ścinawce, Krynicznie oraz w Krzyżanówku.
- Prowadzono systematyczny monitoring prawidłowości postępowania z odpadami komunalnymi zarówno po stronie firm odbierających odpady komunalne, jak i po stronie właścicieli nieruchomości,
- Na bieżąco aktualizowano strony internetowe poświęcone nowemu systemowi gospodarki odpadami: www.uml.lodz.pl/odpady
- Kontynuowano przez Wydział Finansowy wystawiania upomnień i tytułów wykonawczych do egzekucji z tytułu zadłużenia za opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- Kontynuowano nadawanie indywidualnych rachunków

bankowych do uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi przez Wydział Finansowy,

- Prowadzono prace związane z rozstawianiem na terenie Miasta Łodzi pojemników do selektywnej zbiórki odpadów.

TAB. 31 | **PODSTAWOWE DANE DOTYCZĄCE ODBIERANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH**

Wyszczególnienie	2021
liczba zgłoszonych nieprawidłowości w zakresie odbioru odpadów komunalnych z nieruchomości	3694
liczba przeprowadzonych kontroli odbioru odpadów komunalnych	4807
masa zebranych odpadów komunalnych (ton)	210 474
Wydatki na zadanie Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych oraz selektywna zbiórka odpadów komunalnych (mln zł)	235,8

Źródło: UMŁ

Inne działania wspierające utrzymywanie czystości w mieście:

- kontynuacja programu zbiórki przeterminowanych leków i termometrów, którego celem jest wyeliminowanie odpadów niebezpiecznych i przekazanie ich do termicznej utylizacji. Mieszkańcy mogą przeterminowane leki nieodpłatnie dostarczyć do łódzkich aptek, w których ustawiono specjalne pojemniki (leki do 168 aptek, a termometry do 5 aptek). W 2021 roku zebrano 45395 kg przeterminowanych leków.
- kontynuacja programu „Posprzątaj, to nie jest kupa roboty”. W ramach programu w 2021 r. zakupiono 78 koszy ulicznych na psie nieczystości oraz 1,2 mln worków przeznaczonych do gromadzenia psich nieczystości,
- rozpoczęto współpracę z firmą MB Recycling Sp. z o. o. w obszarze zbiórki zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Mieszkańcy zyskali możliwość pozostawiania w bezpieczny sposób ten rodzaj odpadów małogabarytowych w specjalnych pojemnikach rozlokowanych głównie w gęstej zabudowie wielorodzinnej. W ciągu kilku miesięcy funkcjonowania programu zebrano prawie 70 ton odpadów niebezpiecznych, które trafiły do wyspecjalizowanej instalacji przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

W celu utrzymania w czystości w Łodzi stałym sprzątnięciem objęta jest powierzchnia 5,2 mln m², w tym:

- 1,35 mln m² w bieżącym utrzymaniu terenów gminnych niezabudowanych. Całoroczne stałe utrzymanie terenu - 5 dni w tygodniu w sezonie letnim, natomiast od 1 listopada do 31 marca - 7 dni w tygodniu.
- 3,81 mln m² w cyklicznym oczyszczaniu pasów dróg

Zielone płuca Łodzi – las łagiewnicki

publicznych. Całoroczne stałe utrzymanie terenu - 5 dni w tygodniu w sezonie letnim, natomiast od 1 listopada do 31 marca - 7 dni w tygodniu.

- Rejon Śródmieścia objęty jest szczególnym utrzymaniem czystości i porządku. Podzielony jest on na trzy obszary: ul. Piotrkowską z placem Wolności, al. Schillera, Dworcem Fabrycznym i Woonerfami – powierzchnia 84,3 tys. m² oraz tereny niezabudowane – powierzchnia 72,4 tys. m². Tereny te utrzymywane są 7 dni w tygodniu łącznie z sobotami, niedzielami i świętami.

łącznie w roku 2021 na utrzymanie czystości w okresie letnim i zimowym na drogach publicznych i wewnętrznych oraz na terenach niezabudowanych wydatkowano 51,5 mln zł. W ramach tego zadania, na terenach nieobjętych stałym utrzymaniem, a należących do gminy, opróżniane były kosze na śmieci i psie nieczystości, koszono trawy, wykonano wiosenne i jesienne wygrabianie, utrzymywane były piaskownice i słupy ogłoszeniowe, oczyszczane były powierzchniowo wpusty studzienek kanalizacyjnych oraz sprzątana i odśnieżana była Strefa Płatnego Parkowania. Ponadto odśnieżane były chodniki, parkingi, dojścia, dojazdy, schody etc. Wykonywane było również pozimowe oczyszczanie dróg oraz mechaniczne i ręczne oczyszczanie jezdni wraz z opaskami przykrawężnikowymi.

W roku 2021 zlikwidowano 320 dzikich wysypisk na masę 2 590 ton odpadów. Spadek masy zebranych odpadów w porównaniu z 2020 rokiem wyniósł około 33 %, na co wpływ miał rodzaj podrzucanych śmieci.

TAB. 32 | LIKWIDACJA DZIKICH WYSYPISK I MASA ZEBRANYCH ODPADÓW

Rok	zlikwidowane dzikie wysypiska	masa zebranych odpadów z dzikich wysypisk (ton)
2020	357	3 880
2021	320	2 590

Źródło: UMŁ

W związku z zakończeniem projektów pn. „Racjonalizacja zużycia energii-termomodernizacja obiektów edukacyjnych Miasta Łodzi. Etap I” oraz „Racjonalizacja zużycia energii-termomodernizacja obiektów edukacyjnych Miasta Łodzi. Etap II. Część 1” wszystkie placówki, w których zostały wykonane roboty budowlane w ramach ww. projektów, zostały zobligowane do utrzymania obiektów w należytym stanie.

W listopadzie 2021 r. zostały opracowane Raporty z monitorowania osiągnięcia wskaźników rezultatu dla ww. zakończonych projektów w placówkach poddanych termomodernizacji. Na podstawie zebranych i przeanalizowanych danych stwierdzono, że zakładane wskaźniki projektu osiągnięto z należytą precyzją. Oprócz efektu energetycznego oraz korzyści ekonomicznych i estetycznych prace termomodernizacyjne wiązały się z osiągnięciem wymiernego efektu ekologicznego w postaci obniżenia emisji do atmosfery zanieczyszczeń gazowych i pyłowych.

W drugim półroczu 2021 roku zakończono prace przy aktualizacji zapisów do „Planu gospodarki niskoemisyjnej dla miasta Łodzi”, który został przyjęty przez Radę Miejską w Łodzi uchwałą Nr XL/1207/21 z dnia 17 marca 2021 roku. Prace wynikały m.in. z pojawienia się nowych zadań zgłoszonych przez interesariuszy.

W 2021 roku po raz kolejny została powołana łódzka Grupa Zakupowa energii elektrycznej (ŁGZ) składająca się z zainteresowanych jednostek samorządowych wchodzących w skład Stowarzyszenia Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego, podległych Miastu jednostek oraz innych podmiotów działających na terenie województwa łódzkiego. Najkorzystniejszą ofertę na dostawy w 2022 roku złożyła firma Energa Obrót SA z siedzibą w Gdańsku z jednolitą stawką w poszczególnych grupach taryfowych 509,30 zł netto za 1 MWh (wraz z akcyzą). Jest to, co prawda stawka znacznie wyższa niż ta uzyskana w ubiegłorocznym przetargu, ale jest to następstwo ogólnoeuropejskich wzrostów cen energii oraz pobudzenia gospodarczego po stagnacji związanej z pandemią covid-19. Należy przy tym zauważyć, że dzięki dokonaniu sprawnego zakupu grupowego, zakontraktowana stawka jest niższa od obowiązujących cen taryfowych co najmniej o ok. 35%.

Realizując zapisy dotacyjnych programów ochrony środowiska dotyczących 2021 roku, kontynuowany był miejski program dotacji celowych na przedsięwzięcia inwestycyjne służące ochronie powietrza na podstawie uchwały Nr IV/121/19 z dnia 16 stycznia 2019 r. Rady Miejskiej w Łodzi (Dz. Urz. Woj. Łódz. z dnia 24 stycznia 2019 r. poz. 540). Prezydent Miasta Łodzi Zarządzeniem nr 6203/VIII/2021 z dnia 5 stycznia 2021 r. ogłosił nabór wniosków dotacyjnych w terminie 15.01.2021 – 31.03.2021 r. oraz powołał Komisję ds. Naboru mającą za zadanie opiniowanie wniosków dotacyjnych. W budżecie miasta zabezpieczono na ten cel kwotę 4,47 mln zł. Dofinansowanie w ramach dotacji celowych mogły uzyskać: osoby fizyczne, wspólnoty mieszkaniowe, osoby prawne, przedsiębiorcy, jednostki sektora finansów publicznych będących gminnymi lub powiatowymi osobami prawnymi. W związku z faktem realizacji, również na terenie Łodzi, ogólnopolskiego programu Czyste Powietrze, polegającego m.in. na wymianie źródeł ciepła, ale tylko w budynkach jednorodzinnych, miejski program dotacyjny został ograniczony do zabudowy wielorodzinnej. W ramach tej edycji programu zlikwidowano 636 źródeł ciepła. Z budżetu miasta na ten cel wydatковано 2,74 mln zł. Wymienione zostały źródła ciepła w 27 budynkach wielorodzinnych oraz w 227 indywidualnych lokalach.

Ponadto w dniu 30 września 2021 r. podpisano porozumienie z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki wodnej w Łodzi w zakresie wspólnej realizacji programu Czyste Powietrze. W ramach porozumienia uruchomiono punkt konsultacyjno-informacyjny gdzie mieszkańcy Łodzi mogą uzyskać pomoc w złożeniu wniosku o dofinansowanie i rozliczeniu dotacji z programu Czyste Powietrze. W 2021 roku w punkcie złożono 47 wniosków o dofinansowanie i 19 wniosków o płatność. Prowadzona była również kampania informacyjna o działalności punktu i możliwości uzyskania dotacji przez właścicieli budynków jednorodzinnych w ramach programu Czyste Powietrze.

Miasto przystąpiło do opracowania mapy akustycznej dla miasta Łodzi na lata 2022 – 2027, w ramach którego dokonuje kolejnej kompleksowej analizy klimatu akustycznego miasta. Zadanie realizowane jest zgodnie z treścią art. 118 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity w Dz.U. z 2021 r., poz. 1973 ze zm., dalej POŚ), który stanowi że na potrzeby oceny stanu akustycznego dla miast o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy, prezydent co 5 lat sporządza strategiczne mapy hałasu (wcześniej – mapy akustyczne). Ustawowy termin realizacji tego zadania to 30 czerwca 2022 r. a jej wyniki zostaną przekazane Marszałkowi

Województwa łódzkiego celem opracowania przez ten organ kolejnego programu ochrony środowiska przed hałasem.

Ponadto w ramach aktywności na rzecz ochrony klimatu i środowiska przyrodniczego Prezydent Hanna Zdanowska w 2021 r. działała aktywnie w Europejskim Komitecie Regionów, jako:

- członek Komisji ENVE (Komisja Środowiska, Zmiany Klimatu i Energii),
- członek Komisji SEDEC (Komisja Polityki Społecznej, Edukacji, Zatrudnienia, Badań Naukowych i Kultury),
- członek Grupy Roboczej EKR Zielony Ład w terenie (CoR Working Group on Green Deal Going Local),
- członek Grupy Zdaniowej ds. Zielonej Europy (EPP Task Force on Green Europe).

Dodatkowo od 2021 roku Prezydent Hanna Zdanowska podjęła się roli Ambasadora EKR ds. Paktu Klimatycznego oraz została wybrana do Izby Krajowych Ambasadorów ds. Porozumienia Burmistrzów.

W 2021 roku Prezydent Hanna Zdanowska skupiła swoje działania w Komitecie Regionów przede wszystkim na dwóch obszarach – klimat i transformacja energetyczna oraz wsparcie władz lokalnych w procesie wychodzenia z kryzysu wywołanego przez covid-19. W ramach aktywności Prezydent Hanna Zdanowska zabierała głos, reprezentując nie tylko Łódź, miasta zrzeszone w Unii Metropolii Polskich ale również Stowarzyszenie Łódzki Obszar Metropolitalny. W trakcie kilkudziesięciu debat, posiedzeń i konferencji na forum unijnym kierowała wystąpieniem w sprawie obecnej sytuacji i potrzeb Łodzi m.in. do Wiceprzewodniczącego Komisji Europejskiej Fransa Timmermansa odpowiedzialnego za Europejski Zielony Ład, Komisarz Elisy Ferreiry, Komisarz ds. spójności i reform, Marii Gabriel, Komisarz do spraw innowacji, badań naukowych, kultury, edukacji i młodzieży, Virginijusa Sinkeviciusa, Komisarza ds. środowiska oraz Roberta Metsoli, Przewodniczącej Parlamentu Europejskiego, zwracała wielokrotnie uwagę na:

- rolę władz lokalnych, które by być motorem napędowym „proklimatycznej maszyny” Unii Europejskiej, potrzebują bezpośredniego dostępu do funduszy i zintegrowanego wsparcia ze strony KE w zakresie dedykowanych narzędzi;
- krajowe plany odbudowy i zwiększania odporności, które muszą funkcjonować w oparciu o obiektywne i przejrzyste, a nie polityczne mechanizmy, aby powrót na ścieżkę wzrostu i nadrobienie dekad, kiedy wzrost gospodarczy odbywał się często kosztem jakości klimatu, były możliwe;

- fundusze w nowej perspektywie finansowej muszą być rozdysponowywane sprawiedliwie, proporcjonalnie i na podstawie przejrzystych, apolitycznych reguł;
- historyczne centra miast na całym świecie, które jak tlen potrzebują inicjatyw takich, jak Strategia Fali Renowacji. Co stanowi ogromną szansę na zwiększenie ich efektywności energetycznej, wyeliminowanie źródeł zanieczyszczeń i zredukowanie ubóstwa energetycznego. Dla sprawnego przebiegu tego procesu, do którego miasta potrzebują obiektywnego i transparentnego podziału funduszy zapewniającego równy dostęp dla wszystkich interesariuszy – samorządów, instytucji publicznych, prywatnych właścicieli;
- konieczny element wieloszczeblowego wdrażania zrównoważonego rozwoju, którym są władze lokalne i jako taki muszą być zaangażowane, zarówno na etapie planowania, jak i wdrażania funduszy UE.

Prezydent Hanna Zdanowska aktywnie uczestniczyła także w wypracowywaniu opinii EKR, opracowań oraz ekspertyz, dzieląc się wiedzą i doświadczeniami Łodzi w zakresie procesów środowiskowych i rewitalizacyjnych.

Ważnym aspektem w zakresie kształtowania przestrzeni i ochrony środowiska jest inicjatywa realizowana w Łodzi - EUCF - European City Facility; Europejski Instrument Miejski - inicjatywa, wspierająca samorządy lokalne w opracowaniu koncepcji inwestycyjnych, przyczyniających się do realizacji działań określonych w lokalnych planach działań na rzecz klimatu i energii (SEAP, SECAP i inne).

3. MIASTO ZRÓWNOWAŻONEJ KOMUNIKACJI

Wzrost jakości życia i atrakcyjności gospodarczej miasta dzięki rozwojowi przyjaznego i zrównoważonego systemu komunikacji publicznej, zintegrowanego w skali Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego.

Rok 2021 przyniósł kontynuację dużych projektów inwestycyjnych. Wykonane zostały dalsze prace w ramach rewitalizacji obszarowej w kompleksowy sposób obejmującej zarówno działania społeczne, jak i budowlane w zakresie ulic, przestrzeni publicznych i budynków. Kontynuowano także prace nad realizacją projektów przebudowy infrastruktury w ramach „Planu dla osiedli”, prowadzące do poprawy jakości życia poza obszarem objętym procesem rewitalizacji. Zakończona została także modernizacja torowiska w al. Śmigłego-Rydza, a rozpoczęta przebudowa zajezdni Chocianowice stanowiące element projektu „Kompleksowy program integracji sieci niskoemisyjnego transportu publicznego w metropolii łódzkiej wraz z zakupem taboru do obsługi trasy W-Z oraz innych linii komunikacyjnych i modernizacją zajezdni tramwajowych w Łodzi” obejmującego budowę i kompleksową modernizację tras w południowo – wschodniej części miasta, zakup taboru i modernizację zajezdni Chocianowice. Rozpoczęto prace budowlane w zakresie kompleksowej przebudowy infrastruktury tramwajowej i drogowej w ul. Wojska Polskiego i Strykowskiej oraz w ul. Przybyszewskiego wraz z przebudową wiaduktów nad linią kolejową nr 540 – projekty: „Budowy i przebudowy linii tramwajowej w ulicy Wojska Polskiego na odc. od ul. Franciszkańskiej do ul. Strykowskiej wraz z przebudową układu drogowego i niezbędnej infrastruktury oraz budową połączenia tramwajowego wzdłuż ul. Strykowskiej z przystankiem ŁKA Łódź-Marysin” zgodnie z podpisaną umową o dofinansowanie współfinansowany w kwocie ponad 73 mln zł, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego WŁ na lata 2014-2020 oraz „Programu niskoemisyjnego transportu miejskiego – przebudowa linii tramwajowej w ul. Przybyszewskiego na odcinku od Placu Reymonta do posesji nr 42 wraz z budową węzła przesiadkowego i przebudową torowiska od wiaduktów Przybyszewskiego do ul. Lodowej”, współfinansowanym w kwocie 102 mln zł. Rok 2021 był także rokiem przygotowywania dokumentacji

projektowych i przetargowych oraz prowadzenia postępowań, które pozwolą na realizację masowych modernizacji i rozbudowy infrastruktury transportowej w kolejnych latach, w tym:

- budowy i przebudowy torowisk w ul. Rzgowskiej, Broniewskiego, Śmigłego-Rydza, Przybyszewskiego, Niższej, al. Grohmanów, Kopcińskiego, Kilińskiego w ramach projektu „Kompleksowy program integracji sieci niskoemisyjnego transportu publicznego w metropolii łódzkiej wraz z zakupem taboru do obsługi trasy W-Z oraz innych linii komunikacyjnych i modernizacją zajezdni tramwajowych w Łodzi”,
- projektu „Kompleksowa modernizacja linii tramwajowej w ul. Konstantynowskiej na odcinku od pętli tramwajowej „Zdrowie” do granic miasta wraz z infrastrukturą towarzyszącą”, realizowany w ramach RPO WŁ.
- modernizacji ul. Legionów, Cmentarnej, Ogrodowej, Północnej i pl. Wolności w ramach projektów rewitalizacji obszarowej RPO WŁ.

Ponadto prowadzone były prace nad budową pod miastem tunelu średnicowego - inwestycji PKP PLK S.A. Prace wiązały się z poważnymi utrudnieniami dla mieszkańców, związanymi z zamknięciem w I połowie roku ulic Ogrodowej przy CH Manufaktura oraz Zielonej między Wólczarską a al. Kościuszki w związku z budową stacji Polesie i Śródmieście. W ramach prac wykonano komory startowe dla maszyn drążących, część prac przy budowie konstrukcji przystanków Koziny, Polesie i Śródmieście oraz część z projektowanych tuneli – do początku 2022 roku wykonano jednotorowy tunel między komorą przy ul. Długosza, a komorą przy ul. Kasprzaka oraz kilkaset metrów tunelu dwutorowego pomiędzy komorą przy ul. Stolarskiej a rejonem skrzyżowania ul. Drewnowskiej i Karskiego. W 2021 roku nie prowadzono jeszcze drążenia pod historyczną zabudową centrum miasta. Zakończenie prac budowlanych przy budowie tuneli planowane jest na koniec 2023 r., zaś oddanie do eksploatacji linii kolejowej pomiędzy Łodzią Fabryczną a Łodzią Kaliską i Łodzią Żabieńcem – na koniec 2024 r. PKP PLK S.A. realizowała ponadto przebudowę układu torowego stacji Łódź Kaliska, a także zakończyła modernizację linii nr 14 Łódź Kaliska – Zduńska Wola. Prace wiązały się z czasowym ograniczeniem kursowania pociągów na terenie Łodzi. Prace w obrębie stacji Łódź Kaliska kontynuowane będą w roku 2022.

W związku z wciąż występującymi utrudnieniami w podróżowaniu po mieście związanymi z pracami remontowymi ponownie wydłużono czas obowiązywania biletów jednorazowych czasowych w celu ułatwienia przemieszczania się pasażerów.

Remont al. Unii Lubelskiej

Funkcjonowanie lokalnego transportu zbiorowego wciąż było poważnie utrudnione przez pandemię covid-19. Kolejne fale zachorowań i związane z nimi obostrzenia wpływały zarówno na zmniejszenie liczby pasażerów korzystających z pojazdów, jak i konieczność wprowadzania dodatkowych obostrzeń i regulacji po stronie organizatora przewozów i przewoźnika.

W roku 2021 kontynuowano działania na rzecz poprawy jakości podróżowania transportem zbiorowym. Uruchomiono ponad 200 punktów sprzedaży biletów w sklepach sieci Żabka i utworzono kolejny punkt wydawania biletów specjalnych.

Wprowadzono nowe buspasy: w październiku 2021 r. na ul. Przybyszewskiego (od ul. Dostojewskiego do ul. Augustów), a w listopadzie 2021 r. został otwarty pas autobusowo – tramwajowy w ciągu al. Śmigłego-Rydza pomiędzy ul. Przybyszewskiego a al. Piłsudskiego wraz ze zintegrowanym przystankiem Kopcińskiego – Piłsudskiego.

Dla upłynnienia, skrócenia czasu przejazdu linii i zmniejszenia poziomu emisji spalin wprowadzono także przystanki na żądanie na osiedlach: Ruda Pabianicka, Olechów, Ustronie, Dąbrowa Przemysłowa, Poręby, Kowalszczyzna, Młynek, Nowe Sady, Teofilów Przemysłowy, Żabieniec, Złotno oraz w gminach Rzgów, Konstantynów Łódzki i Aleksandrów Łódzki. Przeprowadzone zostały także optymalizacje tras w następującym zakresie:

- przywrócono kursowanie linii nr 82A, 82B i N5B po ul. Gajcego; po przebudowie uruchomiono parę przystanków w bezpośrednim sąsiedztwie Szkoły Podstawowej nr 204 dla poprawy bezpieczeństwa dojazdu dzieci do tej placówki,
- wydłużono kursowanie linii nr 82A do Sądziecna w zastępstwie linii nr 90B celem poprawy częstotliwości oraz dostępności komunikacji miejskiej,
- wydłużono we wszystkie dni tygodnia 3 kursy linii nr N4 (jako N4C) do Nowosolnej,
- wprowadzono komunikację miejską na ul. Mierzejowej; linia nr 68 została wydłużona z pętli Chocianowice przez

- ul. Mierzejową i ul. Pabianicką do pl. Niepodległości, co wydatnie poprawiło dostęp do publicznego transportu zbiorowego w obrębie osiedla Ruda Pabianicka - Wyścigi
- dla poprawy dojazdu do zakładów pracy uruchomiono przystanek Compal na Jędrzejowie,
- dla poprawy skomunikowania autobus – pociąg uruchomiono przystanki Świtezianki – Dw. Łódź Radogoszcz Wschód,
- wydłużono linię nr 92 z Dw. Łódź Dąbrowa do pl. Niepodległości, co wiązało się z wprowadzeniem komunikacji autobusowej na ul. Zarzewskiej, dzięki czemu poprawiono dostępność transportu zbiorowego na os. Górniak,
- wydłużono linię nr N6 z pętli Marysin Stadion do pętli Rondo Powstańców 1863 r.

Przychody łączne ze sprzedaży biletów Lokalnego Transportu Zbiorowego w Łodzi i wspólnych biletów (Aglomeracyjnego, Łódzko-Pabianickiego, Łódzko-Zgierskiego) pozostały poważnie uszczuplone w związku z ograniczeniem liczby pasażerów wynikającej z pandemii covid-19 i wyniosły 116,7 mln zł. Wydatki na transport zbiorowy wyniosły 491,6 mln zł. Liczba pasażerów oszacowana w oparciu o zmodyfikowaną metodę dotyczącą liczby sprzedanych biletów wyniosła 141,3 mln osób.

Kontynuowano wzajemne honorowanie biletów regionalnych przewoźników kolejowych i lokalnego transportu zbiorowego. Łódź była pierwszym miastem w Polsce, na terenie którego wprowadzono pełną i bezwarunkową możliwość podróżowania koleją, autobusami i tramwajami w ramach jednego biletu zarówno jednorazowego, jak i okresowego.

W 2021 r. pojazdy komunikacji miejskiej wykonały 49,2 mln wozokilometrów, z czego na autobusy przypadało 30,6 mln wozokilometrów a na tramwaje 18,6 mln wozokilometrów. MPK–Łódź sp. z o.o. eksploatowało 212 autobusów przegubowych, w tym 203 niskowejściowe, oraz 210 jednoczłonowych (wszystkie niskowejściowe) w tym 42 klasy midi. Oznacza to, że 98% taboru autobusowego było dostępne dla pasażerów z dysfunkcją narządów ruchu. Dodatkowo podmiejskie linie zastępcze 43A, 43B, Z41, Z45 i Z46 obsługiwane były przez podwykonawcę. MPK–Łódź sp. z o.o. eksploatowało 461 tramwajów, w tym 117 przegubowych i 344 jednoczłonowych kursujących w składach dwuwagonowych. Z całego taboru tramwajowego 117 wagonów posiadało całkowicie lub częściowo niską podłogę (25% wagonów, 40% składów), a 44 były wyposażone w klimatyzację przestrzeni pasażerskiej. Ponadto w ramach działań mających na

celu usprawnienie i rozwój systemu komunikacji zbiorowej w roku 2021 realizowano umowę na zakup 17 autobusów elektrycznych z możliwością doładowania poprzez stacje szybkiego ładowania zlokalizowane na pętłach oraz stacje wolnego ładowania na terenie Zajezdni Autobusowej przy ul. Limanowskiego, w ramach projektu pn. „Program niskoemisyjnego transportu miejskiego - zakup 17 autobusów elektrycznych wraz z wybudowaniem infrastruktury niezbędnej do ich obsługi” – całkowita wartość projektu 64,5 mln zł, dofinansowanie UE 45 mln zł, przy czym dostawy pojazdów realizowane będą w roku 2022.

Łączna długość torów tramwajowych w Łodzi wynosi 221 km. Właścicielem infrastruktury torowo-sieciowej jest Miasto Łódź, a MPK-Łódź sp. z o.o. jest jej dzierżawcą. Na terenie miasta eksploatowane są linie dwutorowe wspólnie z jezdnią (31% torów), których okres eksploatacji wynosi 15 lat oraz dwutorowe (w większości) linie w pasach wydzielonych (69% torów) o okresie eksploatacji 20 lat. Infrastruktura tramwajowa jest systematycznie remontowana, a w 2021 r. wymieniono ok. 4,5 km bieżących toru pojedynczego.

TAB. 33 | **REMONTY SIECI TRAMWAJOWEJ ZREALIZOWANE W 2021 R.**

Ulica / odcinek	Zakres wykonanych prac
skrzyżowanie ul. Obywatelskiej i al. Politechniki	wymiana torowiska na tarczy skrzyżowania
ul. Limanowskiego od Zachodniej do Zgierskiej	wymiana torowiska
skrzyżowanie ul. Kopcińskiego i ul. Narutowicza	wymiana krzyżaków i rozjazdów po wsch. stronie skrzyżowania (prace po stronie pd. i zach. zakończono w 2020 r.)
ul. Zgierska od Okulickiego do granicy miasta	Wymiana torowiska i sieci, pętli oraz zabudowa rozjazdów do przyszłego zakładu remontu taboru wraz z niezbędnymi pracami drogowymi
al. Śmigłego-Rydza od ul. Przybyszewskiego do al. Piłsudskiego	Kompleksowa modernizacja torowiska i infrastruktury drogowej z przebudową na wspólne torowisko tramwajowo-autobusowe

Źródło: UMŁ na podstawie danych Zarządu Dróg i Transportu oraz Zarządu Inwestycji Miejskich

Jednym ze wskaźników jakości transportu zbiorowego jest jego punktualność. W 2021 r. skontrolowano 25 288 kursów (11 038 kursów tramwajowych i 14 250 kursów autobusowych), z czego 22 697 kursów zostało ocenionych pozytywnie (9 795 kursów tramwajowych i 12 902 kursów autobusowych).

Łączna długość dróg w Łodzi wynosi 1 485 km. Z punktu widzenia utrzymania nawierzchni są one podzielone na drogi o nawierzchniach utwardzonych (asfaltowe, betonowe, kamienne, brukowcowe) i o nawierzchniach nieulepszonych (gruntowe, tłuczniowe, z materiałów odzyskowych i inne)

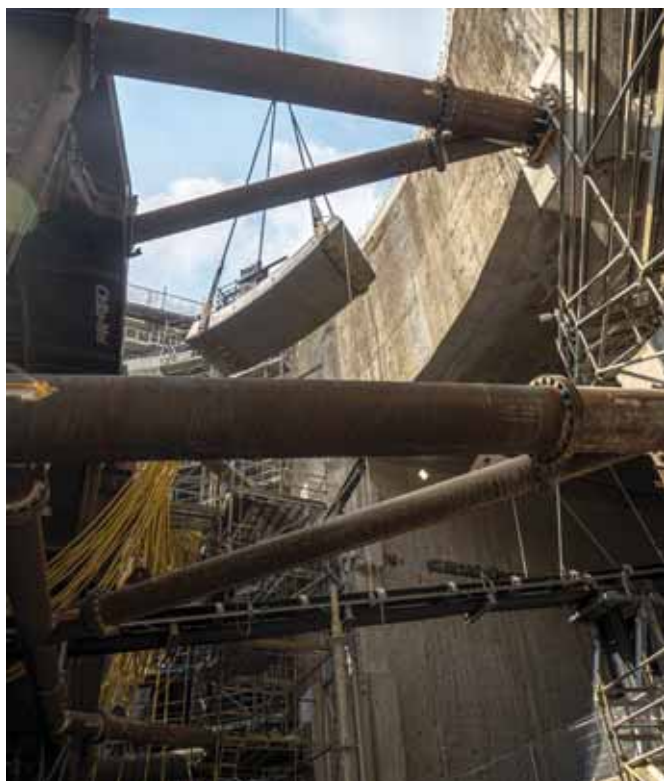
TAB. 34 | **DROGI W PODZIALE NA KATEGORIE**

Kategoria dróg	Długość dróg (km)	
	Drogi utwardzone	Drogi nieutwardzone
krajowe	67,9	0
wojewódzkie	15,3	0
powiatowe	396,7	11,3
gminne	392,9	151,3
Razem	872,8	162,6
wewnętrzne	449,7	
Razem	1485,1	

Źródło: Zarząd Dróg i Transportu.

Na koniec omawianego roku ok. 84% dróg publicznych miało nawierzchnię utwardzoną. Odrębną grupę stanowią ciągi piesze. Powierzchnia chodników na terenie miasta w 2021 r. wyniosła ok. 3 mln m².

W roku 2021 kontynuowane były prace w ramach rewitalizacji obszarowej centrum miasta, w tym modernizacja śródmiejskich ulic, budowa nowych ciągów komunikacyjnych i przebudowa przestrzeni publicznych. Oddano do użytku po modernizacji ul. Rewolucji 1905 r., Sienkiewicza, Wschodnią, Kilińskiego, Nowomiejską, Pomorską, Próchnika, Zachodnią oraz ciągi piesze – pasaż Róży i tzw. „Pasaż Majewskiego”. Zakończono prace w ramach programu „Zielone Polesie” na ul. Lipowej od Więckowskiego do Zielonej. Prace w ramach projektów rewitalizacji trwały na ulicach: Włókienniczej i nowych ulicach w kwartale Traugutta, Kilińskiego, Tuwima, Sienkiewicza a także w obrębie ciągów pieszych łączących ul. Ogrodową, Zachodnią i Legionów. Przebudowywana była także ul. Moniuszki, a w ramach programu „Zielone Polesie” – ul. Lipowa i Próchnika pomiędzy 1 Maja i Żeromskiego oraz 28 Pułku Strzelców Kaniowskich między Więckowskiego a Zieloną. Na terenie Nowego Centrum Łodzi trwała budowa drogi podziemnej łączącej al. Rodziny Scheiblerów z ul. Kilińskiego. W ramach kompleksowej przebudowy ulic w centrum zmieniana była również ich funkcja. Pasy ruchu zwężane były do minimum wynikającego z przepisów, nawierzchnie wykonuje się ze szlachetnych materiałów. W przestrzeni ulic wprowadzane były nasadzenia licznych drzew o dobrze uformowanych koronach, a także meble miejskie. Organizacja ruchu zmieniana była pod kątem poprawy bezpieczeństwa i komfortu użytkowników niechronionych. Tworzone były wyniesione skrzyżowania i przejścia dla pieszych, wprowadzane są strefy ruchu uspokojonego bądź strefy zamieszkania. Pozwalało to na rozszerzenie funkcji ulic z wyłącznie komunikacyjnej także na społeczną.

W ramach modernizacji szkieletowego układu komunikacyjnego w roku 2021 oddano do użytku po przebudowie jezdnie i torowisko al. Śmigłego-Rydza od Przybyszewskiego do Piłsudskiego. Rozpoczęto prace przy przebudowie ul. Wojska Polskiego i wiaduktów w ul. Przybyszewskiego. Przygotowywano budowę III etapu trasy Górna – prace budowlane rozpoczęły się w początku roku 2022. Prowadzono także modernizację dróg w ramach „Planu dla osiedli”. Zakończono przebudowę ul. Stefanowskiego na woonerf w ramach budżetu obywatelskiego. Trwały prace przy przebudowie ul. Traktorowej, Żubardzkiej, Obywatelskiej. Realizowano także prace z zakresu budowy oświetlenia i chodników, przy czym infrastruktura piesza powstawała także w ramach większych projektów, jako element towarzyszący. Łącznie wykonano prace przy budowie i przebudowie ponad 60 ulic, odcinków ulic, ciągów pieszych i ciągów oświetlenia w ramach samodzielnych zadań.

Realizowane były także prace przygotowawcze dla kolejnych kilkudziesięciu inwestycji obejmujące opracowanie dokumentacji projektowej oraz prowadzenie postępowań przetargowych.

Realizowane były także działania związane z poprawą bezpieczeństwa ruchu drogowego z wykorzystaniem urządzeń BRD. Wykaz działań zawiera tabela.

TAB. 35 | ZREALIZOWANE DZIAŁANIA Z ZAKRESU BEZPIECZEŃSTWA RUCHU DROGOWEGO.

Lokalizacja	Zastosowane rozwiązanie
ul. Kusocińskiego przy pętli autobusowej (w pobliżu ul. Popieluszki)	azyłe
osiedle Karolew (al. Bandurskiego – ul. Retkińska – ul. Krzemieniecka – al. Bandurskiego – ul. Kusocińskiego)	strefa uspokojenie ruchu
al. Unii Lubelskiej przy ul. Praussa	2 progi zwalniające wyspowe
ul. Srebrzyńska przy ul. Praussa	2 progi zwalniające wyspowe
ul. Pancerniaków	próg zwalniający listwowy
ul. Farna	próg zwalniający
osiedle Julianów (ul. Julianowska – ul. Łągiewnicka – al. Sikorskiego – ul. Zgierska)	strefa uspokojenie ruchu
ul. Uroczą (odc. ul. Trzciniowa – ul. Wiklinowa)	próg zwalniający
ul. Prezydenta	poduszki berlińskie
ul. Feliksińska	progi pinezkowe
ul. Herbowa	progi pinezkowe

Źródło: Zarząd Dróg i Transportu

W dniu 1 czerwca 2021 r., weszła w życie uchwała Nr XLI/1273/21 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 14 kwietnia 2021 r. w sprawie ustalenia strefy płatnego parkowania pojazdów samochodowych na drogach publicznych w Łodzi oraz opłat za postój w tej strefie i sposobu ich pobierania, zmieniona następnie uchwałami Nr XLVIII/1469/21 z dnia 15 września 2021 r. (weszła w życie w dniu 13 października 2021 r.) oraz Nr XLIX/1492/21 z dnia 20 października 2021 r. (weszła w życie 10 listopada 2021 r.). W związku z powyższym wprowadzono następujące zmiany:

- wzrosły opłaty parkingowe za poszczególne godziny postoju, natomiast kwota opłaty dodatkowej w wysokości 200 zł pozostała bez zmian, jednak bez możliwości jej obniżenia;
- wyznaczona została Podstrefa C w pasie dróg publicznych al. Rodziny Poznańskich (obszar parkingu wielopoziomowego przy Dworcu Łódź – Fabryczna) oraz al. Rodziny Scheiblerów;
- w Podstrefie C wprowadzono abonamenty miesięczne: ogólnodostępny w cenie 130 zł, w cenie 50 zł, wydawane na podstawie imiennego 30-dniowego biletu kolejowego lub 30-dniowego biletu okresowego obowiązującego w środkach lokalnego transportu zbiorowego;
- wprowadzono możliwość wykupienia zastrzeżonych miejsc postojowych (kopert) na podziemnym parkingu wielopoziomym (al. Rodziny Poznańskich) dla osób prowadzących działalność gospodarczą (wyłącznie na poziomie -3, minimum 10 miejsc postojowych);
- wprowadzono ogólnodostępne abonamenty kwartalne

Działalność sekcji Animal Patrol obejmuje m.in. interwencje związane ze zwierzętami bez nadzoru, zwierzętami gospodarskimi i dziko żyjącymi, wymagającymi okresowej opieki człowieka w celu przywrócenia ich do środowiska przyrodniczego. Dotyczy też zgłoszeń przypadków znęcania się nad zwierzętami. Animal Patrol w 2021 r. przeprowadził ponad 4,5 tys. interwencji, wystawił 177 mandatów, udzielił 205 pouczeń i skierował 4 wnioski do sądu.

Do zadań łódzkiej Straży Miejskiej należy również inicjowanie i uczestnictwo w działaniach mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym. Priorytetowo traktowana jest poprawa bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w szkole i poza nią. Prowadzone są działania informacyjno-edukacyjne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli, organizowane są alternatywne formy oddziaływań (gry, zabawy, konkursy, festyny, półkolonie letnie i zimowe), a także przeprowadzane są w szkołach kontrole z psem mające na celu odnalezienie osób posiadających substancje narkotyczne.

Programy profilaktyczne zostały dostosowane do wieku odbiorców i są to:

- „Bezpieczny przedszkolak”, którego celem jest uświadomienie dzieciom zagrożeń, wynikających z dnia codziennego, zarówno w domu, jak i na podwórku oraz konsekwencjach nieumiejętnego obchodzenia się ze zwierzętami.
- „Bezpiecznie w domu, w szkole i na podwórku” - program dla dzieci klas I-III szkoły podstawowej, cel to uświadomienie, jakie sytuacje i zachowania mogą stanowić zagrożenie dla zdrowia i życia oraz wyposażenie dzieci w umiejętności prawidłowego reagowania na sytuacje zagrażające ich bezpieczeństwu.
- „Warto wiedzieć – Odpowiedzialność prawna osób nieletnich” - program prowadzony od klasy VI szkoły podstawowej mający na celu uświadomienie pojęcia prawa, odpowiedzialności i konsekwencji wynikających z jego łamania i nieprzestrzegania.
- „Dziecko i ruch drogowy” mający przygotować najmłodszych do prawidłowego i samodzielnego uczestnictwa w ruchu drogowym.
- „Bezpieczeństwo w sieci” – adresaci to uczniowie kl. V, którzy mają zostać wyposażeni w umiejętności i wiedzę, pozwalającą na bezpieczne korzystanie z sieci internetowej.
- „Czy mam problem” - warsztaty dot. problematyki uzależnień dla młodzieży od klasy VII szkoły podstawowej.
- „Młodzi przeciw przemocy” – warsztaty dla uczniów

od klasy VII szkoły podstawowej, których celem jest uświadomienie pojęcia prawa i odpowiedzialności. Pokazanie, czym może zakończyć się przemoc, jakie są jej skutki jeśli nikt nie zareaguje w odpowiednim czasie.

- „Tolerancja czy jej brak” – warsztaty pokazujące problemy, związane z brakiem akceptacji wśród różnych grup społecznych.
- „Przeciwdziałanie prostytucji i handel ludźmi” – odbiorcy to młodzież szkół średnich, program prowadzony w formie warsztatów, poruszający problematykę handlu ludźmi, wskazujący konsekwencje prawne, społeczne i zdrowotne prostytuowania się.
- „Bezpieczna szkoła” - w ramach akcji funkcjonariusze dokonywali penetracji terenu wokół łódzkich placówek oświatowych w celu wyeliminowania istniejących zagrożeń. Działania te odbywały się na zaproszenie szkół. W 2021 r. przeprowadzono 1 151 takich kontroli (rok wcześniej 811), a działaniami profilaktycznymi łącznie objęto 24,4 tys. uczniów z łódzkich placówek oświatowych (rok wcześniej 18,14 tys.).

W ramach podniesienia poziomu bezpieczeństwa, poprawy porządku publicznego, czystości i estetyki miasta łódzianie zgłosili szereg wniosków realizowanych z Budżetu Obywatelskiego na 2021 rok, m.in.:

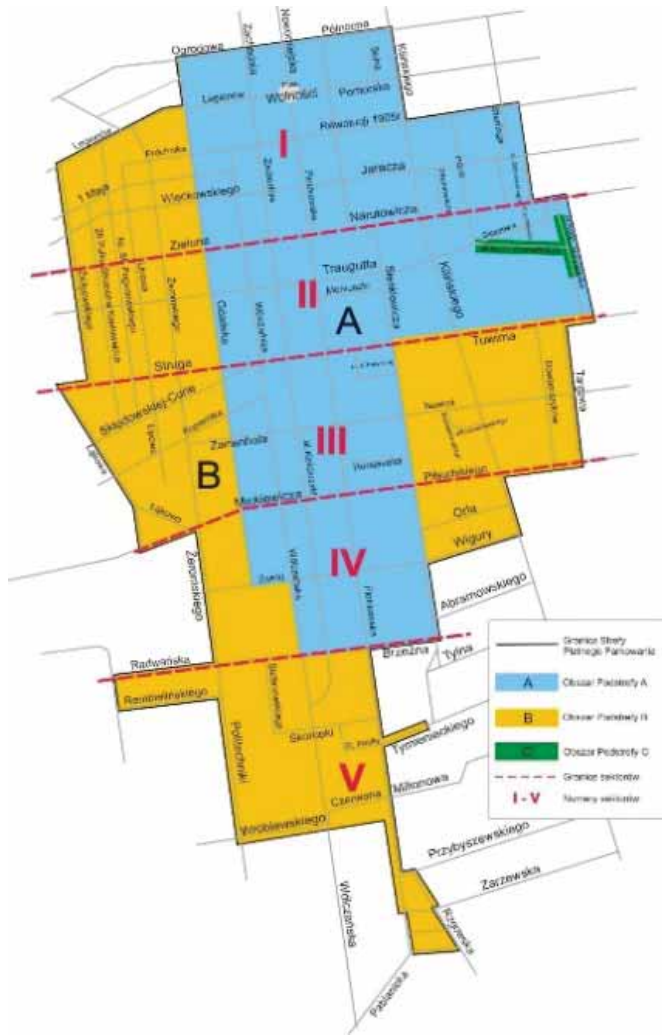
- Zadanie nr L158 Animal Patrol – zwierzęta w łodzi są ważne,
- Zadanie nr L002 Stop dzikim wysypiskom śmieci na terenach zieleni – zakup systemu fotopułapek dla Straży Miejskiej,
- Zadanie nr L046 Łódź bez smogu,
- Zadanie nr L005 Dom dziecka dla małych dzieci ul. Drużynowa 3/5,
- Zadanie nr L004 Kolorowy i bezpieczny dom dziecka,
- Zadanie nr L006 Plac zabaw dla Domu Małego Dziecka ul. Zbocze 2a,
- Zadanie nr B009BD Monitoring na osiedlu Bałuty Doły,
- Zadanie nr B075JM Poprawa stanu bezpieczeństwa oraz zagospodarowania „Górki na Rogach”,
- Zadanie nr G021NN Zamiast filmować, możesz kogoś uratować – osiedle nad Nerem,
- Zadanie nr P083MM Bezpieczne osiedle – system monitoringu osiedlowego na skrzyżowaniu Srebrzyńska/Unii Lubelskiej – etap 3,
- Zadanie nr P006KO Monitoring bezpieczeństwa na Kozinach,
- Zadanie nr P014LP Rewitalizacja Uroczyńska Lublinek,
- Zadanie nr WO 14NR Zamiast filmować możesz kogoś uratować – osiedle Nr 33,

w cenie 500 dla Podstrefy B i 750 zł dla Podstrefy A (obowiązują w całej Strefie).

W związku z kończącą się umową z obecnym Operatorem Strefy – firmą City Parking Group S.A., został ogłoszony przetarg, który pozwoli wyłonić wykonawcę usługi polegającej na wyposażeniu strefy płatnego parkowania w parkomaty oraz jej obsłudze w latach 2022 – 2030.

RYS. 6. STREFA PŁATNEGO PARKOWANIA W ŁODZI

Źródło: Zarząd Dróg i Transportu

były odcinki wzdłuż realizowanych inwestycji drogowych, a także samodzielne inwestycje rowerowe.

W ramach realizacji większych inwestycji drogowych oddano do użytku drogę rowerową wzdłuż al. Śmigłego-Rydza od Przybyszewskiego do Piłsudskiego wraz z bezkolizyjnym przejazdem przy ul. Zbiorczej. Wykonano nowe pasy i śluzy rowerowe w następujących lokalizacjach:

- ul. Przybyszewskiego odc. rondo Sybiraków – ul. Augustów (obustronnie),
- ul. Kasprzaka (na odc. ul. Srebrzyńska – ul. Legionów),
- ul. Więckowskiego na odc. ul. Pogonowskiego – ul. Żeligowskiego (wraz ze śluzami),
- ul. Zielona – ul. Żeligowskiego (wraz ze śluzami),
- ul. Wielkopolska/al. Włókniarzy,
- ul. Pojezierska (ul. Zgierska – u. Brzóska).

Wykonano prace przy modernizacji ciągów rowerowych na Starym Polesiu i drodze rowerowej przy ul. Wycieczkowej. Wybudowano brakujący odcinek drogi rowerowej na ul. Brzezińskiej przy ul. Śnieżnej, a także odcinek ciągu pieszo – rowerowego wzdłuż ul. Aleksandrowskiej od Szczecińskiej do Lechickiej i układ dróg rowerowych w obrębie budowanej dzielnicy Jędrzejów Przemysłowy.

Wpływy z opłat za parkowanie wyniosły 13,1 mln zł brutto, a z tytułu opłat dodatkowych za nieopłacony postój w Strefie Płatnego Parkowania w Łodzi 6,11 mln zł. We wszystkich częściach miasta zostało wyznaczone łącznie 11 nowych miejsc postojowych dla niepełnosprawnych.

Miasto systematycznie rozbudowuje sieć dróg rowerowych. Od 2015 roku ich długość wzrosła o ponad 40 kilometrów. Na koniec roku 2021 wynosiła ona 175 km wydzielonych dróg rowerowych oraz 54 km wyznaczonych na jezdni pasów, kontrapasów i przejazdów rowerowych. W roku 2021 realizowane

4. MIASTO BEZPIECZNE

Podniesienie poziomu bezpieczeństwa, poprawa porządku publicznego, czystości i estetyki miasta

Działania związane z poprawą poziomu bezpieczeństwa oraz porządku i czystości w mieście realizowane są m. in. przez straż miejską oraz policję.

Czynności Straży Miejskiej (SM) ukierunkowane są na poprawę ładu, porządku, stanu sanitarno-porządkowego oraz likwidację drobnych wykroczeń. Szczególne działania nakierowane są na utrzymanie bezpieczeństwa w ruchu drogowym oraz dbanie o wizerunek miasta

W roku 2021 do SM wpłynęło 35 280 zgłoszeń interwencyjnych (wzrost o 23,5%), a najwięcej dotyczyło zagrożeń w ruchu drogowym – 14,9 tys. wzrost o 40%). W 2021 r. wystawiono 20,3 tys. mandatów (wzrost o 7,6%), udzielono 14,4 tys. pouczeń (nieznaczny wzrost o 1,7%) i sporządzono 419 notatek (wzrost o 8%).

W 2021 r. strażnicy miejscy wylegitymowali 36 722 osób (w tym 90 nieletnich), co oznacza nieznaczny wzrost o 2,7%. Dodatkowo rezultatem interwencji strażników były również przewozy do Miejskiego Centrum Zdrowia Publicznego (1 295 osób), schroniska dla bezdomnych (86), innych placówek medycznych (204), Policji (147) czy miejsca zamieszkania (98). Łącznie przeprowadzono takich interwencji 1 830. Strażnicy podejmowali również interwencje w stosunku do niebezpiecznych zwierząt i przewieźli 980 zwierząt do schroniska dla zwierząt. W związku z niezachowaniem wymogów związanych z utrzymaniem zwierząt wystawiono 156 mandatów, udzielono 188 pouczeń i sporządzono 8 notatek.

Podczas działań prewencyjnych strażnicy miejscy przeprowadzili 45,8 tys. kontroli, które dotyczyły pojazdów, terenów zielonych, placówek z alkoholem oraz rejonów szkół. W 2021 r. strażnicy uczestniczyli w zabezpieczaniu 141 zdarzeń, głównie poprzez udzielanie pierwszej pomocy, w mniejszym stopniu przy zabezpieczaniu wypadków drogowych, pożarów i wybuchów gazu.

W 2021 r. mieszkańcy Łodzi zgłosili 1 219 interwencji dotyczących spożywania napojów alkoholowych w miejscach publicznych (wzrost o prawie 134%). Za te wykroczenia strażnicy nałożyli 476 mandatów karnych oraz 531 mandatów za próbę spożywania alkoholu w miejscach objętych zakazem. Funkcjonariusze wystawiali również mandaty za używanie w miejscach publicznych słów ogólnie uznanych za nieprzyzwoite

(art. 141 kw). Zjawisko to najczęściej występuje łącznie ze spożywaniem alkoholu. W wyniku podjętych interwencji wystawiono 173 mandaty (spadek o 10%), udzielono 253 pouczenia (wzrost o 27%) i sporządzono 11 notatek (spadek o 35%), stanowiących podstawę do kierowania do sądu wniosku o ukaranie.

Istotne miejsce w działalności Straży Miejskiej zajmują interwencje podejmowane wobec osób prowadzących działalność handlową w miejscach do tego celu niewyznaczonych – w 2021 r. nałożono 2,8 tys. mandatów, wydano 93 pouczeń i spisano 12 notatek.

Działania podejmowane na rzecz utrzymania właściwego stanu sanitarno-porządkowego na terenie Łodzi obejmowały przede wszystkim kontrole miejsc przeznaczonych do gromadzenia odpadów, a także czystości i porządku posesji oraz terenów do nich przyległych – przeprowadzono 15,1 tys. kontroli w administracjach nieruchomości (o niemal 4,7% więcej niż w roku poprzednim), 5,9 tys. w spółdzielniach mieszkaniowych i 6,7 tys. na posesjach prywatnych (odpowiednio więcej o 15% i 4%).

TAB. 36 | **INTERWENCJE NA RZECZ UTRZYMANIA WŁAŚCIWEGO STANU SANITARNO-PORZĄDKOWEGO**

Rok	Działania	Administracje nieruchomości	Spółdzielnie mieszkaniowe	Prywatne	Inne	Ogółem
2020	Kontrola posesji	14 460	5 089	6 402	3 654	29 605
	Wystawione pisemne polecenia i nakazy	66	4	7	371	448
2021	Kontrola posesji	15 139	5 859	6 654	3 906	31 558
	Wystawione pisemne polecenia i nakazy	71	4	19	498	592

Źródło: Straż Miejska w Łodzi.

Kolejny rodzaj kontroli obejmuje działania z zakresu bezpieczeństwa w ruchu drogowym - w głównej mierze dotyczą parkowania pojazdów oraz korzystania z miejsc wydzielonych w tym celu. W wyniku przeprowadzonych czynności w 2021 r. wystawiono 11 381 mandatów karnych (wzrost o 3,6%).

Na uwagę zasługują działania Sekcji Eko Patrol i Animal Patrol. Misją pierwszego z nich jest eliminowanie zjawisk mających wpływ na degradację środowiska naturalnego zarówno w skali mikro, jak i makroekologicznej. Prowadzi to do podniesienia standardów gospodarki odpadami, poprzez kontrole jakości palenia w piecach, poprawę gospodarki ściekowej miasta, w tym eliminowanie wylewania nieczystości płynnych, wyrzucania nieczystości stałych, itp. W 2021 r. Eko Patrol podjął 2,4 tys. interwencji (wzrost o prawie 17%), wystawił 681 mandatów oraz udzielił 1 057 pouczeń oraz skierował 43 wnioski do sądu o ukaranie.

- Zadanie nr W020OJ Bezpieczny Olechów – Janów.
- Zadanie nr G030NN Zakup fotopułapek GMS do lasku na Charzewnie i przy Lublinku.

W 2021 roku rozszerzono obszar działania monitoringu, realizując kolejne zadanie inwestycyjne, celem podniesienia poziomu bezpieczeństwa w Mieście. W jego ramach wybudowano 10 punktów kamerowych, w których znajduje się 14 kamer.

Dodatkowo do Systemu Monitoringu Miejskiego włączono 2 punkty kamerowe (10 kamer), wybudowane przez Zarząd Inwestycji Miejskich na ulicy Zarzewskiej.

Liczba kamer w 2021 r. wzrosła do 763 w 274 punktach. Z systemu monitoringu korzystają: Straż Miejska w Łodzi, Zarząd Dróg i Transportu, Komenda Miejska Policji w Łodzi, Komenda Wojewódzka Policji w Łodzi, Wydział Zarządzania Kryzysowego i Bezpieczeństwa Urzędu Miasta Łodzi.

W ramach zapobiegania rozprzestrzenianiu się pandemii w Łodzi, na podstawie art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 02 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem covid-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, Wojewoda łódzki polecił, aby z dniem 02.04.2020 r., Prezydent Miasta Łodzi zlecił podległej Straży Miejskiej w Łodzi:

- dokonywanie dyslokacji patroli Straży zgodnie ze wskazaniami komendantów właściwych terytorialnie jednostek Policji,
- organizacji wspólnych patroli z Policją, zgodnie ze wskazaniami właściwego Komendanta Policji,
- prowadzenie innych form współpracy Straży z właściwą terytorialnie jednostką Policji, w tym w szczególności odnośnie weryfikacji realizacji nakazów, zakazów i obowiązków wynikających z przepisów prawa powszechnie obowiązującego, w zakresie zapobiegania rozprzestrzenienia się wirusa covid-19, zgodnie ze wskazaniami komendantów właściwych terytorialnie jednostek Policji.

Ponadto polecono, aby pozostałe zadania Straży Miejskiej były zrealizowane wyłącznie w zakresie, w jakim służą prowadzeniu działań związanych z weryfikacją wykonywania ww. nakazów, zakazów i obowiązków wynikających z przepisów prawa powszechnie obowiązującego, związanych z rozprzestrzenianiem się choroby zakaźnej covid-19.

W związku z zaistniałą sytuacją epidemiologiczną strażnicy miejscy w ramach ww. współpracy z Policją, m.in:

- kontrolowali tereny zielone, boiska szkolne, targowiska i sklepy,
- ogłaszali komunikaty głosowe dla Mieszkańców,
- monitorowali sytuację w zakresie przemieszczania się i gromadzenia osób,
- zwracali szczególną uwagę na ciągi komunikacyjne, przystanki komunikacji miejskiej itp.,
- kontrolowali i legitymowali małoletnich, pozostających bez opieki osób dorosłych,
- reagowali na naruszenia aktów prawnych, wydawanych na bieżąco, w związku z epidemią występującą na terenie kraju.

W wyniku tej współpracy dokonano kontroli 10 380 miejsc, 6 037 parków i skwerów, 3 769 sklepów i galerii, 729 środków transportu zbiorowego. Strażnicy miejscy interweniowali 10 158 razy i wylegitymowali 11 281 osób. W wyniku kontroli i interwencji wystawiono 263 mandaty, 1 284 pouczenia i skierowano 52 wnioski do sądu.

Ponadto, Straż Miejska w Łodzi:

- podejmowała współpracę z Domami Dziennego Pobytu, polegającą na dostarczaniu posiłków podopiecznym tych placówek. Posiłki dostarczane były również do osób objętych kwarantanną lub izolacją. Łącznie dostarczono 7.456 racji żywnościowych. Dystrybucję paczek realizowało 856 strażników.
- zabezpieczała Powszechnie Punkty Szczepień.
- Od dnia 27.04.2021 r. do 31.07.2021 r. strażnicy zabezpieczali ład i porządek publiczny w rejonie punktów szczepień zlokalizowanych w hali Sport Arena, w hali MOSiR oraz w Bionanoparku.
- Odsierpnia 2021 roku do końca 2021 roku zabezpieczany był jeden punkt szczepień w Bionanoparku (Straż Miejska w Łodzi dokonywała zabezpieczenia na wniosek złożony przez podmiot prowadzący). Ponadto, zabezpieczane były punkty szczepień organizowane przez miejskie centra medyczne w ramach wydarzeń plenerowych.

W Łodzi, w ramach struktury organizacyjnej Komendy Miejskiej Policji, funkcjonuje osiem Komisariatów Policji oraz Wydział Ruchu Drogowego.

W 2021 roku w stosunku do roku poprzedniego nastąpiło zwiększenie liczby stwierdzonych wszystkich przestępstw o 16,5% (rok wcześniej odnotowany był spadek o 4,8%). Stwierdzono ich w Łodzi prawie 17 tys. z czego wykryto ok. 8,2 tys. (spadek wykrywalności o 5,27%), co za 2021 r. dało wskaźnik wykrywalności na poziomie 47,79%.

Z ogólnej liczby przestępstw, przestępstwa kryminalne

RYS. 7 | **PODZIAŁ TERYTORIALNY KOMISARIATÓW KMP ŁÓDŹ**

Źródło: Komenda Miejska Policji w Łodzi

wykrycia w tej grupie przestępstw w 2021 r. ukształtował się na poziomie 42,82%.

Co istotne dla mieszkańców: w grupie siedmiu najpoważniejszych przestępstw, liczba ich w roku 2021, w porównaniu do roku 2020 wzrosła z 7 044 do 7 969, a najwięcej przestępstw stwierdzono w kategoriach kradzież cudzej rzeczy (3 627), kradzież z włamaniem (2 173) oraz uszkodzenie rzeczy (1 211).

Liczba wypadków drogowych – 914 - w 2021 r. utrzymała się na prawie tym samym poziomie co w 2020 r. (919).

W 2021 r. odnotowano wzrost czynów karalnych popełnionych przez nieletnich o 23,25% (2020 – 989, 2021 - 1 219), co jednak w znacznej mierze wynikało z zauważalnego wzrostu liczby czynów karalnych określonych w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii (wzrost z 496 do 668 przypadków).

FUNDAMENT

Łódź efektywna i przyjazna – wprowadzenie nowych standardów usług publicznych, pełne wykorzystanie atutów miasta, racjonalizacja zarządzania majątkiem komunalnym.

Prezydent Miasta Łodzi nadzoruje sprawy dotyczące: organizacji i funkcjonowania Urzędu Miasta Łodzi, polityki kadrowej, polityki finansowej miasta, pomocy prawnej, polityki informacyjnej i komunikacji społecznej, gospodarowania majątkiem Skarbu Państwa oraz gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa – wykonywane jako zadanie z zakresu administracji rządowej, zgromadzeń i imprez masowych, koordynacji działań w przypadkach klęsk żywiołowych, katastrof cywilizacyjnych i innych zdarzeń szczególnych w tym obronnych, bezpieczeństwa, porządku publicznego i ochrony przeciwpożarowej, również sprawy kształtowania i ochrony środowiska naturalnego oraz rolnictwa a także związane z organizacją w Łodzi Międzynarodowej Wystawy EXPO2029. Prezydent nadzoruje bezpośrednio pracę Departamentu Prezydenta oraz Departamentu Ekologii i Klimatu. Ponadto Prezydent nadzoruje sprawy powierzone wiceprezydentom Miasta i Sekretarzowi Miasta oraz prowadzone przez Skarbnika Miasta.

Pierwszy Wiceprezydent Miasta Adam Pustelnik nadzoruje sprawy: urbanistyki i administracji architektoniczno-budowlanej, planowania przestrzennego i ochrony zabytków, współpracy z podmiotami krajowymi i zagranicznymi, wspierania aktywności gospodarczej i obsługi inwestorów, współpracy z uczelniami i instytucjami naukowymi, zarządzania majątkiem miasta, gospodarowania nieruchomościami z wyłączeniem gospodarowania majątkiem Skarbu Państwa oraz gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa – wykonywane jako z zadanie z zakresu administracji rządowej, ochrony praw własności do nieruchomości, lokalizacji i regulaminów targowisk miejskich, a także geodezji. Pierwszy Wiceprezydent nadzoruje pracę Departamentu Planowania i Rozwoju Gospodarczego, Departamentu Gospodarowania Majątkiem oraz współpracuje z Powiatowym Inspektorem Nadzoru Budowlanego.

Wiceprezydent Miasta Małgorzata Moskwa-Wodnicka nadzoruje sprawy dotyczące funkcjonowania urzędu

pracy, tworzenia nowych miejsc pracy oraz pozyskiwania na ten cel zewnętrznych źródeł finansowania, działalności gospodarczej, wspierania przedsiębiorczości, kultury, edukacji i wychowania, programowania w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi i oczyszczania miasta, energetyki miejskiej, infrastruktury technicznej, wodociągów i kanalizacji, ochrony informacji niejawnych oraz pracę Departamentu Pracy, Edukacji i Kultury.

Wiceprezydent Miasta Joanna Skrzydlewska nadzoruje sprawy: rozwoju budownictwa mieszkaniowego i rewitalizacji, gospodarowania zasobem lokali mieszkalnych i użytkowych, kultury fizycznej i sportu, ochrony praw konsumentów oraz nadzoruje pracę Departamentu Rewitalizacji i Sportu.

Wiceprezydent Miasta Adam Wieczorek nadzoruje sprawy: zaspokojenia potrzeb zdrowotnych mieszkańców, osób niepełnosprawnych, pomocy społecznej i świadczeń rodzinnych, sprawy związane z wykonywaniem nadzoru właścicielskiego w spółkach z kapitałowym udziałem miasta prowadzących działalność leczniczą, tworzenia bezpiecznych i higienicznych warunków pracy, informatyzacji urzędu oraz koordynacji informatyzacji miejskich jednostek organizacyjnych, zapewnienia ochrony i bezpieczeństwa danych w systemach teleinformatycznych, administrowania budynkami urzędu i ich obsługi techniczno-gospodarczej oraz nadzoruje pracę Departamentu Zdrowia i Spraw Społecznych.

Skarbnik Miasta Łodzi Krzysztof Mączkowski prowadzi sprawy związane z inicjowaniem i realizacją polityki finansowej miasta oraz nadzorem i kontrolą przy planowaniu i wykonywaniu budżetu miasta oraz sprawozdawczości, orzecznictwa, kontroli i egzekucji w zakresie spraw podatkowych, realizacji zadań dotyczących opłaty skarbowej oraz windykacji należności orzeczonych sądownie na rzecz miasta, określania sposobu prowadzenia ewidencji księgowej i organizowania gospodarki finansowej miasta oraz wykonywania budżetu, nadzoru nad ewidencją finansowo-księgową, kontrasygnowania czynności prawnych mogących spowodować powstanie zobowiązań pieniężnych miasta oraz opiniowania decyzji wywołujących skutki finansowe dla budżetu miasta. Skarbnik Miasta kieruje Departamentem Finansów Publicznych.

Sekretarz Miasta Łodzi Wojciech Rosicki prowadzi sprawy w zakresie zapewnienia sprawnego funkcjonowania urzędu, warunków jego działania i organizowania pracy, prowadzi nadzór nad realizacją celów i zadań strategicznych dla miasta, rozumianych jako ogół

działań informacyjno-decyzyjnych, rozstrzygających o kluczowych problemach miasta z uwzględnieniem uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych oraz sprawy dotyczące obsługi organizacyjnej i technicznej sesji Rady Miejskiej w Łodzi w zakresie przypisanym Prezydentowi Miasta Łodzi i urzędowi, organizowania i obsługi posiedzeń Kolegium Prezydenta Miasta Łodzi, wykonywania uchwał Rady Miejskiej w Łodzi oraz zarządzeń Prezydenta Miasta Łodzi. Ponadto Sekretarz Miasta Łodzi nadzoruje sprawy ewidencji pojazdów i wydawania praw jazdy, ewidencji ludności i dowodów osobistych, akt stanu cywilnego, stowarzyszeń i fundacji, jednostek pomocniczych miasta, współpracy z organizacjami pozarządowymi, konsultacji społecznych, promocji i turystyki, programowania gospodarczego i strategii miasta, pozyskiwania środków z funduszy europejskich na projekty inwestycyjne, zarządzania projektami strategicznymi miasta, inwestycji miejskich, dróg i transportu publicznego oraz sprawy związane z wykonywaniem nadzoru właścicielskiego w spółkach z kapitałowym udziałem miasta, z wyłączeniem spółek prowadzących działalność leczniczą. Sekretarz Miasta nadzoruje prace: Departamentu Organizacji Urzędu i Obsługi Mieszkańców oraz Departamentu Strategii i Rozwoju.

Rok 2021 był kolejnym rokiem pandemii. Założenia do projektu budżetu miasta Łodzi na 2021 rok uwzględniały już okoliczności związane z covid-19, jednak w związku z kolejnymi falami pandemii sytuacja w roku budżetowym 2021 wymagała podejmowania dodatkowych szybkich i odpowiedzialnych decyzji. Służby finansowe musiały reagować na zmieniającą się sytuację w zakresie m.in.:

- zwiększonych potrzeb związanych z zapewnieniem finansowania środków do zwalczania covid-19,
- zmieniającymi się w szybkim tempie regulacjami prawnymi w zakresie finansów samorządów (programy dofinansowania samorządów przez rząd: Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych, Program Inwestycji Strategicznych, dofinansowania w postaci jednorazowych subwencji, zmiany w prawie mające skutek wieloletni – Pakiet „Polski Ład”, subwencja rozwojowa),
- zapewnieniem źródła finansowania niezbędnych wydatków związanych z zaspokojeniem potrzeb mieszkańców przy istniejących ograniczeniach i sytuacji pandemicznej.

TAB. 37 | **WYDATKI PONIESIONE Z FUNDUSZU PRZECIWDZIAŁANIA COVID-19 W 2021R.**

Wyszczególnienie	Poniesione wydatki (w zł)
Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych:	64 565 048,21
Budowa ronda u zbiegu ulic Łanowa-Traktorowa oraz przebudowa ul. Traktorowej na odc. od ul. Rojnej do ul. Aleksandrowskiej	4 547 396,28
Przebudowa ul. Obywatelskiej na odc. od ul. Nowe Sady do ul. Waltera-Janke	4 376 375,78
Transport niskoemisyjny - wydatki nieobjęte w umowie o dofinansowanie	3 086 518,15
Rozwój funkcji i usług oferowanych przez EC-1 Łódź - Miasto Kultury - "R"	7 500 000,00
Program wykorzystania obszarów rekreacyjnych Łodzi w celu stworzenia Regionalnego Centrum Rekreacyjno-Sportowo-Konferencyjnego - etap II Rozbudowa Stadionu Miejskiego przy Al. Unii Lubelskiej	45 054 758,00
Fundusz Przeciwdziałania covid-19	5 401 190,64
Dotłata do czynszów przyznawanych najemcom oraz podnajemcom lokali mieszkalnych, dotkniętych ekonomicznymi skutkami epidemii covid-19	10 777,04
Środki na przygotowanie i zabezpieczenie domów pomocy społecznej przed wzrostem zakażeń wywołanych wirusem covid-19	1 237 965,00
Środki na transport osób mających trudności w samodzielnym dotarciu do punktów szczepień przeciwko covid-19	96 949,83
Wspieraj Seniora	11 007,92
Zapewnienie sprawnego funkcjonowania bazy tlenowej na terenie Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej	314 599,55
Organizacja miejsc kwarantanny zbiorowej dla mieszkańców województwa łódzkiego	147 271,10
Sfinansowanie tworzenia 50 Punktów Szczepień Powszechnych	10 000,00
Działania promocyjne, w tym organizacyjne, techniczne lub organizacyjno-techniczne, mające na celu zwiększenie liczby mieszkańców (w szczególności w wieku 60+) po szczepieniu przeciw covid-19	40 000,00
Laboratorium przyszłości	3 532 620,20
Łącznie	69 966 238,95

Źródło: UMŁ

W ramach nowego, zintegrowanego systemu informatycznego Zarządzania Finansami Miasta uruchomiono moduł do kompleksowej obsługi Wieloletniej Prognozy Finansowej. Obejmuje on przygotowanie uchwał Rady Miejskiej oraz analiz i wieloletnich prognoz finansowych.

Łódź jako jedno z pierwszych miast wyemitowało "zielone obligacje" w kwocie 50 mln zł. Emisja odbyła się we współpracy z DNB Bank Polska S.A. i Bankiem Pekao S.A. Głównym czynnikiem, który wyróżnia zielone obligacje jest cel emisji. Jego realizacja ma wpłynąć pozytywnie na środowisko naturalne. Zielone obligacje mogą sfinansować różnego rodzaju cele związane z ochroną środowiska, na przykład: instalacje wykorzystujące źródła energii odnawialnej, transport publiczny, zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi i ściekami, zielone budownictwo czy ochronę bioróżnorodności. Miasto przygotowało tzw. „Ramy Emisji Zielonych Obligacji” – czyli dokument, który wyjaśnia wszelkie szczegóły

procesu emisji obligacji – wskazując potencjalnym inwestorom w jaki sposób fundusze pozyskane z emisji zielonych obligacji będą służyły celom ekologicznym.

łącznie w 2021 roku miasto Łódź:

- wyemitowało obligacje na kwotę 418 mln zł (w tym „Zielone obligacje” na kwotę 50 mln zł),
- zaciągnęło kredyt w Europejskim Banku Inwestycyjnym na cele związane z rewitalizacją w wysokości 100 mln zł,
- zaciągnęło pożyczki w WFOŚiGW w łącznej kwocie 134,65 tys. zł.

W 2021 roku miasto wykupiło przed terminem serie obligacji na kwotę 100 mln zł. Oznacza to, że dług miasta zmniejszył się o 100 mln zł w stosunku do pierwotnie planowanej kwoty na koniec roku.

(z uwzględnieniem zmian w zakresie covid-19),

- utrzymanie wysokości nadwyżki operacyjnej umożliwiającej kontynuowanie polityki inwestycyjnej miasta Łodzi na poziomie, wynikającym z podjętych zobowiązań,
- zapewnienie stabilności finansowej miasta przez odpowiednią kontrolę deficytu i poziomu długu, przy jednoczesnym utrzymaniu zdolności do zaciągania, obsługi i spłaty zadłużenia, zapewniającego realizację programu inwestycyjnego miasta,
- koncentracja środków na dokończenie już rozpoczętych zadań inwestycyjnych w szczególności ujętych w ramach przedsięwzięć w WPF miasta Łodzi na lata 2022-2050 oraz w Zarządzeniu Prezydenta Miasta Łodzi w sprawie przygotowania inwestycyjnych

TAB. 38 | REALIZACJA BUDŻETU MIASTA

	2018		2019		2020		2021	
		% planu		% planu		% planu		% planu
Dochody ogółem w mln zł	4 076,5	98,9	4 506,2	94,3	4 925,1	97	5 353,9	99,2
na 1 mieszkańca w zł	5 927,7	x	6 600	x	7 272	x	8 016	x
Wydatki ogółem w mln zł	4 022,2	94,1	4 690,0	91,0	5 150,2	93	5 227,9	93,1
na 1 mieszkańca w zł	5 848,7	x	6 870	x	7 604	x	7 827	x
Wielkość nadwyżki operacyjnej w mln zł	324,7	157,3	359,9	140,7	139,3	294	535,7	159
Dochód z podatku PIT w mln zł	1 095,9	106,4	1 190,2	100,9	1 155,3	103	1 304,6	108,2
Dochód z podatku CIT w mln zł	84,8	105,7	101,6	116,8	98,8	104	126,8	133,5

uwagi: przyjęto liczbę mieszkańców wg stanu na 30.06.2021 rok: 667 923

Źródło: UMi

W roku 2021 trwało postępowanie przetargowe na kompleksową obsługę bankową budżetu miasta. Postępowanie dotyczyło całego urzędu oraz jednostek budżetowych (w tym wszystkich szkół). Po wielu pytaniach ze strony uczestniczących w postępowaniu bankach, przetarg wygrał Bank PEKAO S.A. Umowę generalną z Bankiem miasto podpisało w dniu 20 października 2021 roku.

W celu zapewnienia obsługi finansowej miasta w okresie przejściowym (okres od stycznia do marca 2022 roku) przeprowadzono postępowanie przetargowe na tymczasową obsługę bankową przez dotychczasowy bank – Getin Noble Bank S.A. Umowę zawarto w dniu 20 grudnia 2021 roku.

Strategicznymi celami polityki budżetowej w najbliższych latach pozostaje:

- zachowanie polityki miasta w perspektywie długookresowej przy zachowaniu ograniczeń reguł fiskalnych wynikających z zapisów art. 242 i 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych

projektów strategicznych Miasta Łodzi ubiegających się o dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej oraz inwestycyjnych projektów komplementarnych Miasta Łodzi nieubiegających się o dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej, w okresie programowania 2014-2020,

- zabezpieczenie wkładów własnych na przygotowanie się do realizacji przedsięwzięć w ramach perspektywy finansowej 2021-2027.

Koszty obsługi zadłużenia w 2020 roku zrealizowano na poziomie 97,9% planu po zmianach (50,4% budżetu uchwalonego).

W 2021 roku miasto prowadziło bardzo zdyscyplinowaną politykę finansową. Między innymi dzięki temu uzyskano roczną nadwyżkę budżetową w kwocie 128,3 mln zł. W budżecie uchwalonym na 2021 rok zaplanowano deficyt na poziomie - 306,7 mln zł.

Ponadplanowo zrealizowano dochody z tytułu podatku PIT i CIT. Wydatki nie zostały zrealizowane głównie

w ramach wydatków majątkowych co związane było z trudną sytuacją na rynku pracy wynikającą z covid-19 oraz wzrostem cen materiałów i usług, co utrudniało rozstrzygnięcie przetargów na poziomie cenowym ustalonym w momencie przygotowywania postępowań. W 2021 r. agencja ratingowa S&P's Globals Rating potwierdziła długoterminowy rating kredytowy dla miasta Łodzi oceną ratingową na poziomie „BBB+”. Perspektywa oceny pozostawała stabilna.

W 2021 roku, w ramach realizacji kluczowych inwestycji miejskich:

- Kontynuowano przebudowę linii tramwajowej w al. Śmigłego-Rydza - Przebudowa wiaduktów na al. Śmigłego-Rydza na odcinku od al. Piłsudskiego do ul. Przybyszewskiego w ramach zadania „Kompleksowy program niskoemisyjnego transportu publicznego w metropolii łódzkiej”. Zakończono realizację robót; odbiór końcowy 10.01.2022 r.
- Rozpoczęto budowę drogi podziemnej wraz z płytą rynku NCł i parkingiem pod rynkiem - zakończono realizację robót zasadniczych, z uwagi na brak wykonanego przez PGE przyłącza nie można dokonać sprawdzenia wszystkich urządzeń i dokonać odbioru p.poż. i końcowego, zmieniono termin ostatecznego odbioru i dopuszczenie do użytkowania na kwiecień 2022 r.
- Budowa drogi 2KDY w NCł: wykonano roboty w 35 %, z uwagi na koordynację robót z innym wykonawcą i inne zaistniałe przeszkody dokonano zmiany terminu na kwiecień 2022 r.
- Budowa obwodnicy Nowosolnej wraz z łącznikiem w rejonie ul. Jugosłowiańskiej do ul. Brzezińskiej oraz przebudowy/rozbudowy ul. Brzezińskiej od ul. Kerna do włączenia łącznika obwodnicy Nowosolnej w rejonie ul. Hanuszkiewicza: uzyskiwano ostateczne uzgodnienia dokumentacji projektowej, jednak z uwagi na problemy ze stanowiskiem PKP nastąpiło opóźnienie w zakończeniu realizacji umowy, planowane zakończenie przewidziano na kwiecień 2022 r.
- Budowa Trasy Górna na odc. od ul. Rzgowskiej do ul. Kalinowskiego – Etap III: a/ trwała procedura przetargowa na wyłonienie Wykonawcy robót; b/ wystąpiły problemy z pozyskaniem środków na dofinansowanie projektu – planowane podpisanie umowy z Wykonawcą w styczniu 2022 r. i rozpoczęcie realizacji inwestycji.
- Kompleksowy program integracji sieci niskoemisyjnego transportu publicznego w metropolii łódzkiej wraz z zakupem taboru do obsługi trasy W-Z oraz innych linii komunikacyjnych i modernizacją zajezdni tramwajowych: prace projektowe w dalszym ciągu trwają i są na etapie końcowym dla zadań:
 - Zadanie 1 Budowa nowej linii tramwajowej w ul. Nowowęgłowej od ul. Tramwajowej do włączenia w ul. Kopcińskiego wraz z przebudową wiaduktu na ul. Kopcińskiego;
 - Zadanie 2.1. Przebudowa linii tramwajowej w al. Śmigłego-Rydza na odcinku od ul. Przybyszewskiego (wraz ze skrzyżowaniem) do ul. Dąbrowskiego (bez skrzyżowania);
 - Zadanie 3.1. Przebudowa torowiska wraz z niezbędną infrastrukturą w ulicy Przybyszewskiego na odcinku od ul. Kilińskiego (wraz ze skrzyżowaniem) do al. Śmigłego - Rydza (bez skrzyżowania);
 - Zadanie 4. Budowa torowiska w ul. Broniewskiego na odcinku od al. Śmigłego-Rydza (bez ronda Broniewskiego) do ul. Rzgowskiej/Paderewskiego (wraz ze skrzyżowaniem) i przebudową pętli Kilińskiego – Dworzec Łódź-Chojny na pętlę tramwajowo-autobusową;
 - Zadanie 5. Przebudowa torowiska w ul. Rzgowskiej na odcinku od ul. Dąbrowskiego (bez skrzyżowania) do ul. Broniewskiego (bez skrzyżowania);
 - Zadanie 6. Przebudowa torowiska w ciąg ulic al. Śmigłego – Rydza i Niższej na odcinku Dąbrowskiego (bez skrzyżowania) do ul. Śląskiej (ze skrzyżowaniem) wraz z pętlą tramwajową;
 - Zadanie 8. Modernizacja zajezdni tramwajowej
- Budowa wiaduktów w ul. Przybyszewskiego wraz z przebudową ul. Przybyszewskiego na odc. od ul. Piotrkowskiej do ul. Kilińskiego: a/ zawarto umowę na realizację robót dla wiaduktów wraz z odcinkiem torowiska do ul. Lodowej i rozpoczęto przygotowania do realizacji robót, przystąpiono do prac rozbiórkowych; b/ ponownie ogłoszono przetarg na wykonanie odcinka od Pl. Reymonta do Kilińskiego w systemie zaprojektuj i wybuduj; c/ uzyskano dofinansowanie na realizację inwestycji.
- Kompleksowa modernizacja linii tramwajowej w ul. Konstytucyjnej na odcinku od pętli tramwajowej „Zdrowie” do granic miasta wraz z infrastrukturą towarzyszącą: a/ ogłoszono przetarg na realizację robót w systemie zaprojektuj i wybuduj; b/ uzyskano dofinansowanie dla realizacji inwestycji.
- Budowa przejścia nad torami kolejowymi wzdłuż ul. Widzewskiej: zakończono opracowanie dokumentacji projektowej.

- Budowa i przebudowa linii tramwajowej w ulicy Wojska Polskiego na odc. od ul. Franciszkańskiej do ul. Strykowskiej wraz z przebudową układu drogowego i niezbędną infrastrukturą oraz budową połączenia tramwajowego wzdłuż ul. Strykowskiej z przystankiem ŁKA Łódź Marysin: podpisano umowę z Wykonawcą robót i przystąpiono do realizacji w miesiącu grudniu 2021.
- Budowa nowej drogi będącej przebiegiem kwartału pomiędzy ul. Moniuszki i Tuwima: trwa realizacja robót, z uwagi na konieczność koordynacji z innymi Wykonawcami nastąpiło opóźnienie w realizacji, planowany termin zakończenia kwiecień 2022 r.
- Przebudowa ul. Moniuszki: trwa realizacja robót, z uwagi na konieczność koordynacji z innymi Wykonawcami nastąpiło opóźnienie w realizacji, planowany termin zakończenia czerwiec 2022 r.

W 2021 roku Miasto Łódź realizowało zadania własne i inne ważne dla rozwoju gminy poprzez następujące podmioty:

- 13 spółek ze 100% udziałem Miasta Łodzi:
 - Zakład Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o.
 - MPK-Łódź sp. z o.o.
 - MPO-Łódź sp. z o.o.
 - Widzewskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego sp. z o.o.
 - Łódzka Spółka Infrastrukturalna sp. z o.o.
 - Aqua Park Łódź sp. z o.o.
 - Miejska Arena Kultury i Sportu sp. z o.o.
 - EXPO-Łódź sp. z o.o.
 - Miejski Ogród Zoologiczny w Łodzi sp. z o.o.
 - Łódzkie Centrum Filmowe sp. z o.o.
 - Centrum Medyczne im. dr Ludwika Rydygiera sp. z o. o.
 - Zakład Drogownictwa i Inżynierii sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej
 - Grupowa Oczyszczania Ścieków w Łodzi sp. z o.o. (w połowie 2021 r. Miasto nabyło udziały od drugiego z udziałowców (Caritas) i stało się jedynym udziałowcem spółki)
- 2 podmioty z większościowym udziałem Miasta Łodzi:
 - Port Lotniczy Łódź im. W. Reymonta sp. z o.o. – udział Miasta 95,62%
 - Bionanopark sp. z o.o. – udział Miasta 68,41%
- 2 podmioty z mniejszościowym udziałem Miasta Łodzi:
 - Łódzka Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A. – udział Miasta 25,55%
 - ŁRH „Zjazdowa” S.A. – udział Miasta 20,04%

Spółki z udziałem Miasta Łodzi osiągnęły następujące wyniki 2021 roku:

- Ogólny przewidywany wynik netto wypracowany przez spółki z udziałem Miasta Łodzi w 2021 r. to strata wynosząca 38,3 mln zł;
- Złożyły się na nią zyski w wysokości 21,9 mln zł i straty sięgające 60,2 mln zł;
- Przekazane przez Spółki wyniki za 2021 są wielkościami szacowanymi przed zamknięciem ksiąg oraz przed badaniem przez firmy audytorskie i mogą ulec zmianie. Z 16 spółek 8 przyniosło zyski netto:
 - Łódzka Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A – 8,2 mln zł
 - Aqua Park Łódź sp. z o.o. – 5,4 mln zł
 - Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne – Łódź sp. z o.o. – 3,4 mln zł
 - Centrum Medyczne im. dr Ludwika Rydygiera sp. z o. o. - 1,9 mln zł
 - ŁRH „Zjazdowa” S.A.- 1,2 mln zł
 - Łódzka Spółka Infrastrukturalna sp. z o.o. – 0,9 mln zł
 - Widzewskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego sp. z o.o. – 0,7 mln zł
 - MPO-Łódź sp. z o.o. – 0,2 mln zł
- Straty wystąpiły w:
 - Port Lotniczy Łódź im. W. Reymonta sp. z o.o. – 27,8 mln zł
 - Miejski Ogród Zoologiczny w Łodzi sp. z o.o.- 9,7 mln zł
 - Grupowa Oczyszczania Ścieków w Łodzi sp. z o.o.- 7,9 mln zł
 - Miejska Arena Kultury i Sportu sp. z o.o. – 7,5 mln zł
 - Bionanopark sp. z o.o. – 7 mln zł
 - EXPO-Łódź sp. z o.o. – 0,2 mln zł
 - Łódzkie Centrum Filmowe sp. z o.o. - 0,1 mln zł
 - Zakład Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. – 0,04 mln zł

W 2021 r. nastąpiły zmiany w portfelu posiadanych spółek:

- Realizowano projekt połączenia Grupowej Oczyszczalni Ścieków w Łodzi sp. z o.o. (spółka przejmowana) z Zakładem Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. (spółka przejmująca) w drodze tzw. sukcesji uniwersalnej. W sierpniu 2021 r. Miasto nabyło udziały od drugiego z udziałowców (Caritas) i stało się jedynym udziałowcem GOŚ w Łodzi sp. z o.o. W 2022 r. ma nastąpić połączenie podmiotów.
- Kontynuowano proces likwidacji Zakładu Drogownictwa i Inżynierii sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej

Celem przygotowania zmian w funkcjonowaniu określonych obszarów usług komunalnych spółki aktywnie uczestniczyły, a nawet inicjowały przygotowanie przyszłościowych projektów inwestycyjnych, jak:

- ŁSI Sp. z o.o., GOŚ w Łodzi Sp. z o.o. oraz ZWIK Łódź

Sp. z o.o. wraz z Miastem Łódź kontynuowały działania zmierzające do przygotowania i realizacji projektu mającego na celu optymalizację funkcjonowania systemu wodno – kanalizacyjnego na terenie Miasta. W ciągu minionego roku pracował Komitet Sterujący oraz Zespół ds. optymalizacji sektora wodno-kanalizacyjnego funkcjonującego na obszarze Miasta Łodzi. W wyniku tych prac doszło do procesu łączenia spółek GOŚ w Łodzi Sp. z o.o. oraz ZWIK Sp. z o.o. w drodze sukcesji uniwersalnej.

- kontynuowano działania w celu koncentracji własności sieci kanalizacji deszczowej w rękach Miasta Łodzi;
- WTBS sp. z o.o. i Miasto Łódź kontynuowały działania w zakresie wspólnych projektów inwestycyjnych. Trwały prace nad analizą kilku terenów inwestycyjnych oraz analizą sposobu finansowania budownictwa mieszkaniowego ze wsparciem Funduszu Doptat Banku Gospodarstwa Krajowego. Tym samym postawiono na zasadność wykorzystania wszelkich środków spoza budżetu Miasta dla rozwoju budownictwa mieszkaniowego w Łodzi.
- Rozpoczęto działania mające na celu dokonanie zmian właścicielskich w Bionanopark sp. z o.o., Porcie Lotniczym im. Władysława Reymonta w Łodzi sp. z o.o. oraz Łódzkiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej S.A.
- Rozpoczęto działania mające na celu pozyskanie inwestora dla Portu Lotniczego Łódź im. Władysława Reymonta w Łodzi Sp. z o.o.

W wyniku wcześniejszych decyzji o realizacji dużych projektów inwestycyjnych za pośrednictwem spółek, Wspólnik – Miasto Łódź kontynuowało wsparcie ze środków budżetu Miasta na spłatę zobowiązań inwestycyjnych poprzez podwyższenie kapitału zakładowego spółek. Wkłady pieniężne wniesione zostały do czterech Spółek w łącznej wysokości 123,8 mln zł w tym:

- Port Lotniczy Łódź im. Wł. Reymonta w Łodzi sp. z o.o. – 18 mln zł,
- WTBS sp. z o.o. – 3,9 mln zł,
- Expo – Łódź sp. z o.o. – 3,3 mln zł,
- MPK-Łódź sp. z o.o. – 74,9 mln zł (w tym na spłatę obligacji ŁTR – 4,2 mln zł),
- Miejski Ogród Zoologiczny w Łodzi sp. z o.o. – 21,7 mln zł,
- Bionanopark sp. z o.o. - 2 mln zł.

Ponadto Miasto wniosło wkład niepieniężny do:

- WTBS sp. z o.o. w postaci prawa własności działek zlokalizowanych w Łodzi przy ul. Oblęgorska/Widok o łącznej wartości 0,89 mln zł.

Według dokumentu Informacja o stanie mienia komunalnego za okres od 01.01.2021r. do 31.12.2021 r. wartość brutto majątku Miasta Łódź wg stanu na 31 grudnia 2021 r. wynosiła 32,91 mld zł i w porównaniu do stanu na 1 stycznia 2021 r. zwiększyła się per saldo o kwotę 8,21 mld zł. Zwiększenie wartości majątku Miasta nastąpiło głównie w wyniku podjętych inwestycji oraz ujawnienia w toku inwentaryzacji gruntów komunalnych stanowiących zasób miasta, a dotychczas nieujmowanych w ewidencji księgowej.

Wartość majątku Miasta z tytułu ujawnienia w 2021 r. gruntów wyniosła 14,4 mld zł. Największy wzrost wartości majątku z tego tytułu nastąpił w następujących jednostkach:

- Urząd Miasta Łodzi 4,4 mld zł,
- Zarząd Lokali Miejskich 2 mld zł
- Zarząd Dróg i Transportu 5,4 mld zł
- Placówki Oświaty i Wychowania 1,5 mld zł

Poza wydatkami, w wyniku których powstają nowe składniki majątku, bądź zwiększa się wartość użytkowanych środków trwałych, Miasto przeznacza corocznie znaczne środki finansowe na remonty posiadanego majątku. Wydatki te nie mają wpływu na wzrost wartości początkowej, jednak zwiększa się jego użyteczność. Ponadto w istotny sposób zostaje powstrzymany proces jego degradacji.

W 2021 r. konsekwentnie rozszerzano katalog usług elektronicznych. W Biuletynie Informacji Publicznej udostępniono ich wykaz wraz z linkami do platform elektronicznych, zapewniając w ten sposób dostęp do wszystkich e-usług Urzędu z jednego miejsca, bez konieczności ich wyszukiwania w wielu portalach również rządowych.

Stale jest też zwiększana liczba świadczonych usług elektronicznych. Urząd na koniec 2021 r. udostępniał 116 formularzy elektronicznych w ramach 95 usług na platformie ePUAP oraz 41 usług na platformie biznes.gov.pl. W efekcie w 2021 r. do Urzędu wpłynęło przez ESP 154 617 (wzrost o 13% w porównaniu z 2020 r.), a wysłano 151 635 dokumentów elektronicznych (wzrost o 5% w porównaniu z 2020 r.).

Informacja na temat realizacji uchwał Rady Miejskiej w Łodzi

W 2021 roku Rada Miejska w Łodzi podjęła 476 uchwał. Z powierzonych do realizacji Prezydentowi Miasta 330 uchwał:

- 255 - zrealizowano,
- 66 - jest w trakcie realizacji,
- 9 - nie zrealizowano

- Nr XLI/1274/21 z dnia 14 kwietnia 2021 r. w sprawie określenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, składanej przez właścicieli nieruchomości - uchwała, zanim weszła w życie, została zmieniona uchwałą Nr XLIII/1330/21 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 2 czerwca 2021 r.;
- Nr XLIII/1329/21 z dnia 2 czerwca 2021 r. w sprawie zaciągnięcia pożyczki długoterminowej ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej - uchwała została uchylona uchwałą Rady Miejskiej w Łodzi w dniu 9 lutego 2022 r.;
- Nr XLIII/1335/21 z dnia 2 czerwca 2021 r. w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż w drodze przetargu nieruchomości położonych w Łodzi przy ul. Rokicińskiej bez numeru. Nieruchomość ma zostać przekazana do zamiany;
- Nr XLIV/1384/21 z dnia 23 czerwca 2021 r. w sprawie wyrażenia zgody na obniżenie bonifikaty od ceny samodzielnego lokalu użytkowego nr 2U, usytuowanego w budynku znajdującym się na nieruchomości położonej w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej 31 – najemca zrezygnował z wykupu lokalu;
- Nr XLIV/1385/21 z dnia 23 czerwca 2021 r. w sprawie wyrażenia zgody na nabycie na własność Miasta Łodzi nieruchomości lokalowych i udziału w prawie użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowej, w drodze nieodpłatnego przekazania przez Polskie Koleje Państwowe S.A. – PKP S.A. nie dostarczyły dokumentacji niezbędnej do podpisania aktu notarialnego;
- XLVIII/1458/21 z dnia 25 września 2021 r. w sprawie wprowadzenia przepisów porządkowych zakazujących poruszania się na obszarze Miasta Łodzi pojazdami opatrzonymi niektórymi treściami - uchwała została unieważniona rozstrzygnięciem nadzorczym Wojewody Łódzkiego z dnia 4 października 2021 r.
- XLIX/1500/21 z dnia 20 października 2021 r. w sprawie określenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, składanej przez właścicieli nieruchomości – uchwała została unieważniona uchwałą Nr 38/87/2021 Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi z dnia 18 listopada 2021 r.
- Nr XLIX/1503/21 z dnia 20 października 2021 r. w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż w drodze przetargu nieruchomości położonych w Łodzi przy ulicach Broniewskiego 62 i Broniewskiego bez numeru oraz Anczyca bez numeru – realizacja uchwały została wstrzymana. Planowana jest prywatyzacja lokali.
- Nr LII/1604/21 z dnia 22 grudnia 2021 r. w sprawie pozbawienia ul. Telefonicznej dotychczasowej kategorii drogi powiatowej i zaliczenia jej do kategorii dróg gminnych – uchwała będzie realizowana po wejściu w życie z dniem 1 stycznia 2023 r.

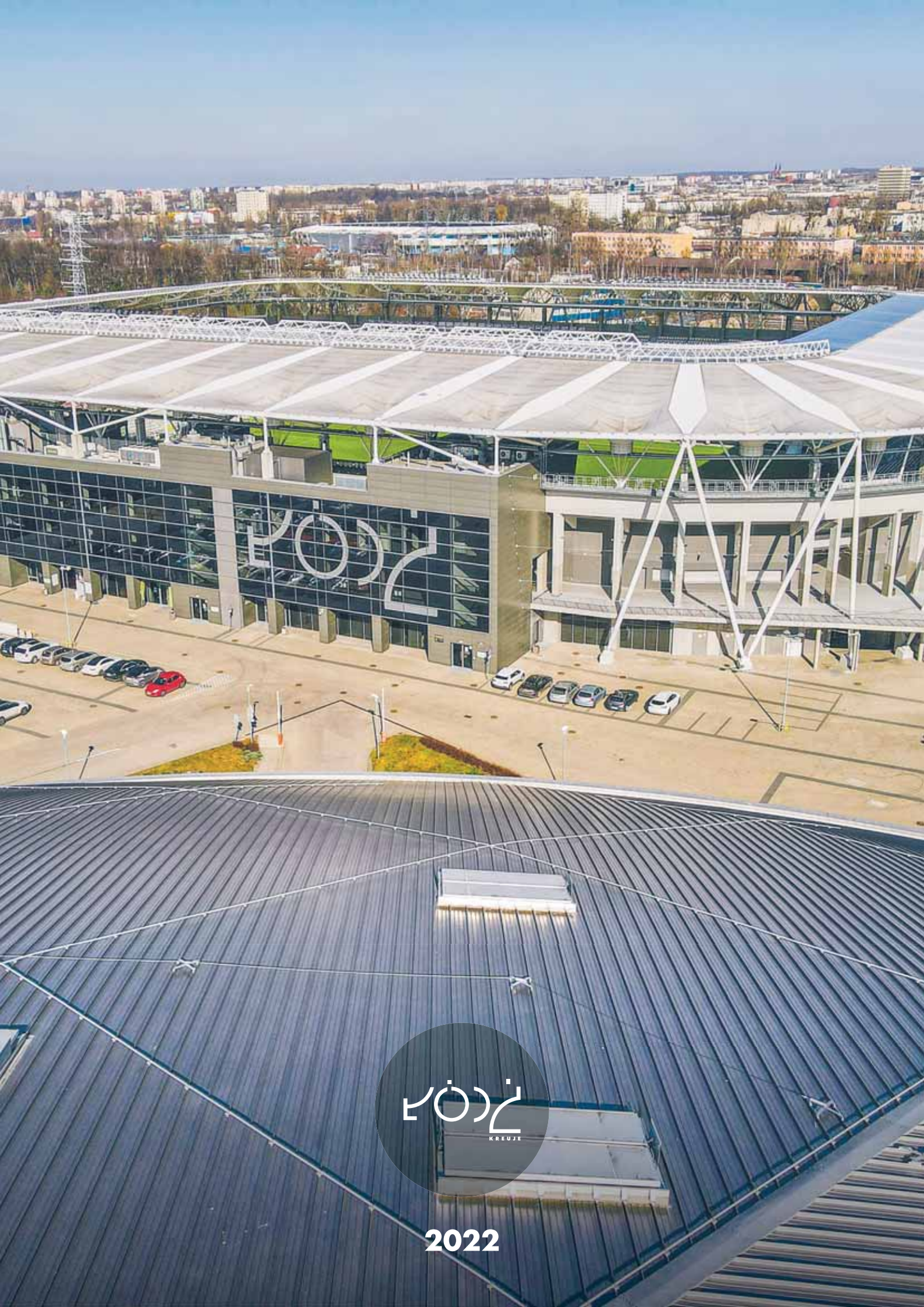

SPIS TABEL

Tab. 1. Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu	19
Tab. 2. Zgłoszenia i zwolnienia grupowe w latach 2019 - 2021	19
Tab. 3. Nowe formy wsparcia dla przedsiębiorców w latach 2020 - 2021	20
Tab. 4. Współpraca z organizacjami pozarządowymi	28
Tab. 5. Środki przeznaczone na miejskie programy przeciwdziałania uzależnieniom w mln zł	32
Tab. 6. Osoby korzystające z pomocy MOPS	37
Tab. 7. Dysfunkcje występujące w środowiskach objętych pomocą	37
Tab. 8. Świadczenia realizowane przez MOPS	38
Tab. 9. Osoby korzystające z pomocy Centrum Świadczeń Socjalnych	39
Tab. 10. Świadczenia wypłacone przez Centrum Świadczeń Socjalnych	39
Tab. 11. Rodzinne formy pieczy zastępczej	40
Tab. 12. Działalność łódzkich teatrów miejskich w 2021 r.	51
Tab. 13. Działalność dzielnicowych domów w 2021 r. (do 31.10, czyli dnia połączenia instytucji)	52
Tab. 14. Działalność wyspecjalizowanych domów kultury w 2021 r.	53
Tab. 15. Działalność łódzkich muzeów i galerii w roku 2021	53
Tab. 16. Działalność pozostałych instytucji kultury w roku 2021	54
Tab. 17. Jednostki organizacyjne oświaty – placówki niepubliczne	63
Tab. 18. Jednostki organizacyjne oświaty prowadzone przez osoby prawne	63
Tab. 19. Liczba oddziałów i uczniów w szkołach	64
Tab. 20. Dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym (3-5 lat)	64
Tab. 21. Porównanie wyników egzaminu ósmoklasisty	65
Tab. 22. Kierunki kształcenia w szkołach zawodowych	65
Tab. 23. Jednostki oświatowe, w których działają Zespoły Wczesnego Wspomagania Rozwoju	68
Tab. 24. Działania poradni psychologiczno-pedagogicznych	69
Tab. 25. Program stypendialny Młodzi w Łodzi	73
Tab. 26. Program płatnych staży wakacyjnych Praktykuj w Łodzi!	73
Tab. 27. Dofinansowanie projektów Rewitalizacji Obszarowej Centrum Łodzi w mln zł.	75
Tab. 28. Uzyskane efekty rzeczowe	81
Tab. 29. Przygotowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (stan na 31.12.2021)	83
Tab. 30. Wydatki na gospodarkę komunalną w mln zł	91
Tab. 31. Podstawowe dane dotyczące odbierania odpadów komunalnych	91
Tab. 32. Likwidacja dzikich wysypisk i masa zebranych odpadów	92
Tab. 33. Remonty sieci tramwajowej zrealizowane w 2021 r.	97
Tab. 34. Drogi w podziale na kategorie	97
Tab. 35. Zrealizowane działania z zakresu bezpieczeństwa ruchu drogowego	98
Tab. 36. Interwencje na rzecz utrzymania właściwego stanu sanitarno-porządkowego	101
Tab. 37. Wydatki poniesione z Funduszu Przeciwdziałania covid-19 w 2021r.	105
Tab. 38. Realizacja budżetu Miasta	106

SPIS RYSUNKÓW

Rys. 1. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw	5
Rys. 2. Nowe Centrum Łodzi	11
Rys. 3. Liczba osób bezrobotnych w Łodzi	18
Rys. 4. Priorytetowe projekty (1-8) Rewitalizacji Obszarowej Centrum Łodzi	75
Rys. 5. Obszary objęte miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego i obszary, dla których podjęto uchwałę o przystąpieniu do sporządzenia mpzp stan na dzień 31.12.2021	84
Rys. 6. Strefa Płatnego Parkowania w Łodzi	100
Rys. 7. Podział terytorialny Komisariatów KMP Łódź	103

2022